This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Digitized by Google

✓ 59 c. 26e

1888

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

НАРОДНЕ ПЕСМЕ

МАКЕДОНСКИ БУГАРА.

скупио

СТЕФАНЪ И. ВЕРКОВИЋЪ.

КЊИГА ПРВА.

ЖЕНСКЕ ПЕСМЕ.

У БЕОГРАДУ.

Правителственомъ Књигопечатњомъ.

1860.

Digitized by Google

Digitized by Google

НЂНОЙ СВЕТЛОСТИ,

ПРЕМИЛОСТИВОЙ ГОСПОИИ,

КНЯГИНЬИ ЮЛИИ

МИХАИЛА ОБРЕНОВИЋА,

РОЂЕНОЙ ГРОФИНЬИ ХУНЯДИ,

РЕВНОСТНОЙ ПОКРОВИТЕЛЬИЦИ НАРОДНОГЪ ОБРАЗОВАНЯ И НАПРЕДКА.

У НАЙВЕЋОЙ ПОКОРНОСТИ ПОСВЕЋУЄ

скупитель.

Digitized by Google

Digitized by Google

ВАША СВЕТЛОСТЬ,

Премилостива Госпоя Княгиньо!

Кадъ самь се рѣшіо издати на светъ ове женске песме македонски Бугара, оне гране славенскогъ народа, коя найдалѣ на югу европске Турске живи, помешана са странимъ народима, и вальда найманѣ позната свету измеђъ свію Славена, увиђао самь, да небы ово мое дѣлце никако могло пріятніе учинѣио, нити већма препоручено быти нашемъ славенскомъ свету, него тымъ, кадъ бы дичнимъ именомъ ВАШЕ СВЕТЛОСТИ украшено было. По обште познатой благой снисходителности, и любави оной, кою ВАША СВЕТЛОСТЬ указуе према свемъ ономъ, што служи образованю и напредованю народа, ВАША е СВЕТЛОСТЬ имала велику милость мою найпокорнію молбу благонаклонно услишати и дозволити, да ову

Digitized by Google

кньигу могу посветити обштелюблѣномъ имену ВАШЕ СВЕТЛОСТИ, коя указана ми милость, ніе само мене на найвећу благодарность према ВАШОЙ СВЕТЛОЙ ОСОБИ обвезала, него ће заиста обрадовати и тронути и све оне читаоце ове кньиге, за ков є она найвише наменута и у кои' домовини самь песме ове скупіо.

Пріймите СВЕТЛА ГОСПОІО са прирођеномъ и обичномъ ВАМЪ добротомъ и милости изразъ найпокорнієгъ высокопочитанія, съ коимъ пребивамъ

ВАШЕ СВЕТЛОСТИ

У Београду
7. Фебруара 1860.

найпонизнін слуга
Стефанъ И. Верковићъ.

Digitized by Google

ПРЕДГОВОРЪ.

Путуюћи крозъ више одъ деветъ година по Македоніи и по околнимъ предѣлима европске Турске, поради истраживаня како нашы' народны' славенскы' старина' и споменика', тако и класичкы' древности свакогъ рода, имао самъ прилику покрай тога главногъ посла скупити єдну збирку бугарскы' народны' песама, кою садъ ево печатану саобштавамъ свету, а нарочито бугарскимъ и осталимъ славенскимъ любительима народне словесности и кньижевности наше.

Ове песме принадлеже оной грани славенскогъ народа, коя є вальда найманѣ позната свету између свію другы' у турскомъ царству живећи Славена. Она обитава у македонскимъ предѣлима, о коима се до садъ по ученомъ западу мысли и пише, да су они сасвимъ грчки или влашки (цинцарски), а слабо се и знаде да тамо и Славена има. Грци и сви скоро западни списатели безъ разлике, кои су о Турской писали, ове

Digitized by Google

предѣле обично грчкима називаю, а зашто они тако чине, излишно є овде доказивати, то сваки мислећи читаоцъ лако ће моћи докучити.

Но почемъ я ево већъ деветъ година живимъ и путуемъ по реченимъ предѣлима, зато самъ имао довольну прилику добро познати ій и ньіове жителѣ, а како самъ увѣренъ, да ће особито моимъ славенскимъ читаоцима мило быти, штогодъ обстоятельніе и ближе дознати о овой ньіовой удалѣной браћи, и о предѣлима у коима они живе, зато овде у кратко наводимъ границе онога предѣла Македоніе, у комъ ти бугарски Славени седе.

Предѣлъ тай у комъ ови македонски Славени обитаваю, лежи међу планиномъ Родопскомъ и Егейскимъ моремъ. Родопска планина пружа се у многимъ гранама у Македонію, ков имаю разна имена; тако у предѣлу Цуме Дупничке кодъ села Србинова зову се Кресно планина, кодъ Меленика Перинъ планина, кодъ Сереза Меникеонъ, а кодъ Просочина Калапотъ. Цео тай предѣлъ дели се на области или нахіе: Солунску, Серезку и Драмску. Границе пакъ овога предѣла у южной Македоній одъ бугарскы'

Digitized by Google

Славена заузетога и населѣнога, простиру сѐ по момъ известномъ знаню као што слѣдує.

Одъ Солуна къ северу пружаю се ови Бугари преко варошица Калкаша (бугарски Кукушъ), Доріяна и Петрића до вароши Меленика, коя лежи у єдномъ планинскомъ ждрелу на подножію гласовите Перинъ планине, (старогъ Орбеллоса); одъ Меленика истоку упутивши се продужує се черта ова равницомъ покрай планине Родопске преко Демир-исара (бугарски Валовишта) и Сереза, кои градъ лежи на подножію планине Меникеонъ; далѣ иде преко Субаш-кіойе, Везниково, Довишта, Просочина, Драме и Кузлукіойе до реке Неста, коя дели Тракію одъ Македоніе. Градъ Драма лежи у поляма Филипскимъ и одстои 3 сата одъ развалина старогъ града Филипи, славногъ престолногъ места негдашньи македонскы' кралѣва. А одъ реке Неста прелази черта ова у Тракію, и пружа се покрай планине Родопске преко Ксанта, (турски Скеһа) Кюмурџине и Макри до Ферри кодъ мора, гди се планина Родопска окончава и губи. Цео овай тракійскій предѣлъ, лежећи између означене черте, реке Неста и Егейскогъ мора спада подъ Драмску нахію, и поделѣнъ є на два му-

Digitized by Google

дирлука или среза: Кюмурџијскій и Єницскій, и има у дужину 30 а у ширину 5 сати. Савъ є раванъ и врло плодоносанъ. Око Єнице расте гласовити турски дуванъ познатъ у свету подъ именомъ: „Єницебошча“ съ коимъ се жива трговина води.

У овомъ предѣлу были су следећи стари градови: Абдера на утоку реке Неста у море, Ортагорея кодъ Болустре на мору Егејскомъ, нѣне развалине одстоє одъ Єнице 3 а одъ Ксанта 5 сати, Дикеа, коє развалине леже северно подъ планиномъ на краю Бистонијске баре, на по пута између Ксанта и Кюмурцине, коє се сада зову: „Буро-кале,“ и Маронеа, коє развалине леже на мору прама острову Самотраки. По сата хода одъ развалина' старе Маронее северно Кюмурцини идући има єдно велико село, броєће око 500 кућа, коє се истимъ именомъ зове.

А одъ Солуна къ западу пружа се граница, делећа Славене те одъ Грка' узъ заливъ солунскій до предгорія Олимпа, гди река Бистрица утиче у заливъ солунскій. А одъ реченогъ предгорія узъ реку Бистрицу продужую се преко Кожана, Сѣнисте и Костура до границе Епирске. Река Бистрица дакле при-

Digitized by Google

родна є граница између Македоніе и Тесаліе, или другимъ речма: између Славенскогъ и Грчкогъ света и до ове реке по селима свуда имаю превагу бугарски Славени. Према Кожана на 4 сата хода съ оне стране реке Бистрице, на єдной врло стрменитой низбрдици планине Олимпа, леже развалине старогъ града Сервіе, а мало ниже изподъ развалина има мала варошица коя се и данасъ тако зове. Многа села Бугарска налазеħа се између Битола и Кожана и данасъ се тимъ именомъ зову, пре 6 година путуюħи изъ Битоля у Кожанъ я самъ три таква села забележіо, т. є. Сервія, Сервичъ и Серфичъ, а ямачно быħе ій и више. Овде у предѣлу одъ Бугара и Цинцара а понешто Грка' и Арнаута населѣномъ, осимъ назначени места іошъ ова заслужую да се спомену, т. є. Вардар-єница (бугарски Лука), коя лежи на развалинама старе Пелле, Водена коя лежи гди є стари градъ Еге быо, у комъ су се македонскы' кралѣви сараньивали, и Науста (бугарски Негушъ), гди роди врло изредно вино.

Именована овде места, до коы' и око кои Славени живе, удалѣна су између себе као што следуе; одъ Солуна до Калкаша има 8 саты' конячичкы'. Одъ

Digitized by Google

Калкаша до Доріяна 5, одъ Доріяна до Петрића 16, одъ Петрића до Меленика 6, цела дакле ова линиа има дужине 35 саты'. Одъ Меленика до Демир-исара има 10 сати, одъ Демир-исара до Сереза 5, одъ Сереза до Шубаш-кіойе 2, одъ Шубашъ-кіойе до Везникова 2, одъ Везникова до Довишта 1, одъ Довишта до Просочина 8, одъ Просочина до Драме 2, одъ Драме до Кузлу-кіойе 5 а одъ Кузлу-кіойе до реке Неста опетъ 5 саты'; одъ реке Неста до Ксанта има 5 саты', одъ Ксанта до Кюмурцине 6 одъ Кюмурцине до Макри 8 а одъ Макри до Ферри 10 саты', источне дужине дакле има свега 68 саты'. Одъ Солуна до предгорія Олимпа има 8 сати, одъ предгорія Олимпа до Кожана 10, одъ Кожана до Саћисте 5, одъ Саћисте до Костура 10, западне дужине дакле има свега 33 сата. Вардар-ѣница одстои одъ Солуна 6 сати, Водена 15, Науста 14. Одъ Солуна до Битола (Монастира) има 30, а до Сереза 18 саты'. —

На овомъ тако пространомъ комаду землѣ живе четири разна народа измешана, т. е. Славенскій, Македоно-влашкій или Цинцарскій, Грчкій и Османлійскій. Али Славени су найпретежніи одъ свію они другы' по брою, после ньи долазе

Digitized by Google

Цинцари. Грка пакъ и Османлія врло в маленъ брой. По свима главнимъ местима налази се такођеръ и Еврея, али найвише има ій у Солуну.

Да в Славенскій народъ найпретежніи, може се већъ отуда заключити, што сваки скоро Цинцаринъ покрай свогъ матернѣгъ єзыка, говори такођеръ и бугарски, напротивъ редко се може наћи кои Бугаринъ, кои говори цинцарски. Бугари найвише живе по селима, али има и по великимъ варошима читаве махале одъ чисты' Бугара населѣне, као што су у Серезу предградія Каменица и Арабаџимахала, а исто в тако и по другимъ варошима.

Грка обично онде има гди су у старо доба быле Елинске колоніялне варошши, као: Амфиполъ, Еіонъ, Неополъ и т. д. но свагди у врло маленомъ брою. Одъ Демир-исара гди починѣ велика равница Серезка, низъ обе стране реке Струме па до развалина Амфипола кодъ мора, а одъ Амфипола источно Кавали идући съ єдне и друге стране планине Пангеа, коя се садъ кодъ тамошньи свію жителя зове Пернаръ, има преко сто села бугарскы', а толико исто и цинцарскы ће быти, а грчкы' єдва ако има

Digitized by Google

двадесеть. А тако исто и преко реке Неста у срезу Кюмурцинскомъ и Єницкомъ, већина жительства Бугарскогъ єнарода. Я самъ чуо одъ єдногъ знаменитогъ свештеногъ лица, да у Кюмурцинской епархіи има око 300 села бугарскы', а толико ће исто и у Ксантской епархіи быти. Найвише грчкы' села има идући одъ Солуна Светой-гори обаломъ Егейскогъ мора, преко Кассандре и Аіо-Мама, гди су у старо време были Елински колоніялни градови, т. є. Акантосъ, Менде, Потидеа, Олинтосъ и Схіоне. Овай одъ Грка населѣни предѣлъ у старо време звао се Халкидика, а сада се зове: Мадемо-хорія, т. є. рударска села.

Исто тако и у онимъ предѣлима, кои на западъ одъ Солуна леже, као: Вардарєницкомъ, Воденскомъ, Негушкомъ, Кожанскомъ и Кростурскомъ, већина села Бугарскогъ єнарода. Османскы' села има разштркани на путу кои у Сересъ води око Лахана, па у равници Серезкой, у поляма Филипскимъ и око Кузлу-кіойе; такође и преко реке Неста у Тракіи, око Ксанта, Єнице и Кюмурцине. Осимъ правы Османлія има такођеръ и потурченяка Бугара више села, око Меленика и у Тракіи око Єнице, Ксанта и Кюмурцине, кои незнаю другій єзыкъ до свой матер-

Digitized by Google

ній бугарскій. Преповедали су ми, да многе фамиліе потурченяка Бугара и данасъ имаю презимена христіяиска, на примеръ: Алія Петковъ, Юсуфъ Христовъ, Меметъ Марковъ и т. д. Османліе зову се кодъ тамошньи жителя Койнари, єръ су се они доселили у Македонію изъ предѣла Иконіума (Коніех) у малой Азіи. Бугарски селяци и у Македоніи отликую се, као прилѣжни и вешти земльодѣлци, баштовани и пастири, и они производе, за остале житељ и велике вароши нуждну раану и свакогъ рода єствиво. Има и занатлія Бугара по паланкама и по варошима, но ови сви знаю и грчки, и врло многи преливаю се у Грке, єръ осимъ куће єднако грчки или турски говоре, а деца іимъ у школи само грчки уче. У обште ова Славенска грана имала є найнесрећнію судбину, а у смотреню душевногъ напредка и развитка, измећу свію Славена кои подъ турскнмъ жезломъ живе, найвише є занемарена. Безъ сваке народне самосталности и свести, живи она лишена своы' народны' старешина, главара и наставника не само мирскы' него и духовны'; нема свештенике ни учитељ свога єзыка, него мора да држи грчке и цинцарске попове, а и кои су одъ овы' роћени Бугари, и они найвише држе се Грка. Услѣдъ тога ньовъ народ-

Digitized by Google

ни єзикъ морао є кодъ судова и кодъ мирски власти уступити место турскомъ, а у цркви грчкомъ єзыку, тако да се обично ни по селима неслужи славенски, него свуда грчки, и єдва се садъ у поединимъ обштинама толико пробудила народна свесть, да желе и захтеваю богослуженіе на єзыку кои могу разумети.

Ньіови мирски господари (Турци) были су истина толико великодушни према ньима, да ако и нису водили бригу о ньіовой образованости и срећи, баръ нису дирали у ньіовъ законъ и єзыкъ, и нису овоме никакве препоне у смотренію цркве и школе на путъ ставляли. Напротивъ духовни ньіови господари (Грци), кое имъ є цариградска патріяршія шиляла, свагда су навалице на то ишли, како да имъ народность сасвимъ утамане и искорене. И тако съ временомъ по варошима и паланкама преотме махъ єзыкъ грчки, и скоро сасвимь исключи и истисне изъ явногъ живота и употребляваня єзыкъ бугарско-славенски. Но што се тиче села, тамо є было безуспешно свако насилѣ себичне грчке хіэрархіе, ако и єсу чинѣни свакояки покушаи, да се и ту славенска народность искорени, тако да є н. п. свуда богослуженіе на грчкомъ єзыку уведено, и учителъи гдегодъ има шко-

Digitized by Google

ле, силомъ све уче грчки. Но опетъ зато до данасъ сачувао є сеоскій овай народъ свой єзыкъ и свою народность славенску, и одржао га є онакавъ, какавъ му є одъ праотаца крозъ векове, као найдрагоценіе наслѣдство оставлѣнъ, тако да є овай єзыкъ македонски' Бугара, у пркосъ своіой несрећной судбини, и при свемъ томъ што су се многе стране речи у нѣга увукле, и што му є граматика осакаћена, врло богатъ у коренимъ речима славенскима, кое су се одъ найдавніи времена одржале, а има и такови имена и понятія, коя іошъ изъ язичества славенскогъ происходе, и коя нѣгову негдашню свезу са другима, садъ одъ нѣга удалѣнима граиама славенскима посведочаваю, а у обште найвеће сродство садашнѣгъ живогъ єзыка македонскы' Славена, са єзыкомъ старославенскимъ или црквенославенскимъ показую. Али наравна є ствaръ, да є єзыкъ ове славенске гране, липенъ будући крозъ многе векове свакe неге и раане, и изложенъ толикимъ шкодльивимъ упливима странаца, морао люто осакаћенъ быти и изменити се, како што се тиче правилности говора и граматични форми, тако и што се тиче благозвучности, коя толико одликуе єзыкъ старославенскій. У Македоніи сваки скоро предѣлъ има свое особи-

Digitized by Google

то наречіе, кое се баръ у нечемъ разликує одъ осталы' наречія, а томе се нетреба чудити, єръ у сличнимъ околностима, безъ обделаваня и неге, безъ явногъ употребляваня и безъ кньижевности оставши єзыци, не само што се кваре и сакате, него се и сасвимъ утаманюю и у друге преливаю. А што ова славенска грана ніе досадъ сасвимъ изгубила се и у друге народе прелила, има се єдино томе приписати, што є Бугаринъ врло одань своимъ єзыку и своимъ народнимъ обичаима, и што, будуħи одъ природе врло кротке и безазлене нарави, цео скоро животъ свой проводи у своимъ селу, меħу своима сонародницима, удалħенъ одъ страногъ уплива, у непрестаномъ прилѣжномъ польскомъ раду, са дружевнимъ разговоромъ, преповеданħемъ и певанħемъ многобройны' своы' песама. У планини када стадо своє пасе или обилази, или када дрва сече, у полю када оре или копа, на ливади кадъ коси или сено купи, у празничне дане кадъ у дебеломъ ладу у друштву седи или коло игра, оре се брда и долине одъ мѣговогъ милозвучногъ и чувствителногъ певаня, кое є онъ заедно са своимъ єзыкомъ, одъ своы' праотаца наследіо. Но особито женски полъ, подобно каквой

Digitized by Google

птици певачици, у младости цео свој животъ тако рећи у певаню проведе.

Да су се ови македонскы' Бугари, коима ове песме принадлеже, одпре звали Словени, о томе имамо ясно доказательство у списима св. славенскы' апостола Кирила и Методія и ньіови ученика', кои сви казую, да су превели св. писмо на словенскій єзыкъ, текъ доцніе пріймили су они име своы' завоєвателя Бугара, кое є дакле више политично и државно, него народно, Но я самь ове песме назвао бугарскима а не словенскима, због тога, єръ данасъ кадъ бы когодъ македонскогъ Славенина запитао: што си ты? съ места бы му одговоріо: я самь Болгариньъ, а свой єзыкъ зову болгарскимъ, премда многи іоле писмени люди, свагда себе називаю Славено-болгарима. Нарѣчія Бугарска према сѣверу одъ Македоніе, а особито у старой Србіи, око Вранѣ, Куманова, Дупнице, много се више приближую србскоме єзыку, нежели ово южномакедонско нарѣчіе.

Оволико засадъ о овимъ бугарскимъ Славенима, живећимъ найдалѣ на югу у Европи, а ако Богъ да здравлѣ, съ временомъ обширніе желимъ описати ньіовъ животъ и обичае, ньіова села и места,

Digitized by Google

докъ издамъ ньіове юначке песме и преповедке, одъ коы' самь већъ многе скупіо, но кое надамъ се, да ћу іошъ моћи знатно умиожити.

Садъ да укратко проговоримъ о овимъ моимъ бугарскимъ песмама. Ова кньига садржава у себи разне женске песме, кое се овде деле на више родова, као што ій самъ народъ дели, т. е. на великденске, ђурђовске, коистантиновске, петровске, аргатске или польодѣлске, свадбинске, лазарске и одъ хоро, т. е. оне кое се у свако доба певаю, кадгодъ се игра коло.

Између многы' певачица на кое самъ се при скупляню ови песама намеріо, најзнатнія е Дафина изъ Сереза, жена редкогъ оштроумія и необичногъ дара памтеня, кою я због великогъ броя песама, кое ми е казала, држимъ за достойну да се бугарскомъ Омиркомъ назове. Она е родомъ изъ села Просеника, кое три сата югозападу одъ Сереза одстои и лежи у полю серезкомъ близу реке Струме, одъ куда се е она іошъ у младе године съ мужемъ своимъ у Серезъ преселила. Она ми е преповедала како е іошъ изъ млади година осећала у себи велику склоностъ и любавъ къ песмама

Digitized by Google

и певаню, тако да гдигодъ є чула у околици своіой за какву жену или мужа, кои многе песме умеду, она ій є морала наћи, и дотле ніє мировала, доклегодъ іой неби све песме изказали, кое знаю, а што се тиче дара памтеня, вели, да іой є доста было само єданъ путъ песму да чуе и одма ю є упамтила. У 16 години своґъ века већъ є толико была на гласу због певаня, да су ю у сва оближня села у време свадбе позивали, да руководи хоръ певачица докъ бы свадба траяла.

Ова дакле изредна народна певачица казала ми є око 270 разны' песама већомъ страномъ женскы', а нешто и таковы' кое међу мушке спадаю, какве онуда трапезарскимъ зову, па неколико и юначкы'. Ове трапезарске и юначке песме самъ изоставіо, кое ћу ако Богъ да скоро у другой кньиги заєдно съ другимъ юначкимъ песмама печатати, само самъ неколико одъ нѣни трапезарскы' песама овой кньиги додао, кое су быле найлепше, и кое управо по садржаю своме у строгомъ смислу и нису мушке, него или митологійскоґъ или любавноґъ садржая.

Када ми є Дафина до двеста песама изказала, рекла є да више незна, но после неколико дана поручи ми, да іой є

Digitized by Google

опетъ неколико песама на паметъ пало, зато да дођемъ да ій препишемъ; после тога по другій путъ опетъ ми поручи, да су іой неке песме на паметъ пале, и тако самъ одъ нѣ преписао до 270 песама. Кадъ ю я запитамъ: како то да ньой песме тако на паметъ долазе? Одговори ми, да ій она єдино по напеву налази, т. є. како се сети каквогъ напева, кои є негда у младимъ годинама чула, одма іой затимъ и песма на паметъ дође. Я самъ мисліо да оне песме коє су іой такимъ начиномъ на паметъ долазиле, неће онако лепе и знамените быти, као остале, но зачудимъ се кадъ видимъ да међу ньима има и такови коє међу најлепше спадаю. Све песме у првомъ делу ове кньиге напечатане т. є. одъ 1—235 одъ нѣ су, а оне у другомъ делу скупіо самъ одъ више певачица, међутимъ и оне изъ Велеса све имамъ одъ єдне певачице.

Све ове песме врло су важне и любопитне како за єзыкословлѣ по своме чистомъ бугарскомъ єзыку наречія македонскогъ, као што овай данасъ у устима народа живи, тако исто за археологію, исторію и народописъ у обште, због своегъ митологійскогъ и на народну прошлостъ и судбину, и на иѣговъ садашньи животъ и обичає односећегъ се са-

Digitized by Google

држая. Што се пакъ тиче песничке ньове лепоте и полета, мнслимъ да ће свакій читаоцъ, кои има поетичко чувство и непокваренъ вкусъ, ову лепоту при читаню ньовомъ наћи и осећати, и тако уверити се, да бугарски ови Славени, ако су и имали жалостну судбину, и ако су штету многу одъ странскогъ уплива и притиска претрпили, баръ песничко чувство нису изгубили, и богатствомъ у прекраснимъ народнимъ песмама равни су осталимъ своимъ сродницима, гранама єдногъ великогъ славенскогъ народа, кои се савъ може назвати преимућствено пѣсничкимъ народомъ. Даѳинине песме, чиними се, быће цветъ бугарскогъ народногъ пѣсничтва.

Єзыкъ у овимъ песмама трудіо самъ се онако верно написати, као што самъ га изъ уста певачица и певаца чуо, и нисамъ ни найманѣ што преиначіо. Я мыслимъ да є ово македонско славенско наречіе измећу свію славенскы наречія найближе старославенскомъ или црквеномъ єзыку, и да се може съ великомъ вероватношћу сматрати, као изъ толики буря и несрећа заоставши и сачувани остатакъ, или болѣ рећи оштећена разва-

Digitized by Google

лина, оногъ єзыка, на комъ су бесмртни учительи и апостоли славенски, св. Кирилъ и Методіе, кои су се у средини ове славенске гране родили, пре иляду година славенской просвети и ньижевности основъ положили.

Око педесетъ одъ ови песама поднео самъ пре некогъ времена Императорской Академіи наука Петрбуршкой, но желећи ово драгоцено благо народно приступнимъ учинити и предати у руке ономъ народу, комъ принадлежи и одъ когъ є узето, и те самъ овде напечатао, знаюћи да учени труди и издаваня славногъ тогъ сословія, само врло тежко и редко, ако и не башъ никако, до нашы' предѣла и руку не долазе. Читательи ови песама лако ћеду се моћи уверити, да се ове одъ мене скуплѣне песме неналазе у досадъ печатанимъ збиркама, по новинама и кньигама бугарскимъ, нити у великой одъ свуда скуплѣной збирки Г. П. Безсонова, печатаной у 22-ой кньизи Временика Импер. Московскогъ Обштества Исторіе и древностей російскихъ, 1855-те год., него да су досадъ непознате и одъ мене прьый путъ скуплѣне и явности предате. Осимъ ове збирке женскы' пе-

Digitized by Google

сама скупіо самъ већъ, као што горе реко, знатанъ брой мушки трапезарски и юначки песама, кое ћу ако Богъ да, докъ ій као што се надамъ умножимъ и уредимъ, исто овако у другой кньиги на светъ издати, те тако и ньи а потомъ и народне преповедке и сказке Македонскы' Славена, любительима славеискоиародне словесности саобштити.

У Београду, на данъ св. Савве, првогъ архіепископа и великогъ просветителя Србскогъ. 1860. године.

СТЕФАНЪ Н. ВЕРКОВИЋЪ,
старинаръ изъ Босне,
садъ у Серезу живећи.

Digitized by Google

Digitized by Google

I. РАЗДЕЛАКЪ.

ПЕСМЕ ЖЕНСКЕ

ОДЪ ПЕВАЧИЦЕ

ДАФНИНЕ

ИЗЪ ПРОСВИНКА КОДЪ СЕРБЉА.

Digitized by Google

Digitized by Google

I.

ПѢСНѢ ВѢЛИКДѢНСКѢ.

1.

Вихоръ ми вїе въ гора зелена,
Не ми е вихоръ лю ми е Юда,
Гора трошеше дворы градеше.
Темель зафашта се стари люды,
Се стари люды се съ бели брады.
Зидови зиде керпичи клава,
Керпичи клава се малки деца,
Кой отъ године кой отъ половина.
Диреци клава се млади момчина,
Се армосане те не венчане.
Кирамиде клава се малки дивойки,
Се армосане те не венчане.
Две порти клава се младе невести.
Снаха доведе керка одведе,
Снаха доведе ризикъ нимала,
Ризикъ нимала чедо не добыла,
Не е добыла не е одревила,
Не е одревила деветъ годины,
Дѹръ на десета дете добыла,
Добыла и одревила:
Бре мале мале стара Пехеро!

Digitized by Google

А оуземи древни ключевы,
Да ми отключишъ златни сандоуко
Да ми искарашъ златни пелены,
Златни пелены златни помсо,
Да си повїемъ машкото*) дете.

2.

Стойно ле Стойно невесто!
Подоуналъ е тихи ветеръ,
Три силны Билны ветероушкы;
Не ми были ветероушкы
Но са были до три Юды.
Дигнáха ми те Стойно дигнáха
Занесóха те Стойно занесóха,
Юдинско село големо.
Кладóха те Стойно кладóха,
Юдинско хоро да играшъ.
Стойна хоро играе и плаче,
Догледа га стара Юда,
Стара юда Самовила,
Та ѝ вели и говори:
Стойно ле Стойно невесто!
Што ти е Стойно та плáчешъ?
Или ты е жалъ за майка?
Или ты е жалъ за башта?
Или ты е жалъ за браты?
Или ти е жалъ за сестры?
Или ти е жалъ за дроушкы?
Или ти е жалъ за люби?

*) У пределу Сересконъ изговараю Бугари обично: машки, но кадкадъ чуе се и: мушки.

Digitized by Google

Барай юдо самовило!
Не ми е жалъ за майка,
Не ми е жалъ за башта,
Не ми е жалъ за браты,
Не ми е жалъ за сестры,
Не ми е жалъ за дрꙋшкы,
Не ми е жалъ за люби,
Дю ми е мило наймило,
Мꙋшкото дете малећко!
Кой ке го него повїе?
Кой ке го него залюла?
Кой ке го него набизае?
Юда й вели говори:
Стойно ле Стойно невесто!
За него грижа ми бꙋдишъ:
Ке подꙋна силенъ ветеръ,
Азъ ке о тамо по-мина,
Та ке мꙋ люлька залюламъ,
Та ке го него повїа,
Та ке го него набизам. —

3.

Самовила градъ градила,
Градъ градила зыдъ зидила,
Порꙗчала*) е наръчала е,
Порꙗчала на граждане,
Да й пꙋстнетъ два юнака,

*) Бугари у Сересконъ предѣлу имаю среднын гласъ између а и у, кон смо ми свуда са ъ писали, на пр. поръчала, у место: поручила, србо се нечув ясно ни у ни а, премда више удара на а.

Digitized by Google

Ѧрмосане не венчане.
Те ѝ велетъ и говоре:
Барай Юдо Самовило!
Ком ти е там майка
Та ке пѹстне до два сына,
Ѧрмосане не венчане.
Поръчала е наръчала е
Да ѝ пѹстнетъ две девойкы,
Ѧрмосане не венчане.
Те ѝ велетъ и говоре:
Барай Юдо Самовило!
Ком ти є там майка
Што ке пѹстнетъ до две керкы,
Ѧрмосане не венчане.
А Юда имъ зборѹваше:
Не ги пѹстнатъ сосъ похарно,
Да не ми мени атеръ остане:
Че ке лоше ке да пататъ!
Два юнака ке ги клада
Ке ги клада два дерека.
Две девойкы ке ги клада
Ке ги клада до две порты.
Кой ке видн да завнди!
Бре блазега там Юда
Што е клала два дерека,
Два дерека два юнака
Ѧрмосане не венчане.
Бре блазега там Юда
Што е клала до две момы,
До две момы до две порты;
Ѧрмосане не венчане.

Digitized by Google

4.

Барай Недо бела Недо!
На Неда са госты дошлѝ,
Недини те деветъ брата,
Деветъ брата осамъ снахи,
И осамтѐ мѹшкы деца.
Те са жли и са пили,
Тѹкмѹ три дни и три ношти.
Нединото милно внѹче наймалко то,
Припи мѹ се стѹдна їода.
Іодѝ се є довршила,
Те мѹ Неда дважтъ ройно вино.
Той нейке ройно вино,
На Богомъ се верно моли:
Іой ты Боже мили Боже!
Ѧ осамни ѧ призори,
Ке си оумра за їодиѣка;
Іой Іодиѣка їой дѹшиѣка!
Неда ѝ се нажалило,
Зела є Неда нова стомна,
Тай отиде на бѹнаро,
Да налее стѹдна їода.
Никнѝ їода да налее,
Сенка ѝ се засенило,
И га сиє исправила,
Не є была мала сенка,
Лю є была стара Юда
Стара юда Самовила.
На Неда си зборѹваше:
Барай Недо бела Недо!

Digitized by Google

Ѩйде Недо сосъ менека
Сосъ менека предъ менека.
Ѧ Неда ѝ зборѹваше:
Барай юдо Самовило!
Іостави ме да си їида,
Да занеса стѹдна їода,
Че ми плаче мило внѹче
За стѹдена їода. —
Ѩйде Недо предъ менека
Предъ менека сосъ менека.
Ѧ Неда ѝ зборѹваше:
Барай юдо Самовило!
Іостави ме за Беликденъ,
Та си жла на Гюрговденъ,
На люлькы те потъ сенкыте.
Послѹша га стара Юда
Оставила бела Неда.
Отиде си бела Неда
Оѹхилена ожалена!
Недини те деветъ брата
На Неда си зборѹваха:
Барай Недо милна сестро!
Што си толко ожалена?
Ожалена оуплачена?
Барай барай моы те браты!
Дил' ми жзи отидѣ на бѹнаро,
Никнѣ їода да налее,
Сенкл ми се засенило,
Не є было мала сенка
Ню є было верла Юда
Берла Юда Самовила.

Digitized by Google

Та ми вели и говори:
Айде Недо сосъ менека
Сосъ менека предъ менека.
Ѧ ѧзи и̃ се помолила:
Варай юдо Самовило!
Остави ме да си ида
Да занеса стȣдна їода.
Ѧ Юда ми зборȣваше:
Айде Недо сосъ менека
Сосъ менека предъ менека.
Те и̃ вели и говори:
Варай Юдо Самовило!
Остави ме за Великденъ,
Та си ѧла на Гюрговденъ,
Подъ сенкы те на люлькы те.
Ѧ браты и̃ зборȣва́ха:
Варай Недо бела Недо,
Бела Недо милна сестро!
За това̀ грижа ми беришъ.
Ке ти чина церно рȣхо
Церно рȣхо калȣгерско,
Белке Юда не познава?
Облеѣе се бела Неда
Церно рȣхо калȣгерско.
Стана̀ Неда та оти́де
Подъ сенкы те на люлькыте.
Ето Юда де дохо́да,
Та и̃ вели и говори:
Варай Недо бела Недо!
Што си, Недо применила
Црно рȣхо калȣгерско?

Digitized by Google

Найде Недо предъ менека,
Предъ менека сосъ менека.
Стана Неда та отиде.

5.

Тодоро гюзелъ Тодоро!
Отишла е Тодора,
И въ гора зелена;
Седнала е Тодора
Подъ*) лоза грамада.
Марко змей ми Марко,
Честомъ го обижда,
Смъ китка й носи.
И Тодора вели,
Вели и говори:
Марко змей ми Марко!
Нешто да те пытамъ;
Право верно да ми кажешъ:
Да ли знаешъ Марко,
Потресъ да ми кажешъ?
Да потреса братъ ми,
Братъ ми и снаха ми;
И стара Іованица.
Проговори Марко:
Тодоро Тодоро!
Хубава гиздава,
Чунке терашъ потресъ,
Потресъ да ти кажа;

*) Подъ изговара се често и потъ, тако и назадъ или назатъ, и Бугари веле, то е све едно.

Digitized by Google

Да потресешъ брата ти,
Брата и снаха ти;
И стара Іованица.
И га герметъ тресне,
На оумъ да си имашъ,
Назатъ да си върнешъ;
Отъ земя персъ да земешъ;
Да посипишъ брата,
Брата и снаха ти,
И стара Іованица.
Тодора хѵбава,
На оумъ си имала,
Назатъ си върнала.
И га гремна тресна,
Назатъ си върнала;
Отъ земя персъ зела.
Не посипа брата,
Брата и снаха ѝ;
И стара Іованица.
Лю посипа Марко,
Марко змей ми Марко.

6.

Ней море гюзелъ Тодоро!
Де є дошелъ денъ Великденъ,
Денъ Великденъ денъ Гюрговденъ.
Примени се гюзелъ Тодора,
Тенка ленена кошѵля
Сосъ моралїя сагїя,
Запаша полсъ савички;
Та отидѐ на хорото. —

Digitized by Google

Не се фатѝ де идае,
Де идае де перлега;
Дю се фатѝ надъ момчина,
Надъ момчина до невесты;
Права рѣка на момчина,
Лѣва рѣка на Невесты.
Помина Марко Тилингаръ,
Осъ деветъ теленгы по него;
На дрѫжина си зборѫва:
Дрѫжина верна зговорна!
Позапрейте Теленгыте,
Да чиниме малко сеиръ,
Мера сеиръ мера хоро.
Послѫша го дрѫжина,
Позапрѣха теленгыте;
Тѣ чинѝха малко сеиръ.
Проговорѝ Марко телингаръ:
Селмны море селмны!
Искамъ нешто да вы питамъ,
Право верно да ми кажете.
Селмны велетъ говоре:
Бре варай Марко Тилингаръ!
Яко знаеме ке ти кажеме,
Як' не знаеме што да ти кажеме.
Селмны море селмны!
Там напреди што играе
Или є мома ил невеста?
Или є мома армосана?
Селмны велетъ говоре:
Бре варай Марко тилингаръ!
И нїе не га знаеме,

Digitized by Google

Или є мома нл' невеста?
Или є мома армосана?
Проговорѝ Марко тилингаръ:
Селяны море селяны!
Какъ не га вые знаете
Или є мома нл' невеста,
Или є мома армосана,
На едно хоро играете,
На една црква влѣвате.

7.

Бре Манойлъ Манойлъ Майсторъ!
Троица браты зговоръ чини́ха,
Зговоръ чини́ха церква да градетъ;
Црква да градетъ света Марїа.
Дена га градетъ вечеръ се рꙋти,
Вечеръ се рꙋти каменъ по каменъ;
Каменъ по каменъ темель по темель.
Згово́ръ чини́ха троица браты,
Кой ке засꙋтромъ сꙋтромъ да дойде
Отъ рꙋчокъ на глава съ кондиръ на рака́.
Зговоръ чини́ха пакъ троица браты,
Оиѣкы да идатъ дома да кажатъ,
Да не засꙋтромъ сꙋтромъ да дойде.
Оиѣкы отидо́ха дома кажа́ха
Манойлъ майсторъ не є отишелъ,
Не є отишелъ дома да каже,
Не є кажалъ Манойлъ майсторъ.
Рано є ранила Стрꙋма Невеста
Отъ рꙋчокъ на глава съ кондиръ на раки.
Бре ка га видѐ Манойлъ Майсторо,

Digitized by Google

Нићкомъ поникна сѫлзы изрони,
Море те ѝ вели и говори:
Стрѫме ле Стрѫме невесто!
Дек' си остави првото люби?
Дек' си остави мѫшкото дете?
А Стрѫма вели вели и говори:
Бре варай варай Манойлъ Майсторъ!
На томта майка момта Пехера.
Отъ там' се назатъ подверна,
Отъ далекъ иде иде и вика:
Бре мале мале стара Пе́херо!
А постельи ми рогозина,
И ферльи ми едно белъ проскефалъ,
Че ми є оутресла люта треска.
Постела ѝ рогозина,
Те ѝ ферльи белъ проскефалъ
Дѫри да легне и дѫша даде,
Едва є дѫша, дѫша проговори:
Бре мале мале стара Пехеро!
Иди да викашъ Манойло Майсторо,
Манойло майсторо мое прво люби;
И да гѫ вида и да ме види.
Дѫри да иде дѫри да дойде,
Дѫри да вика́ Манойлъ майсторо:
Бре Манойлъ Манойлъ Майсторе!
Стрѫма невеста дѫша ке даде
Бре да га видишъ и да те види.

8.

Останала́ Тиха мома,
Останала сираченце,

Digitized by Google

И безъ майке и безъ башта,
И безъ брата и безъ сестре,
Дю единъ биденъ стрико
И той боленъ ке да оумре.
Та ѝ вели и говори:
Барай Тихо мила внѹко!
Расти Тихо да порастнешъ
Да си га Стрико да їожени
Че самъ боленъ ке да умра
Ке ôстанешъ сираченце.
Послѹша го Тиха мома
Та є растнала порастнала.
Тѝраха га отъ тѹк' отъ там'
Отъ тѹк' отъ тамъ одредома;
Нигди стрико нега дадѐ
Нето срце ѝ тергнало.
Дѹръ дойдóха отъ далеко,
Призъ три гори призъ четири
Презъ деветъ їоды стѹдены.
Тогай га ѝ стрико дадѐ
И Тиха га срце тргна,
Серце тергна за работа.
Речь фатиха лѣбъ кершиха,
По лѣбо бы малокъ армасъ
По армасѹ тежка свадба.
И га быше во Неделята
Во Неделята на свадбата,
Де дойдоха и юзéха га
Юзеха га вернáха си
Отидóха до средъ пъто,
До средъ пъто' средъ гората,

Digitized by Google

Де излѣзѣ пѹштенъ Иленъ.
Оиѣкы сватовы терчаха по Иленѹ
Да оутепатъ пѹштенъ Иленъ. —
Остана самъ сн Зето сосъ невестата!
Сегнѧ рѣка да га фати
Пѹшка пѹкнѧ отъ рамото,
Та си оудри невестата.
Берна́ха си сватовы те:
Или назатъ или напретъ?
Одва е̃ дѹша проговорѝ:
Ioй сватовы їой кѹмовы!
Ѩйде напретъ не мой натзадъ
Да не чѹе моїо стрико,
Да не дава на далеко
Призъ три гори призъ четири
Призъ деветъ їоды стѹдены.

9.

Бре Маро Маро бре бела Маро!
Родена е Мара на денъ Великденъ,
Керштена е мара на денъ Гюрговденъ.
Банѣна е мара сосъ благо маеко,
Хранѣна е мара сосъ рѹдо мгне,
Запоена е мара сосъ ройно вино.
Проколната е мара отъ калитата,
Бре никакъ ванка да неизлѣзе
Бре да га види мсното слѹнце
И темната їоблачина.
Излѣгла е Мара на денъ Великденъ,
Бре какъ га видѐ мсното слѹнце
Бре гермнѧ гермнѧ и се тресна

Digitized by Google

Отъ мснина безъ овлацы,
Бре та се тресна хѵбава Мара.

10.

Дафино на зламъ кадѵно!
Терзїи пытатъ за шїенѣ
Да ли имате да шїеме?
Терзїи браты терзїи!
Да попытамъ Пехера ми
Да ли имаме за шїенѣ?
Пехара й̃ вели говори:
Дафино снахо хѵбава
Та имаме за шїенѣ,
А бикай снахо да дойдатъ.
Бикала ги Дафина:
Терзїи браты терзїи!
Та млайте да шїете.
Постелѧ имъ рогозина
И имъ кладе белъ проскефалъ.
Дафина слѵжба ги слѵжи и плаче.
Догаеда м Пехера й̃:
Дафино снахо хѵбава!
Што ти е снахо те плачешъ?
Или си гола и боса?
Или си гладна н жедна?
Мале ле стара Пехеро!
А гледай мале юнацы,
Ка ми се одборъ одбрали
Като одбрана пшеница,
Те ми се редомъ порели.
Пехера й̃ вели говори:

Digitized by Google

Ни гледай снахо юнацы,
Ню гледай снахо иманѣ,
Иманѣ гнило бѹниште.
Иманѣ мале иманѣ
И га мие харо на кътѹ,
Дафино снахо хѹбава!
Харо го мла майка ти.
Мале ле стара Пехеро!
Харо те мло тебека,
За сынъ ти мале за сынъ ти,
Черна ти была керпа ти.

11.

Радинке моме хѹбава!
Раденъ Тейко по дворы ходи,
По дворы ходи сѹлзы рони
Каште влѣва персты керши.
Догледа го Радинка:
Тате ле стари Тейко!
Што ти є тате те плачешъ?
По дворы ходишъ сѹлзы ронишъ,
Каште влѣвашъ персты кершишъ.
Радинке керко хѹбава!
Море не си чѹла разбрала
Отъ цареви ферманъ дошлѡ,
Кой има сына, да пѹстне;
Кой не ма сына, па да пѹстне
Двашъ дванадесетъ хилады
И до четири стотине. —
Радинка мѹ вели говори:
Тате ле бре стари тейко!

Digitized by Google

За това грижа ми бери,
Азъ ке ида Тате ле на ïойска,
Осъ стриковы те момчета,
Осъ моите братучеды.
Купи ми кона хранѣна,
Купи ми рухо юначко,
Купи ми пушка бойлïа,
Купи ми сабя огнѣна.
Да извричя руса коса,
Азъ ке ида татко на ïойска.
Купи ѝ кона хранѣна,
Купи ѝ рухо юначко,
Купи ѝ пушка бойлïа,
Купи ѝ сабя огнѣна,
Извричи си руса коса,
Те вихнáха те отидóха,
Осъ стриковы ѝ момчета;
Осъ нейны братучеды.
Там' седоха м'ра много мнóго,
М'ра много три годины;
Никой не я разнаа,
Че ми беше Радинка на ïойска.
Отъ там' се назадъ върнáха,
Тамамъ край селото приближúха,
Край селото край хорото,
Припустна кона хранѣна,
Рашири ръкы широки,
Извиси гласы высокы:
Кре чуйте малко големо,
Радинка є была на ïойска,
Мома отидо мома си дойдо.

Digitized by Google

12.

Митро гиздава девойко!
Юзела е Митра стомната,
Та отива за вода.
Оретѣ га Тѫрчинъ гидїа,
Те й вели и говори:
Митро гиздава девойко!
Море дай ми їода да пїемъ.
Тѫрчине лѫда гидїа!
Ти нейкешъ їода да пїешъ,
Ю сакашъ Митра да задрешъ.
Тѫрчинъ й вели говори:
Митро гиздава девойко!
Море отъ дека мѣ познаваш!
Тѫрчине лѫда гидїа!
Познавамъ те познавамъ,
По ръкыте по очыте!
Ръкыте ти тресѣха,
Като листо на дерво то,
Очите ти играѣха,
Като звезде на небето.

13.

Гидѝ Недо гидѝ дѫшо,
Отъ тебе се село плаче,
Село плаче и комшїе,
А найвеке подарето,
Подарето отъ лозе то.
Презъ лозы си поминала,
Окѫты не си запрегнала.

Digitized by Google

Нето скѵты не ръкавы.
Та сѵронѝ бело грозде,
Бело грозде биловина,
И червена дреновина.
Къномъ се закънили:
Нека нека бела Не́до,
Нейке дойде старъ кадїм,
Да мѵ каже и прикаже.
А Неда имъ зборѵваше:
Нека дойде старъ кадїм
И кажайте прикажайте.
Де си дойдѐ старъ кадїм,
Оште село не є дочѵло,
Неда е дочѵла,
Дочѵла є и отншла:
Селамъ алекимъ старъ кадїм!
Алекимъ селамъ бела Недо.
Ioй кадїм старъ кадїм!
Или сѵди какъ да сѵдишъ,
Или стани азъ да седна,
азъ да седна да отсѵда.
Та си стана старъ кадїм,
Та си седна бела Неда.
Тай сѵдила што є сѵдила,
Отъ ютрена до проима,
Отъ проима до пладнина:
По момыте правината
На момче та є кривина та.
Деветина обесила,
Осемтина на колъ оудрѝ.

Digitized by Google

14.

Море Дено моме Дено!
Што си Дено на денъ бела,
На денъ бела и црвена,
А на денъ си се зелена?
Барай дрꙋшкы неверницы,
И азъ не зна зашто е Дена,
На денъ бела и црвена,
А на дени се зелена.
Море Дено мила дрꙋшко!
Кой ти дадѐ там китка,
Што га носишъ отъ денъ на денъ,
Отъ денъ на денъ на главата?
Море дрꙋшкы неверницы,
Там китка Стоанъ набрà,
Стоанъ набрà отъ гората.
Море Дено моме Дено!
Там китка тꙋ га нема,
Не во полѣ не во гора!
Барай Дено мила дрꙋшко!
Тебе Дено змей те люби.
Оште речтà не доречѐ,
Китка падна, Денини те,
Денини те тенкы скꙋты
Отъ аснина безъ облацы.
По китка та мóме Дено,
По китка та змей си падна,
Змей си падна Денини те,
Денини ти тенкы скꙋты.
Одговори мома Дена:

Digitized by Google

Гледай дрꙋшкы да верꙋваш,
Зашто є Дена на денъ бела,
На денъ вела и црвена,
А на денъ самъ се зелена.

15.

Бре Стомне младъ Стомне!
Є бре чꙋлъ си или не си,
Шиле пее там гора,
Кой го чꙋє боленъ лежи,
Кой по два дни, кой по три дни.
Ка го дочꙋ примладъ Стомнъ,
Той си лежа м'ра много,
М'ра много три године,
И си скапа три постелѣ,
Три постелѣ трн покриве.
Веке майка додїмло,
Отъ диганѣ отъ слаганѣ,
И отъ главица верзованѣ,
Отъ понꙋды подаванѣ.
Та мꙋ вели и говори:
Бре Стомне мили сынꙋ!
Кажи сынꙋ што грѣхъ имашъ?
А да оумрешъ а да станешъ?
Барай мале мила мале!
Што човекъ самъ грѣхъ да има́мъ,
И га быме лꙋди млади,
лꙋди млади ацамїє,
ацамїе харамїє,
Та ходиме назъ гората,
Де си дойдѣ денъ Великденъ.

Digitized by Google

Та слѣгóхме до въ полѣто,
До въ полѣто край церквата,
Там' си найдѝ до два грова,
До два грова пресны грова,
Пикой сиракъ не наимна,
Да раскопа до два гроба,
Наимна се мзи сиракъ.
Та раскопа до два грова,
До двѝ гроба пресны гроба.
Ѳдната выше невеста,
Дрѹгата выше дивойка.
Невестата мила мале,
Мсно слѹнце расгрїмла,
Пригрна га целива га.
А майка мѹ зборѹваше:
Бре Стомне мили сынѹ!
Невестата мили сынѹ,
Там выше томта снаха,
Дивойка та мыли сынѹ,
Там выше томта сестра.
Оште толко ты да лежишъ,
Оште толко ты да скапешъ.

16.

Де є дошелъ денъ Гюрговденъ,
Та седнáха да порѹчатъ,
Порѹчáха и станáха,
Примени́ха наредóха,
Iотидóха на хорото,
Ѳе фатиха да играетъ.
Костандала харамїа,

Digitized by Google

Та си слѣзѐ отъ гората,
Отъ гората харамиче.
Та си слѣзѐ край црквата,
Край црквата на хоро то.
Таѧ мома што играе,
Што играе найнапреди,
И хꙋбава и гиздава,
Слънце грее. —
Как' га видѐ Костандата
Та си плеснà белы ръкы,
Пригрна га, сцелива га.
И га се назатъ обернасе,
Запали се таѧ црква,
Таѧ црква света Марїѧ.
На майка мꙋ се зборꙋва:
Варай мале мила мале!
Таѧ мома што играе,
Што играе найнапреди,
Применена наредена,
Слꙋнце грее мила мале,
Пригерна га целива га,
Церквата се запалила.
Варай сынꙋ бре Костанда,
Таѧ е сынꙋ тоѧта сестра,
Тоѧта сестра наймалката.
Та си плеснà двете ръкы:
Грехотице мили Боже.
Грехъ одъ Господъ срамъ отъ люды
Че целивà милнà сестра,
Милна сестра наймалка та.
Та се ферльи во вогеньо:

Digitized by Google

Гори гори пѫштень вогень,
Што си падна отъ аснина,
Отъ аснина везъ облацы.

17.

Оженила се Стана невеста,
Оженила се моштне далеко,
Моштне далеко, призъ три ми горе,
Призъ деветъ їоде їоде стѫдене.
Стана си мете рамны те дворе,
Емъ дворы мете, емъ на слънце вреви:
Іой слънце їой асно слънце!
Бисоко греешъ, редомъ гледашъ.
Да ли виде слънце момта майка?
Момта майка слънце и моы те брате,
Моы те брате слънце и моы те сестре,
Моы те сестре слънце и моы те снахе.
Слънце й̃ вели вели и говори:
Іой Стано Стано млада невесто!
Томта Стано майка си применѫва,
Чеке тн дойде на тебе на гости.
Тоы те браты конѣ седлéха,
Конѣ седлéха море ке ти дойдатъ
На тебе на гости. —
Тоы те сестре Стано! китке кичúха,
Китке кичúха Стано, море ке ти пѫстнатъ.
Тоы те снахы Стано, колакъ месéха,
Колакъ месéха Стано, море ке ти пѫстнатъ.
Сосъ томта майка Стано, сосъ тоыте браты.
Бре оште речтà слънце слънце не доречѣ,
Пополнáха Стано тоы те дворы.

Digitized by Google

Как' ги видела Стана, Стана невеста,
Бре пригерна се сосъ стара Майка,
И тамо дꙋша бре є дала.

18.

Мноле Мно хꙋбава!
Мна є сосъ башта ходила,
Башта ѝ сено косеше,
Мна є потъ сено кꙋпица,
Съ огледало то на колѣно,
Съ гребено на ръкы те.
Съ белило то цервило то.
Тамо си Мна чешеше,
Чешеше Мна плетеше,
Там' ми га дремка нападна,
Подлегнала є подсаспала.
Горокъ си санлкъ санила,
Че є оумрела майка ѝ.
Ѕипна се Мна разбꙋди,
Цикна си Мна заплака:
Ioй леле Боже! до Бога,
Остана си сираченце,
Мю сосъ башта та безъ майка.
Башта ѝ вели говори:
Мно ле керко хꙋбава!
Што ти є Мно та плачешъ?
Мна мꙋ вели говори:
Барай тейко мили Тейко!
Дек' си чеша и си плета,
Тамъ ме дремка нападна;
Подлегна си подзаспа си,

Digitized by Google

Горокъ самъ санакъ санила,
Че є оумрела майка ми,
Остана̀ си сираченцѐ,
Дю сосъ башта та безъ майка.

19.

Ѧнѹдо гюзелъ Ѧнѹдо!
Потѹрчила се є Ѧнѹда,
На п'рвніо денъ Великденъ.
Как' си дойдѐ денъ великденъ,
Кинисало малко и големо,
Малко и големо старо и младо,
На церква да идатъ
Христоса да чинатъ,
Ѧнѹдо га ѧдъ паднало,
Ѧдъ паднало жалъ добыло,
Че на церква не отива,
Че Христоса не ке чѹє;
И на бѹле натемиса:
Натема ви пѹсте бѹле,
Што ми мене излажа́хте,
Одъ вера ме одвери́те,
Та ми мене потѹрчи́те.
Ѧ глейте глейте кадѹне,
Ка отиватъ на церква та
Малко и големо, старо и младо.
Што немате денъ Келикденъ,
И немате денъ Гюрговденъ.
Бре блазѐ га там вера,
Што си има денъ Великденъ
Денъ Великденъ денъ Гюрговденъ.

Digitized by Google

А вїє лю единъ пуштенъ Байрамъ.
И не гу не гу знаете,
Кой денъ ви є кои не є.
На вышенъ Господъ гледате,
Сосъ куршумъ го поминувате.
Кадуне й велетъ говоре:
М'лчи м'лчи Анудо!
Ке да дойде, нашїо Байрамъ,
И нїє ке се примениме,
Примениме наредиме.
Ануда вели говори:
Барай барай пусте буле,
Емъ применишъ емъ наредишъ,
Кой ке тебе да те види,
Да на церква ты ке идешъ?
Што не ма те пуста церква.
А буле й зборуваха:
Анудо гюзелъ анудо!
И нїе имаме џамїа.
Ануда вели говори:
Барай барай пусте буле!
Бїе съ Турцы не се беркате,
Бїе сосъ Христїаны не се беркате,
Дома седишъ кукувица. —

20.

Дивойко море Дивойко!
Искамъ нешто да те пытамъ,
Право верно да ми кажешъ.
Юначе луда гидїо!
Яко знаемъ ке ти кажа,

Digitized by Google

Ѧк' не знаѧ што ке кажа.
Дивойко море Дивойко!
Што вного сношти седо́хте,
Млого борина горе́хте,
Или сте боленъ гледали?
Или сте мертавъ чꙋвале?
Девойка и̂ ѧдъ паднало,
Ѧдъ паднало жалъ добыло,
Те мꙋ вели и говори:
Юначе лꙋда гидїо!
Майка ти боленъ да гледа,
Майка ти м'ртавъ да чꙋва
На менека са госты дошли,
Майчнни ми деветъ брата,
Майка браты мени оуйцы.,
Таткови ми деветъ брата,
Татко браты мени стрико.
Мене ми е татко даде́лъ,
Че ми мене армоса́ха,
На дрꙋгїо дрꙋгъ гидїѧ,
Дрꙋгъ гидїѧ ѧбанцїѧ.
Не ѧзъ го знаемъ.
Не той ме знае.
Тай мꙋ вели и говори:
Дивойко море Дивойко!
Верни не го земи мене,
Ѧ теа мꙋ вели и говори:
Юначе лꙋда гидїѧ,
Дек' се е чꙋло и видило́,
Што се зева да се врашта.

Digitized by Google

21.

Море Салино цанъ Салино!
Салина га майка плете,
Майка плете лютомъ кълне:
Іой Салино мила керко!
Сега майка да оплете,
До неделѧ да соплете,
На два бела проскефала.
Дȣри слънце да огрее.
Салина га люто втресло,
Люто втресло пелинате;
Дȣри слънце да си зайде,
Салина є дȣша дала.
Ѧ майка и̑ зборȣваше:
Іой ты Юда Самовила,
На рамо ли ми си седела,
На оушы ли ми си слȣшала.

22.

Єдно дрво Дафиново,
Цветъ цветило ротъ родило.
Найнаве́рхȣ сребернъ прстенъ,
На перстено едно̀ пиле,
Пѣсна пеє дȣри вреви:
Іой ты Боже мили Боже!
Ка си ходетъ братъ и сестра,
Братъ и сестра перво любе!
Да ли земѧ ке се тресе,
Или земѧ ке се земе,
Ке погине ѧснина та,
Ка се зе́ха братъ и сестра.

Digitized by Google

Грехота е, Боже страмота е,
Грѣхъ отъ Господъ срамъ отъ люды.
Оште речтà не доречѐ,
Та тресесе мирна земѧ,
Потемна се ѧснина та,
Та погѵбы братъ и сестра,
Братъ и сестра перво любе.

23.

Дано море гюзелъ Дано!
Оедна ла е гюзелъ Дана,
Оредѵ дворе майчини ѝ,
Там' си везе кошѵлата,
Кошѵлата оученичка.
Ръкавы то даловы те.
Данина та стара майка
По дворъ ходи Дана вреви:
Отани Дано стани керко,
Да разметешъ дворовите,
Да наредишъ столовите,
Че ке дойдатъ сватовы те,
Сватовы те за невеста
Да те зематъ да си в'рнатъ.
Дана не ѝ одревила
Не сосъ їочы прогледнала,
Не сосъ юста одревила.
Па повтори та ѝ рече:
Отани Дано стани керко,
Отани Дано не станала,
Не скапала кошѵлата,
Кошѵлата оученичка;

Digitized by Google

Што га везешъ три године,
Та се скрши триста иглы,
Де дойдо́ха Сватовы те,
Сатовы те за невеста,
Ке да зематъ гюзелъ Дана.
Юзеха га вернаха си,
Вернаха си дѹри дома.
И га быше понедельникѹ,
Понедельникѹ на свадба та,
На Дана га колакъ дошло́,
Дана калимана ке биде.,
Данини те два девера,
Конѣ седле Дана вреватъ:
Скоро Дано скоро снахо,
Скоро снахо да си дойдешъ.
Данини те до две золве,
Китке кичетъ Дана вреватъ:
Скоро Дано скоро сна́хо,
Скоро сна́хо да си дойдешъ,
Че ке назы тѹга падне,
Данина та стара пехера,
На Дана си зборѹваше:
Скоро Дано скоро снахо,
Скоро снахо да си дойдешъ,
Че ке мени тѹга падне;
Тѹга падне за тебека.
Примени се гюзелъ Дана,
Примени се кошѹлата,
Кошѹлата оученичка.
Кой часъ га є применела,
Той часъ дѹша є дала.

Digitized by Google

24.

Варай Радо бела Радо!
Зела є Рада нова стомна,
Та отива за їода.
Налѣла є и се вернала,
Де га сретóха до троица,
До троица лȣди млади́.
Та и̂ велетъ и говоре:
Варай Радо бела Радо!
Кажи Радо кой пȣтъ иде,
Кой пȣтъ иде на высока,
На высока Беласица,
На пониска Богданица.,
Ѧ Рада имъ зборȣваше:
Варай варай до троица,
До троица лȣди млади,
И ѧзъ не знамъ кой пȣтъ иде,
Кой пȣтъ иде на высока,
На высока Беласица,
На пониска Богданица.
И ѧзи самъ скоро дошла̀,
Варай Радо бела Радо!
Море чȣнке си скоро дошла̀,
Та незнаешъ кой пȣтъ иде,
Кой пȣтъ иде кой дрȣмъ верви;
Ѐмъ чїє є това̀ дете,
Што гȣ носишъ отъ ръка та?
Три пȣтника три дрȣмника!
Золва ми́ сираченцѣ,
Не ма майка да гȣ гледа,

Digitized by Google

Самъ гѵ зела да гѵ гледамъ,
Да гѵ гледамъ да гѵ чешемъ.

II.

ПѢСНИ ГЮРГОВСКИ. *)

25.

Та кой се люлѧ, а въ гора зелена?
Мома се люлѧ, а въ гора зелена,
люлѧе се. **)
Лѵдо стои отъ спротиво та гледа,
Та ѝ вели и говори:
Ми люлѧйте моето люби высоко,
Че є д'рво мравльиво,
Че є вѵже ванзальиво,
Ке се скине ке да падне.
Дрѵшки велетъ и говоре:
Є бре лѵдо та младо!
Што ти є тебе за нем,
Яко вѵже да се скине,
Яко падне да загине тоето любе,
Тина не си венчано.

*) Пѣва се на люльама. на Ђурђевданъ
**) На краю сваке врсте додаѥ се: люляе се.

Digitized by Google

III.

ПѢСНЯ КОНСТАНТИНОВСКА.*)

26.

Лѣтай Перѹго,
Отъ гора на гора,
Отъ полѣ на полѣ.
Олѣгò до оу полѣ то,
Припѝ ми се їода.
Найдò дивойка,
Дек' їода налѣва,
Налѣва разлѣва.
Потира и кова,
Не ми дадѐ кова,
Лю ми дадѐ стомна.
Є де їода блага,
Є де мома харна.
Иди мале терай ми га,
Яко ми га дадатъ мале,
Окоро да си дойдешъ,
Хаберъ да донесешъ;
Сарай да ограда.
Яко не га дадатъ мале,
Хаберъ да донесешъ,
Сарай да сограда.
Сынѹ мили сынѹ!
Майка отишла є,
И двашъ сынѹ и тришъ.

*) Пѣва се на Константиновъ денъ на люлькама.

Digitized by Google

Момини те брати,
На мома не давать,
Мома на тебека.

IV.

ПЕСНЯ ПЕТРОВСКА.

27.

Іой Дно, Дно хубава Дно!
Море не си чула, чула разбрала,
Кай зам'рзнало црното море,
На средъ лѣто Петрови пости,
И замирзнали Дно девет гемѝхи.
Єдна гемїа Дно се стари люди,
Се стари люди Дно сосъ бели брады.
Друга гемїа Дно се млади момчина,
Трета гемїа Дно се млади невести.
Четв'рта гемїа Дно се млади дивойки.
Са се зам'рзнали Дно са се погубили,
Млади зелени Дно не находене,
Не находене Дно не наносене
Не наносене Дно не нагледане.

V.

ПЕСНЕ ОТЪ ХОРО.

28.

Свири Нено свири,
Де го дочъ Юда,
Юда Самовила;

Digitized by Google

Та мѹ вели вели:
Іой ти Нено Нено!
Нено бре чобано,
Ти да свиришъ Нено,
Ѧзи да играм.
Ѧзъ кавлъ чина:
Ѧко Нено ти натсвиришъ
Ке ти дадемъ Нено,
Наймалката керка,
Юда Гелмарѹда.
Ѧко те надиграм,
Ке ти зема Нено,
Томта рѹса глава.
Свирилъ Нено свирилъ,
Три дни и три ношти.
Играла є Юда,
Три дни и три ношти,
Оѹмори се Юда:
Доста Нено доста,
Доста не мой свиришъ,
Ке ти дада Нено,
Наймалка та Юда Гелмарѹда.
Дадо́ха мѹ Нено,
Юда Гелмарѹда,
Те чини́ха свадба,
Ожени се Нено,
Калесалъ калитата.
И добиха мъшко дете.
Калеса́ха калитата,
Да имъ кръсти мъшко дете.
Крсти́ха седна́ха,

Digitized by Google

Седнáха да рѹчатъ.
Проговорилъ Калитата:
Кѹмице кѹмице!
Ти да ми играшъ,
Юдинско то хоро.
Калитате Калитате!
Постой и почекай,
Дас' набизам,
Моето мъшко дете,
Да га клада,
Въ златна та люлька.
Та постоѧ и почекà,
Та си заспà мъшко дете,
Я въ златната люлька.
Зела да играе!
Закачила горе,
Горе и планине.

29.

Доне добре Доне!
Дона болна лежи,
Болна ке да оумре.
Iотъ тешка та болесъ,
И отъ в'рлата чѹма.
На майка ѝ вели,
Вели и говори:
Мале мила мале!
Мзи ке си оумра,
Млада и зелена,
Та не находена,
И не наносѐна.

Digitized by Google

А майка ѝ вели,
Вели и говори:
Доне мила керко!
Не бой ми се керко,
Ази самъ таксала,
Кѫрбанъ големъ кѫрбанъ,
Іовенъ петъ годишенъ,
Юнецъ три годишенъ.
Ми бой ми се Доне,
Белке не оумирешъ.
А Дона ѝ вели,
Вели и говори:
Мале мила мале!
Чѫма неке мале,
Овенъ петъ годишенъ,
Юнецъ три годишенъ.
А да не ти просто,
Майчино ти млеко,
Яко дадешъ мале,
Чѫзди гробъ да копатъ,
Мене да закопатъ.
Ази имамъ мале,
До четири брата,
Тые гробъ да копатъ,
Мене да закопатъ.
Тые да оставе,
До четири врата.
Єдна врата мале,
Отъ декъ слънце грее,
И га ке разгрее,
Въ нетеръ да разгрее,

Digitized by Google

Да разгрее мале,
Моето бело лице.
Дрѹга врата мале,
Отъ декъ ветеръ, дѹе.
И га ке ветеръ дѹхне,
Презъ нетре да мине,
Да разноси мале,
Мом та бела мѹхла.
Трета врата мале,
Отъ декъ роса роси,
И га ке зароси,
И въ нетеръ да зароси,
Да нароси мале,
Мои те црни їочи.
А четврта врата,
Отъ декъ дрѹшки идатъ.
За їода ке идатъ,
Та ке ме викатъ:
Хайде Доне хайде,
За їода да идеме.
А мзи ке имъ река:
Дрѹшки мили Дрѹшки!
Хайде отивайте,
Не мой ме чекайте,
Мене не ме пѹшта,
Д'рвено Деверо,
Земна пехера,
Мене не ме пѹштатъ,
За їода да дойда.

Digitized by Google

30.

Карафило рано пиле,
И га легнешъ дал' ме сонишъ?
Та што ми си да те сона!
Ѧми жзи сиракъ што да река,
Ѧю да легна тебе сона,
Че станáхме до два пилца,
До два пилца Ѧребици.
Та летнáхме пролетнахме,
Кѹндисаме тѹка доло,
Тѹка доло чаирити.
Ѧла мѹдро не седóхме,
Развркаме дребно сено,
Видóха ни косаџїе,
Надигнáха остре косе.
Та летнáхме пролетнáхме,
Кѹндисаме тѹка доло,
Тѹка доло шеници те.
Ѧла мѹдро не седóхме,
Разв'ркаме пшеница та,
Видóха ни оураквїе,
Надигóха с'рпови те.
Та летнáхме пролетнáхме,
Кѹндисаме тѹка доло,
Тѹка доло а въ лозете,
Ѧла мѹдро не седóхме,
Оѹрониме бело грозде,
Видóха ни пѹдарето,
Надигнáха тенки пѹшки,
Разласкáха тенки пѹшки.

Digitized by Google

Та летнáхме пролетнáхме,
Отидóхме тѫ́ка доло,
Тѫ́ка доло край река та,
Мла мѫ́дро не седóхме,
Разбркаме стѫ́дна їода,
Видóха ни бре моми те,
Та ни нази́ разпѫ́дúха.

31.

Кажѝ кажи Цвето море,
Кажѝ кажѝ дека спїешъ?
Мзи спїа лѫ́до младо,
Натъ кашта та натъ греда та,
Татко ми и майка ми врсъ сохата,
Натъ сохата подъ лоза та.
Кажѝ кажѝ Цвето море,
Кажи кажи дек' да дойда?
Мла мла лѫ́до младо,
Затъ кашта та градина та,
Градина та босильоко.
Затъ кашта та крѫ́ша има,
Та се качи в'рсъ крѫ́ша та,
Отъ крѫ́ша та врсъ кашта та,
Отъ кашта та врсъ баца та,
Отъ баца та врсъ греда та,
Мзъ ке клада столъ да стъпнешъ.

32.

Бре Стомне млатъ Стомне!
Стомнъ иде отъ гората,
Три товара д'рва носи,

Digitized by Google

Д'рва носи свирка свири,
Свирка свири на свирка наревваше:
Іой ты Боже мили Боже!
Кам' да сретемъ малкам мома,
Применета наредена,
Жълта китка на глава та,
Съ нова стомна на ръките.
Оште речтà не доречѐ,
Де се сретѐ малкам мома,
Применета наредена,
Жълта китка на главата,
Съ нова стомна на рамо то.
Стои лѫдо та се чѫди:
Іой Боже ли мили Боже!
Или стомна да разбїѝ,
Или китка да йзема,
Или мома да целивамъ.
Іой Боже ли мили Боже!
Стомната є на пазаро,
За две аспри,
Китка та є до пладнина,
Целиванѣ до живота!
Приг'рна га целива га.

33.

Юначе Юначе!
Гиди лѫдо дете!
Толко зема хойде
И си дойде;
Нигди мома не м ресà,
Мома не бендисà.

Digitized by Google

Дȣри дойдѐ дойдѐ;
Момино то село.
Тамо мома є реса̀ и бендиса̀.
Та си слѣзѐ отъ коня,
Та пободѐ штапо,
Та си в'рза̀ коньо.
Фатѝ се на хоро,
На хоро на глава.
Двашъ хоро зав'ртѐ,
Тришъ папȣци стъпна.
А моми мȣ велетъ,
Велетъ и говоре:
Юначе Юначе,
Гидѝ лȣдо дете!
Кротко хоро їоди,
Ми прашишъ моми те,
Ми стъпкай папȣци.

34.

Девойче мило хȣбаво!
Море ка се дȣма дȣмахме;
На еднò да вечера́ме,
По близȣ да се дȣмаме,
Оти ми морѝ не дойде?
Юначе лȣда гидїо!
Дребна ми роса заросло,
Милна ме майка не пȣстна̀:
Оеди ми керко ми ходишъ,
Дребна є роса заросло,
Ке ти истопе саята,
Оаята маскалѣна.

Digitized by Google

Дѹдо ѝ порти затворило,
Девери кѹче пѹстнали,
Седи ми керко ми ходишъ.
Девойче мило хѹбаво!
Море отъ Бога да найдешъ,
По пиле хаберъ да пѹстнешъ,
Да ти допѹстнамъ кепето,
Да си завїешъ самма,
Самта маскалѣна.
На Петричъ є предана
На Софїа ми є ткаана,
На белъ ми Дѹнавъ белена.

35.

Гиди Рино дѹша той,
Ангелина мои!
Азъ отидо и дойдо,
Тебе дома не найдо,
Ю те найдо те найдо,
На новата махала,
На горна та механа,
Сосъ Отомнъ кехам та,
Море де ядѣха пїѣха,
Рѹдо агне печено,
Ройно вино точено.
Море та те фати отъ ръка,
Отъ ръка отъ ръкаво.
Море доведох те до дома,
Море та те кладо да седнешъ,
Море да ядеме да пїеме,
Море рѹдо агне печено,

Digitized by Google

Ройно вино точено.
Море азъ вечерамъ ти дремешъ,
Азъ ты свиремъ ти плачешъ.
Море гидѝ с'рце дремльиво,
Гидѝ їочи плачльиве.
Море хайде да си мениме,
Море тоето с'рце на моето,
Море мое то с'рце за тоето,
Море тое те їочи за мое те,
Море мои те очи на тои те.
Море ти не ли одревѝ,
Нето съ очи прогледнѝ.

36.

Іо мила моме ц'рноока!
Сношти минѝ край ваши те,
Край ваши те мали порти.
Порти бы́ха отворени,
Двори бы́ха разметени.
Реко' дꙋшо да излѣзешъ,
Да излѣзешъ, не излѣзе́;
Ію излѣзе момина та майка,
Съ фенеръ бор'на на ръки те,
Та ми фатѝ б'рза кона;
Іоди їоди дꙋри дома,
Та ми кладѐ столъ да стъпна,
Столо стои той не слѣва.
И ми кладѐ лѣвъ да ѧда,
Лѣво зева та не ѧде.
Та мꙋ тꙋри чаша вино,
Чаша дига вино не пїе.

Digitized by Google

На Богомъ се верно моли:
Іой Боже ли мили Боже!
Ѧ подꙋхни ти́хинъ ветеръ,
Да зароси дребна роса,
Да изгаси борина та,
Да целивамъ малкаѧ мома.
Оште речта̀ не доречé,
Де подꙋна̀ тихинъ ветеръ,
Та изгасѝ борина та,
Приг'рна га целива га,
Мегю нейни црии їочи,
На нейно то бело лице.

37.

Вишо Вишо ц'рноока!
Море чꙋла си или не си,
Де са дошлѝ ѧрнаꙋти,
Голи боси като псета,
Гладни жедни като х'рта.
На сиѣки те кондиса́ха,
Кой два мина кой троица,
А въ Вишени деветъ дꙋши,
Съ лꙋдо младо десетина.
Какъ ги видѐ Виша мома,
Постелѧ имъ рогозина,
И имъ ф'рльи белъ проскефалъ,
Та имъ кладѐ лѣбъ да ѧдатъ.
Сиѣки ѧдатъ сиѣки пїетъ,
Лꙋдо младо нето ѧде,
Нето ѧде нето пїе.
Лю си ходи назъ чардаци,

Digitized by Google

Найдѣ Биша дека спие,
Приг'рна га целива га,
Мегю нейни ц'рни їочи,
На нейно то бело лице.
Биша вели и говори:
Барай лѵдо лѵдо младо!
Ке ти кажа на паша та!
Кажи Бишо на Паша та,
Ти си мени на дѵша та.
Ке ти кажа на кадїѧ.
Кажи Бишо на кадїѧ,
Ти си моѧ башъ ракїѧ.
Ке тц кажа на Бойвода,
Кажи Бишо на Бойвода,
Ти си моѧ стѵдна їода.

38.

Ѧла ми Ѧно по овлмо,
Край моєто десно колѣно.
Не мой ме лѵдо, задевашъ,
Ѧайка ми лѵдо, при мене,
При мене лѵдо, до мене.
Пѵстни го Ѧно въ комшїѧ,
Тина ми ѧла при мене,
При мене ѧно до мене,
На моєто десно колѣно.
Немой ме лѵдо, задевашъ,
Ѧашта ми є лѵдо, при мене,
При мене лѵдо, до мене.
Пѵстни го Ѧне на ньива,
Ти на ми ѧла при мене,

Digitized by Google

При мене Ано до мене,
На моєто десно колѣно.
Ни мой ме лѵдо, задевай,
Брата ми лѵдо, при мене,
При мене лѵдо, до мене.
Пѵстни го Ане на гора,
Тина ми ала при мене,
При мене Ано, до мене.
На моєто десно колѣно.
Ни мой ме лѵдо, задевай,
Снаха ми є лѵдо, при мене,
При мене лѵдо, до мене.
Пѵстни го Ане на майка,
Тина ми ала при мене,
При мене ано до мене.
На моєто десно колѣно.
Ни мой ме лѵдо, задевай,
Сестра ми є лѵдо, при мене,
При мене лѵдо, до мене.
Пѵстни го Ане при дрѵшки,
Тина ми ала при мене,
При мене Ано до мене,
На моєто десно колѣно.

39.

Море Марѵде кадѵнъ Марѵде!
Като продавашъ вино и ракїа,
Не си продавашъ рамната снага?
Я бре лѵдо, лѵдо та младо!
Яко го давамъ, скѵпого давамъ,
Рамната снага за шестъ хилади,

Digitized by Google

Белото лице за петъ хилади,
Црни те їочи за три хилади,
Тенки те вежи за две хилади.
Море Марѵде кадѵнъ Марѵде!
Постой Марѵде и почекай,
Да си продада рѵди те овци,
Рѵди те овци вакли те овни,
Баклите овни дребни аганца,
Азъ да прикѵпа томта рамна снага,
Рамната снага белото лице,
Белото лице ц'рните їочи.
Ц'рните їочи тенките вежи.
Та є потстомла и почекала,
Та си продадѣ рѵдите овци,
Рѵдите овци вакли те овни,
Баклите овни дребне аганца,
Та ѝ прикѵпѝ рамната снага,
Рамната снага за шестъ хилади,
Белото лице за петъ хилади,
Ц'рните їочи за три хилади,
Тенките вежи за две хилади.

40.

Пиперъ з'рно за две мале моме.
Кона вѧхамъ коньо ацамїа,
И азъ дрѵга ацамїа.
Азъ гѵ карамъ то доло то горе.
Той ме кара на момини двори.
Да излѣзе мома, малка мома.
Не излѣзѣ мома, малка мома,
Ню излѣзѣ момината майка.

Digitized by Google

На мома си вели, вели и говори:
Излѣзи керко здрава не изѣгла,
Како добро на портите дошло,
Ка самъ стара самъ го ресала,
Да бы млада бы го залюбила.
Млъчи мале лъчи оунимела,
Оунимела мале ослепела!
Азъ го любимъ сега съ Богомъ три години,
Никой мале не ме разнаа,
Познаа ни стара стричина ми,
Па се нїе скупо откупихме.
На Великденъ сосъ жълти папуцы,
На Гюрговъ денъ сосъ рудото мгне.

41.

Ioй леле Злато,
Мгненце младо.
Седнала е Злата,
Банка на двори,
На рогозина.
Кошула шїе,
Тенка ленена.
Рубове руби,
Отъ голо Злато,
Тегели тегли,
Отъ жълто злато.
Отъ там' помина,
Иудо та младо,
Море та й вели:
Ioй леле злато,
Мгненце младо!

Digitized by Google

На кого шїешъ,
Тамъ кошѵлѧ,
Тенка ленена?
Рѵбове рѵбишъ,
Отъ голо злато,
Тегели теглишъ,
Со жълто злато.
Ѧ бре лѵдо та младо!
Кой ке ме зѣме,
На него, тамъ кошѵлѧ
Іой леле злато,
Ѧгненце младо!
Ѧзъ ке ге зема,
Дай га на менека!
Да га навїѧ,
На тенка пѵшка.
Тенка бойлїѧ.

42.

Бело Белико!
Што бело перешъ,
Та ц'рно носишъ?
Ил' майка жалишъ,
Ил' башта тъжишъ?
Ѧ бре лѵдо!
Не майка жала,
Не Башта тъжа.
Тѵкѵ си жала,
П'рвото любе,
Што є загинало,
Деветъ години.

Digitized by Google

Коньо мѵ дойдѐ,
Него гѵ нема.
На коньо има,
Нелено седло,
За седлото ѝ,
Книга пишана.
Кньигатà пеє:
Жени се Бело,
Нимой ме чекашъ.

43.

Девойко море девойко!
Пѐрнала фесо надъ око,
Нарела є перо надъ їоко,
Дигнала є ведро на главата.
Рашетà полѣ широко,
Тамо га видéха терзїе,
Терзїе оустабашїе. —
Бре та ѝ велетъ говоре:
Девойко море девойко!
Жла ми вамо по вамо,
Край моєто десно колѣно.
Юначе лѵда гидїо!
Да дойдемъ на тоєто десно колѣно,
Жзъ сакамъ фѵстанъ да ми сошїешъ,
Безъ ножници да го скроишъ,
Безъ игла да го сошїешъ.
Терзїм вели говори:
Девойко море девойко!
Жзъ сакамъ погача да месишъ.
Безъ сито да го отсеєшъ,

Digitized by Google

Безъ їода да го измесишъ,
Безъ їогень да га испечешъ.
Излажà се терзїѧ!
Мома є била моштне хитра,
Брашно го є отсеѧла,
Безъ сито го є отсеѧла.
Отъ очи сълзи одпꙋстни,
Измисѝ чиста погача,
На Богомъ се верно моли:
Огриме Боже слънцетò,
Да си испече погача.
Огрїѧ се слънцетò,
Та се испечѐ погача,
На терзїѧ вели говори:
Терзїи море Терзїи!
Камо ви вашо фꙋстано,
Безъ ножници да го скроите,
Безъ игла да го шїете?
Єто ми мене погача.

44.

Море Велико морé кадꙋно!
Изгоре ме опали ме, Велико,
Оꙋчини ме сꙋ́хо д'рво Велико.
Сꙋхо дрво ѧворово, Велико!
Земи телка осечи ме Велико,
Та ме стакни силенъ вогень Велико,
Ѧзъ ке стáна прáхъ и пепелъ Велико.
Та ме збери въ тенки скꙋти Велико,
Та ме ф'рльи въ градината Велико,
Градина та босильоко Велико.

Digitized by Google

Ѧзъ ке никна жълто цвеће Велико,
Да ме берешъ малекитке Велико,
Ми ме давай на момите, Велико,
Че момите лѹдо носатъ Велико,
Денъ ваздаденъ на главата Велико,
Вечеръ ке си дома дойдатъ Велико,
Ке ме свалетъ отъ главата Велико,
Ке ме ф'рлѣтъ сретъ каштата Велико,
Сѹтромъ рано ке да станатъ Велико,
Ке да сметатъ рамна кашта Велико,
Ке ме ф'рлѣтъ ванка на бѹниште Велико.
Да ме дадешъ по момчета Велико,
Тие че момчета мѹдро носатъ Велико,
Денъ ваздаденъ на главата Велико,
Вечеръ ке дома да дойдатъ Велико,
Ке ме кладатъ стѹдна їода Велико.
Сѹтромъ рано ке да станатъ Велико,
Ке ме зематъ отъ водата Велико,
Ке нареде на главата Велико.

45.

Море моме, малкаѧ моме!
Моштне ми си аресала,
Аресала бендисала.
Ѧзъ ке пѹстнемъ да те терамъ.
Да ли ке те майка даде,
Майка даде башта такса?
Є бре лѹдо лѹдо младо!
Што да пѹстнешъ да не пѹстнашъ,
Мене ме є майка дала,
Майка даде башта такса̀.

Digitized by Google

Мила моме, мила дꙋшо!
Отъ Богъ найде томта майка,
Томта майка, тоїо башта!
Што заградѝ дворови те,
Зидъ зазидѝ варвароса,
Та не мога да те вида.
Да бы пиле да прилета,
Тамо лѣто да лѣтꙋва,
Тамо зима да зимꙋва,
Дека везешъ тенка рида,
На тои те тенки скꙋти.

46.

Море Тодоро кадꙋнъ Тодоро!
Наꙋчила се є кадꙋнъ Тодора,
Денѫ за вода да не отива,
Лю ми вечеръ по месечината.
Денѫ да не га грее ясното слънце,
Да не га дꙋє тѝхинъ ветеръ.
Никнѧ їода да налее,
Сенка ѝ се засенило,
И га се є исправила,
Не ми є била мала сенка,
Лю ми є било лꙋдо младо.
Море та ѝ вели говори:
Море Тодоро кадꙋнъ Тодоро!
Тегли ми вода напой ми коньо,
Коньо сосъ кова, мене сосъ юста,
А Сеймени те сосъ бели рѣки.

Digitized by Google

47.

Керко мила керко!
Кой чѫка на порти?
Мале мила мале!
Одно лѫдо лмадо,
На мéхана є било,
Благо є вино пило,
Пило си и опило,
На насъ налетело,
Тѫка да приспїе.
Керко мила керко!
Иди го испъди.
Маае мила Мале!
Яко го испъдишъ,
Грехо ке мѫ берешъ.
Керко мила керко!
Бечера ке тера.
Мале мила Мале!
На лѫдо вечера,
Момта лак'рдїм.
Керко мила керко!
Ракїм ке тера.
Мале мила мале!
На лѫдо го ракїм,
Моето бело лице.
Керко мила керко!
И вино ке тера.
Мале мила мале!
На лѫдо то вино,
Мои те ц'рни очи.

Digitized by Google

Керко мила керко!
Постела ке тера,
Мале мила мале!
На лѵ̆до постела,
Момта рамна снага.
Керко мила керко!
Покриво ке тера.
Мале мила мале!
На лѵ̆до то покриво,
Момта бела сам.

48.

Моме малка моме!
Хѵ̆бава гиздава.
Знаешъ моме знаешъ,
Защто ти самъ дошѣлъ,
Отъ в'рхъ отъ планина,
Отадо си остави,
Отадо не бромно,
Т'рло не мгнено.
Огле да те гледамъ,
За тебе самъ дошѣлъ.
Лѵ̆до гидѝ младо!
Чѵ̆нке за мене дойдѣ,
Огледъ да ме гледашъ,
Камо ти китка арминганъ,
Отъ гора горѵ̆ цветъ,
Отъ полѣ тріандафилъ.
Моме малкам моме!
Бѝхъ набралъ китка,
Китка арминана,

Digitized by Google

Отъ гора горѹ цветъ,
Отъ полѣ тріандафилъ.
Призъ гора помина,
Закачи ми вейка,
Сѹрони ми китка,
Отъ гора горѹ цветъ,
Отъ полѣ тріандафилъ.

49.

Моме моме Бардаренке!
Пѹшка пѹкна Бѹдима града,
Кѹршѹмъ падна широко полѣ,
Та си оѹдрѝ младо Барактарче.
Ѳдва є дѹша, едва ѐ проговорѝ:
Ioй їолдаши, їой моїи кардаши!
Харно коньо коня ми гледайте,
На бѹнаро їода го пойте,
Харно мене мене заріймте,
На глава ми баракъ поводейте,
На ноге ми чешма оградейте,
На чешмата башча оградейте,
На башчата китке раседейте,
Да доходатъ Бѹдимски те дивойке,
Да налематъ їода стѹдна їода,
И да китке китке да набератъ,
И да мене мене да пожалатъ,
Мѹдо младо што є погинало.

50.

Като море Катерино!
Прочѹла се є Катерина,

Digitized by Google

Съ хȣбавина съ гиздавина,
Ѧ найвеке сосъ работа.
Прочȣла се є дȣръ на цара,
Дȣръ на Цара самъ Везира.
Допȣстналъ си є самъ си Царо,
Да го видетъ што човекъ є,
Што човекъ є што юнакъ є?
Почȣкна́ха на порти те,
Да излѣзе Катерина.
Не излѣзѐ Катерина,
Лю излѣзѐ Катина та,
Катината стара малйка:
Та кой чȣка и кой вика?
Ѧ нїе сме отъ царїо,
Да видиме Катарина,
Што човекъ є, што юнакъ є?
Ѧ майка имъ зборȣваше:
Варай варай три юнака!
Катарина не є тȣка,
Отишла̀ є на дрȣшки те,
Оу дрȣшки везда да зафашта.

51.

Недо бела Недо!
Недо Дойранчаке!
Та чȣла си Недо,
Царъ ке да помине,
Презъ Демир-капїѧ.
Та караше Недо,
Три синцира роби.
Єдинъ синциръ Недо,

Digitized by Google

Ое млади юнаци,
Ое съ тенки ти пѵшки.
Вторн синџиръ Недо,
Ое млади невести,
Ое съ мъшки деца.
Третїо синџиръ Недо,
Ое малки дивойки,
Ое сосъ тенки дари.
Юнаци се плачетъ:
Мили тенки пѵшки,
Та кой ке ви бриши,
И ви пълни,
И ке си таврѵва.
Невести си плачатъ:
Мили мъшки деца,
Та кой ке ви люля,
И ке си таврѵва.
Дивойке си плакатъ:
Мили тенки дари,
Та кой ке ви дарѵва,
И ке си таврѵва.

52.

Тодоро п'рво любе,
Хай сосъ мене,
Џѵмата касабата,
Да ти кѵпа антерїа,
Ти да носишъ Тодоро,
Азъ да гледамъ Тодоро.
Нека пѵкатъ дѵшмани те,
И тои те и мои те.

Digitized by Google

Тодоро люби моїо!
Хай сосъ мене,
Џумата касабата,
Да ти кѹпа с'рма коланъ,
Ти да носишъ Тодоро,
Азъ да гледамъ Тодоро.
Нека пѹкатъ дѹшмани те,
И тои те и мои те.
Тодоро любо моїо!
Хай сосъ мене,
Џумата касабата,
Да ти кѹпа фина феса,
Фина феса мѹмлѐ шамѝ,
Ти да носишъ Тодоро,
Азъ да гледамъ Тодоро.
Нека пѹкатъ дѹшмани те,
И тои те и мои те.
Тодоро люби моїо!
Хай сосъ мене,
Џумата касабата,
Да ти кѹпа чивтъ папѹци,
Ти да носишъ Тодоро,
Азъ да гледамъ Тодоро.
Нека пѹкатъ дѹшмани те,
И тои те и мои те.

53.

Не мой ми ходишъ, Пено море,
Вечеръ по двори по месечина.
На срешта седатъ троица Тѹрци,
Те ми ти пишатъ рамната снага,

Digitized by Google

На тенка та пѹшка.
Яко гѹ пишатъ лѹдо море,
Нека га пишатъ неке га зематъ.
Не мой ми ходишъ Пено море,
Бечеръ по двори, по месечина,
На срешта седатъ троица Тѹрци,
Троица Тѹрци три мзаціи,
Че ми ти пишатъ белото лице,
На бела книга.
Яко гѹ пишатъ лѹдо море,
Нека гѹ пишатъ,
Яко гѹ пишатъ неке го зематъ.
Не мой ми ходишъ Пено море,
Бечеръ по двори по месечина,
На срешта седатъ троица Тѹрци,
Троица Тѹрци три мзаціи,
Ке ми ти пишатъ ц'рии те ѥочи,
На чивто пиштольи.
Яко ги пишатъ лѹдо море,
Нека ги пишатъ, неке ги зематъ.
Не мой ми ходишъ Пено море,
Бечеръ по двори по месечина,
На срешта седатъ троица Тѹрци,
Че ми ти пишатъ тенките вежди,
На чивто паласки.
Яко ги пишатъ лѹдо море,
Нека ги пишатъ, неке ги зематъ.

54.

Била се лоза вїена!
Не ми е лоза вїена,

Digitized by Google

Лю ми є Ѧнке дивойка.
На две ми порти стоѧше,
Стребренъ ми венецъ д'ржеше.
Отъ там' помина̀ кадїѧ,
Кадїѧ Ѳфендїѧ.
Ѳдно̀ ми лꙋдо караше,
Оковано ов'рзано,
Ѳꙋръ потъ коньо оковано,
Бели ръки наопако.
Мома мꙋ се насмиѧла:
Што ти п'рлѣга юначе,
Бели ръки на опако,
Като на мома колбає.
Што ти п'рлѣга юначе,
Вꙋкаги те на ноги те,
Като на мома кондꙋри.
На кадїѧ зборꙋва:
Іой Кадїѧ Ѳфендїѧ!
Зашто гꙋ ов'рза́хте,
Ов'рза́хте окова́те.
Ѧнке ле Ѧнке дивойко!
Ѳдна̀ є мома целивалъ.
Ѧ лꙋдо и҃ вели говори:
Іой Кадїѧ Ѳфендїѧ!
Кога си сретатъ две стари,
Какъ се криво прогледнꙋватъ,
Кога се сретатъ две млади,
Бре как' се милно прогледнатъ.

Digitized by Google

55.

Милинке, моме Милинке дꙋшо!
Море што те г'рло белеє,
Г'рло белеє дꙋри лиштає?
Дрꙋшки ли Дрꙋшки неверне!
Што не ми на мене верꙋвате,
На моїо пехеръ Кадїѧ дойдѐ,
Олꙋга неймаше кой да слꙋжи,
Ми са викали ѧзъ да гꙋ слꙋжа,
Самъ гꙋ слꙋжила, три дни и три ношти.
Станà да си иде дарба ме дарѝ,
На бело г'рло жълти жълтици,
На рꙋси коси бели двоѧци.
На бели ръки церни колбаи,
На бели ноги ц'рни кондꙋри.

56.

Ѧно ле моме хꙋбава!
Седнала є Ѧна седнала є,
Градина на рогозина,
Кошꙋлѧ шїє и плаче.
Отъ там' помина Димитаръ,
На Ѧна вели и говори:
Ѧно ле моме хꙋбава!
Што ти Ѧно кошꙋлѧ шїєшъ,
Кошꙋлѧ шїєшъ и плачешъ?
Ѧно мꙋ вели и говори:
Димитаръ лꙋда гидїѧ!
Нимой ми вревишъ,
Да не ти кажꙋва:

Digitized by Google

Ази си плака п'рвото любе!
Димитаръ вели говори:
Ано ле моме хубава!
За люби грижа ми беришъ,
Двата село то ходи́ме,
Двата хоро то води́ме,
Двата моми те люби́ме,
За него грижа ми беришъ.

57.

Би́хна си кона хранѣна,
На пътъ си сретѐ Илена,
Като го видѐ мале ле,
Б'рна си коньо назади,
На майка ми вели говори:
А дай ми мале ракїа,
Да пїа да се їопїа,
По момини адови,
По момини дердови.
Та пѝ си опѝ!
Би́хна си кона хранѣна,
Оти́до бъ гора зелена,
Тамо найдѐ сѫра Илена,
Дек' пасе трева зелена,
Дек' пїе їода стѫдена.
Искарѐ сабя огнѣна,
Погѫбѝ си сѫра Или́на,
Изблювѐ трева зелена,
На Богомъ се верно моли:
Прощавай Боже грѣхови,
По моминьски те адови.

Digitized by Google

58.

Оште ке, пиле море, мома ходишъ,
Мома ходишъ свето горишъ?
Кого видишъ вогень давашъ,
Кого сретешъ разболувашъ.
Той си лежи кой по два дни,
Кой по три дни.
Ка се сретѐ премладъ Отомнъ,
Каго сретѐ разболело.
Той си лежа̀ м'ра млого,
М'ра млого три години.
На майка му додїа се:
Кажи сину што грѣхъ имашъ,
Ѝ да оумрешъ и да станешъ?
Барай мале мила мале!
Што човекъ самъ грѣхъ да имамъ!
Ка се сретѐ малкам мома,
На їочи ми вогень даде,
На душа ми разболѣла.

59.

Гидѝ Недо гидѝ душо!
Отъ сынъ Неда открадѐха,
Откраде га войводата,
Па се Неда не разбудѝ!
Закара га тука доло въ гората,
Па се Неда не разбудѝ.
На сынъ Неда одревила:
Дай ми мале студна вода,
Да раскваса кипра оуста.

Digitized by Google

А войвода й зборува:
Не си Недо при майка ти,
Ню си Недо при менека,
При менека а въ гората,
Па се Неда не разбуди.
На сынъ Неда одревила:
Дай ми мале остро ножче,
Да расека жълта дуня,
Да раскваса кипра уста.
Одговори войводата:
Не си Недо при майка ти,
Ню си Недо при менека,
При менека а въ гората.
Стои та се чуди,
Какъ да Неда да разбуди?
На Богомъ се верно моли:
Ioй Боже ли Мили Боже!
А подуни тихинъ ветеръ,
И зароси дребна роса,
Да наросишъ Нединото,
Нединото бело лице,
Белке Неда ке разбуди?
Оште речта не доречé,
Та подуна тихинъ ветеръ,
И зарося дребна роса,
Наросй Нединото,
Нединото бело лице.
Тогай Неда разбудила,
И га гледа што ке види,
Нема майка нема никой.

Digitized by Google

60.

Помина момче Беличко,
Беличко конько ахаше,
Беличко тѹра прив'рза.
Как' го видѣ дивойка,
На майка ѝ вели говори:
Ѧ дай ме мале за него,
Или сама ке ида по него.
Майка ѝ вели говори:
Седи ми керко ми ходи,
Дѹръ да дойде башта ти,
Башта ти керко отъ нѣива.
Не стоѧ мале не чекамъ,
Ѧ дай ме ты на него,
Ил' сама ке ида по него.
Майка ѝ вели говори:
Постой керко и почекай,
Дѹри да дойде брата ти,
Брата ти керко отъ гора.
Не стоѧ мале не чекамъ,
Ил' дай ме мале на него,
Ил' сама ке ида по него.
Постой ми керко почекай,
Дѹри да дойде сестра ти,
Сестра ти керко отъ дрѹшки.
Не стоѥмъ мале не чекамъ,
Ѧ дай ме мале на него,
Ил' сама ке ида по него.
Постой ми керко почекай,

Digitized by Google

Дȣри да дойде снаха ти,
Снаха ти керко отъ майка.

61.

Ней море дивойко,
Ней море хȣбава,
Што любишъ, што гледашъ,
Той лȣдъ гидїѧ,
Лȣдо таврацїѧ?
Само си тавра̀ чини,
Б'рза конѧ вѧха,
И тай неє негова,
Чȣзда є, неє негова.
Дрȣшки неверници!
Как' да гȣ остава,
И да гȣ заборава,
Пȣсто тенко к'рстче,
Като люта змїѧ.
Ней море дивойко,
Ней море хȣбава̀,
Што любишъ, што гледашъ,
Той лȣдъ гидїѧ,
Лȣдо тафрацїѧ?
Само си тафра̀ чини,
Тенка пȣшка носи,
И теа неє негова,
Негова бегова.
Дрȣшки неверници!
Как' да гȣ остава,
И да гȣ заборава,
Пȣсто бело лице,

Digitized by Google

Като бела книга.
Ней море дивойко,
Ней море хѵбава,
Што любишъ, што гледашъ,
Той лѵдъ гидїа,
лѵдо Тафрацїа?
Само си тафрà чини,
Чивто пиштольи носи,
И тихъ ней негови,
Негови Бегови!
Остави го дрѵшко,
Заборави го дрѵшко.
Дрѵшки неверници!
Какъ да гѵ остава,
И да гѵ заборава,
Пѵсти ц'рни очи,
Като ц'рно грозде.
Ней море дивойко,
Ней море хѵбава,
Што любишъ, што гледашъ.
Той лѵдъ гидїа,
лѵдо тафрацїа?
Само си тафрà чини,
Чивто паласки носи,
И тихъ не негови,
Негови бегови!
Остави го дрѵшко,
Заборави го дрѵшко.
Дрѵшки неверници!
Как' да гѵ остава,
И да гѵ заборава?

Digitized by Google

Пѹсти тенки вежди,
Като пїавици.
Остави го дрѹшко,
Заборави го дрѹшко.
Как' да гѹ остава,
Какъ да гѹ заборава,
Пѹсти бели рѣки,
Като симичїа.

62.

Гюргїє моме хѹбава!
Азъ искамъ нешто да те пытамъ,
Право верно да ми кажешъ?
Пытай ме пытай ме юначе,
Яко знаємъ ке ти кажемъ,
Яко не знам што ке ти кажа.
Гюргїє моме хѹбава!
Море што си толко хѹбава!
Ил' си отъ Бога паднала?
Ил' си отъ зема никнала?
Ил' те златаренъ олїа?
Ил' си презъ п'рстенъ минала?
Юначе лѹда гидїа!
Дек' се є чѹло видело,
Мома отъ зема да никне,
Мома отъ Господъ да падне,
Мома златаренъ да лєє,
Мома презъ п'рстенъ да мине.
Мене ме майка родила,
На доверъ денъ Великденъ,
На подоверъ к'рстила,

Digitized by Google

Гюрге ми име тꙋрила,
Благо ме млеко банала,
Рꙋдо ме агне хранила,
Ройно ме вино поила.
Харна самъ майка имала,
Харно ми мене гледала,
За това самъ толко хꙋбава.

63.

Море Маро бела Маро!
Море чꙋла си или не си,
Де излѣзѐ подарчето,
Подарчето отъ паша та.
Да си бере ангарїѧ,
Да мꙋ жнїѐтъ пшеница та,
Пшеница та ц'рнокласо,
Ячмено честоредо.
На сѣкото село си викáха,
И на Мара га викáха:
Хайде Маро и ты ала,
И ты да жнїѐшъ пшеници те,
Пшеници те ц'рнокласо,
Ячмено честоредо.
Мара майка не го пꙋшта:
Седи Мара ми отивашъ,
Тꙋка доло Серско полѣ,
Серско полѣ Тꙋрска земѧ.
А Мара Майка не послꙋша!
Та си юзѐ с'рпъ на ръки,
К'рпа на рамото.
Отанà Мара та отиде,

Digitized by Google

Та отиде тѹка долу,
Тѹка долу Серско поле,
Серско поле Тѹрска земя.

64.

Белилино бело злато!
Кинисала є Белилина,
Оѵ дрѹшки везда да зафашта.
Пъти быше Белилина,
Да помине презъ селото.
Не помина Белилина,
Не помина презъ село то,
Ню помина презъ бейлико,
Бейликъ бише полно Тѹрци.
И ресате Белилино,
Ресате едно Тѹрче,
Те си плесна бели ръки,
Приг'рна си Белилина.
Приг'рна га, та га ф'рльи,
Та га ф'рльи, на в'рхъ коньо,
На в'рхъ коньо, отъ задъ него.
Припаша га съ тенка рида.
Белилина верно моли:
Барай Тѹрчинъ дрѹга вера!
Остави ме, барай Тѹрчинъ,
Остави ме да си ида,
Да си ида до майка ми,
До майка ми до башта ми,
Да си зема тенка прикїм.
Излажа се това Тѹрче,

Digitized by Google

Та си пѹстна Белилина,
Да си земе тенка прика.

65.

Ѧна е села бела лоза,
Та гѹ е села и градила,
Та е градила та и копола,
И копала и гледала.
Лоза є дало бело грозде,
Та е брала бела Ѧна,
Та е брала бело грозде,
Та е чинила бело вино.
Насрави се лѹдо младо,
Насрави се бело вино,
Да с' напива денъ, година.
Ѳднóчь дойдѐ и двашъ дойдѐ,
Третїо пѫтъ па си дойде,
Те си напѝ бело вино,
Ка се напѝ и си їопѝ.
Стана лѹдо да си иде,
Пѹшката си заборавило,
Заборави си чивтъ пиштолѣ.
Де го текна лѹдо младо,
Нема пѹшка на ръките,
Чивтъ пиштолѣ на пояс.
Подв'рна се да ги тера,
Ѧна мѹ се насмїала:
Бре лѹдо лѹдо младо!
Кай се напѝ бело вино,
Пѹшка та си заборавѝ,
Чивтъ пиштолѣ си загѹбѝ.

Digitized by Google

Осрамѝ се лꙋдо младо,
На Ѧна си зборꙋваше:
Ако е Ѧно тꙋка пꙋшка,
Да ми дадешъ тенка пꙋшка,
Тенка пꙋшка чивтъ пиштолѣ.
Ѧ Ѧна мꙋ зборꙋваше:
Барай лꙋдо лꙋдо младо!
На ти, на ти бело вино.

66.

Море Маро, бела Маро!
Одговорѝ п'рво любе!
П'рво любе бре млатъ Стоѧнъ:
Море Маро п'рво любе!
Запрегни си тенки скꙋти,
Тенки скꙋти и ръкави,
Да оумесишъ чиста пита,
Да наточишъ две здравици вино,
Че ке идеме на майка на гости.
Послꙋша го Мара.
Запрегна си скꙋте,
Скꙋте и ръкави,
Та измесѝ чиста пита,
И наточѝ две здравици вино.
Братче два девера!
Наседлейте конѣ.
Наседле́ха конѣ.
Стана́ха т'ргна́ха,
Съ нейно п'рво любе,
Съ нейни два девера.
Приближи́ха селото,

Digitized by Google

Одговорѝ Мара:
Отомне ли люби!
Братче два девера!
Исф'рлѣйте пѹшки,
Белке майка чѹе,
Нази да посрете.
Исф'рлеха пѹшки,
Оѹдриха си Мара,
Ѳдва є дѹша одговорѝ:
Отомне ли люби!
Да ходишъ да гледашъ,
Да гледашъ да терашъ,
Таквá да не найдешъ.
Таквà и хѹбава,
Хѹбава и гиздава,
Тенка та высока,
Бела та рѹмена,
Таквà ц'рна ока.

67.

Пѹста Невено! *)
Невена седнала є въ градина,
И въ градина на рогозина.
Там' си везе тенка рида,
Ѳмъ га везе емъ плаче,
И ѝ вели и говори:
Барай ридо тенка ридо!
Мзъ те веза и те плака,
Мзъ не знаемъ тенка рида,

*) На краю сваке врсте додаѳ се: „Пѹста Невено“ —

Digitized by Google

Кой ке тебе да кердоса,
Или Тѹрчинъ ил' каѹринъ?
Лѹдо младо отъ спротиво,
На Невена сѫ зворѹва:
Азъ ке тебе да кердосамъ,
Да ми дадешъ тенка рида,
Да навїм тенка пѹшка.
Та мѹ вели и говори:
Ѩйде отъ тѹк' лѹдо младо.

68.

Море Тоне, моме Тоне!
Тона иде отъ башчата,
Китка невенъ на главата,
Бардакъ носи на рамото,
Грозда кошничка на рѣката.
Лѹдо иде отъ банята,
Орешба иде да се срещатъ,
Лѹдо вели и говори:
Море Тоне моме Тоне!
Дай ми Тоне китка невенъ.
Тона вели и говори:
Є бре лѹдо лѹдо младо!
Там китка не га давамъ.
Дай ми Тоне китка невенъ,
Макаръ да є отъ метлата.
Дай ми Тоне бардакъ вода.
Я бре лѹдо лѹдо младо!
Там їода не га давамъ.
Дай ми Тоне бардакъ вода,
Макаръ нека є отъ барата.

Digitized by Google

Дай ми Тоне гроздà грозде.
Є бре лѹдо лѹдо младо!
Ѧзъ не давамъ гроздà грозде.
Дай ми Тоне гроздà грозде,
Макаръ нека є отъ къпина.

69.

Марѹше Марѹше!
Ѧсна месечино!
Коньо за краденѣ,
Моме за грабенѣ.
Открадóха Марѹша,
Закарáха Марѹша,
Арнаѹцка земѧ.
Кладóха Марѹша,
Хоро да имъ игра.
Марѹша хоро води,
И сълзе рони.
Догледа те Марѹше,
Стара Арнаѹтка,
Та ти вели Марѹше,
Вели и говори:
Марѹше Марѹше!
Гидѝ моѧ снахо!
Ты што не аресà,
И не бендисà?
Ил' люби не аресà,
Ил' люби не бендиса?
Ил' пехеръ покара,
Ил' пехеръ Пехера?
Ил' деверъ покарà,

Digitized by Google

Ил' деверъ ил' золва?
Мале стара пехеро!
Стара Арнаѹтке!
И люби ме аресà,
Не пехеръ покарà,
Не пехеръ пехера,
Не деверъ не золва,
Мене не ме аресà,
Башинското рѹхо.

70.

Бре Мильо, бре мили сынѹ!
Мильо мѹ глава болеше,
Майка мѹ натъ глава седеше,
На Мильо вели говори:
Бре Мильо, бре мили сынѹ!
Харно сношти вечерáхме,
Вечерáхме си легнáхме,
И похарно станáхме,
Ама сега што те найдѐ?
Ил' отъ сношти благо вино?
Ил' отъ сѹтра башъ ракїа?
Бре мале, бре мила мале!
Не отъ сноштно благо вино,
Не отъ сѹтра башъ ракїа.
Чера самъ на село былъ,
Ѧзи самъ речи дочѹлъ,
Отъ Тодорини ѧдове.
Мене ми глава болеше,
Тодора моѧ не бижда.
Майка мѹ вели говори:

Digitized by Google

Бре Жильо, бре миленъ сынꙋ!
Чера самъ была на село,
Жзи самъ речи дочꙋла,
Тодора том ке виде.

71.

Патрꙋно моме хꙋбава!
Море што є това отъ тебе?
Като сѣбота мїанѣ,
Мїанѣ гидѝ плетенѣ.
Като недела на градо,
На градо гидѝ на пазаръ.
Море што є това отъ тебе?
Ката година кърмнина!
Село быше сто кашти,
Тына го чинѝ петъ кашти.
Ката година кърмнина,
Тава година дꙋри две!
Двата ти брата заклáха.
Патрꙋна вели говори:
Юначе лꙋда гидїо!
Де гидѝ деликанлїо!
Отъ кого бре за кого?
Патрꙋно моме хꙋбава!
Отъ тебе море за тебе.

72.

Ракито тенка селвїо!
Тꙋри ми вино да пїм,
Да пїм да се їопїм.
На скꙋти да ти преспїм,

Digitized by Google

На г'рди да ти лѣтѵва.
Оѵлюманъ, море Оѵлюманъ!
Чера самъ была на градо,
На градо телалъ личеше:
Тѵрчинъ на вино да не пїе,
Каѵрска мома да не люби,
Тѵрчинъ на їойска да иде.
Ракито тенка селвїо!
Да ли ме мене пышáха?
Оѵлюманъ аго Оѵлюманъ!
Тебе напреди пышáха,
Ты ц'рвенъ барякъ да носишъ.

73.

Тименѵше гайтанѵше!
Бела сам бело бїе,
А лѵдо се въ г'рди бїе:
Іой ты Боже мили Боже!
Кога ке їе*) том заманъ,
Да приграштамъ рамна снага,
Рамна снага бела сам,
Да целивамъ малкам мома,
Бело лице ц'рне очи.
Дойдѣ заманъ и помина,
Ожени се лѵдо младо,
Та приграшта рамна снага,
Рамна снага бела сам,
Та целива бело лице,
Бело лице ц'рни очи.

*) Іе, значи дойде. Кога ке іе = кадъ ће дойи.

Digitized by Google

74.

Моме ле моме хѵбава!
Легнала е мома, легнала е,
Потъ това дрво маслина,
Подѵна ветеръ фортѵна,
Откина вейка маслина,
Потопи мома по лице,
Сипна се мома развѵди,
На ветеръ лютомъ си кълне:
Отъ Богъ да не дѵнелъ ветеро,
Што откина вейка та,
Та ми потопи по лице,
Што слатко бы си заспала.
Горокъ са сънъ сънила,
Че ми са дошли три любовни,
Єдинїо лѵлка даваше,
Вторїо п'рстенъ даваше,
Третїо китка даваше.
Што то ми лѵлка даваше,
Понѵда да мѵ га подана.
Што то ми п'рстенъ даваше,
Презъ него да го помина.
Што то ми китка даваше,
Отъ него да се кердосаме.

75.

Єлкено добра дивойко!
Зела є Єлкена стомна та,
Та и стомна кова та,
Море та отива за вода,
Налѣла є и си в'рнала,

Digitized by Google

На пътъ си сретѐ Ѳлкена,
Бинаре тенки Бардаре,
Море та й велетъ говоре:
Ѳлкено довра̀ дивойко!
Море дай ны ты отъ платно то,
Отъ платно то половина та,
Да ти дада отъ вино то,
Отъ вино то половина та.
Ѳлкена вели говори:
Бинаре тенки Бардаре!
Ѧзи ви нейко вино то,
Ѧю ви сакамъ момчето,
Оно напреди што иде,
На сива маска што ва́ха.
Бинари велетъ говоре:
Ѳлкено довра̀ дивойко!
Онова̀ момче напреди што иде,
На сива маска што ва́ха,
И оно ны є армасано,
Това̀ вино за свадбата.

76.

Гюргице залѫмъ дѫшице!
Зарана вечера готви,
Зарана предъ говеда та,
Че ке зарана да дойда,
Конѣ то на чаири то;
Момци то на чадоре то,
Нїе два та е'рсъ чардако,
Честомъ да се напиваме,
Реткомъ да се целиваме.

Digitized by Google

Челеви венѹмъ мзаци!
Зарана вечера зготвила,
Пѹстни конѣ на чаирито,
А момцито подъ чадорето,
Ала ми вамо по вамо,
На моѥ то десно колѣно,
Честомъ да се напиваме,
Реткомъ да се целиваме.

77.

Море Димано, цанъ Димано Димано!
Кой быше то што помина отъ тѹка?
Там быше цанъ Димана, Димано,
Што носише рамна снага на нем,
Да бы далъ Богъ да се стана сосъ нем.
Кой быше то што помина отъ тѹка?
Там была цанъ Димана, Димано,
Што носише бело лице на нем,
Да бы даль Богъ да се стана сосъ нем,
Да целивамъ бело лице на нем.
Кой быше то што помина отъ тѹка?
Там быше цанъ Димана, Димано,
Што носише ц'рни очи на нем,
Да бы даль Богъ да се стана сосъ нем,
Да целивамъ ц'рни очи на нем.
Та Богъ помогна та се стана сосъ нем,
Та приг'рна рамна снага на нем,
Та целива бело лице на нем,
И целива ц'рни очи на нем.

Digitized by Google

78.

Море моме малкам моме!
Мома стои покрай Дѹнавъ,
На Дѹнавъ си огледова,
Па си сама зѹлѣпсѹва:
Ioй Боже ли, мнли Боже!
Ка самъ тенка та высока,
И самъ бела та рѹмена,
Оште да бы ц'рна ока,
Ке залюба царїото,
Царїото хазнадарче,
Беговото челебиче.
Дена вечеръ хазна врои,
Та не може да доброи,
Двата ке го доброваме.
Дега дочѹ царїото,
Царїото хазнадарче,
Беговото челебиче.
Даде двеста та го оузѣ,
Даде триста та се венча.
Та са броили царїота,
Царїота хазна.

79.

Никола море Никола!
Никола кона играеше,
Никола каменъ меташе,
Отъ высоко то бѹниште,
Отъ пониско игралиште,
Испадна̀ха мѹ ножови,

Digitized by Google

Отъ стребрена ножница.
Никнà ножови да земе,
Оубодилъ ми се Никола,
А въ клето с'рце осойно,
Раширѝ ръки широке,
Извисѝ гласи высоке:
На дрѹжина зборѹва:
Дрѹжина моѧ зговорна!
Ѧ идейте кажайте,
На моѧта стара майка,
Не мой ѝ право кажайте,
Че се є Никола оубодѝлъ.
Лю идейте кажайте,
На моѧта стара майка,
Че се Никола армасàлъ,
За билолика Велика,
За ц'рноземка дивойка.

80.

Карагюзлѝ Видо ле,
Карагюзлѝ дѹшо ле,
Ты ракїе не пїешъ,
На ракїѧ мирисашъ.
Є бре лѹдо та младо!
Дрѹшките ми пїеха,
Моѧ та дѹша мириса.
Карагюзлѝ Видо ле,
Карагюзлѝ дѹшо ле,
Ты босильокъ не носишъ,
На босильокъ мирисашъ.
Є бре лѹдо та младо!

Digitized by Google

Не гѹ носа на глава,
Дю га носа пазѹва,
Пазѹва ми мирисатъ.
Карагюзлѝ Видо ле,
Карагюзлѝ дѹшо ле,
Ты карафилъ не носишъ,
На карафилъ мирисашъ.
Ѳ бре лѹдо та младо!
Не гѹ носа на глава,
Дю га носа на ръки,
Ръките ми мирисатъ.
Карагюзлѝ Видо ле,
Карагюзлѝ дѹшо ле,
Ты трамбика не носишъ,
На трамбика мирисашъ.
Ѳ бре лѹдо та младо!
Не га носа на глава,
Дрѹшки ми га носа́ха,
Момта глава мириса.

81.

Милке ле Милке хѹбава!
Море азъ ке ида на пазаро,
Порѣчи Милке наръчи,
Што да ти кѹпа донеса?
Кѹпѝ ми мене бре Христо!
За десетъ гроша мѹниста,
Да си направа герданче,
Да гѹ подреса алтине,
Азъ да гѹ носа, бре Христо!
Ты да ме гледашъ да горишъ.

Digitized by Google

Порѣчи Милке наряѣчи,
Што да ти кѵпа донеса?
Кѵпи ми на мене, бре Христо!
До две загїи папѵче,
Азъ да ги носа, бре Христо!
Ты да ме гледашъ, да горишъ.
Порѣчи Милке наряѣчи,
Што да ти кѵпа донеса?
Кѵпи ми мене, бре Христо!
До две мѵмлени шамїи,
Азъ да ги носа, бре Христо!
Ты да ме гледашъ, да горишъ.

82.

Запали запали борина, дѵне вела,
Да не ти дойда въ темнина.
Яко ми дойдешъ, дойди лѵдо море!
Да не ти стапта самта.
Яко га стаптишъ, стапти го,
Брата си имамъ терзїа,
Дрѵгъ ке ми фѵстанъ сошїе,
Та ке го него нареди.
Запали запали борина, дѵне вела,
Да не ти дойда въ темнико.
Яко дойдешъ дойди ми.
Ке ти состапкамъ гердано.
Яко го стапкашъ стапкай го, лѵдо море!
Комшїа имамъ златаренъ,
Та ке ми гердань олее,
Та ке го него насипи.

Digitized by Google

83.

Дивойко мила хѵвава!
Излѣзи дѵльверъ, излѣзи,
Банка дѵльверъ, на двори,
Да гледамъ да се наглеламъ.
Че ке ида моштне далеко,
Далеко дѵльверъ, далеко.
Юначе лѵда гидїо!
И азъ сосъ тебе ке дойда.
Дивойко море дивойко!
Дивойко мила хѵбава!
Ази те има море оумна,
Тына си была безѵмна.
Как' ке дойдешъ тына сосъ мене,
Ази си имамъ дивойко,
На секой дѵѣанъ и любе,
На секой градъ и любе.
Юначе лѵда гидїо!
Тына ке скоро дойдешъ?
Дивойко море дивойко!
Там' ке седа три године.
Юначе лѵда гидїо!
Не мога три дни безъ тебе,
Дили до три године.

84.

Што є тама врева въ бегови конаци?
Или мѵ є кадѵна оумрела?
Или мѵ сынъ отъ їойске дойде?
Не мѵ є кадѵна оумрела,

Digitized by Google

Не му е сынъ отъ їойске дойде.
Ію му е робина бегала,
Та му е зела бегу б'рза коня,
И му зела бегу мушко дете,
Та бегала Елена робина.
Стои бего та се чуди,
Как' да найде Елена робина.
Тай пустналъ е до три юнаци,
Трн юнаци три бумбашира,
Да си стигнатъ Елена робина.
Гонили га, гонили фатили,
Та й велетъ велетъ и говоре:
Защто бегашъ Елено робиньо?
Море бегамъ бегамъ, ергени левене!
Да не робувамъ на бегове конаци.
Чунке бегашъ Елено робиньо,
Да не робувашъ въ бегови конаци,
Защто зевашъ бего б'рза коня?
Зевамъ зевамъ, ергени левене!
Пишакъ да не хода.
Защто зевашъ бего мушко дете?
Зевамъ зевамъ сама да не хода.

85.

Кога майка кара оучи,
Де бре дели Нано, гиди паликаро!
Ми се често применувай,
По двашъ по тришъ неделята,
Деветъ пъта а въ м'есецо.
А ти майка не послуша,
Де бре дели Нано, гиди паликаро.

Digitized by Google

Отгна ръка̀ въ цепови те,
Те искара ключови те,
Ключови те отъ сандꙋко.
Де бре делѝ Нано, гидѝ паликаро!
Те отключи сандꙋци то,
Де бре делѝ Нано, гидѝ паликаро!
Примени се башъ примена Великденска,
Примени се нареди се,
Та отиде на хорото,
Та се фати де идае,
Де идае де пѓлѣга,
Де бре делѝ Нано, гидѝ паликаро!
Надъ моми те до невесте.

86.

Милке ле Милке хꙋбава!
Што много знае майка ти,
Много магїе да чини.
Живо є пиле фатила,
Живо го въ зема зарила,
Та мꙋ є рекла нарекла:
Ка писка пиле во зема,
Такай и Отомнъ за Милка.
Милке ле Милке хꙋбава!
Што знае много майка ти,
Много магїе да прави.
Живо є агне фатила,
Живо го въ зема зарила,
Та мꙋ є рекла нарекла:
Ка блее агнѣ за майка,
Така̀ и Отомнъ за Милка.

Digitized by Google

Милке ле Милке хѵбава!
Што знае много майка ти,
Много магїе да прави.
Живо є змїе фатила,
Жива га є въ вогень ф'рльила,
Та й є рекла нарекла:
Ка писка змїа à вогень,
Такà и Отоманъ за Милка.

87.

Море Бомно, гюзелъ Бомно!
Надъ Бомнини облакъ се вїе,
Не ми є облакъ што ми се вїе,
Ню ми є лѵдо Бомна тера,
Бомна тера Бомна гледа.
Море Бомно, гюзелъ Бомно!
Безми ме везми, гюзелъ Бомно!
Остави ме мене лѵдо та младо,
Оште самъ малка малѣнка,
На дванадесетъ године,
На тринадесетъ кошѵлѣ,
Не мога изметъ да чина,
Не мога диванъ да стоя.
Море Бомно, гюзелъ Бомно!
Азъ не те зевамъ за робина,
Изметъ да чинишъ, диванъ да стоишъ,
Азъ ке те зема за п'рво любе,
За п'рво любе, бре сосъ робина.

Digitized by Google

88.

Море Гини, бело Гини, Гини ле!
Кинисало є бело Гине, Гини ле,
Оу дрѹшки веза зафашта, Гини ле.
Оретóха те Гини ле,
Вервешки те чобане,
Карадарски койнари,
Оретóха те, юзеха те, Гини ле.
Карáха те Гини ле,
До сретъ пъто сретъ гора та, Гини ле,
Гина се є ѹморила, Гини ле,
Отъ пътъ ми се є оуморила, Гини ле,
Отъ прàхъ ми се є испрашила, Гини ле.
Отговори найп'рвнїо,
Найп'рвнїо вре чобано,
На дрѹжина си зворѹва:
Дрѹжина верна зговорна!
Позапрейте силно стадо, Гини ле,
Да издонмо силно стадо, Гини ле,
Да измїемо Гинино то бело лице, Гини ле.
Че ни є Гина оуморена, Гини ле,
Отъ пътъ ми є оуморена, Гини ле,
Отъ прáхъ ми є испрашена Гини ле.
Послѹша го дрѹжина, верна зговорна,
Потзапрéха силно стадо, Гини ле,
Та издойха силно стадо, Гини ле,
Та измúха Гинино то бело лице, Гини ле.
Че є Гина оуморена, Гинн ле,
Отъ прáхъ ми є испрашена, Гини ле.

Digitized by Google

89.

Петро бела Петро!
Петро арнаутко!
Богъ да бїе Петро,
Томта стара майка,
Што те пустна Петро,
Отъ ванка село то,
За студена їода,
Їода да налеешъ,
Коса да измїешъ.
Оретóха те Петро,
Голїе арнути,
Оретóха те Петро,
Юзéха те Петро,
Занесóха те Петро,
Въ арнаутска земя.
Кладоха те Петро,
Хоро да имъ їодишъ.
Петра хоро їоди,
И сълзи си рони.
Арнути пытатъ,
Беле и говоре:
Петре бела Петро!
Отъ кой земя си?
Отъ кой вилаетъ си?
А Петра имъ вели,
Бели и говори:
Барай барай стара арнаутко!
Ази не знамъ сношти што вечерà,
Отъ сутра што ручà,

Digitized by Google

Дили ѧзъ да знаѧ,
Отъ коѧ земѧ самъ,
Отъ кой вилаетъ самъ

90.

Іой Стое Стое!
Іой мала моме!
Кавга є карамꙋла̀,
На новата маха́ла,
До троица ергени,
До троица левене,
За Стоѧ си каратъ.
Ѧзъ ке и̂ кꙋпа шам-антерїѧ,
Та Стоѧ є моѧ.
Ѧ дрꙋгїо вели, вели и говори:
Ѧзъ ке и̂ кꙋпа чивтъ папꙋци,
Та Стоѧ є моѧ.
Ѧ третїо вели, вели и говори:
Ѧзъ ке и̂ кꙋпа мꙋмле шамїѧ,
И га ке га носи, да га поноси,
Така Стоѧ є моѧ.
Ѧ четврти вели, вели и говори:
Ѧзъ ке и̂ кꙋпа сермали̂ коланъ,
И га ке го носи, да го поноси,
Па Стоѧ є моѧ.
Ѧ дрꙋгїо вели, вели и говори:
Дрꙋжина верна зговорна!
Ѧзъ ништо не кꙋпꙋвамъ,
Па Стоѧ є моѧ.
Това ми є мене отъ лꙋдо младо,

Digitized by Google

Што ништо не кѵпѵва,
Та па ке ме кердоса.

91.

Недо ле Недо хѵбава!
Неда є Тѵрчинъ любила,
Любила го є мамила,
За двести бели двоѫци,
За триста жлъти жълтици.
Неда го шака читае,
Тѵрчинъ на шега незнае.
Та є калесалъ наткалесалъ,
До триста тѵрци атлїе,
До двести Бѵле съ кочіе.
Неда си дворе метеше,
Бѵле по пъта в'рвѣха,
На Неда велетъ говоре:
Недо ле Недо хѵбава!
Облећи Недо соблећи,
Облећи рѵхо каѵрско,
Облећи рѵхо кадѵнско.
Неда имъ вели говори:
Кадѵне море кадѵне!
Ѧзи га шега читаѫ,
Ѧзика Тѵрчинъ не зевамъ.
Ѧзи шега гѵ читаѫ,
Тѵрчинъ на шега не знае.
Кадѵне велетъ говоре:
Недо ле, Недо хѵбава!
Чѵнке ми Тѵрчинъ не зевашъ,
Зашто си гѵ тына мамила,

Digitized by Google

За двести бели двоѫци,
За триста жълти жълтици?
Тога се е Неда смислила,
Цикнà си Неда заплакà:
Ioй лелe Боже, до Бога!
Грéхъ отъ Бога, страмъ отъ люди!

92.

Дано гюзелъ Дано!
Кинисала є Дана,
На гости да иде,
Сосъ майка, сосъ башта,
И сосъ п'рво любе,
Презъ Бардаръ на гости.
И га отидоха,
Бардаръ былъ присѵшилъ,
И га се в'рнáха,
Бардаръ былъ притекалъ.
Дана имъ се моли:
Гемицїи брате!
Поминейте башта,
Дарба да ви дара,
Две тенки кошѵлѣ,
Безъ ветеръ да се вее,
Безъ слънце да се сѵши.
Те поминáха башта.
Дана имъ се моли:
Гемицїи брате!
Поминейте майка,
Дарба да ви дара,
Две тенке мáхрамѣ,

Digitized by Google

Безъ ветеръ да се веетъ,
Безъ слънце да се сꙋшетъ.
Поминáха майка.
Дана имъ се моли:
Гемицїи брате!
Поминейте любе.
Гемицїи велетъ,
Велетъ и говоре:
Дано гюзелъ Дано!
Ѧзи нейко Дано,
Дарба да ми даришъ,
Две тенки кошꙋльи,
Да ми дадешъ Дано,
Тоето бело лице.
Ѧзи нейко Дано,
Да ми дадешъ Дано,
Две тенки мáхрамѐ,
Лю да ми дадешъ Дано,
Тоите ц'рни очи,
Да помина любе,
Да ми дадешъ Дано,
Тоѧта рамна снага.

93.

Кито море Кито моме!
Ѧрмоса си Кита мома,
За Поповъ сынъ граматико,
Граматико сынъ Іоко.
Дега сретѐ бꙋлюкбаша,
На Кита си зборꙋваше:
Кито море Кито моме!

Digitized by Google

Искамъ нешто да те пытамъ,
Право верно да ми кажешъ?
Пытай пытай бѹлюкваша,
Яко знаемъ ке ти кажа,
Як' незнаемъ што ке ти кажа.
Мома ли си ил' невеста?
Или мома армосана?
Барай варай бѹлюкваша!
Не самъ мома не невеста,
Не премлада евдовица,
Но самъ мома армосана,
За Поповъ сынъ граматико,
Граматико сынъ Іоко.
Бѹлюкваша ѝ зборѹва:
Леле Кито Кито моме!
Не п'рлѣга Кито моме,
Ц'рна ока мома на рѹсъ юнакъ,
Ц'рна ока мома на црноокъ юнакъ п'рлега.
На Кита га мдъ паднало,
Мдъ паднало, жалъ добило,
Та искара ключовите,
Ключовите отъ сандѹко,
Отключи си сандѹцито,
Та искарà прикїата,
Запалиго средѡ дворо,
Та стакнà силни вогень,
Изгоре си прикїата,
Та ѝ вели и говори:
Гори гори пѹста прика,
Такà гори момта дѹша.

Digitized by Google

94.

Дойне Паѵнъ Дойне!
Дойна Паѵнъ пасе,
Пасе три године.
Де гѵ пасе задримала,
Задримала и заспала.
И га си є разбѵдила,
Де се зададо́ха,
До три тѵмбе Тѵрци.
Цикна̀ Дойна цикна̀,
Цикна̀ га се заплака̀:
Ioй леле Боже!
Боже до Бога!
Дека ке се скрїѧ,
Ѧзи отъ тїе тѵрци?
Ѧ Паѵнъ ѝ вели,
Бели и говори:
Дойне Паѵнъ Дойне!
Ѧлчи Дойне мълчи,
Ѧлчи ни мой плачешъ,
Ѧзи ке разкрилимъ,
Ѧонте златни крила,
Тебе ке те скрїѧ.
Тамамъ приближи́ха,
До три тѵмбе тѵрци,
Летна̀ Паѵнъ летна̀,
Летна̀ отиде си,
Останала є Дойна.
Плини́ха ми га Дойна,
Плини́ха и юзе́ха,

Digitized by Google

Закара́ха Дойна,
Зема Ѧнадолска,
Ѧнадолска се тѴрска.
А Дойна незнаеше,
ТѴрски да имъ вреви,
На Дойна си велетъ,
Белетъ и говоре:
Дойне ПаѴнъ Дойне!
Отъ кол зема си?
Отъ кой вилаетъ си?
А Дойна имъ вели,
Вели и говори:
ТѴрци Ѧнадолци!
Ѧзи незнаемъ,
Бїе што кажѴвате.

95.

Леле Дойне ПаѴнъ Дойне!
Ѧйде Дойне по нагоре,
По нагоре на спанчове.
Отидо̀ мале по нагоре,
По нагоре на спанчове,
Тамо найдо̀ Дойнината,
Дойнината бела сам,
Ѳошїена оставена,
ОѴжали га оплача га,
Па га тамо ѧзъ остави.
Хайде Дойне по нагоре,
По нагоре на Ѳпанчове.
Ѧзъ отидо мале, по нагоре,
По нагоре мале, на спанчове,

Digitized by Google

Тамо найдо̀ Дойнината,
Дойнината с'рма̀ коланъ,
Оѹпашано оставено,
Оѹжали го оплача гѹ,
Пак' га тамо ѧзъ оставѝ.
Ѧйде Дойне по нагоре,
По нагоре на спанчове.
Ѧзъ отидо̀ мале, по нагоре,
По нагоре мале, на спанчове,
Тамо найдо̀ мале, Дойнината,
Дойнината мале, мѹмлѐ шамѝ,
Искарана оставена,
Оѹплача го, оѹжали га,
Пак' га тамо ѧзъ оставѝ.
Хайде Дойне по нагоре,
По нагоре на спанчове,
Ѧзъ отидо̀ мале, по нагоре,
По нагоре на спанчове,
Там' найдо̀ мале, Дойнините,
Дойнините чивтъ папѹци,
Собоени оставени,
Оѹжали ги, оплача ги,
Пак' ги тамо ѧзъ оставѝ.
Ѧйде Дойне по нагоре,
По нагоре на спанчове.
Ѧзъ отидо̀ мале, по нагоре,
По нагоре на спанчове,
Тамо найдо̀ мале, Дойнината,
Дойнината нова стомна,
Наполната мале, оставена,
Оѹжали га мале, оплача га.

Digitized by Google

96.

Митаръ ли, Митаръ Митаръ Делїа!
Таа пїана пїана бекрїа!
Кона играе Митаръ Делїа,
Кона играе Неда да стигне,
Неда да стигне китка да земе.
Неда му вели, вели и говори:
Бре варай Митаръ, Митаръ Делїа!
Гиди пїана, пїана бекрїа!
Што кона играшъ мене да стигнешъ,
Мене да стигнешъ китка да земешъ?
Яко те видетъ моите брати,
Моите брати до деветъ брата,
И моите двандесетъ братучеда,
Бре ако те фататъ та ке те вързатъ,
Та ке те вързатъ до бели ръки,
Белите ръки бре наопако,
Та ке те фрлятъ темна зандана.
Как' га дочуха хубава Неда,
Неднинти брати,
Бре та гу фатиха, бре та гу вързаха,
Бре вели ръки, ръки наопако,
Бре дребенъ синциръ, синциръ на грлото,
Бре та гу фрлиха въ темна зандана,
До мра млого три години.

97.

Голубъ гука на селото,
Де Илене Гюргелимъ,
Да не шїетъ и старете,

Digitized by Google

Да не шїетъ кюрковете,
Де Илене Гюргелимъ,
Лю ги шїетъ не ги носатъ,
Де Илене Гюргелимъ,
Пѹсти стоятъ на сандѹци,
Де Илене Гюргелимъ.*)
Голѹбъ гѹка а въ селото,
На момчета порѣчѹва:
Да не шїетъ кошѹлѣте,
Море лю ги шїетъ не ги носатъ,
Пѹсти стоятъ а въ сандѹкѹ.
Голѹбъ гѹка на селото,
Да не шїетъ а момите,
Да не шїетъ бели сае,
Лю ги шїетъ не ги носатъ,
Пѹсти стоятъ на сандѹци.

98.

Є бре Стойче, бре младо їовчарче!
Пило ли є силно стадо їода?
Нето є пило, не трева пасало,
Богъ да бїе до три врашке моме,
Што то бѝха тенке та высоке,
Што то бѝха беле та рѹмене,
По те самъ си калпако загѹбилъ.
Є бре Стойче, бре младо овчарче!
Пило ли є силно стадо їода?
Нето є пило, не трева є пасало,
Б'са ноштъ є на т'рло лежало.

*) Овако се повторава припевакъ и далѣ, као што є довде.

Digitized by Google

Богъ да бїе до три врашке моме,
Што то би́ха тенке та высоке,
Што то би́ха беле та рѹмене,
По те́хъ самъ си пѹшката загѹбилъ.
Ѳ бре Стойче, бре младо овчарче!
Пило ли є силно стадо їода?
Нето є пило, не трева є пасало,
В'са ноштъ є въ т'рло лежало,
Богъ да бїе до три врашке моме,
Што то би́ха тенке та высоке,
Што то би́ха беле та рѹмене,
По те́хъ самъ си чивтъ пиштольи загѹбилъ.
Ѳ бре Стойче, бре младо овчарче!
Пило ли є силно стадо їода?
Нето є пило, не трева є пасало,
В'са ноштъ є въ т'рло лежало,
Богъ да бїе до три врашке моме,
Што то би́ха тенке та высоке,
Што то би́ха беле та рѹмене,
По те́хъ самъ си чивтъ паласки загѹбилъ.

99.

Барай Стано малкам Стано!
Стана врата, Стана вреви:
Море Стано мила сестро!
Ке да дойде войводата,
Ке те земе на колѣно,
Ты да не си одревила,
Не со їочи прогледнала.
Оште речтà не доречѐ,
Де се дойде войводата,

Digitized by Google

Пополни́ха Станините,
Станините рамне дворе.
Та га юзѐ малка Стана,
Та га юзѐ на колѣно,
На колѣно на големо,
Стана не мꙋ е одревила,
Не сосъ очи прогледнала.
Одговорѝ войводата:
Ioй сеймени, їой ергени!
Оти Стана не одрева?
Не сосъ очи прогледнова?
А идейте докарайте,
Две дивойке писнополькe,
Да запеѣтъ жално тъжно,
Жално тъжно за жаленѣ,
За жаленѣ за плаченѣ,
Белке Стана ке одреви,
Ке одреви ке прогледна.
Докара́ха две дивойки,
Две дивойки песнополькu,
Та запе́ха жално тъжно,
За жаленѣ и за плаченѣ,
Та имъ Стана не одревѝ,
Не сосъ очи ги прогледна.
Па одговорѝ войводата:
Ioй сеймени, їой ергени!
А идейте докарайте,
Два юнака кафалцїи,
Да засвиретъ да затъжетъ,
Белке Стана ке одреве,
Ке одреве да прогледна?

Digitized by Google

Та станáха докараáха,
Два юнака кафалцїи,
Засвирúха жално тъжно,
За жаленѣ за плаченѣ,
Па имъ Стана не одревѝ,
Не сосъ очи ги прогледнà.
Одговорѝ Бойводата:
Барай Стано малкаа Стано!
Іоти тына не одревашъ?
Не сосъ їочи прогледноваш?

100.

Найдо ле, Найдо невесто!
Кинасà Найда кинисà,
Сосъ нейно малко деверче,
На гости Найда да иде.
Зададóха се Татари,
Татари ц'рни Манафи.
Бре стои Найда се чȣди,
Как' да ги Найда помине,
Тїе Тȣрци дȣшмане.
Деверъ ѝ вели говори:
Найдо ми снахо хȣбава!
Ѝйде да пливаме по Дȣнавъ.
Послȣша го Найда невеста,
Та са пливали по Дȣнавъ,
Пливнали гидѝ пливали,
Тȣкмȣ три дни и три ноштн.
Деверъ ѝ вели говори!
Найдо ми снахо хȣбава!
Плнвай Найдо да пливаме,

Digitized by Google

Че ны Тȣрци пристигна́ха.
Найда мȣ вели говори:
Братче ли малко деверче!
Не мога веке да пливамъ,
Отъ това̀ тешко иманѣ.
Деверъ и̑ вели говори:
Найдо ми снахо хȣбава!
Ѳоскини Найдо ф'рльи го,
Нека го носи белъ Дȣнавъ.

101.

Брамбакино дивойко!
Брамба конѧ сапина,
Тай сапина распина.
Там' га дремка нападна̀,
Подлегнала є, заспала є,
Покрила си є лицето,
Съ тенка бела ма́храма̀.
Помина̀ юначе,
На капина зборȣва:
Д'рж' капино д̀рж' сестро,
Дȣръ да дойда при неѧ,
Ѧзъ га ништо не чина,
Єдночь да го приг'рна,
Двашъ тришъ да га целивамъ.
Ѧко не ми га да д'ржишъ,
Ѳосъ їовце ке те пȣстна,
В'рши да ти изедатъ,
Коренъ да ти состъпкатъ.
Ѧко ми га да д'ржишъ,
Съ юста вода ке носа,

Digitized by Google

Коренъ да ти навада,
Б'рши да ти подмлада.
Той га ништа не чинѝ,
Двашъ тришъ га целивà,
Отъ юста вода носише,
Коренъ ѝ вадеше,
Б'рши ѝ подмладова.

102.

Ней море море дивойко!
Отъ ка мнна край вази,
Отъ тогà мзъ лежа,
Дай ми билѣ да стана.
Дивойка мѵ зборѵва:
Бре юначе гидїм!
Оште м'ра полежи,
Сламка снага да чинишъ,
Комаръ коня да вѧхашъ,
Отъ игла да се подпирашъ,
Той ѝ вели говори:
Дивойко море дивойко!
Мзъ лежа мзъ сиракъ,
Отъ тоите дердове,
Отъ тоите мдове.
Ѧ дивойка зборѵва:
Юначе лѵда гидїм!
Што ти е тебе за мене?
Ты да лежишъ за мене?
Отъ моите мдове?
Отъ моите дердове?
Дивойко море дивойко!

Digitized by Google

От' не ми си рода роднина,
От' не ми си не сестра не братѹчедка,
За това дердовите верамъ,
За това ядовите имамъ.

103.

Маринке моме хѹбава!
Тирáха ми те Маринке,
Отъ тѹк' отъ тамо одредома,
Нигди майка не те дадѐ,
Не тебе те с'рце т'ргнà,
О'рце т'ргнà за работа.
Дѹри дойдóха Маринко,
Призъ три́й горе призъ четирн,
Призъ деветъ їоде стѹдене.
Тирáха ми те дадóха,
Речь фати́ха хлѣвъ к'рши́ха,
По лѣво бѣ малокъ армасъ,
По армасѹ тѣшка свадва.
Майка й вели говори:
Маринке керко хѹбава!
Харно те нїе дадóхме,
Призъ три горе четири,
Призъ деветъ їоде стѹдене,
Мла каштата незнаеме,
Мла каштата тайфата,
Та и тайфата момчето.
Ѡватови велетъ говоре:
Маринке моме хѹбава!
Каштата є моштне богата,
Тайфата моштне є харна,

Digitized by Google

Ѧла момчето є грозно,
И грозно Боже, нефелно.
Ѧаринка вели говори:
Ioй сватови, їой кѹмови!
Хайде напретъ, не мой назатъ,
Да не дава моята майка,
Да не дава на далеко,
Не пытано не шетано.

104.

Ѧоре Недо, бела Недо!
Неда майка зборѹваше:
Барай мале, мила мале!
Чобанъ свири за планина,
Свири свири дѹри вреви.
Ке нда мале, да гѹ вида,
Ѧко ми є ротъ ротнина,
Чекай мале до пладнина,
Ѧко ми є чѹздъ чѹздинакъ,
Чекай мале до година.
Неда майка зборѹваше:
Ѧоре Недо мила керко!
Не є Недо ротъ ротнина,
Ѧю є Недо чѹздъ чѹздинакъ.
Барай мале, мила мале!
Ѧзъ ке нда мале, да гѹ вида,
Чѹнке ми є чѹздъ чѹздинакъ,
Чекай мале до година,
Оъ машко дете на ръките.

Digitized by Google

105.

Оседнала е Неда, седнала е,
Градина на рогозина.
Тамъ везе Неда, там' везе,
Ръкавито даловито,
Окѵтовито гюловито.
Там' ми га дремка нападна,
Подлегна заспа си.
Помина лѵдо размина,
Окитакса Недо градина,
Юзеха й' герданъ отъ г'рло,
Позлатенъ гайтанъ отъ коса,
И й' юзе ръкавито.
Опипа се Неда развѵдй,
И га гледа што да види!
Герданъ й' нема отъ г'рло,
Позлатенъ гайтанъ отъ коса.
Цикна се Неда заплака:
Ioй леле Боже! до Бога!
Герданъ ми нема отъ г'рло,
Позлатенъ гайтанъ отъ коса.
Ръкавито даловито,
Гюловито скѵтовито.
лѵдо й' вели говори:
Недо ле моме хѵвава!
За това грижа ми беришъ,
Гердано ти е на мене,
Позлатенъ гайтанъ отъ коса,
Дена го носа въ пазова,
Вечеръ го клавамъ изглаве.

Digitized by Google

106.

Дивойко море дивойко!
Дивойка плива по море,
Чобанъ стои край море,
На дивойка зборува:
Дивойко море дивойко!
Да ми дадешъ да те целивамъ,
Дека ти стои гердано,
Край гердано биверо.
Дивойка вели говори:
Юначе луда гидїм!
Тук' не се мома целива,
Туку се мома целива,
На майчини дворове,
На баштини тремове.
Излажа се чобано,
Искара го отъ море,
Доведе га до дома,
На майчини дворове,
На баштини тремове,
Отъ далекъ иде и вика:
Излѣзи мале, излѣзи,
Чобанъ иде сосъ мене.

107.

Карафило малкам моме!
Залюбила є карафила,
Дервешкото момче,
И помладо челебиче.
Любила го мало млого,

Digitized by Google

Мало млого три године.
Изеде му сирмїата,
Сирмїата отъ дукїано,
Б'рза кона отъ пайвано.
Мзаиче верно й се моли:
Карафило малкам моме!
Баре дай ми половината,
Половината отъ сирмїа,
Да си купа б'рза кона.
Теа му вели и говори:
Барай барай мзаїа!
Море не п'рлега на тебека,
Ты да ѧхашъ б'рза кона.

108.

Димано море Димано!
Димана лудо зборува:
Димано кадунъ Димано!
Запали море борина,
Да идеме горъ на градина,
Да се рашетаме а въ градина.
Послушала го Димана,
Запалила є борина,
Отиде въ горна градина,
Лудо по нем отива,
Изгаси й борина,
Рамна й снага приг'рна,
Бело й лице целива.
На'тъ гердане бисеро,
На алтине хамайлїе.
И га быше оутрената,

Digitized by Google

Оутрената денъ пладнина,
Лудо Димана зборува:
Димано кадунъ Димано!
Кой быше сношти сосъ тебе?
Юначе лудо гидїо!
И азъ незнамъ, кой быше сосъ мене!
Изгасна́хме борина,
Темно быше не ви́до,
Кой ми быше сосъ мене?
Кой ми снага приг'рна̀?
Кой ми лице целива̀?
Като на тебе мнесаше,
Като томта кошула,
Като тоите тозлуци,
Като тоите вели ръки,
Като тоите ц'рни їочи.

109.

Гюрге кадунъ Гюрге!
Отанала є Гюрга,
Горска яребица,
Польска голубица.
Как' га видѐ лудо,
Отои та се чуди,
Как' да Гюрга кладе,
Кладе на ръките,
Горска яребицо,
Бѣла голубицо.
А Гюрга му вели,
Вели и говори:
Лудо гидѝ младо!

Digitized by Google

И толко си ацамїа,
И това дат' наўча
Пўстни стройници до майка,
До майка лўдо, до башта.
Яко не ме майка даде,
Майка даде башта такса,
Сама мома ке ти дойде,
Въ ръки да га кладешъ,
Горска мребицо,
Польска голўбица.

110.

Пиле лѣта по море,
На момите кажўва:
Да са живи момите,
Да порастнатъ, нарастнатъ,
Като 'рже по полѣ,
Като тенке тополе.
На момчета кажўва:
Да са живи момчета,
Да са живи и здраве,
Да порастнатъ големе,
Като трева потъ каменъ,
Што га тапкатъ момите.
Пиле лѣта по море,
На момите кажўва:
Да не везетъ недела,
Чѐ ке болне полежатъ,
Та што ке имъ понўда,
Ц'рно кўче печено,
Богъ ц'рво накачено.

Digitized by Google

Пиле лѣта по море,
На момчета кажѹва:
Да не оратъ недела,
Че ке болни да лежетъ,
Та што ке имъ понѹда,
Рѹдо агне печено,
Ройно вино точено.

111.

Море ты си болна лежала,
На мене не си кажала,
Понѹда да ти донеса,
Петриѣка блага мбѹлка.
Юначе лѹдо гидїа!
Милна ме майка не пѹстна.
Море ты си болна лежала,
На мене неси кажала,
Понѹда дати донеса,
Отрѹмичка люта ракїа,
Да пїешъ Калко, да станешъ.
Юначе лѹда гидїо!
Милна ме майка не пѹстна.
Море ты си болна лежала,
На мене неси кажала,
Понѹда да ти донеса,
Петриѣко грозде хѹбаво,
Да ядешъ, Калко, да станешъ.
Юначе лѹда гидїо!
Милна ме майка не пѹстна,
На тебе хаберъ да чина,
Ты да ме мене понѹда,

Digitized by Google

Да кѹпишъ лѹдо, донесешъ,
Да мда лѹдо, да стáна.

112.

Барай Радо бела Радо!
Делѝ Дервишъ сарай гради,
На Рада си зборѹваше:
Барай Радо бела Радо!
Блѣзи Радо а въ сарам,
Рашетай се, огледай се,
Яко ти се сарам реса,
Двата да се кердосаме.
А Рада мѹ зборѹваше:
Мълчи Дервишъ, не мой времи,
Ке ны чѹетъ по старите,
Та ке ны нази прикъанетъ:
Да са живи да са здрави,
Колко листа на д'рвото,
Толко години тїе да лежатъ,
Толко постельи да скапатъ.

113.

Ѳ бре Митре, делѝ Митре!
Митре тера бела Рада,
Той го тера теа го неке,
Теа го неке, мѹ се смѣе,
Та мѹ вели и говори:
Ѳ бре Митре, делѝ Митре!
Като тебе мзъ да зева,
Градина бы оградила,
Босильокъ бы расадила,

Digitized by Google

Тебе порта те бы клала,
Кой помине да те тапте,
Ѧ найвеке ке самъ Рада,
Денъ ваздаденъ въ градината,
Градината босильоко.
Да навера белъ босильокъ,
Да нареда рѹси коси,
Та да нда съ моите дрѹшки,
Да излѣгатъ момчетата,
Ѧзъ да носа да ме гледатъ,
Та да гледатъ и горетъ.

114.

Ѧманъ дивойчино,
Ѧманъ Горготино,
Ѧманъ ти се мола,
Ѧманъ ти се клана,
Ѧманъ да ме фатишъ,
Ѧманъ на хорото,
Ѧманъ на главата,
Ѧманъ до момата,
Ѧманъ до Катерина.
Ѧманъ дивойчино,
Ѧманъ Горготино,
Ѧманъ ти се мола,
Ѧманъ ти се клана,
Ѧманъ да ме фатишъ,
Ѧманъ на хорото,
Ѧманъ на главата,
Ѧманъ до Ѳѹлтана.
Ѧманъ дивойчино,

Digitized by Google

Аманъ Горготино,
Аманъ ти се мола,
Аманъ ти се клана,
Аманъ да ме фатишъ,
Аманъ на хорото,
Аманъ на главата,
Аманъ до момата,
Аманъ до Жаригото.
Аманъ дивойчино,
Аманъ Горготино,
Аманъ ти се мола,
Аманъ ти се клана,
Аманъ да ме фатишъ,
Аманъ на хорото,
Аманъ до момата,
Аманъ до Илена.
Аманъ дивойчино,
Аманъ Горготино,
Аманъ ти се мола,
Аманъ ти се клана,
Аманъ да ме фатишъ,
Аманъ на хорото,
Аманъ на главата,
Аманъ до момата,
Аманъ до Гина.

115.

Море кинисало є лѫдо младо,
Отъ гора да си иде,
Кинисала є малкам мома,
По него отива.

Digitized by Google

Лѹдо й вели, вели й говори:
В'рни се дивойко, здрава не в'рнала,
Тѹка има честа гора,
Как' ке поминеме?
Хайде лѹдо, лѹдо младо,
Ты напреди мзъ по тебе,
Ке поминеме.
Море в'рни се моме,
Здрава не в'рнала,
Тѹка има стѹдна їода,
Стѹдна їода ц'рно море,
Как' ке поминеме?
Хайде лѹдо, лѹдо младо,
Ты зато каҳаръ ми берешъ,
Мзъ ке стана морска риба,
Та ке плива по море,
Та ке плива ке поминеме.
Море в'рни се моме,
Здрава не в'рнала,
А си имамъ стари башта,
Как' ке поминеме?
Барай лѹдо, лѹдо младо!
Яко имашъ стари башта,
Ке мѹ чина дребенъ хизметъ,
Ке поминеме.
Море в'рни се моме,
Здрава не в'рнала,
А си имамъ люта майка,
Как' ке поминеме?
Теа люта мзъ бланова,
Ке поминеме.

Digitized by Google

Море в'рни се моме,
Здрава не в'рнала,
А си имамъ п'рво любе,
П'рво любе, машко дете.
Тја мѹ вели и говори:
Отъ Богъ найдѐ лѹдо младо,
Што тынака мене излагà,
Какъ ази да се назатъ в'рна,
Отъ гора зелена?

116.

Море кинисале три девойке хѹбаве,
Да да идатъ а въ гората,
Да отсекатъ четири соχи высоки,
Да направетъ высокъ чардакъ да седатъ.
Отъ там' минà лѹдо мladо, та младо,
На момите зборѹва:
Море три дивойке хѹбаве!
Да се кача на чардако да седна.
Тїе не го кладóχа в'рχъ чардако да седи,
Кладóχа го потъ чардако да седи.
Потера имъ стѹдна їода да пїе,
Не мѹ даде стѹдна їода да пїе,
Дадóχа мѹ даждовница да пїе.
Потера имъ белъ босильокъ да носи,
Тја мѹ даде бела метла да носи.

117.

Моме малкам моме!
Имате вино за продаванѣ,
До благо вино, люта ракїа?

Digitized by Google

А вре юначе лѹда гидїо!
Имаме вино за продаванѣ,
До благо вино люта ракїа,
Имаме вино мла є скѹпо,
Отомната мѹ є до тринадесетъ,
Крондира мѹ до дванадесетъ.
Море дивойко кѹзѹмъ хѹбава!
А што ти врева, ты не се сешташъ.
До благо вино тои ц'рни очи,
Люта ракїа тое бело лице.
А теа мѹ вели вели говори:
А вре-юначе лѹда гидїо!
Ты мома гледашъ, мла аспре нелашъ.

118.

Ано ле, дѹшо ле!
Стани мени отори,
Отъ малѣката вратиѣка,
Сосъ десната ръчиѣка,
И азъ при тебе да дойда.
Дѹдо ле младо ле!
Ни мога да стана,
На лози самъ была,
Лозе самъ копала,
Ръке доболѣле,
Не мога да стана,
Тебе да отора.
Ано ле, дѹшо ле!
Стани мени отори,
Отъ маленката вратиѣка,
Сосъ десната ръчиѣка.

Digitized by Google

И ѧзъ при тебе да дойда.
Лꙋдо ле, младо ле!
Не мога да стана,
Ѧзи самъ оуморена,
Не мога да стана,
На река самъ была,
Платно самъ белила,
Капанъ самъ в'ртела,
Плешкети ме болетъ,
Ни мога да стана,
Тебе да отвора,
При мени да дойдешъ.
Ѧно ле, дꙋшо ле!
Стани мени отвори,
Сосъ десната ръчинка,
Отъ маленката вратинка.
Лꙋдо ле, младо ле!
Ни мога да стана,
Тебе да отвора,
Майка ми при мене,
Не мога да стана,
Тебе да отвора,
Тебе да отворемъ.
При мени да дойдешъ,
Майка ке ми чꙋе,
На мене ке рꙋга.

119.

Е море Кальо, Кальино!
Добаръ си ризикъ имала,
Имала нимала!

Digitized by Google

Майка ѝ зела момчето,
Калина зе єдно старо харо!
Майка ѝ вели говори:
Є море Кальо, Кальино!
Пѹстни го керко на гора,
Белке го мечке изедатъ?
Белке го вълци разкапатъ?
Нѣй море мале Милинка!
Пѹстна го мале на гора,
Белке го мечке изедатъ,
Да га вълци разкапатъ,
Ето гѹ мале де иде!
Нето го мечке изели,
Нето го вълци разкапале.
Ето го мале де иде!
Заволъ мечка по него,
Дрѹгата иде сосъ него.

120.

Земи ме моме, зела те їода!
Што ми є на мене, та не ме зевашъ?
Јзи си имамъ секака стока,
Отъ жаба нога цела пастърма,
Ємъ јзи ада, ємъ на комшїи дајамъ,
На комшїи давамъ свадба да чина,
Свадба да чина тебе да зема,
И па оумдисамъ да ми артиса.
Земи ме моме, земи ме дѹшо!
Зела те їода, што ми є на мене,
Јзи си имамъ отъ сићко нешто,
Отъ миши кожа пълно сиренъ!

Digitized by Google

Ѳмъ ѧзи ѧда, на комшїи давамъ,
На комшїи давамъ, и па оумднсамъ,
И па оумднсамъ да ми артиса,
Па да артиса свадба да чина,
Овадба да чина тебе да зема.
Земи ме моме, земи ме дѹшо,
Земи ме дѹшо, зела те їода!
Што ми є на мене, та не ме зевашъ?
Ѧзи си имамъ секаква стока,
Отъ влѣха кожа пѣлно масленце,
Ѳмъ ѧзи ѧда, на комшїи давамъ,
И па оумднсамъ да ми артиса,
Да ми артиса, свадба да чина,
Овадва да чина, тебе да зема.
Земи ме моме, земи ме дѹшо,
Зело те ода, што ми є на мене,
Ѧзи си имамъ секаква стока,
Т'рнъ да зав'рти, нема дек' да фати.

121.

Іоване Іоване!
Ѧрмосалъ си є Іованъ,
Там малка мома,
Малка като бачва,
Тенка като в'рчва.
Ѧрмосалъ є Іованъ,
Дойде вакатъ Іованъ,
Да се жени Іованъ.
Пѹстналъ є Іованъ,
И сватови кѹмове.
Качи́ха невеста,

Digitized by Google

Качи́ха на коньо,
Бисна̀ коньо пѹкна̀.
Одговорѝ самъ си зето:
Сватови кѹмови!
Докарайте кола,
Да качиме невеста.
Тр̀ча́ха сватове,
Докара́ха кола,
Да качетъ невеста.
Качи́ха на кола,
Ривна̀ виволъ пѹкна̀.
Одговорѝ Іованъ:
Іой сватови кѹмови!
Заводейте невеста,
Пишакъ нека ходи,
Дома да га донесеме.
Заводи́ха невеста,
Закара́ха въ Іованове,
Іованове дворе.
Зеха да венчѹватъ,
Там малка мома,
Малка като бачва,
Тенка като в̀рчва,
Чѹдомъ почѹди́ха,
Невеста оумрела.

122.

Запрегни Бело, запрегни,
Запрегни скѹте ръкави,
Измеси Бело, измеси,
Измеси чиста погача,

Digitized by Google

Ке дойдатъ Бело, ке дойдатъ,
Ке дойдатъ селски сеймени,
Постельи имъ Бело, постельи,
Постельи Бело, рогозина.
Ф'рльи имъ Бело, ф'рльи имъ,
Ф'рльи имъ Бело, проскефалъ.
На сиѣки Бело, на сиѣки,
На сиѣки хизметъ да чинишъ.
На едно Бело, на едно,
На едно лѹдота младо,
На него изметъ да не чинишъ,
На него гозба да не гѹ гостишъ.
Запрегна Бело, запрегна,
Запрегна скѹте ръкави,
Измеси чиста погача.
Дойдоха Бело, дойдоха,
Дойдоха селски сеймени.
На сиѣки Бело, на сиѣки,
На сиѣки конъо имъ фати,
На сиѣки изметъ имъ чини.
На едно Бело, на едно,
На едно конъо не фати,
На едно изметъ не чини.
Лѹдо й Бели говори:
Бело ле, Бело Белико!
Оти ми конъо не фати?
Оти ми хизметъ нечинишъ?
Азъ ке те тебе кердосамъ.

Digitized by Google

123.

Тодоро Тодоро!
Хѵбава гиздава!
Море чѵла си Тодоро,
Чѵла или несн?
Ферманъ ми є дошло,
Рахманъ бѵлюкбаша,
Да иде Тодора,
Сосъ бой да се бїе,
Яко не да иде,
Глава ке й земе,
Рахманъ бѵлюкбаша.
А какъ дочѵ Тодора,
Олѣзела є Тодора,
Кашти потземници,
Наседла Тодора,
Нейна бърза коня,
Примени Тодора,
Рѵхо халимбачко,
Та слѣзѣ Тодора,
Тѵка до въ полѣто,
Та мѵ вели Тодора,
Вели и говори:
Барай Рахманъ бѵлюкбаша!
А излѣзи сосъ бой да се бїеме.
Кай излѣзѣ Рахманъ бѵлюкбаша,
Сосъ бой да се бїе.
Кай искара Тодора,
Сабя колаклїя,
Зав'рте Тодора,

Digitized by Google

На лѣво на десно.
Рахманъ бѫлюкбаша
А той ѝ вели,
Вели и говори:
Тодоро Тодоро!
Земи мене Тодоро,
Ѩскеръ ми погѫбишъ,
Мене ми погѫбѫвай.
А Тодора вели,
Вели и говори:
Барай Рахманъ бѫлюкбаша!
Ты си Тѫрчинъ дрѫга вера.

124.

Бомно гюзелъ Бомно!
Отомнъ Бомна зборѫва:
Бомно гюзелъ Бомно!
Море аззъ ке ида на ново село,
На там нова механа,
Вино да пїм, ракїм.
Море ты да ми си мене чекала,
Отъ п'рвни петли до втори,
Ты да ми порти отворишъ.
Чекала го Бомна,
Отъ п'рвни петли до втори,
Литра е вѫбаки испрела,
Товаръ е д'рва горела,
Орана е борина светила,
Бачва е вино продала,
На варвешкети чобани,
На карадарските койнари,

Digitized by Google

Оште го Стоянъ нема!
И приплаче машко дете.
Стоянова стара майка,
Ноштъ в'са ноштъ играла,
Сосъ помалкото ратейче,
Бре та й вели говори:
Бомно снахо хубава!
Стани ми снахо, легни си,
Че ти плаче машко дете,
И га Стоянъ ке дойде,
Азъ ке те тебе скорнамъ.
Дю што є легнала заспала,
Вто го Стоянъ на порти,
Нее скорнала Бомна,
Дю му отвори майка му,
На Стоянъ речи наклава:
Стояне, сыну Стояне!
Бомна ми оуморена,
Дю є легнала заспала,
Ноштъ в'са ноштъ играла,
Сосъ помалкото ратейче.
Стоянъ го адъ паднало,
Та искара остро нокче,
Та си оубоди Бомна.
Вдва є душа одговори:
Стояне, люби Стояне!
Што ти самъ толко втесала?
Ази самъ тебе чекала,
Отъ п'рени петли до втори,
Митра самъ вубакъ испрела,
Товаръ самъ д'рва горела,

Digitized by Google

Срана самъ ворна светила,
Качва самъ вино продала,
На варвешкети чобани,
Карадарски койнари,
Оште ти тебе те нема,
Ми приплаче машко дете.
А майка ти ноштъ в'са ноштъ играла,
Сосъ помалкото ратейче!
Майка тебе вели говори:
Стани Бомно, легни си,
Да не плаче машко дете,
Азъ ке те тебе скорна,
И га ке дойде млатъ Стомнъ,
Да му на Стомнъ оторишъ.
На мене не ме скорнала,
Ю на тебе речъ накладѐ.
Адъ му падна на примладъ Стомнъ,
Самъ си себе юбодѝ. —

125.

Іо море Митро їо!
Дульверъ Митро болна лежи,
Іо море їо! *)
Болна лежи ке да оумре.
Никой Митра не верува,
Че ми Митра болна лежи.
Што то митра верваше,
Берваше милваше,
И той тука не се найдѐ!

*) На краю сваке врсте додав се: Іо море іо! —

Digitized by Google

Отишелъ є Стамболъ града,
Стамболъ града Ђумрукчїѧ.
Ђумрукъ бере, вино пїе,
На чаша му хаберъ дойде:
Хайде хайде лудо младо!
Дульберъ Митро болна лежи,
Болна лежи ке да оумре,
Никой Митра не верува,
Не верува не милува!
Пътъ му выше две неделѣ,
Кладѐ чаша в'рхъ трапеза,
Па си дойдѐ денъ пладнина.
Сретѐ Митра де га носатъ четорица,
Та имъ вели и говори:
Барай варай Митрините!
На ви двеста свалейте га,
На ви триста открейте га,
Да си вида п'рво люби!
Дадѐ двеста свали́ха га,
Дадѐ триста откри́ха га,
И га гледа што ке види!
Бело лице помремнѧло,
Ц'рни очи посàхнале.

126.

Койко ле, Койко юначе!
Оти не дойдешъ Койко,
На тета на гости?
На доберъ денъ Великденъ,
На подобаръ Гюрговденъ.
Койко си майка примени,

Digitized by Google

Майка мѹ вели говори:
Койко ле сынѹ милото!
Скоро сынѹ да дойдешъ,
Че ке ны тъга да падне.
Койко го сестре китке кичѣха,
Сестре мѹ веле говоре:
Койко ле братче милото!
Скоро братко да дойдешъ,
Че ке ны тъга да падне.
Онахе мѹ колакъ месѣха,
На Койко велетъ говоре:
Койко ле братче милото!
Скоро братче да дойдешъ,
Да не ны тъга да падне.
Койко го брати конью седлѣха,
На Койко велетъ говоре:
Койко ле братко милото!
Скоро братко да дойдешъ,
Да не ны тъга да падне.
Станà си Койко отидѐ,
На доберъ денъ Великденъ,
На подобаръ Гюрговденъ.
Момите хоро играха,
Пѣсна, ка го видоха на Койко,
Пѣсната си заборавиха.
Момчета каменъ фърлѣха,
Как' го видоха на Койко,
Камено си заборавиха.
Старици вино піѣха,
Чашата си заборавиха,
И Койко дѹша дадело,

Digitized by Google

Вдва є дѹша проговори:
Тето ле тето милинка!
На майка хаберъ да чинишъ,
На сестри хаберъ да пѹстнешъ,
На снахи хаберъ да пѹстнешъ,
На брати хаберъ да пѹстнешъ,
Да не гы тъга да падне.
Аю да имъ хаберъ да чинишъ:
Сестро ле, сестро милинка!
Койко сме го женили,
За ц'рноземка дивойка,
За вилолика Белика,
Да не ти тъга да падне:

127.

Аеле Боїо, бела Боїо!
Бела Боїо вада копа, їода мами,
Іода мами, цвети вади.
Там' дек' копа, там' дек' мами,
Там' га дремка нападнало.
Погледнала є подзаспала,
Покрила си лицето,
Оъ тенка бела махрамà.
Де помина лѹдо младо,
Стои лѹдо та се чѹди,
Или мома да разбѹди?
Или лице да целива?
Та се мома не разбѹдѝ.
На Богомъ се верно моли:
Іой ты, Боже, мили Боже!
Ѧ подѹни тихинъ ветеръ,

Digitized by Google

И зароси дребна роса,
Да наросишъ моминото,
Моминото бело лице,
Белке мома ке разбѹди?
Де подѹна̀ тихинъ ветеръ,
И зароси̇̀ дребна роса,
Те нароси̇̀ моминото,
Моминото бело лице,
Приг'рна га целива га,
Тогай мома разбѹди се.

128.

Море Сипо, Сипо Сипано!
Де гиди̇̀ на зламъ сѹлтано!
Рашетала се є Сипана,
На Валовишка*) чаршїѧ.
Кой как' ми те виде́ха,
Сиѣки на ноге стана́ха,
Сиѣки на ръке те зе́ха.
Єдно̀ ми врашко копилчѐ,
И то ми те видело,
На ноге неє станало,
На ръки не те юзело,
Море та ти вели говори:
Сипо Сипо Сипано!
Де гиди̇̀ на зламъ сѹлтано!
Ѧла ми вамо, по вамо,
Край моето десно колѣно,
Ѧзи да те тебе сошїѧ,

*) Валовиште, варошъ коя се зове турски Демиръ-Хиссаръ.

Digitized by Google

Дошикѵсане папѵци,
И долгѵсане терлици,
Ты да ги носишъ Ѳипано,
Ѧзъ да те гледамъ Ѳипано.
Ты да ме мени сошїешъ,
Две арнаѵцке кошѵлѣ.
Безъ ножници да ги скроишъ,
Безъ игла да ги сошїешъ.
Ѧзъ да ги носа Ѳипано,
Ты да ми мене да гледашъ.

129.

Ѳ бре Марко, левенъ Марко!
Левенъ Марко маде, пїе,
Ѳедамдесетъ побратима,
Осамдесетъ прїятельи,
Ѧде пїе зевъ си чини!
Ке помине Ѧнгелина млада,
Применета наредена,
Жълта китка на главата.
На дрѵжина си зборѵва:
Іой дрѵжина, мои дрѵжина!
Ѳедамдесетъ побратими,
Осамдесетъ прїятельи,
Да излажа малка мома Ѧнгелина,
Да ми земе чаша отъ ръките.
Та ѝ вели и говори:
Барай барай Ѧнгелина млада!
Ми дигай се на големо,
Ты неси отъ големо.
Нїе быме единъ заманъ,

Digitized by Google

Осъ татко ти побратими,
Побратими пріятельи,
Ѧла земи чаша вино.
Излажа сѣ малка мома,
Та мѵ взѣ чаша вино,
Дигнѧ дигнѧ та сѣ напѝ.
Как' га видѣ дели Ѧарко,
Та си рѵкнѧ и подрѵкнѧ,
Седамдесетъ побратими,
Осамдесетъ пріятельи:
Кай излажѧ малка мома,
Те ми зе чаша вино,
Дигнѧ дигнѧ та сѣ напѝ.

130.

Ракито тенка Селвїо!
Што ашикъ станѧ за тебе,
Дѵръ да си стана сосъ тебе.
Юначе лѵда гидїм!
Чѵнкѣ си ашикъ за мене,
Камо ти тоите чифлици?
Ѧльино фиданъ градино!
Продадѐ чифлиците,
Ѧю да си стана сосъ тебе.
Юначе лѵда гидїо!
Чѵнкѣ си ашикъ за мене,
Камо ти кона хранѣна?
Ѧльино фиданъ градино!
Продадѐ кона хранѣна,
Ѧю да те земе на тебе.
Ѧльино фиданъ градино!

Digitized by Google

Што ашикъ стана за тебе,
Юначе лѫда гидїо!
Чѫнке си ашикъ за мене,
Камо ти пѫшка бойлїм?
Ялъино фиданъ градино!
Продадо пѫшка за тебе,
Дѫръ да се стáна сосъ тебе.
Ялъино фиданъ градино!
Што ашикъ стана за тебе!
Юначе лѫда гидїо!
Чѫнке си ашикъ за мене,
Камо ти чивтѫ пиштольи?
Ялъино фиданъ градино!
Продадо чивтѫ пиштольи,
Дю да си стáна сосъ тебе.
Ялъино фиданъ градино!
Што ашикъ стана за тебе,
Дѫръ да си стáна сосъ тебе.
Юначе лѫда гидїо!
Чѫнке си ашикъ за мене,
Камо ти чивтѫ паласки?
Ялъино фиданъ градино!
Продадо чивтѫ паласки,
Дю да си стана сосъ тебе.

131.

Гини калешъ Гини!
Гелъ бирѝ покрай одамта,
Шекеръ да адеме, бадемъ да пїеме,
Да ти кѫпа Гине шамъ антерїм.
Гелъ бирѝ покрай одамта,

Digitized by Google

Шекеръ да ядеме, бадемъ да пїеме,
Да ти кѹпа Гине сермалѝ коланъ.
Гини калешъ Гини!
Гелъ вирѝ покрай одамта,
Да ти кѹпа Гине мѹмалѐ шамїа,
Ты да носишъ Гини,
Азъ да гледамъ Гини,
Да гледамъ да гора.

132.

Кито керко, кой чѹка на порти?
Мале мила мале, стройници са были.
Кито керко, ты ми си малѣка!
Мале мила мале, стига ми и толко.
Кито керко, ты прикїа немашъ.
Мале мила мале, стига ми и там.
Кито керко, ты дарови си немашъ,
Да дарѹвашъ керко.
Мале мила мале, стига ми и тїе.

133.

Кала мѹ вели:
Битино д'рво зелено!
Отече їода стѹдена.
Кала мѹ вели:
Битино д'рво зелено!
Пилъ ли си там їода стѹдена?
Любилъ ли си там мома хѹбава?
Кала мѹ вели:
Битино д'рво зелено!
А вре дѹдо та младо!

Digitized by Google

Што ме гледашъ и пыташъ?
Не се пïе тамъ їода стѹдена,
Не се люби тамъ мома хѹбава!
Че та є отъ брата, ты отъ сестра.
Че сте вïе п'рвни братѹчеди,
Ке си пѹстне силенъ вогень,
Отъ мснина безъ облаци,
Ке ви вази да изгори.
Оште речтà недоречѐ,
Де се спѹстнà силенъ вогень,
Отъ мснина безъ облаци,
Изгоре се товà лѹдо.

134.

Димовице бре невесто!
Кадѐ є Димо?
Харамїи мили брати!
Нее тѹка Димо,
Отишелъ є на гората,
На гората ловъ да лови!
Димовице бре невесто!
Чѹнке Димо нее тѹка,
Ето коня тѹка є было.
Харамїи мили брати!
Димо има до два коня,
Єдинъ съ него дрѹга дома!
Димовице бре невесто!
Чѹнке Димо нее тѹка,
Чѹнке Димо ловъ си лови,
Тенка пѹшка тѹка є была!
Харамїи мили брати!

Digitized by Google

Димо има до две пушки,
Една съ него, друга дома.
Димовице бре невесто!
Чунке Димо нее тука,
Нее тука ловъ си лови,
Остра сабя тука е была!
Харамїи мили брати!
Димо има до две сабе,
Една съ него друга дома.
Димовице бре невесто!
Чунке Димо нее тука,
Чивтъ пиштолѣ тука были!
Харамїи мили брати!
Димо има до два чивта,
Едно съ него други дома.
Ето Димо де дохода,
Фатиха гу в'рзаха гу,
Бели ръки наопако.
Димо вели и говори:
Харамїи мили брати!
Пустнейте бели ръки,
Да си вида п'рво любе,
П'рво любе, машко дете.
Пустняха му бели ръки,
Искара си колакъ сабя,
Ка зав'рте и на лѣво,
И на лѣво, и на десно.

135.

Гюргїе моме хубава!
Море несн чула разврала?

Digitized by Google

Панагиръ ми се береше,
На света гора монастиръ.
Оиѣки са чѹли, отишли,
Гюргїѣ е чѹла, тера да иде.
Майка ѝ вели говори:
Гюргїѣ моме хѹбава!
Тамока има делїѣ,
Там пїяна векрїѣ,
Оосъ сила моме целиѣва!
Гюргїѣ майка не слѹша,
Отанѣ Гюргїѣ отиде.
Как' га е виделъ делїѣ,
Море та ѝ вели говори:
Гюргїѣ моме хѹбава!
Ала ми вамо по вамо,
Край моѣто десно колѣно.
Оосъ права ръка пригрнѣ,
Оосъ лѣва ръка го оубодѣ.
Оитнѣ панагиръ да бега,
Че е станало к'рмнина,
Гюргїѣ вели говори:
Бре стой панагиръ, не бегай,
Сама е Гюргїѣ к'рмнина чинила,
Сама ке глова да плати.

136.

Море Недо бела Недо!
Болна лежи бела Неда,
Болна лежи три године,
Не оумира не станѹва.
Отара майка натъ гледата,

Digitized by Google

Беке майка ѝ додїмло,
Огъ диганѣ отъ слаганѣ,
Отъ главица в'рзѹванѣ,
Отъ понѹди подаванѣ.
На Неда си зборѹваше:
Барай Недо мила керко!
Кажи Недо кажи керко,
Кажи керко што грѣхъ имашъ?
А да оумрешъ а да станешъ.
А Неда ѝ зборѹваше:
Барай мале, мила мале!
Што човекъ самъ грѣхъ да имамъ?
И га выме лѹде младе,
лѹде младе ацамїе,
Ои любѝме стриковъ чобанъ,
Ои любѝме, не се земе.
Запалиме стриковъ егрекъ,
Изгорѣха триста ганца.
И га дойдо́ха триста млазници,
И га блена́ха триста млазници,
Земата се люлеше,
Небето се расцепѹваше.

137.

Залюбили се до две ми лѹди,
Любили се до м'ра млого,
До три године.
Никой не ги разнаѧ,
Разнаѧ ги кѹчка маштеа,
Тай отишла Олѹна града,
Та си е кѹпила за две отрова.

Digitized by Google

Та си є отрѹла момчето кадѝ пладнина,
Момата гѹ отрѹ кадѝ икиндїѧ,
Момчето го зарѝха предъ ц'ркѵата,
Момата га зарѝха затъ ц'ркѵата.
Момчето си никна вьсокъ кипаришъ,
Момата никна ц'рна череша.
Па си стана̀ коренъ сосъ коренъ,
Коренъ сосъ корень, в'рши сосъ в'ршь
Кай каскандисала кѹчка маштеа,
Та си є юзела остра балтїѧ,
Та си отсечѐ вьсокъ кипаришъ,
И си отсечѐ ц'рна череша.
Та ги стакнала два вогена,
Па си стана̀ вогень сосъ вогень,
Вогень сосъ вогень, пламенъ сосъ пламенъ,

138.

Леле Ѧно малешовко! *)
Де море Ѧно де! **)
Барай Ѧно бела Ѧно!
Отъ Богъ найде томта майка,
Томта майка, тоїо башта,
Што те роди на тебека,
И хѹвава и гиздава.
Иди речи на майка ти,
Да не роди дрѹга мома,
Дрѹга мома като тебе,
И хѹбава и гиздава.

*) Ова песма пева се такођеръ и на свадби.

**) На краю сваке врсте додаѳ се: „Де море Яно де.“ —

Digitized by Google

И дрѹгъ сиракъ да изгори,
И дрѹгъ сиракъ като мене.
Барай лѹдо, лѹдо младо!
Дѹръ да нда, дѹръ да дойда,
Майка роди дрѹга мома,
И хѹбава и гиздава.
И га плаче злато точи,
И га вреви бисеръ плюе,
И дрѹгъ сиракъ изгорела,
И дрѹгъ сиракъ като тебе.
Барай Ѧно бела Ѧно!
Бела Ѧно да бегаме,
Нашето село на далеко.
Нашето село двашъ во година,
Двашъ во година седва сеѣтъ,
Двашъ во година жетва жнїетъ.
Бегай лѹдо, мзъ не бегамъ,
Платно имамъ на разбоїо!
Барай Ѧно бела Ѧно!
Остави го на сестра ти,
Нека ткае нека плаче,
Нека плаче нек' 'те мисли.
Нашата Ѧна забегнала,
Забегнала на далеко.
Бегай лѹдо, мзъ не бегамъ,
Рида имамъ на Ђерђефо!
Остави го на сестра ти,
Нека везе нека мисли.
Бегай лѹдо, мзъ не бегамъ,
Оам имамъ на терзїа.
Остави го на сестра ти,

Digitized by Google

Нека носи нек' те мисли.
Нашата є сестра забегнала,
Забегнала на далеко.

139.

Мла Радо мла,
Брата да си видишъ,
Ка се применова,
И се орѫжова.
Мома ке да гледа,
Отъ новото село,
Нова махалнка,
Поповата керка,
Дяковата мнѫка.
Мл' не мѫ га дават,
Оти каштa нема,
Каштa и пѫлати,
Осъ желѣзни врати.
Оти лозе нема,
Лозе съ бело грозде!
Мла Радо мла,
Брата да си видишъ,
Какъ се применова,
И се орѫжова.
Каштa ке си кѫпи,
Каштa и пѫлати,
Осъ желѣзни врати.
Лозе ке си кѫпи,
Лозе съ бело грозде.
Такà мѫ га дадóха,

Digitized by Google

Поповата керка,
Дѧковата мнꙋка.

140.

Тира́ха те Мано отъ тꙋкъ отъ тамо,
Отъ тꙋк' отъ тамо одредома,
Нигди майка не те дадѐ,
Нето тебе с'рце т'ргнà,
С'рце т'ргнà за работа.
Дꙋръ дойдо́ха отъ далеко,
Призъ три гори призъ четири,
Призъ деветъ їоде стꙋдене,
За Стоѧнъ кехаѧта.
Тогай е те майка дадѐ,
С'рце т'ргнà за работа.
Речь фати́ха лѣбъ к'рши́ха,
По лѣбо бы малоки армасъ,
По армасꙋ тешка свадба.
И га быше въ Неделѧта,
Въ Неделѧта на свадбата,
Си собра́ха Манините,
Манините милни дрꙋшки,
Єдни дрꙋги си зборꙋватъ:
Стоѧнъ люби дрꙋго любе,
Дрꙋго любе отъ Бꙋдима,
Отъ Бꙋдима Бꙋдимчака!
Одговорѝ Мана невеста:
Барай мале, мила мале!
Ѧ чꙋй, ѧ чꙋй, моите дрꙋшке:

Digitized by Google

Стоѧнъ люби дрꙋго любе,
Дрꙋго любе отъ Бꙋдима,
Отъ Бꙋдима Бꙋдимчака!
Ѧ майка и̑ зборꙋваше:
Мълчи Мано, ни мой вревишъ,
Ти каскандисоватъ, за това̀ вреватъ!
Оти ке идешъ на чꙋено,
На чꙋено, на фалѣно.
Де дойдо́ха сватовите,
Юзе́ха га в'рна́ха се,
Помина́ха презъ Бꙋдима,
Излѣгла е Бꙋдимчака,
Съ мала китка на ръките,
Права ръка мала китка,
Лѣва ръка чаша вино.
Стоѧнъ дава мала китка,
На Мана си чаша вино.
Мана нейке да гꙋ земе!
Ѧ Стоѧнъ и̑ зборꙋваше:
Земи Мано чаша вино,
Ты не ми си отъ големо,
Не дигай се на големо,
Дигни Мано та се напи.
Дигна Мана та се напи,
Отидо́ха дꙋри дома,
Стоѧнови рамни двори.
Стоѧнови до две сестри:
Та̀ ти е братко невестата,
Прифалѣна̀ причꙋена,
Съ хꙋбавина съ гиздавина?
Ѧ Стоѧнъ имъ зборꙋваше:

Digitized by Google

Отъ пѣтъ ми є Мана оуморена,
Отъ прáхъ ми є испрашена,
И Мана є дꙋша дала.

141.

Анке ле море Ѳнгелино!
Море чꙋла си или неси,
Тꙋрци земѧ попленúха,
Што бы стаго погꙋбúха,
Што бы младо поробúха,
Останала лю Ѳнинка,
Лю Ѳнинка и Ѳнкꙋла.
Та растнáха порастнáха,
Изнайдóха и се зéха,
И добúха машко дете.
Нее дете като деца,
Лю є дете люта змїѧ.
Прикꙋпúха стара баба,
Стара баба робинчица,
Да имъ люлѧ машко дете.
Сосъ ръка имъ фꙋрка преде,
Сосъ ноге имъ дете люлѧ,
Сосъ оуста мꙋ песна пее:
Нане нане машко дете,
Че си отъ братъ и отъ сестра!
Отговорѝ Ѳнгелина:
Барай барай млатъ Ѳнкꙋла!
А чꙋй, а чꙋй, стара баба,
Стара баба робинчица:

Digitized by Google

Сосъ рѫке си фѹрка преде,
Сосъ ноге си дете люлѧ,
Сосъ оуста гѹ песна пее:
Нане нане машко дете,
Чеси отъ братъ и отъ сестра!
Отговорилъ ѝ є Ѧнкѹла:
Барай бабо, стара мале!
Отъ дек' сме нїе братъ и сестра?
Ioй Ѧнкѹла, млатъ Ѧнкѹла!
И га зема се земало,
Тѹрци зема попленѝха,
Што бѣ старо погѹбѝха,
Што бѣ младо поробѝха,
Останала лю Ѧнинка,
Лю Ѧнинка и Ѧнкѹла,
Ои изнайдо́хте та се зе́хте,
Незнаете што сте братъ и сестра.

142.

Море моме Б'рждолѧнке!
Брала є мома зеленъ б'ршлѣнъ,
Денъ гѹ є брала, денъ гинала,
Денъ гѹ є китки навивала,
Денъ ги по дрѹшки раздавала.
Останала є една китка,
Една китка б'ршлѣнова.
Подв'рна се мома Б'рждолѧнка,
Де га срете лѹдо младо,
На мома си зборѹваше:

Digitized by Google

Море моме Б'рждолянке!
Дай ми моме там китка,
Што га носишъ на главата,
На главата надъ окото.
А бре лѫдо, лѫдо младо!
Там китка не се дава,
Да га носи лѫдо младо.
Той ѝ вели и говори:
Оти моме не га носа,
Не га носа там китка?

143.

Є бре Димо, Карà-Димо!
Карà-Димо вино пïе,
И люта бела ракïа.
Пилъ є и не се опѝлъ.
Биҳнà кона Юдинска,
Поминà мостове Юдинске.
На мосто сретѐ Карà-Димо,
Стара Юда Самовила,
Та мѫ вели и говори:
Карай Димо, Карà-Димо!
Азъ ке те нешто да пытамъ,
Право верно да ми кажешъ?
Пытай стара Юдо,
Яко знам ке ти кажа,
Яко незнамъ што ке кажа!
Карай Димо, Карà-Димо!
Колко си майка разплакàлъ,

Digitized by Google

Колко си села запалѝлъ?
Барай Юдо Самовило!
Никакъ самъ село не запалѝлъ,
Една самъ майка изгорѐлъ.
Едно си синче имаше,
Емъ го фатѝ, емъ заклà,
Татко му кладò фурна да пали,
Да пали, гидѝ да свири.
Майка му кладò да пее,
Искара го гидѝ отъ фурната,
Емъ го кладò гидѝ да ѧдатъ,
Да ѧдатъ, гидѝ да пеѧтъ.
Тїе некетъ да гу ѧдатъ,
Ѧ ѧзи зуби имъ к'рцнà,
К'рцнà гидѝ прогледнà.
Айде со здравїе Димо, да си отивашъ.

144.

Стоѧне море Стоѧне!
Стоѧнъ гу майка зборува:
Стоѧне сыну Стоѧне!
Да идешъ сыну на ньива,
Да орешъ бразне широке,
Та и широке длъбоке.
Ѧзъ ке ти Злата допустна,
Тоето п'рво любе,
Съ ручòкъ на глава, съ крондиръ на раки,
Да ти ручокъ донесе,
Тамъ да га Злата зарїешъ.
Станáлъ е Стоѧнъ, станáлъ е,

Digitized by Google

Оти́де Стоѧнъ оти́де,
Ньива оре широка бразна длъбока.
Ето га Злата де иде,
Съ рꙋчокъ на глава, крондиръ на раки.
Хꙋбава Злата по пътъ иде,
По пътъ иде китке бере,
Китке бере глава реди.
Как' га е виделъ Стоѧнъ,
Ниѣкомъ поникна̀, сълзи изронѝ,
На Злата вели говори:
Злато ле любе хꙋбава!
Што по пътъ идешъ китки берешъ,
Китки берешъ глава редишъ?
Злата мꙋ вели говори:
Стоѧне п'рво любене!
Оти ке дойда при тебе,
Китки бера, глава реда.
Стоѧне п'рво любене!
Та ѧла нїе да рꙋчаме,
Та седна́ха да рꙋчатъ.
Стоѧнъ и̑ вели говори:
Злато ле любе хꙋбава!
Да идешъ тына да кажешъ,
На моѧта майка постара,
Што ми е майка поръча̀,
Не можа да оучина. —
Мале ле, стара пехеро!
Што си на Стоѧнъ поръчала,
Не може Стоѧнъ да чини.
Пехера и̑ зборꙋва:
Злато ле снахо хꙋбава!

Digitized by Google

Ѧла да ти измїѧ рѹса коса.
Не ѝ измѝ косата,
Лю ѝ зе главата.

145.

Барай Стано, малка Стано!
Гидѝ ц'рна черешо!
Море чѹла си, чѹла си?
Море по пътѫ тѹрци в'рвéха,
Та в'рвéха и караха,
Єднѡ лѹдо в'рзано,
И в'рзано оковано,
Дѹръ потѫ коньо оковано.
Какъ гѹ видела Стана мома,
Та мѹ вели и говори:
Бре варай лѹдо, та младо!
Што си тына оковано, ов'рзано,
Или си малко ровенче?
Лѹдо ѝ вели говори:
Барай Стано, малка Стано!
Гиди ц'рна черешо!
И га самъ было малѣко,
Самъ излѣгалъ на дрѹме,
Та самъ пътишта загѹбилъ,
Те ми са мене пленили.

Digitized by Google

146.

Мно агненце!
Што се сношти скарáхте,
На добрата вечера?
Мно агненце!
На агнето печено,
На виното точено.
Лѹдо та младо!
Кой те тебе кажѹва,
Че се нїе скарáхме
На добрата вечера,
На агнето печено,
На виното точено.
Мно агненце!
Мзи стом затъ врата.
Лѹдо та младо!
Кой те тебе отворѝ?
Мно агненце!
Томта майка постара,
Мзъ да дойда при тебе.
Лѹдо та младо!
Іоти ты не дойдѐ?
Мно агненце!
Пожалѝ те пакъ тебе,
Че те тебе карáха,
И те тебе рѹгáха.
Лѹдо та младо!
Не ме є майка карала,
Не ме є татко рѹгалъ є,
За тебека сѹдили.

Digitized by Google

147.

Стое море мала моме!
Стом майка покарала,
П'рвнїо денъ на Великденъ.
Стом ѝ се нажалило,
Нажалило адъ паднало,
Та си юзѐ кошѹлата,
Кошѹлата оученичка,
Тай отиде затъ каштата,
Затъ каштата градината,
Там' си везà денъ ваздаденъ,
Оште м'ра останало,
И слънцето ке да зайде.
Стом мѹ се помолила:
Погрїй погрїй ясно слънце,
Да извеза кошѹлата,
Кошѹлата оученичка.
Постояло ясно слънце,
Постояло є, и почекало є,
Извезела є кошѹлата,
Кошѹлата оученичка,
Кой часъ га є извезла,
Той часъ є ослепела,
Ослепела съ двети очи.
Стоината стара майка,
Подлегнала є потзаспала є,
На нея си сонъ сонило,
Да совере Стоините,
Стоините милни дрѹшки,
Да развезатъ кошѹлата,

Кошѹлата оученичка,
Нето конче да не скинатъ,
Нето игла да не ск'ршетъ,
Такай Стоѧ ке прогледне.
Та собра́ха Стоините,
Стоините милне дрѹшки,
Развеза́ха кошѹлата,
Кошѹлата оученичка,
Нето игла са ск'ршили,
Нето конче са скинали,
Прогледнала е мала Стоѧ.

VI.

ПЕСНЕ ЯРГИТСКЕ.

148.

Сла̀нце си майка зборѹва:
Зарана сла̀нце заходай,
Да не те кълнетъ аргати,
Яргати сынѹ, на полѣ,
Д'рвари сынѹ, на гора.
А̀ сла̀нце ѝ вели говори:
Зарана мале, захождамъ,
Зарана мале, зарана,
Да не ме кълнетъ аргати,
Яргати мале, на полѣ,
Д'рвари мале, на гора.
На пѣтѹ самъ се забавилъ,
Ѝ'ра самъ сеиръ починилъ.
Евреинъ свадба чинише,
Та са заклали, мале ле,

Digitized by Google

До триста ѧганца млади,
Та не имъ мале, стигнало.
Та са заклали, мале ле,
До триста овне големе,
Та па не имъ стигнало.
Та са заклали, мале ле,
Єдничокъ Стоѧнъ на майка,
На деветъ сестре големе.
И га викна́ха, мале ле,
Гласи имъ би́ха на неби,
Сълзи имъ би́ха на полѣ,
Стоѧне братко Стоѧне!
К'рвава река протекло.

149.

Кинисалъ юнакъ кинисалъ,
Зарана село да иде,
Белке ке срете дивойка,
Дивойка млада хꙋбава.
Той не сретѐ дивойка,
Лю си сретѐ невеста,
Невеста млада хꙋбава,
Та и̑ вели говори:
Невесто млада хꙋбава!
Искамъ нешто да те пытамъ,
Право верно да ми кажешъ?
Юначе лꙋда гидїо!
Ѧко́ знаемъ ке ти кажемъ,
Ѧк' незнаѧ што ке кажа.
Море невесто млада хꙋбава!
Имате моми хꙋбави?

Digitized by Google

И карагюзли невести?
Юначе лѹда гидїо!
Имáхме моми хѹбави,
И карагюзли невести.
Йоре скоро йхъ чѹмата є было,
Та є момите сомело,
Та и моме невести.
Лю є еднà останала,
Золва ми кадѹнъ Божана.
И тва ванка не излѣва,
Да га види ясно слънце,
И темната їоблачина,
И ясната месечина.
А той й вели говори:
Невесто млада хѹбава!
Дал' можешъ да го излажешъ?
Да излѣзе ванка,
Да га види ясно слънце,
И темната облачина,
И ясната месечина.
Големъ даръ ке ти дарѹвамъ,
За двести бела махрамà,
За триста злато на нем.
Отъ далекъ иде и вика:
Золва ми кадѹнъ Божана!
Майка и тейко доходатъ,
Сиви галаби доневатъ,
Бела пшеница хранѣни,
Осъ ройно вино поени.
Излѣгла є Божана на двори.
Не є было майка й,

Digitized by Google

Лю є было лѹдо младо,
Откраде га Божана.

150.

Леле Ѧно Малешовке!
Єдночь дойдо̀ вашето село,
На доберъ денъ Великденъ,
На подобаръ Гюрговденъ.
Ѧ момите хоро игратъ,
Момчетата каменъ ф'рлѧтъ,
Єдни дрѹги си зборѹватъ:
Хай да ф'рльиме добелъ камень,
Кой натъ кого ке натф'рльи,
Той ке земе бела Ѧна.
Сиѣки момци натф'рльи́ха,
Премлатъ Стоѧнъ назатъ стои!
Ка си юзе добелъ каменъ,
Ка си микна добелъ каменъ,
Натф'рльи го добелъ каменъ,
Та си юзѐ бела Ѧно. —

151.

Моме малка моме!
Хѹбава гиздава.
Не стой на белъ каменъ.
Ми извиши гласи,
Че тихинъ ветеръ дѹє,
Та гласи ти носи!
Чобанъ стадо брои,
Та мѹ загрешовашъ.
На стадо си кълне:

Digitized by Google

Отадо пѹсто стадо!
Дамно̀ испѹкало,
За денъ и пладнина,
Дена по хилада,
Вечеръ две хиладе.
Азъ да слѣга,
До въ полѣто,
И азъ да се находа,
Зима сосъ дрѹжина,
Лѣто сосъ аргати,
Сосъ малки дивойки.

152.

Отомно моме хѹбава!
Отъ Богъ да найде майка ти,
Што ми те пѹстна Отомно,
Сосъ братѹчедъ ти Никола,
Да жнїете пшеница,
Пшеница ц'рна класица.
Та сте жнали, што сте жнали,
Отъ ютрена до проима,
Отъ проима до пладнина.
Та сте жнали, што сте жнали.
Проговорилъ є Никола:
Отомно моме хѹбава!
Йайде нїе да слѣземе,
Потъ тїе сенки дебели,
На тїе їоди стѹдени,
Да идеме да пладнѹваме.
Послѹшала го Отомна,
Та станáха отидóха,

Digitized by Google

Потъ тїе сенки дебели,
На тїе їоде студене,
Та седнáха да пладнýватъ.
Проговорилъ е Никола:
Стомно моме хýбава!
Море хайде да се любиме,
По любавъ да си земеме.
Проговорила е Стомна:
Никола, море Никола!
Грéхъ отъ Господъ, страмъ отъ люди,
Ке ны пýстне силни вогень,
Ке ны Господъ да изгори,
Че сме двата братýчеди.
Отъ мснина безъ облаци,
Оште речтà не доречѐ,
Те се спýстна силенъ вогень,
Отъ мснина безъ облаци,
Та си изгорѐ Стомна,
Стомна гидѝ братýчедъ ѝ Никола.

153.

Богъ да га бїе пýстата Тоцка!
Што е допýстналъ до три кýмбашири,
Хисеинъ Гега да тератъ,
Него да тератъ, него да палатъ.
Хисеинъ Гега кючýцýкъ Митра,
Осъ триста дýши, триста сеймени,
Мгне си ждатъ, вино си пїятъ.
Хисеинъ Гега конье си седли,
Коня си седли, коня си юзди,
Коня си юзди, на Митра врéви:

Digitized by Google

Халалъ да чинишъ кючѫцѫкъ Митро,
Што те задива сосъ триста дѫши сеймени.
Халалъ нека ти є, Хисеинъ Гега,
Моїо побратимъ!
Што ме задива сосъ триста дѫши сеймени,
Тына да ходишъ по мирна земѧ,
Мене да фалишъ. —
Халалъ да чинишъ кючѫцѫкъ Митро,
Халалъ да чинишъ тенка кошѫлѧ!
Халалъ да ти є, Хисеинъ Гега,
Моїо побратимъ!
Што самъ га прела цела година,
Што самъ га ткала и половина,
Што самъ га шила до три години,
Съ бела коприна.
Халалъ нека ти є тенка кошѫлѧ,
Тына да ходишъ по мирна земѧ,
Тына да носишъ тенка кошѫлѧ,
Ты да га носишъ по мирна земѧ,
И мене да фалишъ. —
Халалъ да чинишъ Хисеинъ Гега,
Халалъ да чинишъ жълте жълтици,
Жълте жълтици на бело г'рло.
Халалъ нека ти са кючѫцѫкъ Митро,
Ты да ги носишъ, мене да фалишъ,
По мирна земѧ. —
Халалъ да чинишъ с'рмалѝ коланъ!
Халалъ нека ти є, кючѫцѫкъ Митро,
Той с'рмалѝ коланъ,
Ты да га носишъ, мене да хвалишъ:
Той с'рмалѝ коланъ ми га є кѫпилъ,

Digitized by Google

Хисеинъ Гега моïо побратимъ! —
Богъ да го бïе пѹстата Тоцка,
Што искарà стребрена кѹмвïа,
Та си наполнà тенката пѹшка,
Та си юдарѝ Хисеинъ Гега.

154.

Моме малка моме!
Хѹбава гиздава!
Нистой срешта мене,
Изгоре за тебе.
Като ленъ за ïода,
И босильокъ за сенка,
И лзи за тебе!
Гори лѹдо, гори,
Гори да изгоришъ,
Майка не ме дава,
Мене на тебека.
Та што самъ ходила,
И што самъ носила,
И што си гледалъ,
И си горелъ;
Типѹра ке хода,
Типѹра ке носа,
Типѹра ке гледашъ,
Ке гледашъ, ке гоpишъ,
Като ленъ за ïода,
Босильокъ за сенка.
Дѹде си ожена,
Пеперъ ке да чекамъ,
Деверъ ке да чекамъ,

Digitized by Google

Изметъ да имъ чина.
Томта стара майка,
Въ село ке ходи,
Вечеръ ке да дойде,
На тебе речи ке кладе:
Отомне Отомне!
Тоето п'рво люби,
Дома не доходa. —

155.

Отомне Отомне!
Отомнъ си майка зборѵва:
Отомне, море сынѵ Отомне!
Ѧла сынѵ ѧла,
Паша ми те вика!
Ѧале, мила мале!
Зашто мене мале,
Паша ме вика?
Ѧла сынѵ ѧла,
Ѧла паша ми те вика!
Зашто мале мене,
Паша ме вика?
Ѧзи немамъ мале,
Нето да мѵ давамъ,
Нето да мѵ земамъ.
Ѧла, сынѵ ѧла!
Паша ми те вика.
Ѧале, мила мале!
Искамъ да ти кажа,
Право да ти кажа:
Оношти пойдо мале,

Digitized by Google

Ази на чешмата,
Коньо дас' напом,
Бода дас' калѣка.
Азъ помина̀ мале,
Край пашови порти!
Порти би́ха отворени,
Двори би́ха разметени,
На дворъ стоише мале,
Пашовата керка.
Как' го видо̀ мале,
Съ ръка й мана̀,
Сосъ їоко- га намигна̀.
Видо́ха ме мале,
Пашови сеймени,
Видо́ха, кажа́ха,
За това̀ ме мале,
Паша мене вика.

156.

Што ти є Стано море,
Та болна лежишъ?
Глава̀ ме боли, треска ме тресе,
Азъ кє си оумра млада зелена,
Млада зелена, не находена.
Не бой ми се Стано море,
Азъ кє ида оу Битола града,
Кє ти испиша три хаймалїе,
Єдна̀ отъ глава, дрѹга отъ вочи,
Трета отъ треска.
Да нѣ загинешъ млада зелена,
Млада зелена, не находена.

Digitized by Google

157.

Варай Ѧно, бела Ѧно!
Лꙋдо младо конѧ седли,
Бела Ѧно юзда д'ржи,
И га пыта и разпыта:
Кажи кажи бела Ѧно,
Што да кꙋпа да донеса?
Кꙋпи кꙋпи лꙋдо младо,
На два брата два калпака,
Да не кажатъ на майка ми,
Што се двата брѐ люби́хме.
Оште кажи бела Ѧно,
Што да кꙋпа да донеса?
Кꙋпи кꙋпи лꙋдо младо,
На две снахи чивтъ папꙋци,
Да не кажатъ на майка ми,
Че се двата брѐ люби́хме.
Оште кажи бела Ѧно,
Што да кꙋпа да донеса?
Кꙋпи кꙋпи лꙋдо младо,
На две сестри с'рмà-коланъ,
Да не кажатъ на майка ми,
Че се двата нїе брѐ люби́хме.
Оште кажи бела Ѧно,
Што да кꙋпа да донеса?
Кꙋпи кꙋпи лꙋдо младо,
На менека мꙋмле шамѝ,
Мꙋмле шамѝ, фина феса,
Да прив'рза стамбол-баши.

Digitized by Google

158.

Отрѹмке ле, Отрѹмке дивойко!
Безми ме, Отрѹмке*) везми ме?
Не мога лѹдо, не мога,
Оште са малка малећка,
На дванадесетъ години,
На тринадесетъ кошѹльи.
Не мога да те зема,
Не мога изметъ да чина,
На тоата стара майка,
И на тоїо старъ башта,
И на тоите милни брати,
И на тоите милне сестре.
Безми ме, Отрѹмке, везми ме,
Лзъ не те зема за робина,
Лю ке те зема за кадѹна,
За кадѹна Отрѹмке, сосъ робина,
На високъ чардакъ да седишъ,
На шаренъ ћерћефъ да везешъ.

159.

Покри Недо, покри,
Тоето бело лице,
Да не поц'рнеешъ,
И да не изгоришъ.
Дрѹшки, мили дрѹшки!
Нимой ми вревейте,
Да не вы кажѹва:

*) Везми ме само се у песмама чує, обично се каже: земиме-узиме.

Digitized by Google

Не ме жени майка!
Дю мѣ зарѝ майка!
Не ме даде майка,
На едно лѫдо младо,
Дю ме дадѐ майка,
На едно старо харо!
Брадата мѫ є дрѫшки,
Като ижовина,
Дѫхо мѫ мириса,
На сено спарено.
На ръка мѫ легна,
Като на грамѫда!
На лѫдо на младо,
Брадата мѫ є дрѫшки,
Като тѫлѫкъ бѫбакъ,
Дѫхо мѫ мириса,
На момнѫ босильокъ.
На ръка мѫ легнà,
Като на проскефалъ.
А старо то харо,
Придъ мене отива,
Като вальивѫга,
А лѫдо то младо,
Придъ мене отива,
Като яребица.

160.

Море Тодоро, кадѫнъ Тодоро!
Юзела є Тодора нова стомна,
Та отива на бѫнаро,
Да налее стѫдна їода,

Digitized by Google

Да измїе рѹса глава,
Да оплете рѹси коси.
А майка и вели,
Вели и говори:
Тодоро, Тодоро!
Хѹбава гиздава!
Што си сношти забавила,
Сношти на вѹнаро?
Жале, мила мале!
Искашъ право да ти кажа,
Што самъ забавила,
Сношти на вѹнаро.
Сосъ Османъ челебїа,
Братъ мѹ азаџїа,
Аргати верéха,
И мене викáха:
Сенъ да гелъ Тодоро!
Нейко да ми жнїешъ,
На край да стоишъ,
Пѣсни да ны пеешъ,
Аргати да варкашъ,
Аспри да имъ давашъ.

161.

Бре Бельо, Бельо чобано!
По дворъ ми ходи Бельо, съ кафалъ свири,
На кафало си нареваше:
Опїешъ ли Недо ил' дремишъ?
Море разбѹди се,
Да ти порѣчà Недо, наръчà,
Че ке ида на планината,

Digitized by Google

Сосъ триста дꙋша, Недо,
Сосъ триста чобана.
Море ты да си готвила,
До триста дара.
На кехаѧта тенка кошꙋлѧ,
На кехаица до тенка к'рпа.
Отъ там' ке дойда Недо, свадба ке чина,
Свадба ке чина Недо, тебе ке зема.
Ты да дарꙋвашъ до триста дꙋши,
До триста дꙋши Недо, до триста чобани.
На кехаѧта тенка кошꙋлѧ,
На кехаица до тенка к'рпа.

162.

Море Вено, Вено, кадꙋна Вено!
Пꙋшка ми пꙋкнà Бꙋдима града,
Та си оудри́ха кадꙋна Вено,
По бело г'рло, по кованъ герданъ.
Ѧ майка и̑ вели, вели и говори:
Іой Вено, Вено, милинка керко!
Да мартирисашъ кой ми те оудри,
По бело г'рло, по ковàнъ герданъ?
Бре мале мале, милинка мале,
Што да мартирисамъ, да не мартирисамъ,
Отъ Богъ да найде моѧта сестра,
Тꙋрчинъ любыла, тꙋрчинъ мамила,
Та па мꙋ се насмїѧла,
На неѧ ф'рльи, на мене оудри!
Да не ти просто майчино ти млеко,
Ако и̑ дадешъ моѧта прикїѧ,
Теа да га носи тафрꙋва.

Digitized by Google

Дю да га дадешъ момта прикїм,
На моите дрꙋшки!
И да га носатъ, и да ме проштаватъ.

163.

Стомне, сынꙋ Стомне!
Стомнъ си майка зборꙋва:
Камо ти сынꙋ калпа̀ко?
Камо ти сынꙋ пꙋшката?
Камо ти сынꙋ пиштольи?
Камо ти сынꙋ паласки?
Бре мале, бре мила мале!
Нимой пытай за калпако,
Нимой пытай за пꙋшка,
Нимой ме пытай за пиштолѣ,
Нимой пытай за паласки.
Пытай ме мале, пытай ме,
Пытай ме мале, за стадо,
Тꙋрци ми стадо плинихꙗ,
Презъ белъ го Дꙋнавъ минàха.
Дай ми мале кафало,
Ѧзъ да ида покрай Дꙋнафъ,
Да засвира жално тъжно,
Белке ме чꙋетъ тꙋлꙋнцà,
Тꙋлꙋнцà овенъ карабашъ.
Та мꙋ даде кафало,
Та отидѐ покрай Дꙋнавъ,
Та засвирѝ жално тъжно,
На кафало нареваше:
Ѧ чꙋй ме овенъ карабашъ,
Да ми стадото припливашъ,

Digitized by Google

Млѹци да ти остава,
Рогови да ти позлата.
Дочѹ го овенъ карабашъ,
Та мѹ стадото приплива.
Та мѹ млѹци оставѝ,
Та мѹ рогови позлатѝ.

164.

Дома ли си, сама ли си, Ѳирмо море!
Дома ли самъ, сама ли самъ, лѹдо море.
Ке ти дойда некой вечеръ, Ѳирмо море,
Некой вечеръ до вечера, Ѳирмо море.
Мла лѹдо, ако дойдешъ празанъ ми дохо́дай,
Лю си фати емъ башъ агне,
Што є бизмло деветъ майки,
Ѳосъ нѣгова десетà са. —
И товари товаръ вино!
Послѹша го товà лѹдо,
Та си ф'рльи въ мандрата,
Та си фатѝ емъ башъ агне,
Што є бизмло деветъ майки,
Съ нѣговата десетà са,
И товарѝ товаръ вино.
Станà лѹдо та отиде.
Та са мли и са пили,
Тѹкмѹ три дни и три ношти,
Виното се дов'ршило,
Ракїѧ се є домерила,
Та ѝ вели и говори:

Digitized by Google

А запали фенѣръ борна,
Испрати ме до портите.
Послуша го Бирма море,
Та запали фенѣръ борна,
Испрати го до портите,
Изгасна ѝ борината,
Пригерна га, целива га,
До сеа ми быше посестрима, Бирмо море!
Отъ сеа да си п'рво любе.

155.

Стоманъ пасе силно стадо, Стомане,
Край Койнарски градине, Стомане,
И си люби Хатицам кадуна, Стомане.
А майка му зборуваше: Стомане,
Бре Стомане, мили сыну Стомане!
Ни пасешъ силно стадо, Стомане,
Край Койнарски градини, Стомане,
Нимой любишъ Хатицам кадуна,
Хатицам има деветъ брата, Стомане,
Ке те фататъ, ке те в'рзатъ, сыну ле.
Стоманъ майка не послушà, Стомане,
Та закарà силно стадо, Стомане,
Край Койнарски градини, Стомане,
Фатиха гу Койнари, Стомане,
Фатиха гу заклаха като агне, Стомане.
Распориха гу като риба, Стомане,
Завиха гу съ ферецето, Стомане,
Ф'рльиха гу а въ мандрата, Стомане.
Силно стадо разблемло, Стомане.
Нема никой да собере, Стомане,

Digitized by Google

Стара майка двори мете, Стоане,
На нея си гласи чѹха, Стоане,
Че є разблемло силно стадо, Стоане,
И га стана, та отиде стара майка, Стоане,
Тай отиде на мандрата, Стоане,
И га гледа што ке види, Стоане,
Сиракъ Стоянъ заклали гѹ, Стоане.

166.

Раденъ Тейко по дворъ ходи Рада бѹди:
Стани ми стани галена Раде,
Да товариме пѹста мирїа,
Деветъ товари бела пшеница.
Д'рвари викатъ, на гора идатъ,
На гора идатъ, сосъ Рада вреватъ:
Рада є заклана, Стоянъ оубоденъ.
Раденъ Тейко по дворъ ходи,
По дворъ ходи Рада бѹди,
Стани ми Рада, стани ми керко,
Да товариме пѹста мирїа,
Деветъ товари бела пшеница.
Хорачи в'рватъ, на ньива идатъ,
На ньива идатъ, сосъ Рада вреватъ:
Рада є заклана, Стоянъ оубоденъ.
Раденъ Тейко по дворъ ходи,
По дворъ ходи и Рада бѹди:
Стани ми стани галена Рада,
Да товариме пѹста мѹрїа,
Деветъ товари бела пшеница.
Радини дрѹшки за їода идатъ,
За їода идакъ, сосъ Рада вреватъ:

Digitized by Google

Рада є заклана, Отоманъ оуводенъ.
Тогай ги дочѵ Раденъ Тейко,
И га подигна васма їорганъ,
Бре и га гледа што ке види!
Радино г'рло а въ к'рвъ оутонало,
Ш'рвото є любе лю повенело.

167.

Море варай Рѵже, вело Рѵже!
Море чѵла си, или неси?
Де излѣгло подарчето,
Подарчето отъ селото,
Да си беретъ селски моми,
Да жнїетъ ангарїа,
Ангарїа жълто просо,
И на Рѵжа си зборѵватъ:
Айде Рѵжо, айде дрѵшко,
Да идеме тѵка доло,
Да си жнїеме жълто просо.
А Рѵжа майка не га пѵшта:
Седи Рѵжо, седи керко,
Че оутри ми два празника,
Ѳмъ Илинъ денъ, хемъ Маринъ денъ.
Рѵжа майка не послѵша,
Та си юзѐ с'рпъ а въ ръки,
К'рпо на рамото.
Рѵжа майка проколна га:
Варай Рѵже, мила керко!
Лю да никнешъ да зажнїешъ,
Да те изеде люта змїа,
Люта змїа десна ръка.

Digitized by Google

Та стана́ха отидо́ха
Ружините милии дружки,
На Ружа си зборува́ха:
Барай Руже мила дружко!
Никни Руже да зажнїешъ,
Че ты имашъ лека ръка.
К'рстъ си чинѝ бела Ружа,
К'рстъ си чинѝ срешта слънце,
Никнà Ружа да зажнїе,
Изеде га люта змїа,
Люта змїа осойница.
А Ружа си зборуваше:
Кешке майка да послуша!
Барай дружки, мили дружки!
А идейте а кажайте,
На момта стара майка;
Да не кажете ка ме изедѐ,
Люта змїа осойница,
Ю идейте и речейте:
Ружа сме го оженили.

168.

Марко, левенъ Марко!
Марко боленъ лежи,
Боленъ ке да оумре,
Отъ тешката болесъ,
Отъ в'рлата чума.
На майка му вели,
Вели и говори:
Мале, мила мале!
Ази ке си оумра,

Digitized by Google

Младо и зелено.
Иди викай мале,
Момта армасница,
Ана, бела Ана.
Марко мили сыну!
Нибой ми се Марко,
Тына не оумираш,
Майка е таксала,
Курбанъ, големъ курбанъ,
Овенъ петъ годишенъ,
Юнецъ три годишенъ.
Але мила мале!
Чума неке мале,
Овенъ петъ годишенъ,
Юнецъ три годишенъ.
Туку тера мале,
Марко доберъ юнакъ.
Иди викай мале,
Момта армасница,
Да га вида мале,
Да ме види мале,
Да га проста мале,
Да ми прости мале.
Да ѝ проста:
Жълтите жълтице,
Златени папуци.
Теа да ми прости:
Безани пиштимале.
Марко мили сыну!
Майка отишла е,
И двашъ и тришъ, сыну,

Digitized by Google

Ѧнините брати,
На Ѧна непꙋштатъ.
Мале, мила мале!
Иди да имъ речешъ,
На Ѧнините брати:
Добрò оутрови свато!
Тына ке ти рекатъ:
Дай Богъ добро сватеа.
Тые ке те пытатъ:
Сватеа, мила сватеа!
Та што чини Марко?
Тына да имъ речешъ:
Посполай на Бога,
Пристаналъ є Марко,
Отишелъ є Марко,
На в'рхъ на планина,
Стадо да їобиде,
Т'рло да разгледа.
П'рстъ ми є заболелъ,
Да ми пꙋстнешъ Ѧнѧ,
Рꙋбе да испере,
И лѣбъ да омеси.
Ѧнините брати,
На Ѧна си велетъ:
Ѧно мила сестро!
Айде иди Ѧно,
Рꙋбе да исперешъ,
Лѣбъ да измесишъ.
Станà Ѧна, станà,
Станà та отидѐ,
Рꙋбе да испере.

Digitized by Google

Как' га видѣ Марко,
Та си рѹкна Марко:
Мла Мно, мла!
Моята армасница,
Да ме видишъ Мно,
Да те вида Мно,
Да ми простишъ Мно,
Да ти проста Мно,
Златени папѹци,
Шарени терлици.
Да ти проста Мно,
Жълтите жълтици,
На белото г'рло.
Да ми простишъ Мно,
Пишани млѹци,
Везани пиштимали.

169.

Кого майка кара оучи,
Отига Нано, досна седишъ,
Досна седишъ по вечери,
Чѹма бїе наше село,
Кой ом'ркне не осамне,
Што осамне не ом'ркне,
Нимой седишъ моштне досна.
Барай мале, мила мале!
Што ке чѹма а въ назика,
Че а самъ една на майка,
Мзъ да оумре кой да остане.
Нек' иде во стрикови,
Отрикови нма много деца,

Digitized by Google

И ке оумретъ, и ке останетъ.
Оште речта̀ не доречѐ,
На Нана га є люто втресло,
Оум'ркнала не осамна̀.
Ѧ майка и̃ зборȣваше:
Барай Нано, мила керко!
Дилъ ми те кара̀, оуча,
кара̀, оуча, да наȣча.
Сега майка кой ке скорна,
Кой ке скорна да га пȣстна,
Да донесе стȣдна їода,
Да си майка да напїє.
Де га дочȣ стара чȣма,
Та и̃ вели и говори:
Барай варай стара майко!
Нимой кълнешъ в'рла чȣма.

170.

Слънце зайдѐ за зелена гора,
Марȣдина майка за стȣдена їода,
Де га сретѐ Хайдаръ харамїѧ,
Та и̃ вели, вели и говори:
Барай варай Марȣдината майка!
Та̀ кадѐ ми є кадȣнъ Марȣда,
Да донесе стȣдена їода?
Барай варай Хайдаръ харамїѧ!
Сношти самъ га ѧзи закопала,
Сношти каде зайдѐ слънце.
Ѧ Хайдаръ харамїѧ вели и говори:
Барай варай Марȣдината майка!
Иди лажи когȣ лажешъ,

Digitized by Google

Ты на мене не мож' да излажешъ.
Оношти Марꙋда при мени є спала,
На десната ръка, на добра постелѧ,
Дꙋръ ми ръка, ръка от'рнала,
От'рнала гидѝ исанала!
Та нимога кюрка да с' наметна,
Момци ми са кюрка наметнали.
И нимога конѧ да с' наседла,
Момци ми са конѧ наседлели.
Та нимога и на конѧ да вѧхна,
Момци ми са на конѧ качили,
Момци ми са на ловъ испратили.

171.

Опїешъ ми моме? море разбꙋди се,
Да ти поръча моме, да ти наръча,
Че азъ ке ида млатъ гемицїѧ,
Млатъ гемицїѧ кальомбашїѧ.
Ты да ме чекашъ до три години,
Ты да ме чекашъ, да не се женишъ.
Ѧзъ ке ти пꙋстна китка по море,
Ѧко є китка китка зелена,
Ты да ме чекашъ, да не се женишъ,
Ѧко є китка китка вената,
Ты да се женишъ, да не ме чекашъ.
Чекала го є до три години,
Та и̃ пꙋстнà китка по море,
Китка ми дойдѐ, китка вената,
Бре стои мома, стои и се чꙋди!
Какъ да заборави п'рвото любе,
Бре цикнà мома, бре цикнà заплакà:

Digitized by Google

Іой леле Боже, до Бога!
Моето п'рво любе или є женето?
Или є женето, или є оумрело?
Чини ме Боже пиле соколово,
Мзи да летна, мзи да ида,
Мзи да ида на ц'рно море,
Мзъ да си вида п'рвото любе,
Или є женето, или оумрено?

172.

Дивойко, море дивойко!
Излѣзи дѹльверъ, излѣзи,
Да видишъ дѹльверъ, да видишъ,
Каква є цвилва по полѣ?
Ил' са чобани съ кафали,
Или са моме крадене?
Излѣгò дѹльверъ, излѣгò,
Разгледа доло и горе,
Та разчѹ дѹльверъ, та рашчѹ,
Каква є цвилва по полѣ.
Неса чобани съ кафали,
Не ми са моме крадене,
Мю ми є стадо блемло.
Найвеке дѹльверъ, найвеке,
Оно напреди што иде,
Іоно ми моштне влееше,
На чобано зборѹва:
Чобано, моїò стопано!
Мѣ позапрейте силно стадо,
Че ми се є додїмло,
Отъ пѹстенъ пѣтъ ходенѣ,

Digitized by Google

Отъ пѹсто стадо тегленѣ,
Отъ тїе пѹсти правовен.

173.

Дек' се є чѹло видело,
Мома кирїѧ да кара!
Карала га є карала,
Отѣ Софїѧ сосъ кирїѧ.
На пътъ га треска тресѣ,
На дрѹмъ га чѹма оудриао,
Ѳдвѣ ѣ дѹша одговорѝ:
Іолдаши, мои кардашн!
Харно конью гледайте,
Бѹнаръ го їода помйте,
Чаиръ го трева пасейте,
Харно ми мене зарейте,
На майка ми хаберъ чинейте.
Немой право кажайте,
Че є мома оумрела.
Лю на майка кажайте,
Мома си є армосала,
За ц'рноземско юначе,
Та Недела малокъ армасъ,
До Недела тешка свадба.
Та са га мома зарили,
Та отидо́ха на момината,
Момината стара майка.
Как' ги видѣ момината,
Момината стара майка,
Та имъ вели и говори:
Барай варай момините,

Digitized by Google

Момините їолдаши, гидѝ кардаши!
Та кадѐ є малкаѧ мома?
Тїе ѝ велетъ говоре:
Барай бабо, стара майко!
Мома сме га армасали,
За ц'рноземско юначе,
Та Недела малокъ армасъ,
До Недела тешка свадба.
А майка ѝ зборѵваше:
Їолдаши, гидѝ кардаши!
Азъ ке дойда да га вида,
Што човекъ є, што юнакъ є?
Дрѵжина велетъ говоре:
Барай бабо, стара майко!
Што да дойдешъ да не дойдешъ,
Што да видишъ да не видишъ,
Мома ны є оумрела. —

174.

Леле Петро бела Божо!
Море дека си вчера жнала?
Є бре лѵдо, лѵдо младо!
Што тн є тебе за менека,
Азъ дека самъ вчера жнала.
Покрай Отрѵма на в'рхъ брего,
Тамо жнїа жълто просо,
Тамо лѐгна, тамо ста́на.
Леле Петро бела Божо!
Море чѵнке тинаке тамо легнешъ,
Тамо легнешъ тамо станешъ,
Кой ми ти рѵчѡкъ донева.

Digitized by Google

А вре лѫдо, лѫдо младо!
Што ти е тебе за менека?
Кой ми рѫчѡкъ мене донева.
Моїо рѫчѡкъ жълта дѫна,
Жълта дѫна въ пазѫвата.
Леле Петро бела Божо!
Кой ти носи стѫдна їода?
А вре лѫдо лѫдо младо!
Моята їода три годишна,
Три годишна даждовница.
Леле Петро бела Божо!
Отъ кого легнешъ, съ кого станешъ?
О вре лѫдо, лѫдо младо!
Самъ ранила хранѣниче,
Хранѣниче машко дете,
Отъ него лѣгна, съ него стáна.

175.

Леле Ано бела Ано!
Ано е Бога помолила:
Ioй ты Боже, милн Боже!
Дай ми Боже еднà болесъ,
Да полежа м'ра млого,
М'ра млого три месеца.
Ке да семъ бобаците,
Ке ги семъ ке досемъ.
Ке ги копатъ бобаците,
Ке ги копатъ ке докопатъ.
Ке зажнїетъ стара седва,
Ке зажнїетъ ке дожнїетъ.
Ке зав'ршетъ стара седба,

Digitized by Google

Ке зав'ршетъ ке дов'ршетъ.
Да пристана за Богородица,
Ке да ида на панагиро,
Па да дойда па да легна,
Па да легна па да лежа,
Да полежа м'ра млого.
Ке да бератъ и лозето,
Ке да бератъ да добератъ.
Ке да варатъ ракїето,
Ке да варатъ да доварятъ.
Да пристана за Димитровъ денъ,
На Димитровъ денъ за свадбите,
Азъ да ида на хорото,
На хорото на главата,
Натъ момчета до невести.

176.

Лозо ми, море лозано!
По пътъ ми иде лозана,
Китка си носи въ раките,
Китката ми смильова.
Змъ ми отива га рони,
Китка се рони смильова.
Чобанъ сосъ стадо по нея,
Море та й вели говори:
Лозо ми, море лозано!
Нимой ми ронишъ китката,
Китката смильова,
Та ми пелме стадото!
Лоза му вели говори:
Чобано луда гидїо!

Што ми зворѹваш зворови,
Там китка ней за тебе,
Там китка лю за мене.
А дена га носа въ ръките,
Вечеръ га клавамъ изглаве.
Чованъ ѝ вели говори:
Лозо ми, море Лозано!
Дай га на мене китката,
Дена да га носа въ ръките,
Вечеръ да га клавамъ изглаве.
Лоза мѹ вели говори:
Чобано лѹда гидїо!
Излчи, чобано, ми времишъ,
Ке те чѹетъ моите брати,
Моите брати деветъ брата,
И деванесетъ братѹчеда.
Ке ны нази да погѹветъ,
Млади и зелене,
И не находене,
И не наносене.

177.

Салато моме хѹбава!
Нимой ми ходишъ, Салато,
Вечеръ по вечере,
По ясна месечина,
По темна їовлачина,
Вечеръ по полѹноштъ,
Оште петлите не пели,
Не се знае што време е?
Юначе лѹда гидїо!

Digitized by Google

Што ти е тебе за мене,
Оти ода ѧзи по вечеръ,
Вечеръ по вечере,
По ѧсната месечина,
По темната їоблачина,
На самъ на полꙋноштъ!
Ѧзи си нѧмамъ два брата,
Два брата два славика,
Бре та ми велетъ говоре:
Полꙋноштъ е, Оалѧто, полꙋноштъ,
Ми ходишъ вечеръ полꙋноштъ.
Дрꙋгїо пее ранина:
Отанꙋвай дꙋльберъ Оалѧто,
Ранина е дꙋльберъ, ранина.
Што ти е тебе за мене.

178.

Велико моме хꙋбава!
Отъ што ти се е додїѧло,
Те ти е с'рце т'ргнало,
Тꙋрцка невеста да видешъ.
Іоване, братко Іоване!
Ми се е додїѧло,
Отъ таѧ пꙋста механà,
Като вечеръ добаръ вечеръ,
Добаръ вечеръ благо вино.
Като сꙋтромъ добро оутрови,
Добро оутрови башъ ракїѧ.
Велико сестро хꙋбава!
Море чꙋнке ти се додїѧло,
Отъ моѧта пꙋста механà,

Digitized by Google

Като вечеръ добро вечеръ,
Като сꙋтромъ, добро оутрови,
На мене неси кажала,
Ѧзъ да ти любе да найда,
Юнакъ доберъ юнакъ,
Отъ менека похꙋбаво,
Похꙋбаво и погиздаво.
Велика се пишманъ чинила:
Іоване, братко Іоване!
Дек' да ме мене да скрїешъ?
Іованъ си Богомъ молеше:
Іой ти Боже, мили Боже!
Ѧ пꙋстни ми синьите облаци,
Да си скрїемъ моѧта сестра,
Да не га тꙋрци кердосатъ.
Оште речта̀ не доречѐ,
Си спꙋстна́ха синьите облаци,
Та се скрила Велика.
Тꙋрци са дворови полнили,
На Іованъ велетъ говоре:
Іоване, море Іоване!
Камо ны Велика,
Велика тꙋрцка невеста?
Іованъ имъ вели говори:
Ѧгалари гидѝ бегови!
Велика отиде за вода,
Да налее стꙋдна вода,
Да измїе рꙋса коса,
Че ке стане невеста,
Невеста гидѝ кадꙋна,
Кадꙋна гидѝ съ робинѧ.

Digitized by Google

179.

Рѹме ле, Рѹме ле, Рѹме Рѹмено!
Не ти п'рлега Рѹме Рѹмено,
По чардакъ да ходишъ, коприна да предешъ.
Лю ми ти п'рлега Рѹме Рѹмено,
Лю ти п'рлега с'рпъ на рѣки,
С'рпо на рѣки, к'рпо на рамо,
Жетва да жнїешъ, и топла вода да пїешъ.
На чардакъ ходишъ коприна предешъ,
Коприна предешъ, стѹдена вода пїешъ.
Рѹма мѹ вели, вели говори:
Ѧ бре ли тѹрчино, тѹрчинъ гидїо!
Што ти, в тебе, тебе за мене?
Не ти п'рлега Тѹрчинъ гидїо,
Не ти п'рлега на д'рвенъ да сединшъ,
На д'рвенъ да сединшъ пѹшка на рамо,
Пѹшка на рамо д'рвенъ да бранишъ,
Лю ти п'рлега тѹрчинъ гидїѧ,
Овинѣ да пасешъ штапо на рѣки.

180.

По пѣто идатъ троица тѹрци,
По пѣто идатъ, врева си вреватъ:
Милиѧ моме, моме каѹрски,
Оиѣкото лѣто, лѣто лѣтомно,
Жетва ми жнїетъ, море, чапа копатъ,
Врелата вода, вода га пїатъ,
Та па са беле, беле ц'рвене,
Беле ц'рвене като калѣина!

Digitized by Google

Нашата вера тѹрската вера,
Тѹрската вера нашите кадѹне,
Синѣкото лѣто, лѣто лѣтомно,
Лѣто лѣтомно коприна предатъ,
Коприна предатъ, на сенка седатъ,
На сенка седатъ, стѹдена їода пїатъ,
Отѹдена їода пїатъ, та па са жълте,
Жълте като жълта дѹня.

181.

Злато ле, Злато ле хѹбава!
Отъ Бога да найде майка ти,
Здравє не виделъ башта ти,
Што не те дадѐ на мене.
Лю ми те дадѐ Злато ле,
На тешка каштa богата.
На пехеръ Злато, пехера,
На осамъ деветъ девера,
На двanaесетъ чобана,
На тринaесетъ ратем.
Што тегли Злата да тегли,
Отъ нейна пѹста пехера,
До две золве до две кѹчке,
Денъ вaздaденъ на село ходи,
Вечеръ си дома доходa,
На Стоянъ речи наклава:
Стояне, сынѹ Стояне!
Тоєто п'рво любе,
Денъ вaздaденъ на село є было,
Сега си вечеръ дошлà ми.
Та немашъ Злато, та немашъ,

Digitized by Google

На никой да се поплачешъ,
Отъ нейна пѹста пехера!
Не отъ майка помайчима,
Не отъ вашта побаштиме,
Не отъ врата повратиме,
Не отъ сестра посестриме.

182.

Барай Ано, бела Ано!
Море чѹла си Ано, или неси?
Де се беретъ Ано харамїи,
На двестите Ано, два чаѹша,
На тристата Ано, три баряка.
Та си бра́ха Ано, тѹкмѹ три дни,
Тѹкмѹ три дни, Ано, и три ноштн.
Та стана́ха, Ано, та т'рга́ха.
Разболелъ се Ано сѹлакчето,
Та чини́ха Ано, вера и клетва,
Оиѣки на ретъ Ано, да го носетъ.
Носи́ха гѹ Ано, кой по два дни,
Кой по два дни, Ано, кой по три дни,
А брата мѹ Ано, три недели.
Беке брата Ано, додїало,
Б'рза Ано конъо за два дъва
Кладе брата Ано, подъ два дъва.
Та стана Ано, та киниса,
Тай отиде Ано, съ харамїи.
А сѹлакчето вели и говори,
На конъо си вели и говори:
Бискай, конъо, бискай, белке скинешъ,
Ти да си идешъ конъо дѹри дома,

Digitized by Google

На момта коньо, стара майка,
Отара майка, коньо, п'рва любе.
Белке майка коньо, ке се сети,
Че самъ боленъ коньо, ке да оумра.

183.

Море Недо мила керко!
Искамъ нешто да те пытамъ,
Право верно да ми кажешъ?
Барай мале, мила мале!
Пытай мале пытай,
Яко знам ке ти кажа,
Яко незнамъ што ке кажа.
Море Недо мила керко!
Кам' ти Недо мерцаните,
Мерцаните отъ г'рлото?
Барай мале, мила мале!
Оноштн пойдо на бѹнаро,
Да налеа стѹдна їода,
Да измїа рѹса глава.
Никна їода да налѣа,
Испаднаха мерцането,
Мерцането отъ г'рлото,
Отъ г'рлото во бѹнаро.
Барай Недо мила керко!
Иди лажи когѹ лажешъ,
Майка керко, не мож' да излажешъ!
Неса керко на бѹнаро,
Лю са керко на чобано,
На чобано на планина.
Кога ке мѹ тъта падне,

Digitized by Google

Тъга падне за тебека,
Да искара мерџането,
Мерџането отъ палацке,
Да мꙋ тъга да размине.

184.

Море дивойко Дринополѧнке!
Море неси чꙋла, чꙋла разбрала?
Де се собрали триста дивойке,
Триста дивойке и три невесте,
Цвете да бератъ край ц'рно море.
Та са станали, та са т'ргнали,
Та са т'ргнали, та са отишли,
Та са отишли цвете да бератъ.
Ка се никнали не се исправили,
И га се исправили, бре што ке видетъ,
И га ке видетъ, бре што ке видетъ!
Де са излѣгле до три гемїи,
До три гемїи ц'рни манафи.
Та са пленили триста дивойке,
Триста дивойке и три невесте,
Та ги плени́ха въ гемїето,
Та ги откара́ха въ ц'рно море,
А въ ц'рно море пꙋсте робинѣ.
Ка се слаха́ха снаха и золва,
Снаха и золва въ една̀ гемїѧ!
Снахата пее, золвата плаче,
Золвата и̑ вели и говори:
Іой ми ты снахо, милинка снахо!
Не ти п'рлега што си запела.
Барай ми золво, милинка золво!

Digitized by Google

Тына ми плачешъ море ти п'рлега.
Мзи да плака не ми п'рлега,
И тѫк' робина, и там' робина!
Томта стара майка на робина ме има.
Тоїо миленъ брата, и той ме робина има,
Ты се заплака ти п'рлега,
Дек' си оставѝ старата майка,
Дек' си оставѝ п'рвото любе,
П'рвото любе машкото дете.

185.

Гидѝ Недо, гидѝ дѫшо!
Море или любишъ ка се люби,
Или мени право кажи.
Денъ ваздаденъ безъ работа,
А ноштъ в'са ноштъ безъ постела.
Да не ходатъ по вечери,
Да ми лаятъ селски псета.
Та се збрало сиѣко село:
Што є това што ми ходи,
Што ми ходи низъ селото,
Та го лаятъ селски псета,
Или вампиръ, или є лѫдо?
Недините до два брата:
Ioй селани метовани!
Нее вампиръ, лю є лѫдо,
Лю є лѫдо Неда люби,
Неда люби на Неда доходаше,
Нединото п'рво любе.
А селани мѫ зборѫватъ:
Варай варай Недините,

Digitized by Google

Недините до два брата!
Чꙋике є Нединото,
Нединото п'рво любе,
Заштò то на вечеръ ходи,
Вечеръ ходи, вечеръ люби?

186.

Море море дивойко!
Чобанъ мома зборꙋва:
Хайд' да жнїеме пшеница,
Ц'рно-класица.
Ако ме тына натжнїешъ,
Да ти дада стадото,
Отъ стадото половината.
Ако те ѧ натжнїѧ,
Ѧзъ ке те тебе да зема.
Та са жнали, што жнали,
Отъ ютрена до проима,
Отъ проима до пладнина.
Разлени се чобано.
Та поводѐ штапчето,
Та си ф'рльи фереце,
Та си седнà на сенка,
На мома си зборꙋва:
Море море дивойко!
Ѧл' ми седни потъ сенка.
Дивойка мꙋ зборꙋва:
Бре чобано гидїо!
Айд' да броиме снопите,
Та и снопе раколке.
Та са броили снопите,

Digitized by Google

Та и снопе раколке,
Мома гѹ е натжнала,
Двести снопа натжнала,
А триста со раколке.
Мома мѹ вели говори:
Бре чобано гидїо!
Хайде лѹчи стадото!
Чобанъ ѝ се верно моли:
Земи ме мене дивойко,
Дека ке нида отъ дрѹжински срамове,
Отъ момински смехове.
Че ме мома натжнала.

187.

Ано ле моме хѹбава!
Ана си брата зборѹва:
Пладнина е, братко, пладнина е,
Ке се идемъ, братко, ке се идемъ,
За стѹдена їода, їода да налѣа.
Не те пѹштамъ, сестро, не те пѹштамъ,
За стѹдена їода.
Тына некешъ сестро, їода да налеешъ,
Чобанъ любишъ, сестро, чобанъ любишъ,
Чобанъ любишъ, сестро, отъ планина.
Яко люба братко, мзи чобанъ,
Да си немамъ, братко, стара майка,
Ми се къзни сестро, за майка ми.
Пладнина е, братко, пладнина е,
Че си нида братко, за стѹдена їода.
Не те пѹштамъ сестро, за стѹдена їода,
Тына некешъ сестро, їода да налеешъ,

Digitized by Google

Чованъ любишъ сестро, отъ планина.
Ке си идамъ братко, ке си идамъ.
Не те пѹштамъ Ѧно, мила сестро,
Чованъ любишъ, не те пѹштамъ,
Тебе не вер҃ѹвамъ.
Чѹнке люба чованъ ѧзи,
Да си немамъ братко, мнана сестра.
Ми си кълни сестро, за сестра ми,
Лю кълни си сестро, за тебека,
За тевека сестро, за їочите,
Да ти исп'рснетъ сестро, ц'рни їочи.
Чѹнке ѧзи люба, братко, ѧзи чованъ,
Мене не вер҃ѹвашъ,
Да исп'рснетъ братко, моите ц'рни очи,
Бретенъ место, братко, на далеко,
Бретенъ место, лѣха полѣ!
Оште речтѧ братко, не дорече,
Исп'рснѧха братко, ц'рни їочи.
На брата си Ѧна кълне:
Отъ Богъ найде братко, милинъ брата,
Што ми мене братко ты прокълнѧ,
Прокълнѧ ме, братко, и ме видѣ.

188.

Марко, левенъ Марко!
Кинисалъ є Марко,
На гости да иде,
Ѧштне на далеко,
Осъ майка сосъ башта,
И сосъ п'рво любе.
На пѫтъ срете Марко,

Digitized by Google

Троица бомџїе,
Та имъ вели Марко,
Вели и говори:
Бомџїи брати!
Какво вапсувате,
Синьо и зелено,
Бело и ц'рвено?
Бомџїи велетъ,
Белетъ и говоре:
Марко, левенъ Марко!
Ми ны пыташъ Марко,
Какво вапсуваме,
Синьо и зелено,
Бело и ц'рвено.
Нїе кинисáхме,
За толта сестра.
А в'рни се Марко,
Че сме га пречули,
Че мошгне є работна,
Гости да дочека,
Гости да испрати,
Че є хубава,
Хубава гиздава.
А Марко имъ вели:
Бомџїи брати!
Хайде отивайте,
За молта сестра,
Назатъ ке се в'рна,
Мзи ке ви стигна,
Сестра да ви дада,
Че мошгне є икрамџика.

Digitized by Google

VII.

ПѢСНѢ ЛАЗАРОКѢ.

189.

Море колко те люба дивойко,
Толко се чȣвай,
Да не те срета пїанъ теснина,
Пїанъ теснина, трезенъ оулица.
Море ако ме сретешъ юначе,
Што ке ми чинишъ?
Па самъ дивойка, азъ ке си нда,
На моята майка, на моїо башта.
Море колко те люба дивойко,
Толко се чȣвай,
Да не те срета пїанъ теснина,
Пїанъ теснина, трезенъ оулица.
Море ако ме сретешъ юначе,
Што ке ми чинишъ?
Несамъ авȣлка да ме скрїешъ пазȣвата.
Несамъ неранча да ме расечешъ,
Да ме расечешъ, да ме раздадешъ,
По тоа дрȣжина, по моите дрȣшки.
Море ако те срета девойко,
Знамъ што ке чина,
На г'рло носишъ ситно г'рданче,
Ке го соскина, ке го соз'рна,
Азъ ке го чина з'рно по з'рно,
З'рно по з'рно, конче по конче.
Яко го скинешъ юначе, па ке го звера,

Digitized by Google

Па ке го звера, па ке го нижа,
Па ке го нижа, па ке го носа.

190.

Недо, вела Недо!
Што си повенела,
И си посáхнала,
Като китка невенъ?
Стомне, Стомне!
Как' да не повена!
На село самъ была,
Речи самъ дочýла,
За тебе, за мене,
Че ты дрýга любишъ?
Недо, вела Недо!
Чýнке дрýга люба,
Та тебе те мама,
Майка да ми оумре.
Стомне, Стомне!
Ми кълни си майка,
Дю кълни се себе,
Себе за їочите,
Іочи да исп'рснатъ.
Недо, бела Недо!
Яко дрýга люба,
Та тебе те мама,
Кона да ми пýкне.
Стомне, Стомне!
Ми кълни си кона,
Дю кълни се тебе,
Тебе за їочите,

Digitized by Google

Очи да испрснатъ.
Недо, вела Недо!
Чѵнке дрѵга люба,
Та тебе те мама,
Очи да испрснатъ,
Кретенъ на далеко.
Оште не дорече,
Очи испрснáха.
А Неда мѵ вели,
Вели и говори:
Стомне, Стомне!
От' не ми право,
Право да ми кажешъ.

191.

Аглико моме хѵбава!
Море оти не носишъ Аглико,
Китка одива вртальига?
Стомне пръво любенѣ!
Бре какъ да носа китка одива вртальига!
Оношти ме є майка таксала,
На дрѵгїо дрѵгъ гидїа,
Дрѵгъ гидїа аванцїа,
Не ме знае, не гѵ знам,
Не азъ негѵ, не той мене.
Аглико моме хѵбава!
Море кога ке ти є свадбата?
Стомне пръво любенѣ!
Та Недела малоки армасъ,
До Недела тешка свадба.
И ты да дойдешъ Стомне,

Digitized by Google

Да не земешъ пишанъ кафалъ.
Стоянъ Аглика не слуша,
Та си юзе пишанъ кафалъ,
Та отиде на портите.
Аглика на кона качуватъ,
Стоянъ на порти свирише,
На кафало нареваше:
Аглико моме хубава?
Доста се ние любихме,
Сега съ Богомъ три години.
Ва го е дочула Аглика,
Отъ конь се е на долъ фърлила,
Та си падна Стояновите,
Стояновите тенки скути,
Майка й вели говори:
Аглико керко хубава!
Чунке си любе имала,
На мене неси кажала!

192.

Ружи цвете рано цавти!
Подъ Ружето е рогозина,
На рогозина белъ проскефалъ,
Там' седише старъ Новако.
Там' си яде и си пие,
Рудо агне припечено,
Ройно вино наточено.
Де дойдоха три голуба,
Кундисаха на Ружето,
Оуронихя Руже цвети,
Та му велетъ и говоре:

Digitized by Google

Барай барай старъ Новако!
Харно ѧдешъ и си пїешъ,
Рꙋдо ѧгне припечено,
Ройно вино наточено.
Ке погꙋбатъ милна сына,
Сосъ нѣгово п'рво любе,
П'рво любе Ѧнгелина,
Сосъ негово̀ мꙋшко дете.
Оште речта̀ не доречѐ,
Пополни́ха рамне дворе,
Погꙋби́ха милна сына,
Милна сына, п'рво любе,
И негово̀ машко дете.

193.

Гюргице, Гюргице!
Гїорге конѧ седли,
Гюргица мꙋ свети,
И го ти́хомъ пыта:
Гїорге п'рво любе!
Дека ке да идешъ?
И ѧзъ ке да дойда,
И ѧзи сосъ тебека,
Гюргице, Гюргице!
Седи, ми доходай,
Ѧзи ке да ида,
Село, ново село,
На нова механа̀,
Вино ке да пїѧ,
И люта ракїѧ,
Сосъ моите дрꙋжина.

Digitized by Google

Ке да си їопїа,
Ѧзи ке да падна,
Отрамъ ке ти оучина,
Претъ моите дрѹжина.

194.

Мило Ѧне, мило цвети!
Мило цвети Цароградско,
И въ Цароградъ расцавтено,
Бела книга завїено,
На Ѧна є поклонѣно.
Да гѹ носи отъ денъ на денъ,
Отъ денъ на денъ на Лазаро,
На Лазаро, на Великденъ.
Ѧна мѹ се є расѣрдила,
Нито поклонъ мѹ є зела,
Нето китката мѹ носи.
Какъ га видѣ това лѹдо,
Каномъ мѹ се заканило:
Нека нека бела Ѧно,
Овгà есенъ та до есенъ,
Дойке есенъ да те земамъ.

195.

Што ми ходишъ ситно древно,
Ситно древно расѣрдено?
Дѹльберъ Ѧно ле, на златъ злате ле!
На кого си расѣрдена?
Дѹльберъ Ѧно ле, на златъ злате ле!
Ил' на майка, ил' на башта?
Дѹльберъ Ѧно ле, на златъ злате ле!

Digitized by Google

Ил' на брата, ил' на сестра?
Дѫльверъ Ѧно ле, на злѫмъ злате ле!
Ил' на тоите милни дрѫшки?
Дѫльверъ Ѧно ле, на злѫмъ злате ле!
Барай лѫдо, лѫдо младо юначе!
Несамъ мзи рас'рдена,
Дѫльверъ юначе лѫдо та младо!
Не на майка, не на башта,
Дѫльверъ юначе лѫдо та младо!
Не на сестре, не на брати,
Дѫльевръ юначе лѫда гидїѧ!
Не на моите милни дрѫшки,
Дѫльверъ юначе лѫда гидїѧ!
На тебе самъ рас'рдена,
Дѫльверъ юначе лѫда гидїѧ!
Оиѣки моме армосане, дѫльверъ юначе!
Мзика армосана, лѫда гидїѧ!
Оиѣки моми сосъ папѫци, сосъ чарапи,
Дѫльверъ юначе лѫда гидїо!
Оъ дребни емишъ во цеповите.
И мзика армосана не папѫци, не чарапи,
Дѫльверъ юначе лѫда гидїѧ!
Нето дребни емишъ во цеповите,
Дѫльверъ юначе лѫда гидїо!
Нека нека бело Ѧне,
Не ти дойдо на Лазаро,
Ке ти дойда на Беликденъ,
Осъ папѫци, сосъ чарапи, дѫльверъ Ѧно ле!
Оъ дребни емишъ во цеповите, на злѫмъ
злате ле!

Digitized by Google

196.

Димоно Димончице!
Капнала ти рамна снага,
Што га толко пристегнувашъ.
А бре лудо, лудо младо!
Што ми кълнешъ рамна снага,
Иди кълни терзїата,
Што шїе бели саїи,
Та ги толко притокмува,
Капнали му бели ръки.
Димоно ле, Димончице!
Капнало ти бело лице,
Што го толко примиваше,
Примиваше притокмува.
А бре лудо, лудо младо!
Што ми кълнешъ бело лице,
Пойди кълни телалката,
Што продава белилото.
Димоно ле, Димончице!
Капнали ти црни їочи.
Де бре лудо, лудо младо!
Што ми кълнешъ црни очи,
Пойди кълни црно грозде,
Такви ви са моите очи.
Димоно ле, Димончице!
Капнали ти тенки вешки.
Е бре лудо, лудо младо!
Што ми кълнешъ тенки вешки,
Пойди кълни пїавице,
Такви ви са моите вешки.

Digitized by Google

197.

Невесто млада хѹбава!
Море оти неси като п'рвната,
П'рвната година, по вторно лѣто?
Отоме п'рво любенѣ!
Какъ да самъ азка като п'рвна година,
По вторно лѣто,
Като самъ добыла машкото дете.
Не ми є дете като децата,
Ню ми є дете до люта змїа.
Дена не ми дава съ дрѹшки да се зб'ркамъ,
Бечеръ не ми дава азъ дома да си ида,
Дома да си ида и азъ да си вида,
П'рвото любе.
Бре варай варай, млада невесто!
За това грижа ми да га берешъ,
За нашето машко дете,
Што не остава съ дрѹшки да се зб'ркашъ,
И што не остава дома да си дойдешъ.

198.

Што га имашъ моме там снага?
Имамъ га немамъ га лѹдо, за ц'рната земя.
Ц'рната земя моме, сполай не ти вели,
Дай га на мене моме, сполай да ти речa.
Зашто га имашъ моме, това бело лице?
Имамъ га лѹдо, имамъ га за белата мѹхла.

Digitized by Google

Белата мȣ́хла сполай не ти вели,
Дай гȣ на мене, сполай да ти речемъ.
Заштò ги имашъ моме, тїе ц'рни їочи?
Имамъ га немамъ лȣдо, за лютите змїи.
Лютите змїи моме, сполай не ти велетъ,
Дай ги на мене, сполай да ти речемъ.
Заштò ги имашъ моме, тїе тенки вешки?
Имамъ ги немамъ лȣдо, за ц'рната земѧ.
Ц'рната земѧ моме, сполай не ти велитъ,
Дай ги на мене, сполай да ти реча.

199.

Море давашъ Никола,
Хȣбава Ѧна на тȣрцка вера?
Море глава си давамъ войвода,
Ѧна не давамъ на тȣрцка вера.
Та мȣ отсекóха едната ръка.
Море та па го пытатъ, и го распытатъ:
Море давашъ Никола,
Хȣбава Ѧна на тȣрцка вера?
Глава си давамъ войвода,
Ѧна не давамъ на тȣрцка вера.
Отсекóха мȣ и дрȣгата ръка,
Море та па го пытатъ, и го распытатъ:
Море давашъ Никола,
Хȣбава Ѧна на тȣрцка вера?
Море глава си давамъ войвода,
Ѧна не давамъ на тȣрцка вера.
Море отсекóха мȣ едната нога,
Море та па го пытатъ, и го распытатъ:
Море давашъ Никола,

Digitized by Google

Очи да испрснатъ.
Недо, вела Недо!
Чѵнке дрѵга љова,
Та тебе те мама,
Очи да испрснатъ,
Бретенъ на далеко.
Оште не доречѐ,
Очи испрснáха.
А Неда мѵ вели,
Бели и говори:
Отомне, Отомне!
От' не ми право,
Право да ми кажешъ.

191.

Аглико моме хѵбава!
Море оти не носишъ Аглико,
Китка одива в'ртљига?
Отомне п'рво љовенѐ!
Бре какъ да носа китка одива в'ртљига!
Оношти ме є майка таксала,
На дрѵгїо дрѵгъ гидїа,
Дрѵгъ гидїа абàнцїа,
Не ме знає, не гѵ знам,
Не азъ негѵ, не той мене.
Аглико моме хѵбава!
Море кога ке ти є свадбата?
Отомне п'рво љовенѐ!
Та Недела малоки армасъ,
До Недела тешка свадба.
И ты да дойдешъ Отомне,

Digitized by Google

Да не земешъ пишанъ кафалъ.
Отоманъ Аглика не слуша,
Та си юзе пишанъ кафалъ,
Та отиде на портите.
Аглика на коня качуватъ,
Отоманъ на порти свирише,
На кафало наревашe:
Аглико моме хубава?
Доста се ние любихме,
Сега съ Богомъ три години.
Ва го е дочула Аглика,
Отъ коньсе е на долъ фърлила,
Та си падна Отоановите,
Отоановите тенки скути,
Майка й вели говори:
Аглико керко хубава!
Чунке си любе имала,
На мене неси кажала!

192.

Ружи цвете рано цавти!
Подъ Ружето е рогозина,
На рогозина белъ проскефалъ,
Там' седише старъ Новако.
Там' си яде и си пие,
Рудо агне припечено,
Ройно вино наточено.
Де дойдоха три голуба,
Кундисаха на Ружето,
Оуронихa Руже цвети,
Та му велетъ и говоре:

Digitized by Google

Варай варай старъ Новако!
Харно ѧдешъ и си пїешъ,
Рꙋдо ѧгне припечено,
Ройно вино наточено.
Ке погꙋбатъ милна сына,
Сосъ нѣгово п'рво любе,
П'рво любе Ѧнгелина,
Сосъ негово̀ мꙋшко дете.
Оште речта̀ не доречѐ,
Пополни́ха рамне дворе,
Погꙋби́ха милна сына,
Милна сына, п'рво любе,
И негово̀ машко дете.

193.

Гюргице, Гюргице!
Гїорге конѧ седли,
Гюргица мꙋ свети,
И го ти́хомъ пыта:
Гїорге п'рво любе!
Дека ке да идешъ?
И ѧзъ ке да дойда,
И ѧзи сосъ тебека,
Гюргице, Гюргице!
Седи, ми доходай,
Ѧзи ке да ида,
Село, ново село,
На нова механа̀,
Вино ке да пїѧ,
И люта ракїѧ,
Сосъ моите дрꙋжина.

Digitized by Google

Ке да си їопїа,
Мзи ке да падна,
Отрамъ ке ти оучина,
Претъ моите дрѹжина.

194.

Мило Мне, мило цвети!
Мило цвети Цароградско,
И въ Цароградъ расцавтено,
Бела книга завїено,
На Мна є поклонѣно.
Да гѹ носи отъ денъ на денъ,
Отъ денъ на денъ на Лазаро,
На Лазаро, на Великденъ.
Мна мѹ се є расрдила,
Нито поклонъ мѹ є зела,
Нето китката мѹ носи.
Какъ га видѣ това лѹдо,
Каномъ мѹ се заканило:
Нека нека бела Мно,
Овгà есенъ та до есенъ,
Дойке есенъ да те земамъ.

195.

Што ми ходишъ ситно дребно,
Ситно дребно расрдено?
Дѹльберъ Мно ле, на зламъ злате ле!
На кого си расрдена?
Дѹльберъ Мно ле, на зламъ злате ле!
Ил' на майка, ил' на башта?
Дѹльберъ Мно ле, на зламъ злате ле!

Digitized by Google

Ил' на брата, ил' на сестра?
Дѫльверъ Жно ле, на злѫмъ злате ле!
Ил' на тоите милни дрѫшки?
Дѫльверъ Жно ле, на злѫмъ злате ле!
Барай лѫдо, лѫдо младо юначе!
Несамъ жзи рас'рдена,
Дѫльверъ юначе лѫдо та младо!
Не на майка, не на башта,
Дѫльверъ юначе лѫдо та младо!
Не на сестре, не на брати,
Дѫльевръ юначе лѫда гидїм!
Не на моите милни дрѫшки,
Дѫльверъ юначе лѫда гидїм!
На тебе самъ рас'рдена,
Дѫльверъ юначе лѫда гидїм!
Оиѣки моме армосане, дѫльверъ юначе!
Жзика армосана, лѫда гидїм!
Оиѣки моми сосъ папѫци, сосъ чарапи,
Дѫльверъ юначе лѫда гидїо!
Съ дребни ємишъ во цеповите.
И жзика армосана не папѫци, не чарапи,
Дѫльверъ юначе лѫда гидїм!
Нето дребни ємишъ во цеповите,
Дѫльверъ юначе лѫда гидїо!
Нека нека бело Жне,
Не ти дойдо на Лазаро,
Ке ти дойда на Беликденъ,
Оосъ папѫци, сосъ чарапи, дѫльверъ Жно ле!
Съ дребни ємишъ во цеповите, на злѫмъ
злате ле!

Digitized by Google

196.

Димоно Димончице!
Капнала ти рамна снага,
Што га толко пристегнувашъ.
А бре лудо, лудо младо!
Што ми кълнешъ рамна снага,
Иди кълни терзїята,
Што шїе бели саїи,
Та ги толко притокмува,
Капнали му бели ръки.
Димоно ле, Димончице!
Капнало ти бело лице,
Што го толко примиваше,
Примиваше притокмува.
А бре лудо, лудо младо!
Што ми кълнешъ бело лице,
Пойди кълни телалката,
Што продава белилото.
Димоно ле, Димончице!
Капнали ти ц'рни їочи.
Де бре лудо, лудо младо!
Што ми кълнешъ ц'рни очи,
Пойди кълни ц'рно грозде,
Таквѝви са моите очи.
Димоно ле, Димончице!
Капнали ти тенки вешки.
О-бре лудо, лудо младо!
Што ми кълнешъ тенки вешки,
Пойди кълни пїавице,
Таквѝви са моите вешки.

Digitized by Google

197.

Невесто млада хꙋбава!
Море оти неси като п'рвната,
П'рвната година, по вторно лѣто?
Отоѧне п'рво любенѣ!
Какъ да самъ ѧзка като п'рвна година,
По вторно лѣто,
Като самъ добыла машкото дете.
Не ми є дете като децата,
Лю ми є дете до люта змїѧ.
Денѧ не ми дава съ дрꙋшки да се зб'ркамъ,
Вечеръ не ми дава ѧзъ дома да си ида,
Дома да си ида и ѧзъ да си вида,
П'рвото любе.
Бре варай варай, млада невесто!
За това̀ грижа ми да га берешъ,
За нашето машко дете,
Што не остава съ дрꙋшки да се зб'ркашъ,
И што не остава дома да си дойдешъ.

198.

Што га имашъ мома таѧ снага?
Имамъ га немамъ га лꙋдо, за ц'рната земѧ.
Ц'рната земѧ моме, сполай не ти вели,
Дай га на мене моме, сполай да ти реча.
Заштò га имашъ моме, това̀ бело лице?
Имамъ га лꙋдо, имамъ га за белата мꙋхла.

Digitized by Google

Белата мȣ́хла сполай не ти вели,
Дай гȣ на мене, сполай да ти речемъ.
Заштò ги имашъ моме, тїе ц'рни їочи?
Имамъ га немамъ лȣдо, за лютите змїи.
Лютите змїи моме, сполай не ти велетъ,
Дай ги на мене, сполай да ти речемъ.
Заштò ги имашъ моме, тїе тенки вешки?
Имамъ ги немамъ лȣдо, за ц'рната земѧ.
Ц'рната земѧ моме, сполай не ти велитъ,
Дай ги на мене, сполай да ти реча.

199.

Море давашъ Никола,
Хȣбава Ѧна на тȣрцка вера?
Море глава си давамъ войвода,
Ѧна не давамъ на тȣрцка вера.
Та мȣ отсекóха едната ръка.
Море та па го пытатъ, и го распытатъ:
Море давашъ Никола,
Хȣбава Ѧна на тȣрцка вера?
Глава си давамъ войвода,
Ѧна не давамъ на тȣрцка вера.
Отсекóха мȣ и дрȣгата ръка,
Море та па го пытатъ, и го распытатъ:
Море давашъ Никола,
Хȣбава Ѧна на тȣрцка вера?
Море глава си давамъ войвода,
Ѧна не давамъ на тȣрцка вера.
Море отсекóха мȣ едната нога,
Море та па го пытатъ, и го распытатъ:
Море давашъ Никола,

Digitized by Google

Хубава Ана на турцка вера?
Море глава си давамъ войвода,
Ана не давамъ на турцка вера.
Море отсекóха му и другата нога,
Море та гу пытатъ, и гу распытатъ:
Море давашъ Никола,
Хубава Ана на турцка вера?
Море глава си давамъ войвода,
Ана си не давамъ на турцка вера.
Те му искарáха едното око,
Море та гу пытатъ, та гу распытатъ:
Море давашъ Никола,
Хубава Ана на турцка вера?
Море глава си давамъ войвода,
Ана си недамъ на турцка вера.
Та му искарáха и другото око.
Та па гу пытатъ, и гу распытатъ:
Море давашъ Никола,
Хубава Ана на турцка вера?
Глава си давамъ войвода,
Ана не давамъ на турцка вера.
Та го юзéха хубава Ана,
Та га качúха на ройна коня.
Море Ана му вели, вели говори:
Остани съ Богомъ, братъ ми Никола!
Йиде сосъ здравïе хубава Ано.
Ноге си немамъ да те испрата.
Ръке си немамъ да те приг'рна.
Очи си немамъ азъ да те вида.

Digitized by Google

200.

Бре Стояне млатъ Стояне!
Што честомъ честишъ на хоро?
То до хоро, то до дома,
Съ писанъ кафалъ на ръките,
Съ моръ фереце на рамото.
Барай мале, мила мале!
Люби имамъ на хорото,
Наймайката, найкрайната,
Што играє до оуйнико.
Иди мале терай ми га,
Яко ми га дадатъ, мале ле,
Скоро мале хаберъ да донесешъ.
Яко ми дадатъ, башча да ограда,
Башча да ограда, сарай да заграда,
Дъри да расада дънѣ и калине.
Яко не га дадатъ мале,
Скоро хаберъ да донесешъ,
Сарай да растъра,
Башча да сограда,
Дънѣ да сосека,
Дънѣ и калине.

201.

Крално ле, Крално невесто!
Седнала є Крална, седнала є,
Градина на рогозина.
Кошъла шїе и плаче,
Кошъла шїе на Гїорги.
Ѧ пехера й вели:

Digitized by Google

Кралье ле, снахо хѵбава!
Што ти є снахо та плачешъ?
Мале ле, стара пехеро!
Да знаешъ мале, да знаешъ,
Дек' шїм мале, дек' шїм,
Тамо ме дремка нападнà.
Подлегнà мале, подзаспà,
Горокъ самъ сонъ сонила,
Че є паднало небето,
Сосъ сиѣки звезди в'рзъ мене,
Оште гѵ Гїорги нема!
А пехера ѝ зборѵва:
Кралье ле снахо хѵбава!
Небето є снахо любето,
Стани ми снахо да видишъ,
Белке си Гїорге дохода?
Станала є Крала, станала є,
Разгледà доле и горе:
Ето гѵ мале, ето гѵ,
Ето гѵ Гїорги де иде,
Сосъ три робиньи по него.
Пехера ѝ зборѵва:
Кралье ле снахо хѵбава!
Ѳдната метла ке мете,
Дрѵгата їода ке носи,
Третата лѣбъ ке оумеси.

202.

Моме, малкаа моме!
Сношти минà моме,
Край вашите порти,

Digitized by Google

Порти биха моме,
Порти отворене,
Двори разметене.
Моштне ми си моме,
Моштне аресала.
На душа ми моме,
На душа ми кундисала.
Азъ ке пустна моме,
Тебе да те тера,
Тебе на менека,
Отъ тоата моме,
Тоата стара майка,
Тоїо постаръ башта.
А мома му вели,
Бели и говорн:
Пустни лудо, пустни,
Тына да ме терашъ,
Жене на тевека,
Белке майка даде,
Башта да ме такса?
Яко не ме майка даде,
Башта да ме такса,
Сама ке да дойда,
На добра вечера,
Подобра постела,
На десната ръка.
Азн да ти хода,
Назъ дворе да хода,
Като горска жребица,
Раке запрегнате,
Коси расплетене.

Digitized by Google

203.

Летале Мароле, деветъ реда галаби,
Та дека са паднали Мароле?
Паднали са, паднали,
Целепови дворови.
Што чинише целепо?
Ройно вино мерише,
И галаби поише.
Бела пшеница мерише,
На галабе ф'рльише,
На галаби зборѹва:
Ѧште пите, галаби,
Па отъ година ѧлайте.
Неса были галаби,
Лю са были Ангели.

204.

Изгреѧли са, изгреѧли са две слънца,
Не са были две слънца,
Лю са были два сына,
И двата отъ една вода мїе́ха,
И двата отъ една рида се бришеха,
И двата ги отъ едночь армоса̀,
И двата отъ едночь ожени̇̀,
Оти се мо̀штне милѹва́ха,
Да не имъ хатеръ остане.
Докара́ха до две снахи,
До две снахи до две кѹчки,
Раздели́ха до два брата,
Мегю брати гора расади́ха,

Digitized by Google

Негю врати вода донесóха,
Да не могатъ да си видатъ,
Не да видатъ, не да чѹетъ.
Големъ врата сълзе рони,
Сълзе рони, Бога моли:
Ioй Боже ми, мили Боже!
Да исáхни там гора,
Да присѹшишъ там вода,
Да си вида миленъ брата,
Што се нїе милѹваме,
Милѹваме драгѹваме.
Богъ поможѐ та исáхна там гора,
Богъ поможѐ та присѹши там вода,
Та си видѐ миленъ брата,
Приг'рна го дѹша даде.

VIII.

ПѢСНЕ СВАДБИНСКЕ.

205.

Кадъ полазе сватови по дѣвойку.

Лѣтай лѣтай яребица!
Налетела є на орачо,
Та мѹ вели и говори:
Ioй орачо самъ стопано!
Разри бразна скри ми мене,
Че ме гонатъ в'рли тѹрци,
В'рли тѹрци харамїе.
Разре бразна скри на нея.
Неса были в'рли тѹрци,
В'рли тѹрци харамїе,

Digitized by Google

Дю са были сватовите,
Сватовите за невеста.
Нее было той орачо,
Той орачо самъ стопано,
Дю е было самъ си зето,
Самъ си зето за невеста,
Ке да иде да га земе.
Юзе́ха га в'рна́ха си,
Отидо́ха до сретъ пъто,
До сретъ пъто сретъ гората.
Потерала е студна їода:
Їой ты зето самъ стопано!
Ѫ дайте ми студна їода,
Че ке душа да излезе.
Ѫ зето си зборува:
Ѫребицо п'рво любе!
Дека е їода ке да найда,
Да донесе студна їода,
На сретъ пъто сретъ гората,
И мома е душа дала.

206.

Два каргуѫ два брата,
Што высоко лѣта́ха,
На далеко гледа́ха,
Крилата имъ в'рзане,
Съ два зелени гайтане,
Съ три ц'рвени ремене.
Самъ си карго зборува:
Їой ты куме калитате!
Ѫ отпустни ми крилате,

Ѧзъ да помина оданꙋтъ,
Ѧзъ да вида што люба?
Тенко ли є высоко?
Бело ли є рꙋмено?
Та па да є ц'рнооко?
Та мꙋ пꙋстна крилѧте,
Та помина̀ оданꙋтъ,
Ка се видѐ п'рво любе,
Тенко та высоко,
Бело та рꙋмено,
Оште ц'рнооко.
Самъ си карго зборꙋва:
Іой ты кꙋме калитате!
Хайде да ны венчате.
Юзе́ха да ги венчꙋватъ
Дека ги венчꙋва́ха,
Попови са оунимели,
Дѧкови са ослепели!
Одговори самъ си карго:
Іой ты Боже, мили Боже!
Дали є сестра, ил' братꙋчедка?
Што попови оуниме́ха,
Што дѧкови ослипе́ха?
Самъ си Господъ проговорѝ:
Іой ты карго самъ си зето!
Теа отъ сестра, ты отъ брата.

207.

Иленъ плива по море,
Рогови мꙋ са витини,
На рогови пиргове,

Digitized by Google

На пиргове проскефалъ,
На проскефалъ дивойка.
Там' нижеше белъ бисеръ,
На две игли сребрене,
На три конце смилѣви.
Отъ там' помина̀ юначе,
Юначе лѹда гидїѧ,
Таѧ пїѧна бекрїѧ,
Пот'ргна и̑ скѹтове,
Истѹри и̑ белъ бисеръ,
Оѹск'рши и̑ иглите,
Оѹскина и̑ концето.
Цикна̀ мома заплака̀:
Ой леле Боже, до Бога!
Истѹри́ха ми бисеро,
Здроби́ха ми иглите,
Скина́ха ми концето.
Ѧ юначе зборѹва:
Мълчи мълчи дивойко,
Двата ке го збереме,
Двата ке го нижеме.

208.

Села є мома дѹнѧ и калина,
Та го є села и вадила,
И вадила ротъ родило.
Насрави се риба златно крило,
Изеде и̑ дѹнѧ и калина.
Мома мѹ се каномъ заканила:
Нека нека риба златно крило,
Неке дойде Г'рче праматарче.

Digitized by Google

Да си кѹпа секаква коприна,
Да исплетемъ мрежа копринена,
Да излова риба златно крило,
Да изгоста кѹма и кѹмица,
Што ке остане зете и невеста.

209.

Кадъ полази младожења.

Іой ты Радешъ, Радешъ,
Радешъ доберъ юнакъ!
Радешъ коня кове,
Коньо не мѹ стои,
На коньо си вели,
Вели и говори:
Постой коньо, постой,
Постой да те кова,
Че ке те пѹстна,
За Кита невеста.
А коньо мѹ вели,
Вели и говори:
Іой ты Радешъ, Радешъ,
Радешъ доберъ юнакъ!
Харно ке ме пѹстнешъ,
За Кита невеста!
Ты да не ме дадешъ,
Жена да ме вѧхне,
Дю да ме дадешъ,
Момче да ме вѧхне!
И га ке засвиретъ,
Свирки и тапани,
Ке се разиграе,

Digitized by Google

Моето пѹсто с'рце.
Жена ке отф'рлѧ,
Отрамъ ке ти сѹчина!
Момче да ме вѧха,
Свирки ке да свиретъ,
Свирки и тапани,
Ке се разиграе,
Моето пѹсто с'рце,
Момче в'рсъ мене,
Ѧзи ке играм.

210.

Кадъ свекаръ донесе свадбено одело за венчанѣ.

Никни поклони се, гиздава невесто,
Пехеръ ти дохода, та што ти донева?
Невестинско рѹхо голо и ц'рвено.
Никни поклони се, ты да го дарва даришъ,
Дарва да гѹ даришъ тенка кошѹла.
Никни поклони се, гиздава невесто,
Деверъ ти дохода, што ти донева?
Златени папѹци, шарени терлици,
Шарени терлици, алови чарапе.
Никни поклони се, гиздава невесто,
Море ты него да гѹ дарва даришъ,
Дарва да гѹ даришъ, до бела махрама,
За двести злато на нем.

211.

Када облаче девойку.

Ioй Ирино, Ирино дивойко!
Ирина га майка дребно плете,

Digitized by Google

Дребно плете, тихо оучи:
Іой Ирино ты милинка керко!
Да не ти просто майчиноти млеко.
Ке да дойде Радешъ доберъ юнакъ,
Ке те каче на ройната коня,
Ке те занесе Радешеви дворе,
Ке ти рекатъ: слѣзи Гилино, отъ б'рзата коня.
Нето да си слѣгла, нето да проговоришъ,
Дȣръ да не ти дадетъ дванадесетъ ключови,
Да отключишъ дванаесетъ зандана,
Да искарашъ дванаесетъ темничара.
Оште речта̀ не доречѐ,
Пополни́ха рамне дворе,
Та га качи́ха на бр'зата коня.
Закара́ха Радешеви двори,
Та и̋ велетъ, велетъ и говори:
Море слѣзи Гилина, отъ б'рзата коня.
Нето слѣва, нето проговора,
Дȣръ не и̋ дадо́ха дванаесетъ ключови,
Та отключѝ дванаесетъ зандана,
Та искара̀ дванаесетъ темничара,
Тогай слѣгла отъ б'рзата коня.

212.

Скара си майка и керка,
Баръ да бы было за нешто,
За нешто работа,
За зетовата кошȣля,
Оти нее тенка предена.

Digitized by Google

Майка ѝ вели говори:
Иди си керко, иди си,
Доста ми кашта развїѧ!
Керка ѝ вели говори:
Ке си ида мале, ке си ида,
Днеска самъ тѹка и оутри,
И оутри кадѐ пладнина.
Азъ ке те тебе ке вида!
Ке дойде башта отъ ньива,
Кой ке мѹ зегваръ разпрегне?
Ке земешъ зегваръ да разпрегнешъ,
И ке ми мене да смислишъ,
Кадѐ си керко да дойдешъ,
Ты да ми зегваръ распрегнешъ.
Ке земешъ кашта да сметешъ,
И да ми мене да смислишъ:
Кадѐ си керко да дойдешъ,
Ты да ми кашта да сметешъ?
Ке земешъ дворе да сметешъ,
И да ми мене размислишъ:
Кадѐ си керко да дойдешъ,
Ты да ми дворе да сметешъ.
Ке дойде брата отъ гора,
И ке ми мене да смислишъ:
Кадѐ си керко да дойдешъ,
Ты да ми брата посретешъ.

Digitized by Google

213.

Кадъ се праща девойка съ родительима и родбиномъ.

Лоза се вїе, мома се моли:
Прости ми, мале, чеке си ида,
На чѫзда кашта, чѫзда чѫздинска,
На чѫзди мале, мале ке речемъ.
Лоза се вїе, мома се моли:
Прости ми башта, чеке си ида,
На чѫжда кашта, чѫжда чѫждинска,
На чѫзди башта, башта ке речемъ.
Лоза се вїе, мома се моли:
Прости ми брата, чеке си ида,
На чѫзда кашта, чѫзда чѫздинска,
На чѫзди братко, братче ке речемъ.
Лоза се вїе, мома се моли:
Прости ми сестро, че ке си ида,
На чѫзда кашта, чѫзда чѫздинска,
Оом си сестре, сестре остава,
На чѫзди срици, сестра ке речемъ.

214.

Кадъ девойку предаю сватовима.

Маргиде лѫда безѫмна!
Море ти се лѫдо фалеше,
Те и фалеше кълнеше,
Че ти по раберъ не ходишъ!
Кой ми те тебе излажа?
Излажáха ми те, излажáха,
Гидинскитѣ дѫшмани,

Digitized by Google

Оосъ златените папѵци,
Оосъ шарените терлици.
Оом си майка остави,
На чѵзди мале ке речешъ.
Оом си башта, оставишъ,
На чѵзди башта ке речешъ.
Оом си брата оставишъ,
На чѵзди братче ке речешъ.
Оом си сестра оставишъ,
На чѵзди срици ке речешъ.
Койке ти дворе размете?
Кой ке ти кашта да смете?
Кой ке ти цвети полее?
А та имъ вели говори:
Братче ли малко деверче!
А отпѵстни ми ръката,
Та ръката и ръкаво,
Дзи се назатъ подв'рна,
Да си поръча, наръча,
На момта сестра наймалка,
Теа да ми двори размете,
Теа да ми кашта да смете,
И да ми цвети полее.

215.

Кадъ се сватови крену одъ отчине куће съ девойкомъ.

Денъ Петровъ денъ карагюзли!
Доста си мома ходила,
Доста си глава в'рзала,
Отъ сега кахаръ да берешъ.

Digitized by Google

Пехеръ да чекашъ отъ пазаръ,
Любн да чекашъ отъ ньива,
Деверъ да чекашъ отъ гора.
Темна темница предъ очи,
Тешко желѣзо на рѣки.
Темна темница любето,
Тешко желѣзо детето.
Тешка є бѹгла на глава,
Тѣшка є бѹгла каштата.

216.

Кадъ путую съ девойкомъ приближуюћи се женнковомъ дому.

Ней море, море Тодоро!
Видела ли си, видела,
Каквѝ са тѹрци минали?
Те са карали, карали,
До три ми роба робинки,
Та са карали, карали.
Єдната є была Влахинка,
Дрѹгата быше Г'ркинка,
Третата быше Тодора.*)
Рѹсе си косе мокнаше,
По белъ ги Дѹнавъ ф'рлѣше,
На Дѹнавъ вели говори:
Носи ги носи белъ Дѹнавъ,
На майчини ми дворови,
На баштини ми тремови,

*) Некои путъ у место Тодора вели се „Булгарка“ —

Digitized by Google

Белке си майка досѣти,
Че є Тодора пленета.

217.

Кадъ невесту донесу у младоженьину кућу.

Изникнала є калинчица,
На два пѣте, на два дрѵма,
Кой помине се откине.
Де помина примлатъ Стомнъ,
Как' га фати отъ в'ршото,
Искара го отъ корено,
Наметна га б'рхъ коньо,
На в'рхъ коньо, отзатъ него,
Отъ далекъ иде и вика:
Излѣзи мале, излѣзи,
Да видишъ мале, да видишъ,
Каква ти одмена мзъ носа!
На тебе каште сметене,
На тебе дворе сметене.
На башта мале, на башта,
На башта їода стѵдена.
На врати мале, на брати,
На брати риде везани,
На сестри мале, на сестри,
На сестри коси плетени.
На мене мале, на мене,
На мене п'рво любенѣ.

Digitized by Google

IX.

ПЕСНЕ ТРАПЕЗАРСКЕ.

218.

Варай варай, огнѣна Марїѧ!
Земѧ ке дели до троица брати,
На единїо паднà земѧ Ѥрменлїйска,
На дрꙋгїо земѧ Дꙋкатинска,
Не свети Илїѧ земѧ Каравлашка.
Какъ ги дочꙋ огнѣна Марїѧ,
По дворъ ходи сълзе рони,
Каште влѣва п'рсти к'рши.
Какъ га видѐ свети Илїѧ,
Те и̑ вели и говори:
Варай сестро огнѣна Марїо!
Што ти є тебе хатеръ останало,
Оти нїе земѧта дели́хме,
Ѧ на тебе делъ не те дадо́хме?
Варай братко свети Илїѧ!
Не ми мени хатеръ останало,
Оти вїе земѧта дели́хте,
Те на мене делъ не ми дадо́хте.
Ѧла мене хатеръ останало:
На единїо земѧ Ѥрмелїйска,
Ѧ на дрꙋгїо земѧ Дꙋкатинска,
Ѧ на тебе земѧ Каравлашка!
Тїе братко незнаѧтъ,
Ни кой є майка, ни кой є башта,
Ни кой є брата, ни кой є сестра,
Ни кой є малко, ни кой є големо,

Digitized by Google

За това ми мене хатѣръ останало.
Карай сестро огнѣна Маріо!
За това грижа ми беришъ,
Азъ ке се качимъ горе на небето,
Ке да земемъ отъ Господъ ключови,
Ке заключамъ ц'рните облацн,
Три години даждъ да не фати.
Те се качи горе на небето,
Те си зе отъ Господъ ключови,
Те заключи ц'рните облаци,
Три години даждъ нее фатило!
Децата пепелъ топáха,
Па ти на иманъ не дойдóха.
Па незнаятъ кой е майка, кой башта,
И незнаятъ кой е брата, кой сестра,
И незнаятъ ко́ е малко, ко е големо.
Отои свети Илїа те чѵди,
Какъ да ихъ на иманъ донесе,
Тїе Каравласи?
Іой ты Боже, мили Боже!
А пѵстни ми в'рла чѵма,
Да сотрїимъ тїе Каравласи.
Та си пѵстна в'рла чѵма,
Та и́хъ была три години,
Па тїе на иманъ не дойдóха.
Останаха седамдесетъ кральи,
Та ви́хнаха тїе б'рзи коньи,
Па незнаятъ кой е майка, кой башта,
И незнаятъ кай е брата, кой сестра.
На Бога се верно моли:
Іой ты Боже, мили Боже!

Digitized by Google

Да поглѹтнешъ тїе Каравласи,
Зема зинà поглѹтна си Каравласи.
Што останà седамдесетъ краля,
На Бого мѹ се верно молетъ:
Іой ты Боже, милн Боже!
И нїе да знаємо кой є майка, кой є ваша.

219.

Отомне, море Отомне!
Отомнъ си майка зборѹва:
Отомне, сынѹ Отомне!
Оѹтромъ сынѹ, празникъ є,
Празникъ є света Неделя.
Тына ке идешъ на ц'рква,
На ц'рква сынѹ, да псалишъ.
И майка сынѹ, да скорнешъ,
И майка сынѹ, да дойде,
И майка ц'рква да види,
И майка свешта да запали,
На света Петка Неделя.
Отанà си Отомнъ отидѐ,
На майка хаберъ нечинѝ,
И майка ц'рква да види,
И майка свешта да запали,
На света Петка Неделя.
Оипнà си майка, разбѹдѝ,
На Отомнъ тешко прокълнà:
Отомне, сынѹ Отомне!
Оти не ме мене ты скорнà?
И азъ ц'рква да видя,
И азика свешта да запала,

Digitized by Google

На света Петка Неделѧ.
Да ходишъ сынꙋ, да ходишъ,
Две на єднò да не донесешъ,
Єдно к'рпа да не в'рзешъ,
Па на Господъ ты да паднешъ:
Чини ме Боже Иленче,
Сосъ ѧсно слънце на чело,
Сосъ месечина на г'рло,
Сосъ дребни звезде на снага,
Такà га майка прокълнà!
Отъ дека си Стоѧнъ псалише,
Оште и ц'рква непꙋстнà,
Полꙋдѐ Стоѧнъ, залꙋдѐ!
Ходилъ є Стоѧнъ, ходилъ є,
Єднò к'рпа неє в'рзалъ,
Две на єднò не донесѐ.
Па на Бога си є падналъ:
Чини ме Боже Иленче,
Сосъ ѧсно слънце на чело,
Сосъ месечина на г'рло,
Сосъ дребни звезде на снага,
Да пасе трева зелена,
Да пїе їода стꙋдена.
Чини го Господъ Иленче,
Сосъ ѧсно слънце на чело,
Сосъ месечина на г'рди,
Сосъ дребни звезди на снага.
Оти́де оу гора зелена,
Да пасе трева зелена,
Да пїе їода стꙋдена.
Отъ село дошлò ангарїѧ,

Digitized by Google

Сиѣки на ангарїѧ да идатѣ,
Отъ гора д'рва да бератѣ.
И на Стомнова стара майка,
И на нем на ангарїѧ викатъ,
Отъ гора д'рва да бере.
Сиѣкото е село отишло,
И Стомнова стара майка,
И тенака на гора отишла.
Сиѣки са збрали, в'рнали,
Де си излѣзѣ Иленче,
Сосъ ясно слънце на чело,
Сосъ месечина на г'рди,
Сосъ древни звезди на снага.
Сосъ рогови го набрало,
Сосъ колене го насноп҃и,
Та ѝ вели и говори:
Барай бабо стара майко!
Што се е въ гора видело,
А въ село да неси кажала,
Сосъ рогови па ѝ товар҃и.
Кинисала Стомнова майка,
Отъ гора въ село да иде,
Па ѝ Стомнъ одговор҃и:
Барай бабо стара майко!
Мошт не ти се верно мола,
Што си въ гора видела,
Да неси въ село кажала.
Оште Стомнова стара майка,
Оште д'рва не разтовар҃и,
На селяни зборува:
Селяни, море селяни!

Digitized by Google

Сиѣки сме были а въ гора,
Дали сте вїе видели?
Ѧзи са видела Иленче,
Сосъ ѧсно слънце на чело,
Сосъ месечина на г'рди,
Сосъ дребни звезди на снага.
Сосъ рогови да ми набере,
Сосъ колинеа да ми наснопи,
Та ми поръчà, наръчà:
Барай бабо стара майко!
Што си а въ гора видела,
Да неси на село кажала,
Па се в'рнà ми товарѝ:
Сосъ рогови ми товарѝ,
И верно ми се помоли:
Барай бабо стара майко!
Што си въ гора видела,
Да неси въ село кажала!
Стоѧновъ милъ калитата,
Моштне тꙋфекцїѧ.
Те се собрáха селото,
Да си гонетъ Иленче.
Гони́ха го што гони́ха,
Само Иленче излѣзѐ.
Стоѧновъ милъ калитата,
Какъ зав'ртѐ пꙋшката,
Та си оудрѝ Иленче,
Єдвà є дꙋша проговорѝ:
Селѧни, море Селѧни!
На сиѣки делъ дадейте,
На мой калитата,

Digitized by Google

Големъ делъ да даєте,
И на майка големъ делъ да дадете,
Белке се майка наеде,
Што ме тешка клетва прокълна!
Тога га є майка текнало,
Че го на Стоанъ прокълна.

220.

Стомне, море Стомне!
Стоанъ си майка зборува:
Азъ ке ида мале на там,
На там Перинъ планина,
Сосъ моите верни дружина,
Да видемъ млатъ кехам,
На триста душе чобани.
Стоанъ си майка зборува:
Стомне, сину Стомне!
Не ми оди та година,
Да не видешъ млатъ кехам,
На триста душе чобане.
Стоанъ си майка неслуша,
Те се стана те отиде,
Сосъ негова верна дружина,
Съ триста душе чобане.
Там' седоха мало млого,
Мало млого девет месеца.
Синки чобани вакато дойде,
Да слѣгатъ доло на полѣто,
Т'рло расипаха, стадо т'ргнало,
Стоанъ кехамта Била є завила там
Самовила,

Digitized by Google

Та му извади и двете очи.
Стои Стоянъ та се чуди,
Што да чини, какъ да прави,
Іочи си нема т'рло да расипи,
Т'рло да распи, стадо да му т'ргне.
Верно си моли Стоянъ кехаята:
Барай Юдо, Юдо Самовило!
Што ми узѣ ц'рните очи,
Нели да ми земешъ русата глава,
Што узѣ ц'рните очи!
Синѣки другари т'рло расипáха,
Т'рло расипáха и стадо т'ргнáха,
Моето т'рло нее расипано,
Нетото стадо нее т'ргнало,
Стадо ми блеи, тера да си иде,
Долъ на полѣто на момта майка.
Юда му вели, вели и говори:
Стояне, море Стояне!
Азъ не те тебе втесувамъ,
Ню втесува стара майка!
И га ты кинисà,
Да идешъ въ гора зелена,
Сосъ триста душе другари,
На там Перинъ планина.
Майка ти вели говори:
Седи ми сину, неходи,
А ты майка непослушà,
Та си т'ргна сосъ чобани,
Сосъ триста душе другари,
Тешка ѝ клетва проклела:
Стояне, сину Стояне!

Digitized by Google

Да идешъ сынꙋ, да идешъ,
Да ми оти тебе оустрели,
Отара Юда Оамовила.
Отъ майка ти изꙋнъ имамъ,
Да искарамъ двете очи.
Да пꙋстнешъ гласи высоки,
Белке те майка дочꙋи,
Да тꙋи майка, да те прости?
На дрꙋжина Отоманъ зборꙋва:
Дрꙋжина верна зговорна:
А дайте ми пишанъ кафаъ,
Да засвира жално тъжно,
Белке ми майка дочꙋе,
Че є Отоманъ ослепелъ,
Белке мꙋ майка да прости,
Че ми майка непꙋшта,
Че й самъ много втесалъ,
Те отидо на таа Перинъ планина.
Послꙋша го дрꙋжина,
Та мꙋ дадо́ха писанъ кафалъ,
Те засвирй жално тъжно,
На кафало нареваше:
Прости ми мале, прости ми,
Че азе самъ тебе втесало,
Тешка ми си клетва́ прокъната.
Дека свири премлатъ Отоманъ,
Какъ го дочꙋ стара майка,
Бйхна си кона хранѣна,
Запаша саба огнѣна,
Наметна пꙋшка бойлїа,
Та отидѐ Перинъ планина.

Digitized by Google

Сиѣки дрѹжини доходетъ,
Отъ планината сливѹватъ,
Стоѧнъ си го нема да слѣзе.
Стоѧнова стара майка,
На чобане вели говори:
Чобане, море чобане!
Та кадѐ є премладъ Стоѧнъ?
Барай мале, Стоѧнова стара майко?
Стоѧнъ оу гора зелена на Перинъ планина,
Била Самовила че го є завила,
Та мѹ извадѝ двете очи,
Та ниможе т'рло да расипи,
Стадо да мѹ т'ргне,
Да слѣзе до оу полѣ.
И га си отиде Стоѧнова майка,
Т'рло расипала, стадо є т'ргнало,
Та є слѣгло доле оу полѣто,
Тогай є Стоѧнъ прогледнàлъ. —

221.

Стоѧне, море Стоѧне!
Подвикнà Стоѧнъ, подрѹкнà,
Отъ ц'рно море далбоко,
Жалишъ ме мале, не жалишъ?
Отидò малекъ по море,
Сосъ таѧ Далѧнъ гемїѧ,
Сосъ тїе Тѹрци дѹшмани,
Отидо робче по море.
Жалимъ те сынѹ, не жала,
Ѧзъ ке те скоро прижала,
Вога ке гламнѧ отъ вогень изгасне,

Digitized by Google

Тогàй ке те мзъ прижала,
Тогай ке те мзъ заборава.
Подвикнà Отомнъ, подрꙋкнà,
Отъ ц'рно море далбоко,
Жалишъ ме тате, не жалишъ?
Отидо робче по море,
Осъ там далмнъ гемїм,
Осъ тїе тꙋрци дꙋшмани.
Жалимъ те сынꙋ, не жала,
Мзъ ке те скоро прижала,
Кога да море присáхне,
Да никне трева зелена,
Да косетъ чаиръ ливада.
Подвикнà Отомнъ, подрꙋкнà,
Отъ ц'рно море далбоко,
Жалишъ ме братꙋ, не жалишъ,
Отидо робче по море,
Осъ там далмнъ гемїм,
Осъ тїе тꙋрци дꙋшмани.
Брато мꙋ вели говори:
Жалимъ те братко, не жала,
Скоро те тебе прижала,
Дꙋръ да си стана съ дрꙋжина.
Подвикнà Отомнъ подрꙋкнà,
Отъ тоа море далбоко,
Жалишъ ме сестро, не жалишъ?
Отидо робче по море,
Осъ там далмнъ гемїм,
Осъ тїе тꙋрци дꙋшмани.
Жалимъ те братꙋ, не жала,
Мзъ ке те скоро прижала,

Digitized by Google

Дѵ̀ръ да влѣга во градината,
Градината босильоко,
Да набера бѣлъ босильокъ,
Да си стана съ моите дрѵ̀шки.
Подвикна̀ Отоманъ, подрѵ̀кна̀,
Отъ ц'рно море далбоко,
Жалишъ ме любе, не жалишъ?
Отидо робче по море,
Осъ там даманъ гемїа,
Осъ тїе тѵ̀рци дѵ̀шмани.
Жалимъ те любе не жала,
Азъ ке те тебе прижала,
Дѵ̀ръ да зема дрѵ̀ги любе.
Подвикна̀ Отоманъ, подрѵ̀кна̀,
Отъ ц'рно море далбоко,
Жалишъ ме сынѵ̀, не жалишъ,
Отидо робче по море,
Осъ там даманъ гемїа,
Осъ тїе тѵ̀рци дѵ̀шмани.
Жалимъ те тате, не жала,
Азъ ке те тебе прижала,
Кога ке вида дрѵ̀жина,
Тїе сосъ татко да идатъ,
А ази малко сиракче,
Тогай ке те азе прижала,
Тогай ке те азъ заборава.

222.

Маргарито п'рво любе!
Ка се тера́хме, те се зе́хме.
Кашта не ма́хме, кашта доби́хме,

Digitized by Google

Отока немáхме стока добúхме,
Мла отъ с'рце чедо не добúхме!
Море бре Отомне п'рво любе!
Мзи самъ сонила еденъ сонъ,
Да направишъ малъ монастиръ,
Малъ монастиръ свети Іованъ.
Зидовите алтинлїи,
Диреците тѹмбакліи,
Каламоти сѹхо злато,
Кирамиде древне аспри,
Калдареме карагроши,
Такай Господъ чедо ке ны даде!
Те си викна примладъ Отомнъ,
Майсторите дѹнѣрите,
Те направи малъ монастиръ,
Зидовите алтинлїи,
Диреците тѹмбакліи,
Каламоте сѹхо злато,
Кирамиде древне аспре,
Калдереме карагроши,
Пази назе Господъ чедо не ны даде.

223.

Оношти дойдѣ малко зема Мнадолска,
На самъ на полѹношть,
Сосъ крадена девойка.
Двашъ подвикна, тришъ подрѹкна:
М излѣзи мале да отворишъ,
Дѹръ да чѹе стара майка,
Дѹръ да т'рчи да отвори,
Малко се ф'рльи сосъ б'рза кона,

Digitized by Google

Со б'рза кона, со крадена девойка.
Ка влѣзе малко во рамни двори,
Двори разгрїа́ха отъ мала дивойка,
Те м кладѐ на вишни дивани,
Дивани се расветѝха!
Седна́ малко да вечера,
Те ѝ вели, вели и говори:
Ала, малка дивойко, да вечераме,
Не бери грижа за майка ти,
Не бери грижа за брата ти,
И за тоите милни сестри.
Азн имамъ стара майка,
И азъ имамъ милни брати,
И азъ имамъ милни сестри.

224.

Излагана (преварена) чума.

Леле Ано, бела Ано!
Чѹма бїе наше село, леле Ано!
Што ом'ркне не осемне,
Што осемне не ом'ркне.
Сиѣко село разбегало, бенѹмъ Ано!
Разбегало бижанїи,
Бела Ана неє бегала,
Лю си ткае тенко платно,
Тенко платно бѹмбакерно.
Заключила бела Ана мала порта,
Де є дошла́ в'рла чѹма,
Почѹкнала на портите.
Стана́ Ано, отвори ѝ,

Digitized by Google

Какъ го видѣ бела Ѧно,
Одговорѝ в'рла чѹма:
Саде Ѧно мене ме стига!
Проговорѝ бела Ѧна:
Барай чѹмо, в'рла чѹмо, бенѹмъ чѹмо!
Да те фата посестрима, гидѝ чѹмо!
Посестрима пріѧтелка,
Да т' занеса бежанїи,
Ты да видишъ каквѝ моми,
Каквѝ моми и невести,
Ѧ найвеке момчетата,
Да исткае тенко платно,
Тенко платно бѹмбакерно.
Послѹша го в'рла чѹма,
Леле Ѧно, бенѹмъ Ѧно!
Те га фатѝ посестрима,
Посестрима пріѧтелка,
Остави га да исткае,
Тенко платно бѹмбакерно.
Бела Ѧна не го ткала, бенѹмъ Ѧно!
Станà Ѧна, та си бегà.
Чинѝ два дни, чинѝ три дни,
Станà чѹма та отидѐ,
Тай отидѐ на Ѧнини,
Почѹкнала на портите,
Нема Ѧна, нема никой!
Цикнà чѹма, та заплакà:
Саде Ѧна ми стигаше,
Ѧмта майка нефаташе,
Посестрими пріѧтелки,
Да отива бижанїи.

Digitized by Google

Ѧми мзи што ме мене ѝзлажа́ха,
Та си фатѝ посестрима,
Посестрима прїятели.
Ѧзъ да ида бижанїи,
Че тамъ има харне моми,
Харне моме и невесте,
Ѧзъ останѧ и безъ Ѧна.

225.

Колакъ ми є дошелъ, мила мале!
Колакъ дойдѐ отъ кадѵнъ Тодора,
Отъ кадѵнъ Тодора, отъ пѣрвото любе,
Да ида да га венча!
Какъ да ида да га венча,
Че ми пѣрвото любе,
Илѝ да ида, илѝ да ѝ сѣрда?
Иди венчай, мили сынѵ,
Немой да се сѣрдишъ.
Какъ да ида мале, какъ да га венча,
Като ке ѝ вида пѣрстене на ръка,
Што мзи ги леа, та теа ми светеше,
Като ке искара дарба да ме дари,
Те ке подѵне горенъ тихинъ ветеръ,
Ке є развее цѣрвенїо чѵмберъ,
Какъ ке вида жълтите жълтици,
На белото гѣрло,
Што мзи ги леа, та теа ми светеше.
Какъ да ида мале, какъ да га венча?
Иди сынѵ, иди, иди венчай га,
Немой ѝ се сѣрдишъ.
Сосъ юста га венчай, сосъ сѣрце го колни!

Digitized by Google

Ѧхъ! отидо́ мале, ѧзи да га венча,
Кай искара́ха мале, кадѹнъ Тодора,
П'рвото ми любе,
Като го видо́ мале, отъ земя се оѹдри.

226.

Барай Ѧно, бела Ѧно!
Ка се тера́хме Ѧно, така́ се зе́хме,
Кашта нема́хме Ѧно, кашта доби́хме,
Отока нема́хме Ѧно, стока си доби́хме,
Ѧла отъ с'рце чедо не доби́хме,
Ѧзъ ке те тебе Ѧно остава!
Бре варай любе, бре п'рво любе!
Какъ да ме мене ты да оставишъ?
Ѧзи да ти кажа и да ти прикажа:
Ига самъ была малка малечка,
Ѧлка малечка до люта змїа,
Ѧйка ми люлька люлаше,
И ми мене колнеше:
Бре варай, варай, милинка керка!
Да ми си жива, да ми си здрава,
Да ми порастнешъ тына голема,
Да си га майка бре да ожени,
Ѧла отъ с'рце чедо да нестигнешъ,
Дѹри да неидешъ на ц'рно море,
Тына дѹръ да не чѹешъ каменъ ка свири,
Каменъ ка свири, мраморъ ка пее,
Ѧраморъ какъ пее, риба какъ вреви!
Бре та ѝ вели п'рвото любе:
Ioй Ѧно, хѹбава Ѧно!
Хайде нїе да идеме край ц'рно море,

Digitized by Google

Белке ке чѹеме каменъ какъ свири,
Каменъ какъ свири, мраморъ какъ пее,
Мраморъ какъ пее, риба какъ вреви.
Бре та станáха та отидóха,
Край цр̀но море метла да бератъ.
Какъ є никнала хѹбава Мна,
Да си набере до цр̀на метла,
Та є дочѹла каменъ какъ свири,
И є дочѹла мраморъ какъ пее,
И риба какъ вреви!
И машко й̃ дете заиграло,
И заиграло и га заболело,
Че ке да роди едно̀ машко дете,
Бре та мѹ вели и говори:
Бре варай любе, бре пр̀во любе!
Йде нїе да си отиваме,
Мъ ке да рода едно̀ машко дете.

227.

Радинке моме хѹбава!
Защто се сношти скарáхте,
На вашатà добра вечера,
На вашето̀ агне печено,
На вашето̀ вино точено?
Речъ по речъ скарáха се,
Окарáха се, легнáха се.
Лю што є легнала заспала,
Отналъ є Отомнъ, забегналъ!
Онпнà се Радинка, разбѹдѝ,
Нема гѹ Отомнъ, гѹ нема!
Дотр̀чала є на портата:

Digitized by Google

Капиціи мили брати!
Отъ какъ са петли припели,
Колко са дѹши минали?
Радинке моме хѹбава!
Отъ какъ са петли припели,
Триста са дѹши минали.
Капиціи мили брати!
Дали го видо́хте на Стоманъ?
Радинке моме хѹбава!
Не го видо́хме на Стоманъ.
Дот'рчала є на геміи:
Гемиціи мили брати!
Отъ какъ са петли припели,
Колко геміи мина́хте?
Радинке моме хѹбава!
Отъ какъ са петли припели,
Триста геміи мина́хме.
Гемиціи мили брати!
Не видо́хте Стоманъ?
Радинке моме хѹбава!
Стоманъ найнапретъ помина̀.
Отъ там' се назатъ подв'рна̀. —

228.

Ано агненце, вера верйхме,
Не ты да се женишъ Ано,
Не а да се жена.
Море азъ ке ида Ано, на чѹзда земя,
На чѹзда земя, на чѹздъ мемлекетъ,
Да си довїа Ано, три хилади,
Ано агненце!

Digitized by Google

Една хилада Ано, за бърза кона,
Друга хилада Ано, за тенка пушка,
Трета хилада Ано, за първо люде.
Отъ там' да дойда Ано, свадба да чина,
Свадва да чина Ано, тебе да зема.
Ано агненце.
И га си дойдо Ано, тебе ненайдо,
Лю ми си зелъ Ано, други гидїм,
Та ме калеса Ано, и наткалеса,
Азъ да дойда, Ано море, да те венча.
Ано Агненце!

229.

Карафило каралите майка?
Нето ме кара, нето ми проговорова,
Лю ме пушта оу Дунавъ за їода,
Ази Дунавъ незнам дека тече.
На Богомъ се верно моли:
Ioй Боже ли, мили Боже!
Ѧ чини ме пиле соколово,
Да прилѣтнамъ той белъ Дунавъ,
Тамо има се хубава момчета,
Азъ да си найда юнакъ спроти мене,
Што то носи голема кошула,
Што то носи чохене тозлуци.
Што то носи алови колчаци.
Та си стана пиле соколово,
Та прилѣтна той белъ Дунавъ,
Та си найде юнакъ спроти нея,
Што то носи широка кошула,
Чохене тозлуци, алови колчаци.

Digitized by Google

230.

Отомане, море Отомане!
Та година зла скѹпїа,
Шиникъ жито за флорина,
Баръ да є жито като жито,
И то ми є канкальиво.
Отоманъ има много деца,
Жито нема да ги рани,
Отои Отоманъ та се чѹди!
Отоманови до два брата,
Жито иматъ кираціи,
Ке да дигатъ, да го носатъ,
Да го носатъ да продава.
Отомановото наймалкото,
Наймалкото машко дете,
Та мѹ вели и говори:
Барай тате премлатъ Отоманъ!
Стрико има много жито,
Товари́ха кираціи,
Иди тате да мѹ речешъ,
Да мѹ речешъ нашо стрико,
Да ти даде шиникъ жито.
Отана̀ Отоманъ та отидѐ,
Та отидѐ на брата мѹ:
Барай братко, мили братко!
Да ми дадешъ шиникъ жито,
Да приха́хна дребни деца,
Че та година зла скѹпїа.
Бре Отомане, мили брата!
Какъ да тебе да ти дада,

Digitized by Google

Да ти дада шиникъ жито,
Шиникъ жито за флорина,
Тына немашъ нето аспра,
Нето аспра не половина.
Кирацїи отидо́ха,
Ѧ ѧзика ке да вѧ́ха,
Ке да вѧ́хна б'рза конѧ,
Ке да идатъ кирацїи.
Оподв'рна̀ се сиракъ Отоѧнъ,
Изѹмрели машки деца.

231.

Петли те пеѧтъ, осамна Ѧно,
Осамна Ѧно, осамна,
Ке си ида Ѧно, ке си ида.
Неса петли, като петли,
Полежи лѹдо, поспи си,
Лю са петли лажовници,
Полежи лѹдо, поспи си.
Хоца викатъ на цамїѧ,
Осамна Ѧно, осамна,
Ке си ида Ѧно, ке си ида.
Неє хоца, като хоца,
Полежи лѹдо, поспи си,
Неє хоца, като хоца,
Лю є магаре на бѹнаро,
Полежи лѹдо, поспи си.
Хорачи в'рватъ на ньива идатъ,
Осамна Ѧно, осамна.
Ако в'рватъ, нека в'рватъ,

Digitized by Google

Полежи лѹдо, поспи си,
Че ке идатъ на работа,
Полежи лѹдо, поспи си.
Ѥоми идатъ за стѹдена вода,
Осамна Ѧно, осамна.
Ѥоре ако идатъ, нека идатъ,
Полежи лѹдо, поспи си.

232.

Барай Ѧно, бела Ѧно!
Ѧна є пила сноштна вода,
Та є испила люта змїѧ,
Люта змїѧ съ деветъ главе,
Съ деветъ главе, осамъ пашке.
Бела Ѧна с'рце яде,
О'рце яде болна лежи,
Болна лежи, ке да оумре.
Отара майка невервва:
Кажи, кажи, бела Ѧно!
Отъ кога си тына тешка,
Ил' отъ тѹрчинъ, ил' каѹринъ?
Барай мале, мила мале!
Несамъ мале, нето тешка,
Не отъ тѹрчинъ, не каѹринъ.
Кога ази ке да оумра,
Тына мене да распоришъ,
Да распоришъ жаленъ коремъ,
Ты да видишъ та што има?
Та што има моето с'рце?
Ты ми велишъ какъ самъ тешка,

Digitized by Google

Ил' отъ тѹрчинъ, ил' каѹринъ.
Та оумрела бела Ѧна,
Распрала га стара майка,
И га гледа што ке види!
Искараха люта змїѧ,
Оъ деветъ глави, осамъ пашки,
Тогай майка верѹвала,
Че га Ѧна с'рце ѧде.

233.

Ѧзъ ке стана горска ѧребица,
Ѧзъ ке лѣтна, лѣтна да пролѣтна,
лѹдо, лѹдо, гидѝ младо!
Ѧзъ ке станемъ шахинъ по полѣто,
Ке да лѣтна, тебе ке те лова,
лова, гидѝ лова да излова.
Ѧзъ ке лѣтна, а въ гора зелена,
Ке се скрїѧ при їода стѹдена,
лѹдо, лѹдо, гидѝ младо!
Ѧзъ ке стана шахинъ по полѣто,
И да дойда въ гора зелена,
лова да излова, тебе ке да лова,
лова да излова, ръке да те клада.
Барай лѹдо, лѹдо, гидѝ младо!
Ѧзъ ке лѣтна, лѣтна да пролѣтна,
Ѧзи ке се скрїемъ Перинъ планина,
Дека ке ме найдешъ тына да ме изловишъ?
Ѧзъ ке стана овчаръ на земѧта,
Овце ке да пасамъ, тебе ке да ловамъ,
ловамъ да изловамъ,

Digitized by Google

Лова да излова, ръке да те клада,
Ръке да те клада, дома да занеса,
Дома да занеса на добра вечера.
На добра вечера, подобра постелѧ,
Подобра постелѧ, на десната ръка.

234.

Деспо ле, Деспо Дилбаско!
Седнала е Деспа, седнала,
Покрай ми то белъ Дѹнавъ,
Шаренъ ми гѣргевъ придъ нея,
На гѣргевъ везе и плаче,
На Дѹнавъ лютомъ се кълне:
Дѹнавъ ми, белъ ми Дѹнавъ!
Седамъ години да течешъ,
Отъ седамъ сетни да запрешъ,
Да ти присахне одата,
Да ти белѧе песоко,
Да ти испѹкатъ рибите.
Тогай Дѹнавъ отговорѝ:
Деспо ле, Деспо Дилбаско!
Дѹнавъ што ѝ Дѹнавъ одревѝ:
Што ти самъ толко втесалъ,
Та ты ме лютомъ кълнешъ?
Деспа мѹ вели говори:
Дѹнавъ ми, белъ ми Дѹнаве!
Што ми оудавѝ мой брата,
Сосъ триста дѹши сватови,
Сосъ деванаесетъ михтарцїи,
Отъ млада невеста по него,

Digitized by Google

Брата ми деверъ до него,
Милна ми сестра до невеста,
Што ми млади оудави.
Дȣнавъ и̂ вели говори:
Деспо ле, Деспо Дилбаско!
Дȣнавъ што и̂ Дȣнавъ одревѝ:
Той милинъ брата самъ си втеса̀,
Та си оудави сватови,
Млада невеста по него,
И дванаесетъ михтарцїи,
Брата мȣ деверъ до него,
Милна мȣ сестра до невеста.
Вчера Господъ отъ тȣка помина̀,
Та ми поръча̀ наръча̀:
Дȣнавъ ми, белъ ми Дȣнаве!
Деспина врата Дилбаскинъ,
Свадба чини п'рвнїо денъ на Великденъ,
Свето̀ в'рватъ на ц'рквата,
На ц'рквата да си комкатъ.
Ты да гȣ него оудавишъ,
Че се съ мене пеза бїе!
Ако не гȣ оудавишъ,
Да ти иса́хне одата,
Да ти песокъ белѧе,
Да ти рибите испȣкатъ.
За това̀ го ѧзи оудавѝ,
Отн Господъ поръча̀,
Поръча̀ Деспо, наръча̀.

Digitized by Google

235. *)

Мнѹдо, гюзелъ Мнѹдо!
Потѹрчила се є Мнѹда,
На п'рвнїо денъ на Великденъ.
Де се дойдѐ денъ Великденъ,
Денъ Великденъ, денъ Гюрговденъ.
Сиѣки идатъ на ц'ркваата,
Малко и големо, старо и младо,
Да си чѹетъ „Христосъ анешти,“ —
Какъ ги видѐ Мнѹда,
Мдъ ѝ падна̀, жалъ ѝ добѝ,
На бѹле си натемиса:
Натема ви пѹсте бѹле,
Што ми мене излажа́хте,
Излажа́хте потѹрчи́хте,
Одъ вера ме одверихте,
Одъ дрѹшки ме одели́хте.
Мъ бѹле ѝ зборѹва́ха:

---

*) Она песма принадлежи међу Великденске, и само є пространіе и уредніе повторенѣ песме 19-те; кадъ самъ то естъ Дафини написане већъ песме по другый путъ прочитавао, ради веће исправности, она небуде задовольна съ песмомъ 19-томъ него рече, пиши ову на ново а тада ми ю каже овако, као што є овде подъ № 235. То као да посведочава да Дафина одъ толики стотина песама многе и сама своимъ песничкимъ даромъ дотерує и као права импровизаторка дате мысли у речи одева.

Digitized by Google

Молчи, молчи, Мнѹдо!
Неке дойде нашїо байрамъ?
И нїе да се примениме,
Примениме наредиме?
Мнѹда имъ вели говори:
Барай, барай, пѹсте вѹле!
Ю единъ пѹштенъ байрамъ,
И него не гѹ знаете,
Кой денъ ви е, кой нее!
На вишенъ Господъ гледате,
Съ кѹршѹмъ га оударате,
На џамїа не отивате,
Осъ мажи не се в'ркате.

II.

РАЗДЕЛАКЪ.

ПЕСМЕ ЖЕНСКЕ

ОДЪ ВИШЕ ПЕВАЧИЦА ИЗЪ РАЗНЫ' ПРЕДЪЛА МАКЕДОНСКЫ'.

Digitized by Google

Digitized by Google

I.

ПѢСНЄ ВЄЛИКДЄНСКЄ.

236.

(Изъ Серезскогъ предѣла.)

Море Дино, тенка Дино!
Што си Дино на денъ бела?
На денъ бела и ц'рвена?
На денъ сина дѵръ зелена?
Или Дино коня шеташъ, змей си любишъ?
А Дина имъ зборѵваше:
Хайде, хайде, милни дрѵмки!
Ми пѵстнала ц'рна Юда,
Да си беремъ малки моме,
Малки моме песнополке,
А ергене калфаџїе.
Оште речтà не доречѐ,
Зададе се ц'рна Юда,
Задимила є, запрашила є,
Та є собрала малки моме,
Малки моме песнополке,
А ергене калфаџїе.
Та є собрала малка мома,
Малка мома, тенка Дина.

Digitized by Google

237.

Ѧ бре Димо, делѝ Димо!
Хоро игра назатъ гледа,
Момà гледа да ѧ реса.
Ѧресалъ є, вендисалъ є,
Поповата хранѣника,
Пѹстнàлъ Димо да га тера.
Ѧ майка мѹ зборѹваше:
Оѣди Димо, нимой терай,
Та година зла скапїѧ,
Отъ година свтинїѧ,
Октаръ жито за еднà аспра,
Отомна вино за флорина.

238.

Бре Никола, млатъ Никола!
Млатъ Никола, млатъ майсторо,
Каште гради кадѣове,
Кадїица бела Божа,
Применета наредена,
На Никола си зборѹва:
Бре Никола, млатъ Никола!
Ѧйде двата да бегаме.
Море Кадїице бела Божо!
Като нїе да бегаме,
На пѫтъ ке ны тѹрци сретатъ,
Та кой ке имъ селамъ дадатъ?
Оеламъ дадатъ, селамъ зематъ?
Ѧ Божа мѹ зборѹваше:
Ѧйде, ѧйде, бре Никола!

Digitized by Google

Божа ке имъ селамъ дадетъ,
Селамъ дадетъ, селамъ земетъ.
Та станáха, та бегáха,
На пътъ са ги тѹрци срели,
Отъ далеко селамъ дадѐ,
Отъ близо имъ селамъ земà.

239.

Барай Недо, бела Недо!
Неда ѝ се додїмло,
Отъ месенѣ, отъ перенѣ,
Отъ добри гости причеканѣ,
И чобани испраштанѣ.
На татко ѝ зборѹваше:
Барай татко, стари башта!
Гледай татко, армасай се,
Армасай се, ожени се,
Оти ми се додемло,
Отъ месенѣ, отъ перенѣ,
Отъ добри гости причеканѣ,
И чобани испраштанѣ.
Онъ ѝ вели и говори:
Барай Недо, мила керко!
И мзъ гледамъ да се армасамъ,
Дас' армасамъ, дас' оженимъ.
Нема керко като майкати,
И хѹбава и работна.
Барай тате, стари башта!
Дек' се є чѹло и видело,
Керка и татко да се зема!
Иди си пытай на старъ Владика.

Digitized by Google

Отидо̀ керко ѧзъ и пыта̀,
Онъ ми вели и говори:
Што ке идешъ на чꙋздина,
Нїе да се земеме два мина.
Та мꙋ вели и говори:
Иди татко да се пыташъ.
Па онъ и̑ вели и говори:
Нїе двата да се земеме.
Ѧйде татко да идеме двата.
Тай отидѐ на старъ Владика:
Молба моли, сълзе рони:
Іой Владика, старъ Владика!
Дек' се є чꙋло и видело,
Татко и керка да се зева,
Нето на тꙋрци, не тꙋркмене,
Нето на нашето каꙋри!
Барай Недо, бела Недо!
Онъ не ми вели и говори,
Оти да се зеве татко и керка,
Тꙋкꙋ ми вели и говори:
Онъ си има една ѧлова крава,
Што ке го даде на чꙋздина,
Си га запире заради него.
Оꙋфати́ха стари башта,
Гꙋ ф'раьи́ха въ ц'рно море.

240.

Стано ле, Стано хꙋбава!
Стано ле, снахо невесто,
Іотъ неси толко хꙋбава?
Като п'рвната година,

Digitized by Google

Като вторната Неделя?
Ioй татко, мили пехеро!
Какъ да самъ ѧзи хѹбава,
Като п'рвната година,
Като вторната Неделя.
Ката година є дете,
Та година дѹри две!
Какъ да самъ ѧзъ хѹбава?
Отано ле, снахо хѹбава!
Ѧзи на Отоманъ ке река,
Отоманъ на тебе да остави,
Отоманъ похарна да найде.
Отана ми дворе метеше,
И дребне сълзе ронише,
Вто гѹ Отоманъ де иде,
На Отана вели говори:
Добро оутрови любо хѹбава!
Отана неможе да одв'рне,
Отоманъ ѝ вели говори:
Ошто неможешъ да одв'рнешъ,
Отъ жаленѣ отъ плаченѣ?
Отомане люби хѹбаво!
Какъ да ти ѧзи одв'рна,
Татко ти вели говори:
Ты на мене да оставишъ,
Iотъ не ти самъ хѹбава,
Като п'рвната година,
Като вторната Неделя,
Iонъ ке ти найде похарна,
Похарна любе хѹбаво.
Отоманъ ѝ Отана говори:

Digitized by Google

Отано ле, любе хубаво!
Милата севда̀ хубава,
Отъ Богъ да найде татко ми,
Здраве не найде майка ми,
Нїе два да се кердосаме.

II.

ПЕСНЕ ОТЪ ХОРО.

241.

Гело ле, Гелушо!
Села е Гела, море,
До дребъ белъ босильокъ,
Низъ Юдинската река.
Безъ ноги ходила,
Безъ ръки га села:
Безъ їода вадила,
Дека в'рватъ ергенито.
Сиѣки што ходили шестисали,
Што станало моштне высоко.
Та си збрала Гела, Гелуша,
Та си правила до бели метлите,
Та разметела нєїино дворо.
Та в'рвели чобанито,
Та какъ видели Гела, Гелуша:
Море нїе, Гело, Гелушо!
Море нїе песната ке искараме,
На панагиро да га пееме,
На манастиро света гора.

Digitized by Google

242.

Мила дивойко, кꙋзꙋмъ хꙋбава!
Се чинишъ каилъ оу васъ да дойда,
Отъ конь да слѣга, на столъ да седна,
На столъ да седна, ѧгне да ѧда,
Ѧгне да ѧда, вино да пїѧ.
Бре варай, варай, лꙋдо та младо!
Нїе сосъ майка двете сме каилъ,
Ѧл' неса каили мои четири брати,
Мои четири брати, двата женети,
Двата женети, двата ергени.
Што са женети и такà и такà,
Што са ергени две люти змїи,
Две люти змїи две осойници.
На порти стоетъ, два ножа д'ржатъ,
И назн чакатъ да поминеме,
Да ны сосекатъ залакъ по залакъ,
Наймалокъ залакъ мравка што носи.

243.

Мито Митано, бела Божано!
Ѧзꙋкъ Мито на тебе, ѧ грéхъ на мене,
Толко лажà Митро, толко мáхмеме,
Толко понꙋди, Митро море, кꙋпꙋвани,
Єдночь неможà Митро, да те излажѐ,
Да те излаже, да те измама,
Да те докарамъ на нашата кашта,
На нашата кашта терзїи шїетъ,
Терзїи хꙋставашїи,
На табе фꙋстанъ, на мене елекъ.

Digitized by Google

Мита му вели, вели и говори:
Кой ти велеше лудо, да га шїешъ.
Мила ми быше Митро, те тн га шиха.
Не ти самъ сестра лудо, да ти самъ мила.
Отъ милна сестра Митро, по ми си мила.
Толко лажа Митро, толко мамеме,
Вдночъ немога да те излажа,
Да те докарамъ на нашата каштa,
На нашата каштa златари коватъ,
Златари коватъ Мито, чисти сребрари,
На тебе гердань Митро, на мене п'рстенъ.
Кой ти велеше лудо, те ги ковеше?
Милна ми быше Митро, те ти га кове,
Не ти самъ сестра лудо, та ти самъ мила.
Отъ мила сестра по ми си мила.

244.

Іоване, море Іоване,
Іоване луда гидїа!
Іованъ си чешма градеше,
Край чешма башча правеше,
На башча цвети садеше,
Синьо зелено шибойче,
Бело ц'рвено замбаче.
Синћките моми отиватъ,
Отудена вода налеватъ,
Отъ вератъ китки, си редатъ.
Тенинка Неда не дойдѐ.
Іованъ га вели говори:
Тенинке Недо хубава!
Синћките моме доходатъ,

Digitized by Google

Отѫдена вода налеватъ,
Отъ бератъ китки, си редатъ.
Неда мѫ вели говори:
Іоване лѫда гидїм!
Млѫкѫ самъ загѫбила,
Година што самъ гѫ везала,
Половина самъ гѫ ц'рнила.
Іованъ га вели говори:
Тенинка Недо хѫбава!
Не бери каҳаръ и грижа,
Млѫка ти є на мене,
Дена го носа на пазѫва,
Вечеръ го клавамъ потъ изглаве.

245.

Маро, Марїо, фиданъ бойлїо!
Колко си мала Маро, толко си врага,
Та ми откраде Маро, б'рзата конѧ,
Братъ ти го ѧха Маро, ѧзи гледамъ,
Ѧзи гѫ гледамъ Маро, та горемъ.
Пойди мѫ речи Маро, да ми го даде.
Пойдѡ, рекѡ лѫдо, не ми го дава,
Не ти го дава лѫдо, той кє го ѧхва.
Маро, Марїо, фиданъ бойлїо!
Колко си мала Маро, толко си врага,
Та ми откраде Маро, тенката пѫшка,
Братъ ти го носи Маро, ѧзи гледамъ,
Ѧзи гѫ гледамъ, гледамъ та гора,
Пойди мѫ речи Маро, да ми га даде.
Пойдѡ, рекѡ лѫдо, не ми га дава,
Не ми га дава, той кє го носи.

Digitized by Google

Маро, Марїо, фиданъ войлїо!
Колко си мала Маро, толко си врага,
Та ми открade Маро, чивтѵ пиштольи,
Братъ ти ги носи Маро, мзи гѵ гледамъ,
Мзи гѵ гледамъ Маро, гледамъ та гора,
Пойди мѵ речи Маро, да ми гѵ даде.
Пойдѡ, мѵ рекѡ, не ми гѵ дава,
Не ти го дава лѵдо, той ке го носи.
Маро, Марїо, фиданъ бойлїо!
Колко си мала Маро, толко си врага,
Та ми открade Маро, чивтѵ паласки,
Братъ ти ги носи Маро, мзи гѵ гледамъ,
Мзи гѵ гледамъ, гледамъ та гора,
Пойди мѵ речи Маро, да ми гѵ даде.
Подѡ, мѵ рекѡ лѵдо, не ти го дава,
Не ти го дава, той ке ги носи.

246.

Опетъ то мало друкчіе, изъ Врондіе.

Марѵшъ, Марико, море карагюзлѣко!
Колко си мала толко си знала,
Лагама лага, дѵръ ми излага,
Дѵръ ми излага бѣрзата кона,
Море та є даде на брата си,
Братъ ти є мхатъ, мзи гѵ гледамъ.
Като го гледашъ отъ гѵ неземешъ,
Какъ да гѵ зема не ми гѵ дава.
Марѵшъ Марико, карагюзлико!
Колко си мала толко си знала,
Лагама лага, дѵръ ми излага,
Дѵръ ми излага тенката пѵшка,

Digitized by Google

Тенката пѹшка, пѹшка отъ рамѹ,
Братъ ти є носи, мзи гѹ гледамъ.
Като го гледашъ, бре земи си є.
Марѹшъ Марико, карагюзанко!
Лагама лага, дѹръ ми излага,
Чиете пиштолѣ отъ помсете,
Излага ми ги, пакъ не ме зе.

247.

Паднало зърно пепелдно,
Никнало просо до колѣна,
Етасало дѹри прикапало,
Та нема кой да го жнїе.
Та са клали момa и момче,
Та са жнали, што са жнали,
Отъ оутрена до проима,
Отъ проима дѹръ на пладнина,
На момa їода ѝ се припило,
На лѹдо вели гоїори:
Бре варай лѹдо, та младо!
Їода ако ти се припїело,
Да идеме на стешната река.
Тай птицла на стешната река.
Никнала, се напила,
Съ нейнити бели ръки,
Измїела бело лице,
Што се ѝ є напрашило,
Отъ ясно слънце погорело.

Digitized by Google

248.

Слѹжи Стано, немой дреми!
Де слѹжила бела Стана задремила,
Сонъ сонила два галѹба.
Неса были два галѹба,
Тѹкъ ми са в'рли тѹрци.
Іоште речта̀ не доречела,
Довтаса́ха в'рли тѹрци.
Три дни Стана сонъ спала,
Га дигнали в'рли тѹрци,
Та га откарали три дни и три вечера,
Откара́ха га на белъ Дѹнавъ,
Тогай се є Стана разбѹдила:
Дай ми мале, ц'рно нокче,
Да расечемъ жълта дѹна,
Да раскваса мом кипра оуста.
Тогай веле и говоре:
А распѹстнейте бели раци,
Сѹв'рзайте рамни нози,
До сега азъ ваша и вїе мои,
Да измїемъ бело лице отъ белъ Дѹнавъ.
Прик'рстила се ф'рльила се на белъ Дѹнавъ,
Ни вїе мои, ни азъ ваша,
Дѹнавъ ме радѹва̀.

249.

Недо ле, Недо хѹбава!
Де се є чѹло и видело,
На сонъ момa си открала,
Мегю майка, мегю башта,

Digitized by Google

Жегю нейни деветъ брата,
Деветъ брата, осамъ снахи,
И дванаесетъ дребни деца.
Откралъ га є войводата,
Войводата Драмлїята.
Та га кара Дринополѣ,
Дринополѣ чаирито,
Чаирито ливадето.
Направи ѝ высокъ чардакъ,
Колко є высокъ, толко є широкъ.
Извиши га на высоко,
На высоко на широко.
Три дни є спала и три вечера,
Па не се є разбѹдила.
И га є было четвѣртъ вечеръ,
Тогай Неда се разбѹди,
На сонъ їода потерала:
Дай ми мале, стѹдна вода,
Да натопе пѹста юста,
Че ми є оуста погорела,
Като кора калинкова.
Тогай вели войводата:
Неси Недо при майка ти,
При майка ти, при башта ти,
Тѹк' си Недо, при менека,
При менека въ чаирето.
Тогай вели бела Неда:
Дай ми аго їостро ножче,
Да расека жълта дѹня,
Жълта дѹня и неранца,
Да растопе пѹста юста,

Digitized by Google

Че ми юста погорела,
Като кора калинкова.
Послꙋша го войводата,
Подаде и̃ їостро нокче,
Да расече жълта дꙋнѧ,
Жълта дꙋнѧ и неранца.
Не расече жълта дꙋнѧ,
Лю си оуводѐ клето с'рце.

250.

Тодоро, море Тодоро!
Седнала Нанко, седнала,
На белъ каменъ, на синь мраморъ,
Кньига гледа сълзе рони,
И бели п'рсти к'рши.
Догледало гꙋ керка мꙋ,
Керка мꙋ кадꙋнъ Тогора,
Та мꙋ вели и говори:
Барай тейко, мили тейко!
Што кньига гледашъ и плачешъ?
Ѧ той и̃ вели говори:
Тодоро, керко Тодоро!
Какъ да гледамъ да неплака,
Вчера самъ билъ на пазаръ,
На пазаръ гидѝ на Дойранъ,
Та што самъ чꙋло гледалъ!
Два пъта телалъ вика́ха,
Три пъта личба личи́ха,
Што биде Тꙋрчинъ ергенинъ,
На силна їойска да оди,
И што има каꙋринъ ергенинъ,

Digitized by Google

На силна їойска да пойде,
Ѧзи сиракъ сына немамъ.
Ѧ теа мѹ вели говори:
Барай тейко, миленъ тейко,
Ми бери грижа голема,
Ѧзъ ке пойда на їойска.
Кѹпи ми тейко, кѹпи ми,
Кѹпи ми б'рза коня,
Кѹпи ми тенка пѹшка,
Кѹпи ми морна долама,
Ѧзъ ке пойда на їойска,
Осъ вѹйкови ми сынови.
Послѹшалъ го є татко й,
Та й кѹпи б'рза коня,
И кѹпи пѹшка бойлїа,
Та си стана, та отиде.
Там' седе мало млого,
Мало млого три години.
Она напретъ отивала,
Синь зеленъ барякъ носила,
На четв'ртата година дойдѣ,
Отъ далекъ иде и вика:
Излѣзи тейко, излѣзи,
Да видишъ тейко, да видишъ,
Да видишъ кадѹнъ Тодора,
Отъ їойске дохо́да,
Осъ вѹйкови сынови,
Те се викна и подрѹкна:
Чѹйте малко и големо!
Де се є чѹло видело,
Ѧома на їойска да пойде,

Digitized by Google

Младо барѧктарче да биде,
Синь зеленъ барѧкъ да носи,
Мома ойдò, мома дойдò,
Сосъ вꙋйкови ми сынови.

251.

Вело Велико!
Што вело перешъ,
Што ц'рно носишъ?
Ил' майка жалишъ?
Ил' башта тъжишъ?
Дрꙋшки дрꙋгарки!
Какъ да ви река,
Какъ да ви кажа,
Срамъ є отъ люди,
Грехъ є отъ Бога.
Ни майка жала,
Ни башта тъжа,
Лю си жала,
П'рвото любе,
Што є загинало,
Сеа мало млого,
До три године.
Дрꙋжина пойде,
Дрꙋжина дойде,
По дрꙋжината,
Коньо си є пꙋштѝлъ,
На коньо има зелено седло,
На седло има бре бела кньига,
Бре бела кньига, ѧлъ ц'рно писмо.
Вело Велика, што пее кньига?

Digitized by Google

Дрѹшки дрѹгарки, какъ да ви река,
Какъ да ви река, какъ да ви кажа,
Книгата пее: нека се жени,
Бела Белика, ми да ме чека,
Ази си любемъ Влашка Влахина,
Ке ме излаже, ке ме измаме,
Нека се жени Бела Белика моштие далеко,
Моштне далеко отъ момта майка,
Да не га гледа момта майка,
Неа да гледа, мене да плаче,
Менъ да плаче, мен' да жали.
Те й велетъ и говоретъ:
Бело Белико, испиши книга пѹшти на Стоанъ,
Нека си дойде млади Стоанъ,
Му се родило едно машко дете,
Нека дойде да си гу к'рсти.

252.

Гюргїе, моме Гюргїе!
Море кого майка караше,
Те и караше оучеше,
Мим' се често применовай,
Применовай, наредовай,
По двашъ по тришъ Неделата,
Деветъ пъти месецо.
Гюргїа майка не слѹша,
Те отиде горни каште,
Горни каште киларето,
Те отключи сандѹцето,
Те искара башъ премена,

Digitized by Google

Башъ премена каквагодна,
Антерїѧ чичеклїѧ,
Кошꙋлѧта копринена,
Братова моръ долама.
Искара братове моръ шалваре,
Искара братови шалѝ кошакъ,
И искара махрамàта,
Махрамàта каквагодна,
Каквагодна праматарска.
Набели се, нац'рви се,
И забоде до две игле,
Игле праматарске,
Ѥдна бела, втора жълта.
На белата белъ трїандафилъ,
На жълтата жълтъ трїандафилъ.
И си обꙋ братови льокъ ѥменѝ,
И забодѐ братово и̑ їостро нокче,
Іостро нокче еничарско.
Те кинисà салꙋмъ незламъ,
Те отиде на хорото,
На хорото сретъ збералто.
Не се фатѝ де идае,
Лю се фатѝ до момите,
Натъ невести до юнаци.
Кой какъ ѥ видѐ Гюргїѧ,
Сиѣки на ноге станáха,
На ръке га дочекáха.
Дек' га видѐ Ѥминъ аго,
Ѥминъ аго Ѥрменлїѧ,
Ѥрменлїѧ Дойранлїѧ,
Те га фати за ръката,

Digitized by Google

За ръката за ръкаво.
На Гюргїѧ ѧдъ паднало,
Те искара їостро нокче,
Іостро нокче братово й.
Те оубодѐ Ѥминъ аго,
Ѥминъ аго Ѥрменлїѧ.
Сипнà панагиръ да бега,
Сама гꙋ є Гюрга заиграла:
Играй ми, играй панагиръ,
Сама гꙋ є Гюрга оубола,
Сама ке глоба да даде.
Іодговори Ѥминъ аго:
Ѧферимъ моме Гюргїє!
Женско си рꙋхо носила,
Машко си с'рце имала,
Што оубодѐ Ѥминъ аго.
Сипнà панагиръ да бега,
Сама гꙋ є заиграла.

253.

Леле Милке, пашà Милке!
Стꙋдна вода войводова,
Жешко каве кадїово.
Прошета се пашà Милка,
Отъ сараѧ до бꙋнара,
Загꙋби се с'рмà коланъ,
Пов'рна се да гꙋ тера,
Там' се найде лꙋдо младо,
Ѧ Милка мꙋ зборꙋваше:
Барай лꙋдо, лꙋдо младо!
Да не найде с'рмà коланъ?

Digitized by Google

Не самъ Йилке, кѵми ми Бога,
Кѵми Бога, кѵми вера,
Тако ми двете ц'рни їочи.
Барай лѵдо, лѵдо младо!
Исп'рснали ти ц'рни очи,
Лѣха место на далеко,
Бретенъ место на широко.

254.

Карамфиле малой моме!
Какъ ми легне те ми заспа,
Не сонали сонъ за мене,
Като азъ два за тебе.
Чини ме се два голѵби,
Та в'ркнеме емъ летнеме,
Отидомо тѵка долѵ,
Тѵка долѵ низъ лозата,
Да зобиме бело грозде,
Бело грозде гѵмазово,
И ц'рвено лисичано.
Видеха не подарето,
Исв'рлаха тенки пѵшки,
И оѵдриха златни крила.
Карамфило малой моме!
Призъ дорите їода тече,
Градина'га полна невенъ.
Набери ми една китка,
Една китка белъ босильокъ,
Белъ босильокъ, ранъ карамфилъ,
Да е кладемъ на главата.
Дена носамъ на главата,

Digitized by Google

Вечеръ кладемъ на каштата.
На каштата мисиръ їода,
Да се крави белъ босилькокъ,
Какъ се крави лѫдо младо,
Азъ за тебе карамфиле. —

255.

Ала, ала, Бело море, до хамбара,
Отъ хамбара, Бело море, до сарай,
Да ми видишъ, Бело море, кошѫлата,
Каква ми е, Бело море, рѣѣосана,
Три години не перена,
Три години не кр'пена.
Земай ми е, Бело море, пери ми е,
Пери ми е, Бело море, к'рпи ми е.
Зела е бе лѫдо, прала е ве,
Алай немамъ, лѫдо море, раки сапѫнъ.
Тоите раке два калѫпе,
Два калѫпе ръки сапѫнъ.
Земай ми е, пери ми е.
Зела е бе, прала е бе,
Ал' си немамъ стомна їода.
Тоите очи стомна їода,
Земе ми е, пери ми е.
Зела е бе, прала е бе,
Колѣ нема да е просре.
Тоете вежди два простора,
Земай ми е, просрїе.
Зела е бе, прала е бе.

Digitized by Google

256.

Запали Дѹна борина,
Да не те влега въ темнина,
Да не те стѹпна на г'рло,
Да не те строша ђердана.
Дѹна мѹ вели говори:
Блези ми лѹдо, блези ми,
Здроби ми лѹдо, ђердана,
Златаренъ ми є побратимъ,
Па ће ми ђерданъ искѹе.
Дѹна ли, пиле шарено!
Запали Дѹна борина,
Де не те влегамъ вътемнина,
Да не те стопнамъ самта.
Дѹна мѹ вели говори:
Блези ми лѹдо, блези ми,
Стопни ми лѹдо самта,
Терзїа ми є комшїа,
Па ће ми сам сашїе.
Дѹна пиле шарено!
Запали Дѹна борина. —

257.

Де се чѹло, чѹло видело!
Мома Гроздена делба делила,
На сека мома по добаръ юнакъ,
На мома Гроздена ц'рно арапче.
Чѹдела се мома Гроздена!
Качила го на бела коња,
Онъ се ц'рнее, конь се белее.

Digitized by Google

Одвела го на реката,
Два дни го мила, три дни го т'рла,
Здробила му є десното оухо.
Седнала мома да го плаче:
Дека бе ц'рно да не би чипо.

258.

Ой ленo, ленo, пиле шарено!
Одъ дека дойдо празенъ не дойдо.
Въ ръците носи благе яболки,
Да ти ги дадемъ белке ги земешъ,
Белке ги земешъ, белки ги ядешъ?
И да ги земемъ не ги ядемъ,
Декъ да ги ядемъ отъ момта майка.
Ой ленo, ленo, пиле шарено!
Одъ дека идемъ, празенъ не идемъ,
На тебе носимъ жолте с'рвеће,
Да ти ги дадемъ, белки ги носишъ?
И да їи земемъ, лудо, дека да їи носимъ!
Дек' да їи носимъ, одъ моити сестре.

259.

Бегай злато, бегай керко,
Бегай да бегаме,
Паша ке помине,
Паша силенъ паша,
Паша Гичкенлїя.
Барай мале, стара мале!
Нее паша мале,
Паша силенъ паша,
Паша Гичкенлїя,

Digitized by Google

Тѹкѹ ми є мале,
Там в'рла чѹма,
Пѹста зла панѹкла.
Мене ми є оудрила на десната рѣка,
На десната рѣка, на левата биска.
Барай мале, стара мале!
Отключи ми мале сандѹците,
Да искарашъ мале, моето чисто рѹхо,
Моето чисто рѹхо, моето невестинско,
Несѹмъ гѹ носила, не нарадовала.
Да ме облечешъ, мене да наредишъ,
Мене да наредишъ, мене да ме плачешъ.
Да искарашъ момта бела риза,
Да ми в'рзешъ моите бели рѣци,
Да искарашъ моїо златенъ чаршафъ,
Да постелешъ на рамне рогозине,
Да ми кладешъ момта рамна снага,
Мене да наревашъ да ме плачешъ.
Искарай ми и момта пѹста прикїа,
И да викнешъ моите милне дрѹшке,
Да раздадешъ момта пѹста прикїа,
Оне да га носатъ и ты да гледашъ,
Оти не га наносила, не нарадовала.

III.

ПЕСНЕ ЦРГИТОКЕ.

260.

Іокете пѹстна мила мале!
Мома да ми терашъ,

Digitized by Google

Отъ горната махала,
Отъ лева страна,
Поповата керка цанъ Катерина,
Млого ми га фалетъ че є работница.
Яко ке га дадатъ мале,
Постой и почекай,
Да га докимасашъ,
Или є икрамџика ил' измечика?
Човекъ да дочека,
Човекъ да испрати.
Яко не ти га даватъ,
Скоро да се в'рнешъ,
Калѵгеръ ке стана,
Џ'рква ке ограда,
Џ'рква ке ограда,
Башча ке направа,
Цвете ке расада,
Дѵнѣ и калине,
И благе абѵлке.

261.

Море не ти се додемло,
Отъ болно лежанѣ?
Отъ лекови пїенѣ?
Жени ми се додемло,
Отъ лекови кѵпованѣ,
Отъ парѝ даванѣ,
Парѝ даванѣ, коньо виханѣ,
Отъ патишта ходенѣ.
Жна мѵ вели, вели говори:
Бре варай, варай, џ'рнъ арапинъ!

Digitized by Google

Бре азъ несамъ болна, болна отъ Бога,
Бре ли самъ болна, болна отъ тебе.
Декъ си е чѹло, чѹло видело,
На бела лоза цр̀но грозде,
На цр̀на лоза бело грозде,
Та и Бѹлгарка Ѩрапинъ да люби.

262.

Море леле Калѣ, дѹльберъ Калѣ!
Пленили ги деветъ моме,
Пленили ги, карали ги,
Карали ги Бѹдимъ града.
Онѣки моме припродали,
Дѹльберъ Калѧ не продали,
Оти га тератъ скапа цена,
Никой Калѧ не кѹпѹва.
Наимнà се едно Г'рче,
Паре брои натброїова,
Ѧ алтине натф'рльова.
Прикѹпи го, заведе го,
Откара го чаирето,
Чаирето чадорето,
Излага га приг'рна га,
Измами га, целива га.
Дека дойдѣ едно пиле,
Ѳдно пиле ластавица,
Та сосъ оуста имъ погѹкнова,
Та сосъ крили поплѣснова.
Тогава се досетили,
Досетили, доѹмили,
Че тїе са братъ и сестра.

Digitized by Google

263.

Бре Отомане, млатъ Отомне!
Отъ Бога нашла Отомнова,
Отомнова стара майка,
Што га скорна млади Отомнъ,
Оутромъ рано а въ Недела,
Та го пустна градъ Солуна,
Товари му три товаре,
Три товаре сухо злато,
И други три белъ бисеръ.
Тай отидѐ градъ Солуна,
Да прикупи синѣко ново,
Синѣко ново за невеста.
Те отидѐ премладъ Отомнъ,
Та є купилъ синѣко ново,
Пов'рна се па назаде,
И га видѐ што ке види!
И заборавилъ огледало,
Погледало шикусано,
С'рветата отъ помсо!
Те се в'рнà па назаде,
Те купилъ синѣко ново,
Синѣко ново за невеста.
Дойде, дойде, до сретъ пъто,
До сретъ пъто сретъ гората,
На Отомнъ му се їода припи,
Їода припи, лѣбъ прївдѐ.
Те є седналъ да поручe,
Да поручe, да пладнува,
Дас' напїе студна їода.

Digitized by Google

Де излѣгóха харамïе,
Харамïе зѵлѵмцïе.
Какъ ри видела млади Отоманъ,
Жално милно мѵ се моли:
Харамïе зѵлѵмцïе!
Што найдете се земейте,
Люхѵ мене оставейте,
Че си имамъ стара майка,
И си имамъ п'рво любе.
П'рво любе и жали и не жали,
Отара майка ке ме жали,
Ке ме жали ке ме тъжи,
Дѵръ да гарванъ повелѣе,
Дѵръ да море да исáхне,
Дѵръ да гламна ластаръ пѵстне,
Дѵръ да в'рба гламна стане.

264.

Недо, бела Недо!
Неда волна лежи,
Седба се е заемло,
Неда се разволѣ,
Седва се е зажнала,
Неда їоште лежи,
Нито юмира, нито станѵва.
На майка ѝ вели,
Вели и говори:
Мале мила мале!
Искарай ме мале,
Банка на рамни дворове,
Да си видя мале,

Digitized by Google

Моите милне дрꙋшки,
Іотъ аргатлꙋкъ идатъ,
И пѣсна си пеѧтъ:
Недо милна дрꙋшко!
Седва се е заеѧло,
Неда болна лежи.
Послꙋша го Недината майка,
Га искара ванка на рамни дворове,
Та си зачꙋ Неда нейни милни дрꙋшки,
Какъ си песна пеѧтъ.
На майка й вели и говори:
Халалъ да ми чинишъ мале,
Што ме си дигала,
И понꙋде што си давала.
Ѧ майка й вели,
Вели и говори:
Просто нека ти е Недо, милна керко,
Толко е рекла и дꙋша е дала.

265.

Засвирило лꙋдото тꙋрче,
Призъ аргатите, призъ каꙋрките.
Догледа го неговата майка,
Море та мꙋ вели, вели говори:
Іой ѧлѝ, ѧлѝ, бизꙋмъ олꙋ!
Немой си свиришъ призъ аргатите,
Призъ аргатите, призъ каꙋрките,
Ѧзъ не ти зевамъ каꙋрска мома,
Лю ке ти зевамъ кадꙋна мома,
Кадꙋна мома, хоцова керка,
Да ти докара млого прекїѧ,

Digitized by Google

Млого прекїа полна кочїа.
А той га вели, вели и говори:
Бре мале, мале, бре мила мале!
Азъ не си зевамъ кадѹна мома,
Синѣкото лѣто в'рсъ хамбаръ седи,
Б'рсъ хамбаръ седи, коприна сѹче,
Коприна сѹче, на гѣргевъ везе,
Та пакъ е жълта, жълта зелена.
Азъ ке си зевамъ хѹбава Ана,
Хѹбава Ана синѣкото лѣто,
Жнїе и копа, слънце го пече,
Та пакъ є бела, бела рѹмена.

266.

Гино море, Гино Бѹлгаръ кази!
Потѹрчи се да те земамъ,
Да ти кладемъ Тѹрско име,
Мени Алїа, тебе Айше.
Да ти кроємъ тѹрски рѹби,
На томта рамна снага,
Какъ си рамна ти прилега.
Да ти кѹпамъ тѹнѹсъ феса,
На томта рѹса коса,
Какъ си рѹса ти прилега.
Да ти кѹпа местъ папѹци,
На тонте веле ноге,
Какъ са бели ти прелега.

Digitized by Google

IV.

ПЕСНЕ ЛАЗАРСКЕ.

267.

Море Недо, бела Недо!
Дай ми Недо таѧ китка,
Што га носишъ на главата,
На главата, на сраната.
Ѧ Неда му зборуваше:
Бре Стоѧне, млатъ Стоѧне!
Таѧ китка не се дава,
Мени ми га е майка брала,
Денъ га брала, денъ га редила,
Денъ ги съ ръци привроила,
Денъ га китка наредила,
Емъ пакъ ми е поръчала,
Да не дадемъ таѧ китка.
Стоѧнъ Неда не ѧ слуша,
Лю си сесна та га юзе,
Ѧ Неда гу преколнала:
Бре Стоѧне, млатъ Стоѧне!
Колко листа на китката,
Толко години да лежишъ,
Колко листа на гората,
Толко постели да скапишъ.
Ѧ Стоѧнъ ѝ зборуваше:
Море Недо, бела Недо!
Колко листа на д'рвото,

Digitized by Google

Толко години да лежишъ,
Толко постели да скапешъ.

268.

Неранцо, моме Неранцо!
Неранца є дрехи испрала,
На градина га просрела,
Дека цавте жълто цвети,
Ѧ Неранца мѹ зборѹва:
Цавти, цавти, жълто цвете,
Ѧрмасникъ ми є далеко,
Три дни хода да пойдетъ,
Три дни да дойде.
Запрегнала є скѹтовите,
Та є набрала жълто цвете,
Та є направила до три китки,
Та їи кладе пазѹвата,
Тай отиде на гемиціе,
На гемиціе си зборѹва:
Гемиціи милни брате!
Не помнна мой армасникъ?
Неранцо, моме Неранцо!
Вчера минѧ тоїо армасникъ,
Съ деветъ товари желѣзѧ,
Тешки мѹ бихатъ товарнте,
Пропаднала є гемїѧта.
Цикнѧ Неранца, заплакѧ:
Ioй ты Боже, мили Боже!
Кам' да дѹне тихинъ ветеръ,
Да присѹши ц'рно море,
Да го оратъ биволите,

Digitized by Google

Да го сѣтъ жълто просо,
Да го жнїатъ малке моме,
Змъ да жнїатъ, емъ да пеатъ.

269.

Дивойко мила хѹбава!
Сношти срето отъ їода,
Море ты ми беше на каҳаръ,
На каҳаръ дѹшо, на грижа.
Дали ми беше плакала?
Ил' те є майка карала?
Или те брата садили?
Юначе лѹдо та младо!
Не ми є майка карала,
Не ми са брати садили,
Дю мене ми сношти дадо́ҳа,
За поповата делїа,
За поюнакъ канлїа.
Не ми є лѹдо, на дѹша,
На дѹша лѹдо, на с'рце.
Дивойко мила хѹбава!
Азъ ке те тебе приѹча:
Море оучини се дивойко, здрава болна,
Потерай тешка понѹда,
Отъ дива коза сиренѣ,
Кой ке тебе донесе,
Той ке тебе кердоса.

270.

Никола, сынѹ Никола!
Дека си синоштъ нокїовалъ?

Digitized by Google

Толко години да лежишъ,
Толко постели да скапешъ.

268.

Неранцо, моме Неранцо!
Неранца є дрехи испрала,
На градина га просрела,
Дека цавте жълто цвети,
А Неранца му зборува:
Цавти, цавти, жълто цвете,
Армасникъ ми є далеко,
Три дни хода да пойдетъ,
Три дни да дойде.
Запрегнала є скутовите,
Та є набрала жълто цвете,
Та є направила до три китки,
Та їи кладе пазувата,
Тай отиде на гемиціе,
На гемиціе си зборува:
Гемиціи милни брате!
Не помина мой армасникъ?
Неранцо, моме Неранцо!
Вчера мина тоіо армасникъ,
Съ деветъ товарн желеа,
Тешки му бихатъ товарите,
Пропаднала є гемїата.
Цикна Неранца, заплака:
Ioй ты Боже, мили Боже!
Кам' да дуне тихинъ ветеръ,
Да присуши ц'рно море,
Да го оратъ биволите,

Digitized by Google

Да го сѣатъ жълто просо,
Да го жнѣатъ малке моме,
Ѳмъ да жнѣатъ, емъ да пѣатъ.

269.

Дивойко мила хѹбава!
Сношти срето отъ їода,
Море ты ми беше на каҳаръ,
На каҳаръ дѹшо, на грижа.
Дали ми беше плакала?
Ил' те є майка карала?
Или те брата садили?
Юначе лѹдо та младо!
Не ми є майка карала,
Не ми са брати садили,
Ню мене ми сношти дадо́ҳа,
За поповата делїѧ,
За поюнакъ канлїѧ.
Не ми є лѹдо, на дѹша,
На дѹша лѹдо, на с'рце.
Дивойко мила хѹбава!
Ѧзъ ке те тебе привѹча:
Море оучини се дивойко, здрава болна,
Потерай тешка понѹда,
Отъ дива коза сиренѣ,
Кой ке тебе донесе,
Той ке тебе кердоса.

270.

Никола, сынѹ Никола!
Дека си синоштъ нокїовалъ?

Digitized by Google

Та самъ покïовалъ,
На Милкината градина,
Потъ Милкинъ дребенъ босилькъ.
Тамо самъ мале заворавилъ,
Момта медна ножница,
Оосъ сребрената верига.
Пойди мале да га терашъ,
Омъ да искашъ гюзелъ Милка.
Никола, сынѵ Никола!
На насъ Милка не га даватъ,
Оти сме нïе сиромаси,
Сиромаси млого длажни,
На стотина по стотина,
На петина по хилада,
На оуйка ти брой се ематъ.
Iой ты мале, мила мале!
Сиромакъ самъ, баръ юнакъ самъ,
Сама мома ке ми дойде,
На момта добра вечера,
На момта мека постела.

271.

Димитри, млади Димитри!
Завалъ ми бише Димитаръ,
И отъ майка, и отъ татко мѵ,
Два сиви кона на їода да кара,
Те отидѣ на чешмата.
Там' си найдѣ малкам мома,
Малкам мома Ангелина,
Та й вели и говори:
Ты да пѵстнешъ да те терамъ,

Digitized by Google

Саканъ да неси в'рнала,
Лю да си ричта дала.
Теа вели и говори:
Пѹштни Митре оштъ едночь,
Ако майка не ме даде,
Майка даде, тейко такса,
Сама ке бегамъ по тебе,
Сама сама дѹри дома̀,
На тоѧта слатка вечера,
На тоѧта добра постелѧ.
Стана Митаръ та отидѐ,
На майка мѹ зборѹваше:
Пойди мале терай ми га,
Терай ми га гюзелъ Милка.
И ако мени ми га дадатъ,
Скоро назатъ да се в'рнешъ,
На мене хаберъ да чинишъ,
Да направа тамбѹрата,
Тамбѹрата карађѹзинъ.
Ѧ майка мѹ зборѹваше:
Пойдо Митре едночь и двашъ,
Едночь и двашъ, двашъ и тришъ,
На насъ Милке не га даватъ,
Че сме нїе ѧбанцїи,
Ѧбанцїи скоро дошлѝ.
Той и̑ вели и говори:
Пойди мале їоштъ едночь,
Сношти би́хми на вѹнаро,
Там' си найдо гюзелъ Милка,
Единъ дрѹгъ си зборѹва́хме:
Ты да пѹстнешъ да те терамъ,

Digitized by Google

Саканъ да неси в'рнала,
Лю да си ричтà дала.
Теа мꙋ вели и говори:
Пꙋстни ми Митре оштъ едночь,
И ако майка мене не даде,
Сама ке бегамъ по тебе,
Сама сама дꙋри домà.
Какъ се Димитри армасà,
Домà Димитри не си дойдѐ,
Като вечеръ, като ютро,
Тамбꙋрата на ръките,
Съ еничаре побратиме,
На механà вино пїетъ,
Вино пїетъ и облокъ чинетъ.
И одговоретъ еничарѐ:
Димитри, млади Димитри!
Ѧ облечи нашето рꙋхо,
Нашето рꙋхо ѧничарско,
Дал' ми те тебе прелега?
Излажà се цанъ Димитаръ,
Іоблеѣе се тéхно рꙋхо,
Тéхно рꙋхо еничарско,
Едни дрꙋгъ си погледнáха,
Кревтомъ мꙋ се насмїѧ́ха,
Подвикнáха, подрꙋкнáха:
Чꙋйте малко и големо,
Че Димитаръ потꙋрчѝ.
Подвикнà Митре, подрꙋкнà:
Мила Милке армаснице!
Как' се двата миловáхме,
Не се двата кердосáхме,

Digitized by Google

Чуйте малко и големо,
Че се Димитеръ попцете.

272.

Изъ Легенскогъ предѣла. *)

Ой Іоване, Іоване,
Іоване хазнатаре!
Іоване иска кральовата керка,
Крально дава, кральица не дава.
Одговори на Іованъ хазнатаре:
Оутре кажетъ Іованъ два празница,
Овета Петка и Недела,
Ке иде кральица на црква,
Тына жла Іованъ на портите,
Та почукай Іованъ и полупай.
Кай излѣзе Іованъ Бела да отори,
Ты га фати Іованъ за рѣката,
Та а метни Іованъ на конките,

*) Башъ кадъ самъ хтео отићи изъ Сереза 'каже ми Дафина, да е дошла у Серезъ една стара жена, коя зна много песама, зато да дођемъ и да препишемъ неколико, да видимо дали су нѣзине песме болѣ или ове старе жене. Уедно ми рече, да се говоръ бугарски оногъ предѣла одкудъ е ова жена, разликуе одъ нѣногъ. На моя пытанѣ одкуда е жена, одговорими да е одъ Легенско. Я на то помислимъ да ѣе то место Богъ зна како далеко одъ Сереза и Просенника быти; но зачудимъ се кадъ чуемъ, да ніе далѣ одъ Сереза него 3. сата а одъ Просенника 5. сати хода, и да лежи на низбрдици планине Родопске, Демир-Исару идући. Тако препишемъ одъ нѣ овы седамъ песама, коя се све певаю на хору.

Digitized by Google

На коньите Іованъ придъ тебека.
Оуслоушалъ го Іованъ хазнатаро,
Те отиде кральица на ц'рква,
Та отидѐ Іованъ на портите,
Та почоукà Іованъ и полупà,
Те излѣзѐ Бела та отори,
Та а фатѝ Іованъ за ръката,
Та а метна Іованъ на коньо моу,
Одведе га Іованъ до дома моу.

273.

Море Марго, Марго кадуно!
Марга є майка ситно дребно плете,
И га плетѐ и га кълнѐ:
Море Марге, Марге!
Днеска майка ситно дребно плете,
Оутре майка м'ртво расплела.
На Марга си є тешко паднало,
Та си стана Марга, та отидѐ,
Та отидѐ Марга Цариграда,
На бербере си Марга зборуваше:
Ой ты берберо, ой брате мой!
Обричи ты ми руса коса,
Остави ты ми до дауга чумба.
Оуслоушалъ га е берберето,
Извричилъ ѝ є руса коса,
Останалъ ѝ а до дауга чумба.
Та си стана, та отидѐ,
Оосъ вервершките койнаре чобанъ да виде,
Да ми наседу силно стадо.
Та ми отидѐ до три године,

Digitized by Google

Та ми пасо́ха до силно стадо.
Та отъ там' се назатъ в'рнала,
Та си дойдѐ на майчини и̂,
На майчини и̂ рамни двори,
Та си викнà и подвикнà:
Чꙋйте, чꙋйте, малко и големо,
Мома пойдо, мома дойдо.

274.

Милке Разложанке,
Млада пїинчанке!
Разболе се Милка,
Отъ тешката болесъ,
Отъ велика чꙋма.
Милка майка вреви:
Мале, мила мале!
А га оумре Милка,
Нем' да зовете,
Чꙋзди погребача,
Лю да зовете,
Милкините брата,
Милка да подгребатъ.
Та да га однесатъ,
На високо б'рдо,
Потъ кресато д'рво.
Да изгредатъ кашта мраморена,
Сосъ четири врати.
Отъ едната врата,
Слънце да огрева.
Отъ тората врата,
Ветеръ да подꙋва.

Digitized by Google

Отъ трета врата,
Роса да пророси.
Отъ четв'рта врата,
Милкините дрѹшки,
Отъ тѹк' ке поминетъ,
На Милка да викатъ:
Хайде Милке, хайде,
Ѩйде наша дрѹшко,
За вода да идеме,
Бода да налѣнимъ,
Цвете да полѣнимъ.

275.

Бре Митре, Митре, Митре майсторче!
Отъ Бога нашлà томта майка,
Што ми те даде дѹнгеринъ да сѝ,
Дѹнгеринъ да сѝ, сарай да градишъ,
Да гѹ ограднишъ за три године,
Ты гѹ изградѝ Митре, за три Недѣлѣ.
Отъ де дойдоха Митре Блашките моме,
Блашки ти вреветъ Митре, Блашки незнаешъ,
Г'рцки ти вреветъ, Г'рцки незнаешъ!
Ты се загледà Митре а въ Блашки моме,
Отъ сарай паднà Митре, бре та се оѹдрѝ,
Та се оѹдрѝ Митре, бре на зло место,
Бре на зло место Митре, бре на с'рцето,
Бре одва ми дѹша, бре одгоїори:
Ой ти дрѹжина, верна дрѹжана!
Кога ке нте данѹмъ, на нашето село,

Digitized by Google

Нем' да кажайте на момта майка,
Ди ми падна Митре отъ в'рхъ сараю,
Та се оудари Митре бре на зло место.
Лю да кажайте на момта майка,
Бре ди се той оугоди,
За малка мома за црноземка.

276.

Недо, море Недо!
Дай ми Недо, дай ми,
Єдно ц'рно око.
Неда мѹ зборѹва:
Мла лѹдо, мла,
Мла до вечера,
Кога свето лѹдо, вечеровать,
Вечеровать лѹдо, и легноватъ,
Тѹрци и амна,
Млади еничара.
Лѹдо й зборѹва:
Недо, море Недо!
Ты незнаешъ Недо,
Ѧ си пасе Недо,
Конѣ и камиле,
Та неможе Недо,
Мзи да си дойде.
Неда мѹ зборѹва:
Лѹдо, море лѹдо!
Оѹдри лѹдо, оѹдри,
Коня на вѹкаи,
Камиле на хортоме.

Digitized by Google

277.

Мила Митра ц'рноока!
Мила Митра драга ми си,
Море ке пѹстнамъ да те терамъ,
Ты да неси речъ в'рнала,
Ни ты дѹшо, ни майкати,
Лю да влѣзешъ въ башчата,
Да наберешъ китка невенъ,
И да земешъ нова стомна,
Да дойдешъ на чешмета,
Мзъ да зема китка невенъ,
Ты да налѣешъ стѹдна вода.
Та си влѣзе въ башчата,
Та си набра китка невенъ,
Та отидѐ на чешмета,
Лѹдо й зе китка невенъ,
Мома налѣ стѹдна вода.

278.

Калѣзма ми дойдѐ мале, отъ Бѹдима
града,
Да иде да венчам до кадѹнъ Тодора,
До кадѹнъ Тодора мом посестримка.
Да ли да га венчаемъ мале,
И се да га поколна?
Майка мѹ отгоїори:
Бре винчай га сынѹ, винчай,
Ним' га поколнавашъ,
Лю га Богославай.
Оега да венчаешъ до млада кѹмица,

Digitized by Google

Отъ година сына да идешъ да
к'рштавашъ,
Машко крештелниче.
Ѧ сыно й вреви и гоїори:
Мале, мила мале!
Заманъ ке да дойде мале,
Да й дигне ц'рвенъ принечь,
А га ке й виде мале,
До велите раки ц'рни белижици,
На длѹгите п'рсти дребни п'рстена.
На мене мале како ср'це кае,
Што самъ ги кѹповалъ.

V.

ПЕСНЕ ТРАПЕЗАРСКЕ.

279.

(Изъ Добриништа у Разложкомъ предѣлу.)

Излекнало сиво соколе,
Отъ край Бѹдимъ града,
По планина, по рѹдина,
По Самовилски игралишта,
По Самовилски ф'рлѧлишта.
Догледа го Самовила дивна Юда,
И мѹ вели, емъ говори:
Не се троши конѧ по моите игралишта,
По мои игралишта, по мои ф'рлѧлишта,
Ке ти ф'рлемъ сосъ моѧ остра стрелка,
Остра стрелка ц'рноперка.
Ѧ лѹдо й говори:

Digitized by Google

Ф'рли стрела Самовило дивна Юдо,
А стоимъ ти на мегданѹ,
Да видимъ што кешъ чинишъ.
Ка дочѹла Самовила дивна Юда,
Та мѹ ф'рли сосъ остра стрелка,
Iостра стрелка ц'рноперка.
Онъ дочекà оу десна рака,
Ок'рши а, и га саомѝ,
И бѹтнà коньо та по нея.
И Самовила какъ го виде,
И она побегнà.
Тѹва дева да а стигне,
Та а стигнà на мостове мраморени,
Мраморени каменени,
И а приг'рнà, и а целивà,
И е истрошѝ сите коски,
Лежала е сите пости,
Сите пости Велики,
И Велики и Божики,
И отъ Петрови половина,
На мостови мраморени,
Мраморени каменени.
Тебе поемъ сиви соколе,
Тебе поемъ, Бога хвалемъ.

280.

Заплакала стара планина,
Дочѹла е Перинъ планина,
Одговорила Перинъ планина:
Зашто ми плачешъ стара планина?
Какъ да не плачемъ, какъ да не жалемъ:

Digitized by Google

Ѳека година бѹлюкъ айдѹци,
Таа година деветъ бѹлюци.
Згазиха ме ситната трева,
Разматѝха стѹдната вода,
Истрошїа зелена гора,
Оѹкѐрвавїа белите камени.
Ѳденъ ми є бѹлюкъ Желничане,
Вторн бѹлюкъ Петричане,
Трећїо бѹлюкъ Стрѹмничане.
Четвѐрти бѹлюкъ Тиквешане,
Пети бѹлюкъ Прилепчане,
Шести бѹлюкъ Кѹчанчане,
Седми бѹлюкъ Џѹмалиџане,
Осми бѹлюкъ отъ Пролошчане,
Девети бѹлюкъ Ярнаѹте.

281.

Забегналъ чобанъ Нено,
Во долна земя што незнае,
И чѹжди лѹди што не познава.
Спечалилъ осамъ стотинъ вакли овци,
И деветъ стотини вакли овни,
И петнаестъ дѹши ценилъ чобане.
Кога излезе на Перинъ планина,
Та си направи вита страга,
Та навїе, та обїе.
Премѹзле вакли овце,
Мерѝха кой двадесетъ, кой тридесетъ,
Чобанъ Нено самъ педесетъ.
Кога беше на денъ Петровъ денъ,
Одговорѝха шилегаре:

Digitized by Google

О бре Нено, чобанъ Нено!
Да ны пѹстишъ да си идемо на селото,
На селото за премена.
Онъ їи пѹшти та си отидо́ха на селото.
Они не отидо́ха на селото,
Ами се собра́ха тридестъ дѹши харамїи,
Та дойдоха и одговори́ха:
О бре Нено, чобанъ Нено!
Да си в'рзешъ три кѹчина,
Осъ синџири и вѹкагїи,
Ѣе дойдо́ха твои братѹчеде,
Твои братѹчеде и твои браѣа,
Што не те се видели деветъ години.
И онъ си в'рза до три кѹчина,
И они дойдо́ха на мандрата,
Та си фана́ха чобанъ Нено,
Мѹ в'рза́ха бели раци и мѹ рекоха:
О бре Нено, чобанъ Нено!
Чѹли те сме, емъ прочѹли,
Ке си моштне чорбаџїа,
Да ны дадешъ петъ стотини гроша
карагроша,
И шестъ стотини алтини.
Неималъ си е чобанъ Нено, да ги даде,
Петъ стотини гроша карагроша,
И шестъ стотини алтине.
Та га искара́ха на висока планина,
Одговори се чобанъ Нено!
Дрѹжина мили браѣа да ми сте,
Одв'рзете ми беле раце,
Подайте ми писанъ кафалъ,

Digitized by Google

Да се опрости сосъ сиво стадо.
Засвири жално и тажно:
Дека да сте, три кꙋчинѧ,
Дека да сте сега да сте,
Зере ѧзе ке загине.
Кадъ дочꙋха три кꙋчинѣ,
Искина́ха синцирето,
Истрошїѧ бꙋкагите,
Искокна́ха на высока планина,
Та найдо́ха трїесетъ дꙋши харамїе,
И одговори́ха на чобанъ Нено:
Є бре Нено, чобанъ Нено!
Дали глави да имъ кинеме?
Или нозе да имъ трошеме?
Одговори си чобанъ Нено:
Є кꙋчинѧ, до три кꙋчинѧ!
Нози да имъ трошете,
Оусилно вного к'рвъ ке се чини,
Поболе главе имъ скинете.
Тогай имъ те скина́ха главите.

282.

Наканилъ є Стефанъ банъ,
Се банове, се кральове,
Да їи слꙋжи, да їи гости,
Єдна дꙋма да дꙋматъ,
Єденъ зговоръ да зговоретъ.
И одговири Стефанъ банъ:
Є банове, емъ кральове!
Ѧзе искамъ да градемъ света ц'рква,
Света ц'рква Димитрїѧ,

Digitized by Google

Зидовето ѝ отъ грошове,
А покриво отъ жѹтица,
Отѹповето жѹти свешти.
И одговорїа банове и кральове:
О банѹ, Отафанъ банѹ!
Бола ти є, царство ти є,
Загради си света ц'рква,
Света ц'рква Димитрїа,
Зидовето отъ грошове,
А покриво отъ жѹтице,
Диреците жѹти свешти.
Загради є света ц'рква Димитрїа,
И є покри со жѹтица,
И направи диреци отъ жѹти свешти,
Па ц'рква не се дограждa.
Се чѹди Отефанъ бане што да чини!
Досети се наймалкото,
Наймалкото майсторче,
Мѹ одговори на Отефанъ банъ:
О ты банѹ, Отефанъ банѹ!
А земи си ситна мрежа,
Та си иди край Дѹнавъ,
Да си ф'рлишъ ситна мрежа,
Да си фанешъ безценъ каменъ.
Онъ си земà ситна мрежа,
Та си отидè край Дѹнавъ,
Та си ф'рлѝ ситна мрежа,
Та не си фанà безценъ каменъ,
Ми си фанà мренка риба.
Рива мѹ се милно моли:
О ти банѹ, Отефанъ банъ!

Digitized by Google

Пѹшти тызе мене,
Ѧзъ ке ти фанамъ безценъ каменъ.
Тогай си пѹшти мренка рива,
Та мѹ фана безценъ каменъ,
Тогай се ц'рква доградѝ.

ИЗЪ ВЕЛЕСКОГЪ ПРЕДѢЛА.

I.

ПЕСНЕ ВЕЛИКДЕНСКЕ.

283.

Што є врева задъ гора зелена?
Сака юнакъ задъ гора да иде,
Да накоси косиленъ до помъ,
Та да види оѹ гора зелена,
Дали є вода, или є войвода?
Ние вода, ни па є войвода,
Ѧнкѹла се съ деветъ браће кара,
Сите деветъ на него викаетъ:
Ты ны братко кѹћата расипа,
Отъ ѧденѣ, отъ пїенѣ,
Отъ твоите деветъ посестрими,
Оѹште деветъ мили побратими.
А Ѧнкѹла тихо имъ говори:
Бараѝ браћа, мои деветъ браћа!
Отъ това се кѹћа не познава.
Да ви дошла там ц'рна чѹма,
Да бы браћа чѹма ви истепа,
Да бы браћа кѹћата ви затворн,
Тогай браћа да ви се познае.

Digitized by Google

284.

Ѳй Тодорче младо дѧче!
Што книга гледашъ, солзе ронишъ?
Солзе ронишъ, п'рсте к'ршишъ?
Мори майко, стара майко!
Како да не книга гледамъ,
Книга гледамъ, солзе ронимъ,
Што ми книга кажꙋеше,
Тꙋрско царство навасало,
А каꙋрско ће загине.
Сꙋ се прочꙋлъ дꙋръ въ Анадолъ,
Со моѧта тежка книга,
Со моѧта хꙋбавина.
Ће да дойдатъ клети тꙋрци,
Клети тꙋрци Анадолци,
Тебе стара ће загꙋбатъ,
Мене младо ће попленатъ.
Оꙋште речта не изрече,
Довтасаха клети тꙋрци,
Стара майка загꙋбиха,
Тодорчето плениха.
Го однели клета земѧ,
Клета земѧ Анадоска.
Тꙋрско царсто ми се испꙋнило,
А каꙋрско погинало.

285.

Пита Ѧнинка Али-бегъ,
Ѧнинка дꙋри отъ Велесъ,
Али-бегъ отъ градъ отъ Прилипъ.

Digitized by Google

Онъ а пита, она неће.
Она му се родъ кажуе,
П'рви втори братучеди.
Али-бегъ рода не гледа!
Избегна Ана, повегна,
До своа сестра Тодора,
До своего зета Никола.
Праћа допраћа Али-бегъ:
Никола, млади Никола!
Или ми Ана допрати,
Или ти глава пресеко.
Па ми си чуди Никола,
Како да Ана измами,
Какъ да а турци предаде?
Никола ли ѝ говори:
Аннно диверъ балдузо!
А искачи се на чардакъ,
Погледни въ гора зелена,
Како е гора развила,
Зеленъ, здравецъ и петоп'рстъ,
Ц'рвено бело лиљеће,
И това лале алово.
Он измамила Анинка,
Он искачила на чардакъ,
Погледна въ гора зелена.
Низъ гора шета Али-бегъ,
Колко а виде Анинка,
Добра си кона разигра,
Бели си раци разг'рна,
Та а Анинка прег'рна,
На добра е кона качи.

Digitized by Google

Ана си зета къличше:
Зетѹ ли, зетѹ Никола!
Што ти отъ с'рце падналo,
Ое оу тѹрци ти отишло.
Кога а Ана водеха,
К'рвава роса росеше.
Кога а Ана тѹрчиха,
Жешки камена в'рнеха.
Тогай си чѹди Али-бегъ:
Што є ова чѹдо големо?
К'рвава роса што роси?
Жешки камена што в'рнатъ?
Тогай а Али-бегъ прашаше:
Анинко дилберъ хѹбава!
Дали си имашъ некого,
Или брата или братѹчедъ?
Анинка ли мѹ говори:
Али-бегъ, млади Али-бегъ!
Та а си немамъ никого.
Єденъ братъ малећекъ сѹ имала,
Оѵште малъ ми го пленеле.
Татари ми го пленеле,
Однели ми го, однеле,
Клета зема Анадолска.
Тогай си вика Али-бегъ:
Да ли си нишанъ негди имаше?
Оно си нишанъ имаше:
На десна рака на малъ п'рсъ.
И оѵште нишанъ имаше,
На рѹса глава подъ перчикъ.
Тогай си вика Али-бегъ:

Digitized by Google

Ѧнинко дилберъ хꙋбава!
Та нїе сме братъ и сестра.
Двата ми се заг'рнаха,
Живи ми се заг'рнаха,
Ѧ м'ртви ми ги разг'рнаха.

286.

Запеѧло слави пиле,
Запеѧло въ Димна гора,
Димна гора Богданова.
Што го чꙋло отъ роднина,
Се лежало по година.
Ми го дочꙋ сиракъ Стоѧнъ,
Онъ є лежалъ три години.
Майка ли мꙋ говореше:
Ѳй Стоѧне мили сынꙋ!
Кажи сынꙋ што гре имашъ?
Да си идемъ на монастиръ,
Да си викнемъ старъ калꙋѣеръ,
Да те сынꙋ исповеда,
Ѧ да оумрешъ, ѧ да станешъ.
Стоѧнъ ли й говореше:
Мори майко, стара майко!
Греховенъ сꙋ како несꙋ.
Дали знаєшъ паметꙋєшъ?
Кога беме со иштира,
Нїе беме седамдесетъ,
Седамдесетъ се дрꙋжина.
Кога назадъ се вратиме,
Па паднаме въ єдно село,
Въ село чꙋма мрїе.

Digitized by Google

Па кондисаме край цр̀квата,
Он имаше до два гроба,
До два гроба и двата нови.
Па нїе сме обложиле,
Кой ѣе ми се юнакъ найме,
Да одкопа до два гроба,
Та да види дали ми се,
Дали ми се сынъ и майка?
Или ми се мажъ и жена?
Или ми се братъ и сестра?
Никой майко не се найде,
Да одкопа до два гроба,
А сирома а се найдо,
Он одкопа до два гроба.
Та не ми се сынъ и майка,
Ни па ми се мажъ и жена,
Ни па ми се братъ и сестра,
Токо мѹ ми се снаха и зохова.
Ай што беше невестата,
И хѹбава и не толко.
Ай што беше девойчето,
Дека стои сонце грее.
Лицето в прахъ паднало,
Он извади танка кр̀па,
Танка кр̀па отъ пазѹво,
И извриша бело лице,
Ое наведо а целива.
На часотъ ми оуста пѹкна,
Три капки ми кр̀въ капнало.
Тогай майка мѹ говори:
Ай ослепелъ младъ Стомне!

Digitized by Google

Това ти е твоя сестра,
Твоя сестра, мила снаха.
Колко што си сынꙋ лежалъ,
Оꙋште три толко да лежишъ.
Да ти никне низъ костите,
Да ти никне росна трава.
Низъ оуста ти изникнела,
Изникнела танка ела.
Како майка го прокълна.
Па ми лежалъ оуште три толко.
Па мꙋ никна низъ костите,
Низъ костите росна трава.
Низъ оуста мꙋ изникнала,
Изникнала танка ела.

287.

Имала Ѧна два мили брата,
Ѳднїотъ Петре, дрꙋгїотъ Павле.
Петре Павлетꙋ тихо говори:
Ой Павле, Павле, помали братꙋ!
Нїе имамо салъ една сестра,
Салъ една сестра хꙋбава Ѧна.
Да ие мажиме нашата сестра,
Да ѝ сковаме сребрени венецъ,
Сребрени венецъ, сребрени ђерданъ.
Да ѝ скроиме се свилно рꙋхо,
Се свилно рꙋхо се невестинско.
Нека ны ходи нашата сестра,
Нека ны ходи како невеста.
да ходи млада невеста,

Digitized by Google

Ноће да спїе левенъ девойка.
И ги дочўла кўчка Тодора,
Кўчка Тодора Ѧнина снаха.
Па ми се чўди кўчка Тодора,
Какъ да омрази хўбава Ѧна,
Какъ да омрази отъ мили врања?
Па си отиде оу конюшница,
Та си отв'рзе добрата кона,
И го одв'рзе, и го оуводе.
Ѳмъ го оубола емъ навикўе:
Б'рго те, б'рго Петре и Павле!
Што ви сторила вашата сестра,
Вашата сестра хўбава Ѧна,
Би е оубола добрата кона.
Отъ милосъ на Ѧна ништо не рекли.
Па ми се чўди кўчка Тодора,
Па ми се чўди што да си стори.
Па си оулезе оу земникъ клети,
Си испўштила голема бочва,
Голема бочва отъ триста ведра,
Отъ триста ведра, се рўйно вино.
Ѳмъ го пўштила, емъ навикўе:
Б'рго те, б'рго Петре и Павлў!
Што ви сторила вашата сестра,
Би испўштила голема бочва.
Отъ милосъ Ѧне ништо не рекли.
Па ми се чўди кўчка Тодора,
Па си е заклала машкото дете,
Машкото дете пета година.
Ѳмъ го заклала, емъ си викнала:
Б'рго те, б'рго Петре и Павлў!

Digitized by Google

Што ви сторила вашата сестра,
Башата сестра хѵбава Ѧна,
Ми го заклала машкото дете.
Отъ милосъ Ѧне ништо не рекли.
Па се заплака хѵбава Ѧна,
На браћа ми се тихо говори:
Слѵшајте, слѵшајте, премили браћа!
Однесете ме оѵ гора зелена,
Исечете ме залакъ по залакъ,
Залакъ по залакъ што мрава носи.
Се заплакаха Ѧнини браћа,
Ѧ однесоха оѵ гора зелена,
Ѧ исекоха залакъ по залакъ.
Па се сторила ц'рква монастиръ,
Ц'рква монастиръ, деветъ попови.
Деветъ попови, деветъ владици.
Деветъ владици, осамъ ђачина.
Дома дойдоха Ѧнини браћа.
Па си ѧ зеха кѵчка Тодора,
Ѧ однесоха въ гора зелена,
Ѧ исекоха залакъ по залакъ.
Па се сторила две лѵти змїи,
Па заптисаха два дрѵма рамни,
Што поминало се е клѵкнала.

288.

Димана мете дворове,
Со метлица босилкова,
Со лопата страторова.
Засвире овчаръ задъ гора,
Колко го чѵла Димана,

Digitized by Google

Ноће да спїе левенъ дѣвойка.
И ги дочѹла кѹчка Тодора,
Кѹчка Тодора Ѧнина снаха.
Па ми се чѹди кѹчка Тодора,
Какъ да омрази хѹбава Ѧна,
Какъ да омрази отъ мили врања?
Па си отиде оу конюшница,
Та си отв'рзе добрата кона,
И го одв'рзе, и го оуводе.
Ѳмъ го оукола емъ навикѹе:
Б'рго те, б'рго Петре и Павле!
Што ви сторила вашата сестра,
Вашата сестра хѹбава Ѧна,
Би є оубола добрата кона.
Отъ милосъ на Ѧна ништо не рекли.
Па ми се чѹди кѹчка Тодора,
Па ми се чѹди што да си стори.
Па си оулезе оу земникъ клети,
Си испѹштила голема бочва,
Голема бочва отъ триста ведра,
Отъ триста ведра, се рѹйно вино.
Ѳмъ го пѹштила, емъ навикѹе:
Б'рго те, б'рго Петре и Павлѹ!
Што ви сторила вашата сестра,
Би испѹштила голема бочва.
Отъ милосъ Ѧне ништо не рекли.
Па ми се чѹди кѹчка Тодора,
Па си є заклала машкото дете,
Машкото дете пета година.
Ѳмъ го заклала, емъ си викнала:
Б'рго те, б'рго Петре и Павлѹ!

Digitized by Google

Што ви сторила ватата сестра,
Башата сестра хѵбава Ѧна,
Ѧи го заклала машкото дете.
Отъ милосъ Ѧне ништо не рекли.
Па се заплака хѵбава Ѧна,
На браћа ми се тихо говори:
Олѵшайте, слѵшайте, премили браћа!
Однесете ме оѵ гора зелена,
Исечете ме залакъ по залакъ,
Залакъ по залакъ што мрава носи.
Се заплакаха Ѧнини браћа,
Ѧ однесоха оѵ гора зелена,
Ѧ исекоха залакъ по залакъ.
Па се сторила ц'рква монастиръ,
Ц'рква монастиръ, деветъ попови.
Деветъ попови, деветъ владици.
Деветъ владици, осамъ ђачина.
Дома дойдоха Ѧнини браћа.
Па си ѧ зеха кѵчка Тодора,
Ѧ однесоха въ гора зелена,
Ѧ исекоха залакъ по залакъ.
Па се сторила две лѵти змїи,
Па заптисаха два дрѵма рамни,
Што поминало се е клѵкнала.

288.

Димана мете дворове,
Оо метлица босилкова,
Оо лопата страторова.
Засвире овчаръ задъ гора,
Колко го чѵла Димана,

Digitized by Google

Ф'рлила метла, лопата,
На майка си говори:
Мале ле, стара майчица!
Што свири, мале! овчарѣ задѣ гора?
Да идемѣ майко да видемѣ.
Не ходи ћерко Димано, не ходи,
Това є Стоянѣ съ овците.
Ће идамѣ майко, ће идамѣ.
Яко є наше нашинче,
Чекай ме майко въ Недела,
Со рѹдо агне предѣ мене.
Яко є тѹђо тѹђинче,
Чекай ме майко въ година,
Со машко дете на раци,
Со харенѣ юнакѣ предѣ мене.
Димана майка не слѹша,
Токо си стана отиде,
Со таха гора зелена.
Тамо си седи Стояне,
Оно си было тѹђинче.
Она си седи година,
Машко си дете родила.
Дома си дойде Димана,
Со машко дете на раци,
Со харенѣ юнакѣ предѣ нея.
Па є причека майка ѧ,
Со доберѣ юнакѣ сосѣ нея.

289.

Попиталѣ Ана Синанѣ войвода,
Заманѣ є пита деветѣ години,

Не му а дали ни за десета.
Ое разволила Анина майка,
Та посакала тешка понуда,
Болно си лежи и си зворуе:
Што не си има оуште една керка,
Оуште една керка како Анинка,
Да ми донесе тежка понуда,
Тежка понуда, одъ лагумъ вода,
Да си напіемъ студена вода,
Или ку оумремъ, или ку станемъ?
И а дочула хубава Ана.
Ое променила, се натокмила,
Та си отиде долу подъ село,
Таму га найде Оинанъ войвода,
Хубава Ана ли му говори:
Добре те найдо Оинанъ войвода.
Оинанъ войвода тихо говори:
А ће те прашамъ млада невесто,
Чіа си керка, кому си невеста?
Оубава Ана ли му говори:
А ће ти кажемъ Оинанъ войвода,
Чіа сумъ керка, кому сумъ жена.
Петрова керка, Павлова жена.
Ои наполнила студена вода,
Ои наполнила, си кинисала.
Кога си дойде на полъ пата,
Тогай си вика оубава Ана:
Харамъ да ти е Оинанъ войвода,
Въ раци те дойдо па не ме позна.
И ми а дочу Оинанъ войвода,
Тогай си стегна добрата кона,

Digitized by Google

Да си ѧ стигне хѹбава Ѧна.
Синанъ войвода на полъ пата дойде,
Оѹбава Ѧна на вити порти.
Синанъ войвода на вити порти дойде,
Оѹбава Ѧна оу земникъ клети.

290.

Гравилъ Богданъ оубава девойка,
Три дни бегалъ преко мѹтна вода,
Ѧ четири преко честа гора.
Бѣѣ мѹ сѹ коньи постанали,
И за вода, и за росна трава.
Богданъ ли ѝ тихо говореше.
Нее законъ оубава невесто,
Нее законъ да си погледнеме,
Ѧ дили си да проговориме,
Нее законъ Ѧно, да ти речемъ,
Ѧма ѣе ти речемъ.
Кога ѣешъ идешъ оу мои рамни двори,
Рамни двори, високи сарѧи,
Ѣе излезетъ твоѧта свек'рва,
Твоѧта свек'рва, моѧ зла маѣеха,
Она ѣе исѣѣзе снаха да пречека.
Ѣе ти даде чаша рѹйно вино,
Оѹ чашата фармакъ ѣе ти тѹри.
Ты земи и хатаръ направи ѝ,
Поклони є на помалъ девера.
Како Богданъ невеста наѹчилъ,
Така она ми є пос'вршила.
Є поклонила на помалъ девера,
На часотъ ничкомъ падна.

Digitized by Google

291.

Попиталъ Іованъ Милица,
Милица кралова ћерка,
Краљ ћерка, баню внука.
Кралотъ Милица даваше,
Краљ даваше, кралица не даваше,
Оти є Іованъ делїа,
Делїа лѫда векрїа.
Кралотъ Іована оучеше:
Іоване, Іованъ делїа!
Та еве Петокъ до Петокъ,
Кралица оди на гости,
Оу майка си, оу татка си,
Тамо седи по Недела.
Ты покани сто сватови,
Сто сватови, петъ кѫмови,
Петъ кѫмови, два девери,
Па дойди си по Милица.
Како го кралотъ оучеше,
Тако Іованъ посв'рше.
Си покани сто сватови,
Сто сватови, петъ кѫмови,
Петъ кѫмови, два девери,
Си отиде по Милица.
Ѧли пили за Недела,
Па си они кинисали.
Кога были на полъ пата,
На патъ їи срела кралица,
Я Іованъ ли й говори:
Кралице господарице!

Digitized by Google

Запрете кола, кочїм,
Дай да ти рака целива,
Нашата млада невеста.
Запрели кола, кочїм,
Па си рака целивала,
Нийната млада невеста.
Робинки ли ѝ говорат:
Кралице господарице!
Како прилега невеста,
Како на наша Милица.
Па имъ се кара кралица:
Ајде одете алајки,
А дома си остави,
Милица кралева ћерка.
Кога си дошла кралица,
Въ незини рамни дворови,
Отъ далекъ иде вика:
Излези мом Милице,
Кочїм да ми прифанашъ.

292.

Радо, бела Радо!
Пеїо Рада вика:
Навези ми Радо, китенъ белъ тестемелъ.
Навестъ ћу ти Пеїо, како ћешъ го носи,
Како ћешъ го носи отъ мои деветъ браћа,
Деветъ браћа, деветъ братучеди?
Навези го Радо, касаветъ не бери,
Окришенъ ће го носимъ отъ твоите браћа.
Он измами Радо, го завезе,

Digitized by Google

Го завезе Рада отъ денъ Илинденъ,
Го довезе за денъ за Лазара,
На Пеїо го даде на денъ Великденъ.
Ое промени Пеїо, се натокми,
Ое промени Пеїо, тестемелъ закачи,
Тестемелъ закачи, на соборъ отиде.
Девойките Пеїо, хоро си играатъ,
Юнаците каменъ си фърлаатъ.
Ретъ ми дойде до Пеа каменъ да фърлатъ,
Пеїо заборави, цѹве си соблеѣе,
И морта долама.
Цѹве си соблеѣе, тестемелъ се виде,
И го догледаха Радините браѣа,
Ооборъ расипаха, по Рада пѹштиха.
Браѣа ѝ говоратъ:
Раде, бела Раде!
Раде наша сестра!
Ты ли мѹ навезе китенъ тестемелъ?
Браѣа, деветъ браѣа! а не мѹ навезо,
Тестемелъ си стои оу шарени сандѹкъ.
Тогай говоратъ Радините браѣа:
Дай Радо, дай ны ключе отъ ковчеготъ,
Па да си видимо китенъ белъ тестемелъ.
Рада имъ говори: браѣа, деветъ браѣа!
А сѹ загѹбила ключе отъ ковчеготъ.
И се разлютиха Радините браѣа,
И си скършиха шареніотъ ковчегъ.
Кога си видеха тестемелъ нема.
Тогай а фанаха Рада нийна сестра,
А однесоха оу гора зелена,

Digitized by Google

А изкоха залакъ по залакъ,
Залакъ полакъ, што мрака поси.

II.

ПѢСНѢ ОТЪ ХОРО.

293.

Ергенъ шета, ергенъ оди,
Ергенъ оди сто години,
На сто и десетъ се ожени.
Млада сака, млада си зе,
Млада си зе спрема себе.
Се погодила болничева,
Кога глава, кога с'рце,
Кога танка половина.
Па си чѫди лѫдо младе,
Што да чини, да работи,
Осъ негова пр'вна лѫба.
Па отиде на средъ село,
Таме найде стари баби,
На баби имъ говореше:
Мори баби, стари баби!
Ѣе ве прашамъ и распрашамъ,
За момта п'рвна лѫба.
Ергенъ шета, ергенъ оди,
Ергенъ оди сто години,
На сто десетъ се ожени.
Млада сака, млада си зе.
Се погоди болничева,

Digitized by Google

Кога с'рце, кога глава,
Кога танка половина.
Ѧ баби мꙋ говореха:
Мори харо не дꙋгаво!
За неѧ е лекъ готовъ,
Мотиката и лопатата.

294.

Што ми е мило и драго,
Млатъ арамїѧ да идамъ,
Млатъ арамїѧ да идемъ,
Оу Негꙋшката планина.
Рꙋди ѧганца да ѧдамъ,
И тїе бели погачи.
Негꙋшко вино да пїемъ,
На села да се нашетамъ,
На моми да се нагледамъ.
Стара мꙋ майка говори:
Не ходи сынꙋ, не ходи,
Ѧ сꙋ ти мома св'ршила,
Хоцова ћерка отъ Тиквешъ.
Нећꙋмъ ѧ майко хоцова ћерка,
Хоцова ћерка отъ Тиквешъ.
Ѧ сꙋ си мома бендисалъ,
Попова ћерка отъ Негꙋшъ.
Она е бела ц'рвена,
Како тетовско ѧволко.
Незина дꙋша мириса,
На ц'рноокъ босилокъ.

Digitized by Google

III.

ПѢСНѢ СВѧДБИНСКѢ.

295.

Ѧнѣлина шета низъ гора зелена,
Низъ гора се шета, лепа песна пее,
Речи на пеенѣ, гласи на плаченѣ.
Боже, мили Боже, майка кажѹеше:
И ѧ сѹмъ имала єдна мила сестра,
Сестра ми викали кадѹнъ Тодора,
Зета ми викали Петре младъ войвода.
Низъ горѹ се шета Петаръ младъ войвода,
Низъ горѹ се шета, край Ѧнѣлина доѣе,
И ми ѧ говори:
Ѧ попей ми Ѧнѣлина таѧ лепа песна,
Малко речовита, много гласовита.
Белѣе ѣе познаваш єдна мила рода,
Єдна мила рода сестра ти Тодора,
Сестра Тодора, зетата Петрета.
Ѧ запеѧ Ѧнѣлина таѧ лепа песна,
Боже, мили Боже, майка кажѹеше:
И ѧ сѹмь имала єдна мила сестра,
Сестра ми викали бре кадѹнъ Тодора,
Зета ми викали Петре младъ войвода.
Тогай говори Петаръ младъ войвода:
Ѧнѣлино малой моме! чинишъ ли се канаъ?
Ѧ да те однесемъ на нашъ виласетъ,
Белке ѣешъ познаешъ Сестра ти Тодора,
Сестра Тодора, зетата Петрета.

Digitized by Google

Анѣлина му тихо говори:
Та се чинимъ, како не се чинимъ,
И ѧ да познаемъ сестра ми Тодора.
Па си є качилъ на кона задъ себе,
Па си є однесе на ниховъ вилаетъ.
Кога є видела кралица Тодора,
Дека иде Петре младъ войвода,
Дека иде отъ ловъ отъ планина,
Со себе си води едно малой моме.
Кралица ми говори девойки робинки:
Каде иде Петре младъ войвода,
Со себе си носи едно малой моме,
Дека стои моме како сонце грее.
Девойки робини метете, ринете,
Правови кревайте да ѝ лице напрашите.
Отанали девойки, меле и ринеле,
Там лице нейзи напрашили.
Анѣлина ми се избрисала со бела авлїа,
Оуште толко како сонце грее.
Па є натерала оу хамбаръ да влезе,
Та да си извади до деветъ товари,
До деветъ товари се бела пченица,
И да є извади, и да є одеве,
Да ѝ лице нейзи напраши.
Тогай ѝ говори Петре младъ войвода:
Ей Тодоро кралице!
Што ѝ зълумъ чинишъ на твоята сестра?
Тогай си станала Тодора кралица,
Живи ми се двете заг'рнаха,
М'ртви ми ги двете разт'ргнали.

Digitized by Google

296.

Шета Марко низъ Солуна града,
Ни купує Марко, ни продава,
Турилъ раци на свилни пепови.
Догледа го туркинка девойка,
Го догледа отъ високи сарай,
На Марка му лепо говореше:
Айде Марко младо потурчи се!
Да ти туримъ това̀ турско име,
Турско име Асанъ-ага.
А Марко й тихо говореше:
Айде млада желна пок'рсти се,
Да ти туримъ това лепо име,
Лепо име левенъ Анђелина.
Па се она млада пок'рстила.
Заманъ было веће поминало,
Е однесе на жетва да жнїе.
До пладнина жнала и пеала,
Отъ пладнина жнала и плакала.
Марко седи подъ бела чадора,
Марко ли й тихо говореше:
Та што жнїешъ и млада си плачешъ?
Харно си бе на турската вера.
Турската вера големи рахатъ,
Каурската вера големи заметъ.
А Марко й нези говореше:
Барай, барай, млада Анђелино!
А не те доведо жетва да жнїешъ.
Те доведо да те доћимусамь,
Да ли си милуешъ каурската вера.

Digitized by Google

297.

Отоме, мори Отоме!
Отомъ си фаналъ девойка,
И белолика евдовица.
Три села чинатъ давїа,
Четв'рто село мартири,
Бўйко мў башъ давўцїа,
Отома да го обесатъ.
Праћа допраћа кадїа,
Какъ знае Отомъ да дойде,
Голема давїа има на него.
Три села чине давїа,
Четв'рто село мартири,
А Бўйко мў башъ давўцїа,
Отома да го обесатъ.
Отомъ е хитеръ разўменъ,
Ѧхна се коня добрего,
Отиде стадо големо,
Отврати овенъ найхаренъ,
И това агне калешо.
Овенотъ ф'рли задъ себе,
Ѧгнето си зе предъ себе.
Право, право, на кадїа.
Коньо си в'рза подъ чардакъ,
Отомъ си качи на чардакъ.
Ѧ Отомъ ли си говори:
Селамъ алекимъ кадїа!
Ѧлекимъ селамъ Отоме.
Ой кадїа ефендїа!
Што си допраћалъ до мене?

Digitized by Google

А кадїа му говори:
Стомне, мори Стомне!
Големъ си кабаетъ оучинилъ,
Тешка давїа на тебе,
Три села чинетъ давїа,
Бүйко ти башъ давүцїа,
Стомна да го обесатъ.
Тогай си зе овенотъ,
И това агне калешо,
Му ги поклони на кадїа.
А Стомнъ ли му говори:
Ой кадїа ефендїа!
Леле верүешъ по себе,
Како е младосъ и лүдосъ.
Тогай му вика кадїа:
Ајде ходи си Стомне,
Просто да ти е кабаетъ,
Чини си сефа што знаешъ.

298.

Садила мома ранъ белъ босилокъ,
Како садила не го видела.
Пораснало бүйно големо,
Бүйно големо конь да пладнүе,
Конь да пладнүе со добра юнака.
Помина лүдо, намина младо,
На моме вели говори:
Откини ми моме страче босилокъ,
Да си мириснемъ, да си закачамъ,
Да си закачамъ за бела чалма.
Бре варай лүдо, лүдо и младо!

Digitized by Google

Ако си ергенъ ела кай мене,
Ако си женетъ бегай отъ тѹва,
Ходи по патотъ, ск'рши вратотъ.
Ѧ лѹдо ли й тихо говори:
Ѧ сѹ женето, сѹ поц'рнето,
Што жена водашъ, што харо водашъ.
Кѹћата мете, катотъ не мете,
На среде кѹћа бѹниште бере.
Детето во банѧ не развїено,
Бабите бере да го развїѧтъ.
Глава си мїе не разплетена,
Момите бере да ѧ разплететъ,
Да ѧ разплететъ, да ѧ оплетатъ.
На бѹништето габи никнѹетъ,
Габите бере, чорба ги вари,
Та ги гоштева старите баби.

299.

Работило лѹдо младо на тѹђъ вилетъ,
Работило деветъ години.
Бреме дошло, земанъ дошло,
Бреме дошло дома ће си иде.
Кинисало малой моме съ него ће иде.
Лѹдо младо на малой моме тихо говоре:
Каде ће идешъ малой моме?
Та ѧ ће идемъ, лѹдо младо, и ѧ сосъ тебе.
Браћай ми се, малой моме, не вратило се,
Тамо има честа гора, немошъ поминешъ.
Тамо има матна вода, немошъ поминешъ.
Мори лѹдо младо, не бери кахаръ.
Сторићѹ се сиви соко, па ће прелетамъ.

Digitized by Google

Оторићꙋ се ѧревица, па ће прелетамъ.
Оторићꙋ се ластавица, па ће прелетамъ.
Мори ѧ врати се, малой моме, не
вратило се.
Ѧ си имамъ п'рвна лꙋва со машко дете.
Мори молчи, лꙋдо младо, и ѧ ће идемъ.
Ће и̂ бидемъ ѧ робина на твоѧ лꙋва.

IV.

ПЕСНЕ КОЕ СЕ ПЕВАЮ НА ПРЕЛꙊ.

300.

Скарали се три девойки хꙋбави,
Скарали се, степали се,
За едно хꙋбаво младо.
Пр'вата е Бꙋгарка,
Втората е Влахинка,
Трећата е Г'ркинка.
Бꙋгарка вели говори:
Ѧ ће го земамъ лꙋдото,
Прикїѧ ће мꙋ однесемъ,
Деветъ товари кошꙋле,
Десети товаръ карагрошъ.
Влахинка вели говори:
Ѧ ће го земамъ лꙋдото,
Прикїѧ ће мꙋ однесемъ,
Деветъ товари чарапе,
Десети товаръ ресачки.
Г'ркина вели говори:
Ѧ ће си земамъ лꙋдото,

Digitized by Google

Принѧ ѣе мꙋ однесемъ,
Деветъ товари алъ чова,
Десети товаръ алтини.
Найпосли си го оузела Г'ркина.

301.

Заимче, младо Заимче!
Въ четв'ртокъ свадба чинило,
Въ петокъ мꙋ хабаръ дойде,
Хабаръ дойде три татари:
Ѧйде Заимче на войска,
Царотъ не прати по тебе.
Заимче имъ се молеше:
Татари браћа рођени,
Вчера сꙋ се оженило,
Со невеста не сꙋ се позналъ,
Чекайте ме за Недела,
Со невеста да се познаемъ.
Татари ли мꙋ говоретъ:
Заимче, младо Заимче!
Не те чекамо еденъ пладне,
Ѧ камоли за Недела,
Рꙋса ти глава зимаме,
На Стамболъ ти ѧ носиме.
Се заплака Заимчето,
На невеста ѝ говори:
Ѐй невесто добро моѐ!
Оме венчани не лꙋбени,
Запали си до две свећи,
Да идемо въ конюшница,
Да отседламъ добра конѧ,

Digitized by Google

Да отседламъ, да оврѫжамъ.
Невеста мѫ свѣћа свети,
Овећа свети, солзе рони,
Солзе рони, китка кити,
На Заимче мѫ говори:
На ти Заимче китка ва,
Тѫри а въ десна пазѫва,
Кога ће китка повене,
Тогай ће се омажемъ.
И си зело китката,
Он а тѫрило въ пазѫва,
Он кинисa Заимчето.
Заманъ било поминало,
Се сторило три години,
Се свѫршила невестата.
Кога беше на свадбата,
Он дойдоха сватовите,
Да си зематъ невестата.
Раци, нози, къносани,
Бело лице телосано.
Па станала Заимчева стара майка,
Цѫрна кърпа забрадила,
Со чѫлъ си наметнала,
Со попракъ си опашала.
Потерала бели гѫски,
Ће ги тера на дрѫмови,
На дрѫмови да ги пасе.
Се задали темни магли,
Оѫ маглите Заимчето,
Майка ли го не познава.
Добро оутро, стара майко!

Digitized by Google

Дай Богъ добро, мили сынѹ!
И ѧ тебе не познавамъ.
Мори майко, стара майко!
Та ѧ самъ си Заимчето.
Та што носишъ майко ц'рна к'рпа?
И што чѹлъ си наметнала?
Гѹске пасешъ емъ се плачешъ?
Како да не гѹске пасемъ емъ се плачемъ,
Невестата ти се мажи.
Претъ портата барѧците,
Оѹ дворови сѣатовите,
Ѣе ти зематъ невестата.
И ѧ ти се милно моламъ,
Отегни коня, б'рзо ходи,
Да затечешъ невестата.
Я што беше Заимчето,
Отегна коня, бр'го пойде.
Претъ портата барѧците,
Оѹ дворови бїятъ тапаните,
Сефа чинатъ сватовите.
Оѹ дворъ влезе Заимчето,
Он ги врати сватовите.
Он отишли сватовите,
Сватовите безъ невеста.
Он остана невестата,
Напишана, телосана,
Он остана Заимчето при нея.

Digitized by Google

V.

ПЕСНЕ КОЕ СЕ ПЕВАЮ НА СЕДЕНЮ.

302.

Се качиме тамо горе,
Тамо горе на планина,
Тамо има бела чешма,
Чешма има, вода нема.
Салъ си има стȣденъ каменъ,
На каменȣ боланъ юнакъ,
Боланъ юнакъ армосанъ,
Го кълваетъ ц'рни орли.
Юнакъ имъ се милно моли:
Орли, орли, ц'рни орли!
Не кълвайте ц'рни очи,
Ц'рни очи, десна рака,
Да напишемъ бела книга,
Бела книга, ц'рно писмо.
Да ѧ прата мой виллетъ,
На татка ми, на майка ми,
Да ме жалатъ много време,
Много време три години.
Оти оумре на тȣђина,
На тȣђина оу планина.

303.

Ей Стоѧне, младъ Стоѧне!
Отъ малъ Стоѧнъ сиромашецъ,
Се главȣелъ дека овчаръ, дека козаръ.

Digitized by Google

Беѣ Господъ го нѣмачи,
Казандиса много стока,
Он направи високъ сарай,
Он загради вела башча,
Он засади д'рва на башчата.
Господъ му прати слави пилци,
Слави пилци размешани,
Да му пеатъ на башчата.
До две му су пилци ексикъ,
Каде оди млади Отоманъ,
Каде оди Бога моли:
Што молика се ми даде,
Оуште ти се милно молямъ,
Да ми дадешъ оуште до два пилци,
На д'рвата ми су ексикъ.
Господъ му прати оуште до два пилци.
Пилци ли му говорехя:
Ой Отомане, младъ Отомане!
Кому радишъ и печалишъ?
Та не сме си до две пилци,
Токо смо си до два анѣели,
Господъ не прати душата да ти земеме.
Тебе Господъ те милуе,
Тебе даде много стока,
Тебе душа ѣе земеме сега.
Отоманъ нашъ се милно моли:
Ой анѣели до два брати!
Немой душа ми земайте,
Да си идемъ на виласть,
Да си видемъ стара майка,
Да е видемъ, да ме види,

Digitized by Google

V.

ПЕСНЕ КОЕ СЕ ПЕВАЮ НА СЕДЕНЮ.

302.

Се качиме тамо горе,
Тамо горе на планина,
Тамо има бела чешма,
Чешма има, вода нема.
Салъ си има стȣденъ каменъ,
На каменȣ боланъ юнакъ,
Боланъ юнакъ армосанъ,
Го кълваетъ ц'рни орли.
Юнакъ имъ се милно моли:
Орли, орли, ц'рни орли!
Не кълвайте ц'рни очи,
Ц'рни очи, десна рака,
Да напишемъ бела книга,
Бела книга, ц'рно писмо.
Да ѧ прата мой виллетъ,
На татка ми, на майка ми,
Да ме жалатъ много време,
Много време три години.
Оти оумре на тȣђина,
На тȣђина оу планина.

303.

Ей Стоѧне, младъ Стоѧне!
Отъ малъ Стоѧнъ сиромашецъ,
Се главȣелъ дека овчаръ, дека козаръ.

Digitized by Google

Беѣ Господъ го нѣмачи,
Казандиса много стока,
Он направи високъ сарай,
Он загради вела башча,
Он засади д'рва на башчата.
Господъ му прати слави пилци,
Олави пилци размешани,
Да му пеатъ на башчата.
До две му су пилци ексикъ,
Каде оди млади Отоманъ,
Каде оди Бога моли:
Што молика се ми даде,
Оуште ти се милно молимъ,
Да ми дадешъ оуште до два пилци,
На д'рвата ми су ексикъ.
Господъ му прати оуште до два пилци.
Пилци ли му говореха:
Ой Отомане, младъ Отомане!
Кому радишъ и печалишъ?
Та не сме си до две пилци,
Токо смо си до два анѣели,
Господъ не прати душата да ти земеме.
Тебе Господъ те милуе,
Тебе даде много стока,
Тебе душа ће земеме сега.
Отоманъ нашъ се милно моли:
Ой анѣели до два брати!
Немой душа ми земајте,
Да си идемъ на власть,
Да си видемъ стара майка,
Да е видемъ, да ме види,

Digitized by Google

Та пакъ дꙋша ми земетѣ.
Тꙋва стана млади Отомнъ,
Си отиде на вилаетъ.
Млади Отомнъ си говори:
Добро оутро стара майко!
А она мꙋ говореше:
Дай ми Богъ, мили сынко!
Мили сынко нерођени.
Отомнъ ли ѝ говореше:
Стара майко, мила майко!
Та лели сꙋмъ млади Отомнъ.
Во ц'рна кр'па забрадена била,
На часъ к'рпа си одбрадила,
Оти те видо млади Отомнъ.
Отомнъ ли ѝ говореше:
Море майко, стара майко!
Не разбради ц'рна к'рпа,
Ће а носишъ до живота.
Ће си дойдатъ два анђели,
Мене дꙋша ће ми земетъ.
Оꙋште така зборꙋећи:
Си дойдоха два анђели,
На часотъ си дꙋша даде.

304.

Бино си пїе дели Бекрамчо,
Бино си пїе на край на море,
На край на море, въ тенки т'реки.
Бино си пїе, личба си личи:
Кой ће ми се юнакъ изнађе,
Да ми измами дилберъ Болна,

Digitized by Google

Дилберъ Боѧна цвеће ц'рвено,
Бакшишъ мꙋ давамъ триста ѧлдꙋзи.
Никой се не наима юнакъ,
Ми се наимала престара баба,
Да ѧ измами дилберъ Боѧна.
Не бери кахаръ, дели Бекрамчо!
Ѧ ће идемъ ће є измамамъ.
Па є отишла старата баба,
Є отишла на Боѧнини вити порти,
Двашъ клꙋкнꙋла, тришъ викнала:
Ѧ излѣзи си дилберъ Боѧно!
Што к'рчма давашъ, што ће ти кажамъ?
Дека є оумрелъ дели Бекрамчо,
Дека є оумрелъ на край на море,
На край на море, въ тенки т'рски.
Ће ти се моламъ ай да идемо,
Да идемо да го видемо.
Постой, почекай, стара бабо!
Да си направимъ китка мешана,
И да направимъ две жолти свеће,
Да се променемъ, да се наредемъ.
Па отидоха на край на море,
На край на море, въ тенки т'рски.
Тамо найдоха дели Бекрамча,
Дека є оумрелъ оу тенки т'рски.
Тогай вика дилберъ Боѧна:
Богъ да те прости, дели Бекрамчо!
Па кисметъ было ѧ да те видемъ,
Да ти тꙋремъ китка мешана,
Да ти запалемъ две жолти свеће.
Па є седнала надъ главата мꙋ,

Digitized by Google

Тогай си вика дилберъ Бояна:
Мори бабичко, стара бабичко!
Што мѫ сѫ очи како на погледъ?
Што мѫ сѫ раци како на пофатъ?
Што мѫ сѫ нози како на поскокъ?
Бабата ли ѝ тихо говори:
Мори Бояно, дилберъ Бяно!
Немой се плаши дека мѫ сѫ очи на погледъ,
Не виденъ оумрелъ, за това мѫ сѫ на погледъ.

Тогай си стана дели Бекрамчо,
Раци разгърна, те я прегърна.
Добро ми дойде дилберъ Бояно,
Па я те сака за три години,
Сама ми дойде, въ раце ми падна.

305.

Женилъ се Петре войвода,
Деветъ си сестри поканилъ,
Десета сестра не канилъ,
Самъ є отишалъ по нея:
Ойде ми сестро на свадбѫ.
Сестра мѫ тихо говоре:
Неможемъ братко да дойдемъ,
Машко сѫ дете стигнала,
Тешка ми кѫща на глава,
Бело ми платно на разбой.
Я Петре ли ѝ говоре:
Як' неможешъ да дойдешъ,
Да ми я пѫштишъ Марїа,

Digitized by Google

Малко да ми є на индатъ.
Марїѧ майка є плетеше,
Ємъ ми є оука оучеше:
Марїє, ћерко Марїє!
Не плети косе со злато,
Не нижи бисеръ на г'рло,
Ни па се бело променꙋй.
Оꙋйко ти вера не д'ржи,
Ће да се ашикъ оучини.
Марїѧ майка не слꙋша,
Оплете коси со злато,
Нанижа бисеръ на г'рло,
И па се бело промени.
Па се Марїѧ киниса,
Си отиде оу вꙋйка си,
Свого вꙋйко рођени.
Ашикъ се стори вꙋйко є,
Та си є оузе Марїѧ.

306.

Заспало моме край море,
По това д'рво маслинка.
Повеѧ ветеръ отъ море,
Отк'рши грана маслинка,
Оꙋдрила моме по лице.
Тр'гна се моме, разбꙋди,
Лꙋто го ветра кълнеше:
Ал' да бы ветре не веѧлъ,
Што бе се лепо заспала,
Што ск'рши гранка маслинка,
Па ме оудари по лице,

Digitized by Google

И ѧ се т'ргна, разбꙋди.
Горокъ си сонокъ соноѧ,
На сонокъ дойдоха три лꙋди,
Три лꙋди, три неженити.
Єдно ми даде ѧболкꙋ,
Второ ми даде златъ п'рстенъ,
Трећо ме на сонъ целива.
Той што ми даде ѧболкꙋ,
Да бы се скапо какъ него.
Той што ми даде златъ п'рстенъ,
Да бы се проврелъ низъ него.
Той што ме на сонъ целива,
Ѧй да бы было на ѧве.

307.

Мажила се бела Мара,
Отъ селото па въ селото.
Погодила харна кꙋћа,
Харна кꙋћа, харенъ поминъ,
Харенъ поминъ, харенъ стопанъ.
Погодила зла свек'рва,
Ни се т'рпи, ни се тегна.
Т'рпела є три години,
Стигнала є машко дете.
Кога дете к'рштеваха,
Па си чꙋди бела Мара,
Што да чини, што да стори?
Поминаха бегличїє,
Подъ селото въ ливађето.
Па станала бела Мара,
Си облеће машко рꙋхо,

Digitized by Google

Он остави машко дете.
Он отиде подъ селото,
Подъ селото въ ливаѣто.
На овчаре имъ говори:
Ѳй овчари браѣа мои!
Ѧ сѵ дошла, ви се моламъ,
Ѳакате ли некой овчаръ?
Овчаре ѝ говоратъ:
Та гакаме, какъ нѣеме.
Ме викаатъ дели-Димо,
Дели-Димо маатъ ѣехаа.
Овцете ли изѵмреле,
Овчаре ми извегали,
Бачило ми запѵстиха,
Отъ оумотъ сѵ поместена,
Отъ оумотъ за стоката.

308.

Кираци Пеїо Рада говори:
Стани ми, стани, галена Радо!
Да си запалишъ фенеръ ворина,
Да ми поможешъ да товариме,
Деветъ товари Ѳврейска стока.
Галена Раде тихо говори:
Лежи, полежи, кираци Пеїо!
Лежи, полежи, оуште е рано,
Лежи, полежи, мене погали.
Стани ми Радо, ѣе се осамне,
Петлите пеатъ, ѣе се осамне.
Та несѵ петли, кираци Пеїо!
Токѵ се моми попретка предатъ.

Digitized by Google

Отани ми, стани, хѵбава Радо!
Па си є станала галена Рада,
Си запалила фенеръ борина,
Па мѵ поможе, си товариха,
Си товариха деветъ товари,
Деветъ товари тешка ћирїа,
Тешка ћирїа филеменъ чоха.
Кираци Пеїо тихо говори:
Остани съ Богомъ, хѵбава Радо!
А Рада ли мѵ тихо говори:
Оди со здравїе кираци Пеїо,
Оди со здравїе, здравъ да не дойдешъ.
Кога ћешъ идешъ кай ц'рно море,
Колко ћешъ внесешъ деветъ товари,
Деветъ товари въ тешка гемїа.
Да си разигра ц'рното море,
Ничкомъ да оѵдри тешка гемїа,
Да батисахатъ деветъ товари,
И ти найпосли самъ да батисашъ.
Како го Рада лѵто проколна,
Тако го Пеа клетвата втаса.
Кога си беше кай ц'рно море,
Колко си влезе въ тешка гемїа,
Колко си тѵри деветъ товари,
Па се разигра ц'рното море,
Ничкомъ си оѵдри тешка гемїа.
Се батисаха деветъ товари,
И найпосли самъ си батиса.

Digitized by Google

309.

Иеглено моме хѵбаво!
Иеглено скопско мболко,
Оѵмирамъ да те целивамъ.
Целивай лѵдо, непрашай,
Немой ми нишанъ оставай.
Да не ме види снаха ми,
Она є кѵчка ђидїа,
Она ће каже на брата ми,
Братъ ми ће да ме однесе,
На прилепскїотъ панађѵръ.
Онъ ће ме скапо продаде,
За три хилади дѵкати.
Иеглено моме хѵбаво!
Не бери кахаръ, касаветъ.
Кога ће тебе однесе,
На прилепскїотъ панађѵръ,
Ты хаберъ по б'рго прати по мене,
А тебе ће те докѵпамъ,
А немѵ ћемъ надплатамъ.
Иеглено моме хѵбаво!
Оѵште ће те докѵпамъ,
Широки фѵстанъ мнински,
Оѵште ће те докѵпамъ,
Широка бѵнда мнинска.
А тебе ће те променемъ,
На ће те тебе однесемъ,
На бело Скопе големо,
На мои високи сараїи,
На моїи шарени одаїи.

Digitized by Google

310.

Леле моме, малой моме!
Ће те прашамъ и распрашамъ,
Како си се научила,
Само легни, само стани?
А сирома ненаученъ,
Самъ да легнемъ, самъ да станемъ.
Од ноћъ седамъ, тебе мислямъ,
Тебе мислямъ, себе плачемъ,
Како си се научила?
Тебе мислямъ, солзе ронамъ,
Танко к'рпче оутопумамъ,
На гради го нешушемъ,
Оти горемъ силенъ огенъ.
Гори луду, та изгори,
Яма нема што да чиниш,
Мене майка не ме дава.
Ахъ Девойко, ахъ душманко!
А изгоре салъ за тебе.
Гори луду, гори младо,
Яма нема што да чиниш.

311.

Девойко, девойко!
Турско огледало,
Оргенска препала.
Девойко, девойко!
Не стой спрама мене,
Изгоре за тебе.
Како ленъ за вода,

Digitized by Google

Оу Петрове пости.
Како тȣрчинъ ергенъ,
Оу байрамови пости,
За мома каȣрка.
Девойко, девойко!
Изгоре за тебе,
Како босилокъ за сенка,
Карафилъ за вода,
Ђȣнђȣле за ветаръ.

312.

Ветаръ вее въ езерото,
Чȣма мрїе въ селото.
Се се село разбегало,
Бела Неда не бегала,
Дома седи, платно ткае.
И отиде ц'рна чȣма,
На Неда и̂ говореше:
Леле Недо, бела Недо!
Дай ми Недо отъ платното,
Отъ платното до два лакта,
Да завїемъ машко дете,
Машко дете чȣмѧче.
Бела Неда и̂ говореше:
Бегай тȣва ц'рна чȣмо,
Не ти давамъ ни полъ лакотъ,
А камоли до два лакта.
Се разлȣти ц'рна чȣма,
На Неда и̂ говореше:
Леле Недо, бела Недо!
Ће ти оудремъ деветъ браћа,

Digitized by Google

Деветъ браћа, оуште деветъ братȣчеди.
Леле чȣмо, ц'рна чȣмо!
Моите браћа несȣ тȣва,
Се отишле на далеко,
На далеко Шаръ планина.
Оуште така зборȣећи,
Приклȣкаха вити порти,
На портите Недините,
Недините деветъ браћа,
Оуште деветъ братȣчеди.
Ги оудрила ц'рна чȣма,
Сите глава прев'рзали,
На Неда и̂ говореха:
Леле Недо, наша сестра!
Нїе оудрила ц'рна чȣма.
Постилай ны на широко,
Тȣрай зглавѣ на високо.
Тогай Неда и̂ говори:
Барай чȣмо, ц'рна чȣмо!
Ела чȣмо да ти дадемъ,
Да ти дадемъ сето платно,
Да завїешъ машко дете,
Машко дете чȣмѧче.
Тогай и̂ чȣма говори:
Леле Недо, бела Недо!
Да ми дадешъ сета кȣћа,
И ѧ каилъ не се чинамъ,
Ће ти оумратъ твоите браћа.

Digitized by Google

313.

Делва дедила мома Гроздана,
На сака мома по харенъ юнакъ,
Осве делила ц'рно арапче.
Па ми се чѹди мома Гроздана,
Што да мѹ чини на ц'рно арапче.
Ми го качила на бела кона,
Конь се белеѥ, онъ се ц'рнеѥ,
Кѹчина ламтъ, деца бегамтъ.
Па го однела на бела река,
Па ѥ кѹпила три оки сапѹнъ.
Три дни го мила, три го т'рла.
Па мѹ претрила ц'рните оуши,
Ц'рните оуши, десната рака.
Па ми викнала мома Гроздана:
Ой Боже, Боже, ой мили Боже!
Ѳмъ ми ѥ ц'рно, емъ ми чкѹлаво,
Кога ѥ тѹка, страхъ ме отъ него,
Кога нѣѥ тѹка, жалъ ми ѥ за него.

314.

Прочѹ се Ѧнка Блахинка,
Дѹри до Отамболъ коприна,
Со хѹбавина не толко,
Ѧ со работа три толко.
На денъ везе по махрама,
На ноѣъ преде по кошѹла.
Ѧ дочѹ Марко т'рговецъ,
Па ми се чѹди, двоѹми,
Како да Ѧнка измами?

Digitized by Google

На майка си ѝ говори:
Мале ле, стара майчица!
Што ми се мома дочꙋла,
Со хꙋбавина не толко,
Ѧ со равота три толко.
На денъ везе по махрама,
На ноћъ преде по кошꙋла.
Какъ да ѧ майко измамамъ?
Майка мꙋ тихо говори:
Сынꙋ ле, сынꙋ ле, млатъ Марко!
И това ли кахаръ берешъ?
Прекꙋпи си чиста свила,
И клабоданъ с'рмалїѧ,
Пꙋшти ђемїѧ по море.
Извикни Марко, привикни:
Ела, ела, чиста свила,
И клабоданъ с'рмалїѧ.
Сите ће дойдатъ да кꙋпатъ,
Ѧнка ће Блахинка да дойде.
Како га майка наꙋчи,
Си прикꙋпи чиста свила,
И клабоданъ с'рмалїѧ.
Пꙋшти гемїѧ по море,
Извикна Марко, провикна:
Ела те свила евтина.
Сите девойки дойдоха,
Нема е Ѧнка да дойде.
Па ми се чꙋди млатъ Марко,
Што нема Ѧнка да дойде!
Кога вечеръ натъ вечеръ,
Ето ѧ Ѧнка кай иде,

Digitized by Google

Во дванаесть робинки,
Во тринаесть калайки.
Робинки ѝ поли крепеха,
Калайки ѝ дрѹмъ ги метеха.
Отъ далекъ иде и вика:
Трговецъ, млади трговецъ!
Тргни гемїа на сѹхо,
Овила да одбереме.
А Марко ли ѝ говори:
Мене ме майка заклела,
На дворъ гемїа да не вадамъ.
Па си измами Анинка,
Она си влезе въ гемїа,
И Марко тегналъ гемїа по море,
И си грабна Анинка.

315.

Хѹбава Стано Видинко!
Дали си чѹла разбрала?
Излегла змїа голема,
Подъ рамно поле Видина.
Кога се змїа исправа,
Колко две танки тополи.
Кога се колачь вїеше,
Колко две гѹмна широка.
Нези ѝ таинъ даваха,
До три фѹрни врѹха леба,
До три бочви рѹйно вино.
Таинъ ѝ нези даваха,
По три девойки хѹбави.
Па змїа си хаверъ праћаше:

Digitized by Google

Тай таинъ што ми праћате,
Мене не ми стигаше.
Па ми се чѹди-Бидински паша,
Какъ да л змїа оутепа?
Пашата телалъ личеше,
Голема кр'чма даваше,
Деветъ дѹћани на сѹхо,
И оуште ми даваше,
Деветъ гемїи по море,
Кой ће ми се юнакъ наће,
Змїата да л оутепа.
Никой ми се не наима,
Се наилъ Димо ћехал,
Змїата да л оутепа.
Облеколъ Димо, облеколъ,
Деветъ кошѹли свилени,
И оуште ми є облеколъ,
Деветъ долами морови.
Опашалъ Димо, опашалъ,
Деветъ помси алови,
Закачилъ Димо, закачилъ,
Деветъ пиштоли сребрени.
Обесилъ Димо, обесилъ,
Деветъ сабїи златени.
Он ахна кона добрего.
Стара мѹ майка говори:
Кай ће идешъ Димо ћехал?
Ће идемъ майко, ће идемъ,
Излегла змїа голема,
На рамно поле Бидинско,
Бидински паша телалъ личеше,

Digitized by Google

Голема кърчма дабаше.
Деветъ дуѣани на сухо,
Деветъ гемїи по море.
Никой ми се не наима,
А сиромакъ майко, а се наймн,
Змїата да а оударемъ.
Отара му майка говори:
Не ходи сыну, не ходи,
Турци су хитри, разумни,
Ѣе да те тебе измаматъ.
Димо си майка не слуша,
Токо си стана отиде.
Отъ далекъ иде и вика:
Излези змїо голема,
А су ти таинъ донело,
Деветъ пиштоли сребрени,
До деветъ савїи златени.
Одночь си махна, а оудри.

316.

Ой Битане, младъ Битане!
Поканилъ ми е кралъ Деспо,
Оите кралеви, банѣви,
Оите на гости да дойдатъ.
Та како ми ги поканилъ,
Оите на гости дойдоха.
Кралъ Деспо ли си говори:
Попей ми слуго, попей ми,
Какъ снноѣъ што ми пееше,
На тая слатка вечера,
Гости да ми развеселишъ.

Digitized by Google

А слуга ли му говори:
Неможемъ краљу да ти попеамъ,
Големъ си каҳаръ а имамъ.
Деветъ су чесми заправилъ,
Та ме су ги доправилъ.
На деветъ друме широки,
Деветъ су цркви заправилъ,
Ни една несу доправилъ.
Та како да ти попеамъ,
Големъ си каҳаръ а имамъ,
Какъ да ти гости развеселамъ.

317.

Скарали ми се два брата мили,
Се разкарали, се разделили.
Заради Стана турци ны ндатъ,
Оти є Стана моштне хубава.
Па ми се чудатъ какъ да а отрубатъ?
Па си отиде Станинъ й свекоръ,
Та си отиде въ гора зелена,
Тамо си найде две лути змїи.
Ги направиҳа риба тепсїа,
Риба тепсїа пресна єгула,
Та ће а викнатъ Стана на гости.
Па ми отиде Станинъ свекоръ,
Па ми отиде Стана да викне.
Ајде ми Стано оу насъ на гости,
Оме оуготвили слатка вечера,
Слатка вечера риба тепсїа.
Оу вечерала, су си легнала.
Па е отишла Стане свек'рва,

Digitized by Google

Ајде ми Стане оу нас на гости.
Стана ѝ вика: сѫ вечерала,
Оѫ вечерала, сѫ си легнала,
Оѫ си оуспала машкото дете.
Па станала Станина зоова,
Она е отишла и м кажала:
Не иди Стано, не иди снахо,
Не иди снахо ће те отрѫмѣ!
Па є отишалъ Станини деверъ:
Ајде ми Стано оу нас на гости.
Па си разбѫди машкото дете,
Па си отиде хѫбава Стана,
Па си седнаха ће вечераѣ.
Сите макнаха не го каснаха,
Стана макнала и го каснала!
Ај го каснала ничкомъ падната,
Тогай си вика: отъ Бога нашли!
Азокъ сторите на машкото дете,
Осирочете машкото дете.

318.

Станала немска потера,
Отишла штипска нахїа,
Разбили штипски безистенъ,
Во безистенъ Ханка кадѫна,
Назорова мила сестра.
Дѫри м въ Немца однели,
Депо м име тѫрили,
Хѫбава Стано Штипанко,
Назорова мила сестра.
Манъ было поминало,

Digitized by Google

А слуга ли му говори:
Неможемъ краљу да ти попеамъ,
Големъ си каҳаръ а имамъ.
Девет' су чесми заправилъ,
Та ме су ги доправилъ.
На девет' друме широки,
Девет' су цркви заправилъ,
Ни една несу доправилъ.
Та како да ти попеамъ,
Големъ си каҳаръ а имамъ,
Какъ да ти гости разведеамъ.

317.

Окарали ми се два брата мили,
Се разкарали, се разделили.
Заради Стана турци ны ндатъ,
Оти є Стана моштне хубава.
Па ми се чудатъ какъ да а отруатъ?
Па си отиде Станинъ й свекоръ,
Та си отиде въ гора зелена,
Тамо си найде две лути змїи.
Ги направиҳа риба тепсїа,
Риба тепсїа пресна егула,
Та ће а викнатъ Стана на гости.
Па ми отиде Станинъ свекоръ,
Па ми отиде Стана да викне.
Найде ми Стано оу насъ на гости,
Оме оуготвили слатка вечера,
Слатка вечера риба тепсїа.
Су вечерала, су си легнала.
Па є отишла Стане свек'рва,

Digitized by Google

Ајде ми Стане оу насъ на гости.
Стана й вика: сѫ вечерала,
Оѫ вечерала, сѫ си легнала,
Сѫ си оуспала машкото дете.
Па станала Станина зоова,
Она е отишла и л кажала:
Не иди Стано, не иди снахо,
Не иди снахо ће те отрѫватъ!
Па е отишалъ Станини деверъ:
Ајде ми Стано оу насъ на гости.
Па си разбѫди машкото дете,
Па си отиде хѫбава Стана,
Па си седнаха ће вечераатъ.
Сите макнаха не го каснаха,
Стана макнала и го каснала!
Ај го каснала ничкомъ паднала,
Тогай си вика: отъ Бога нашли!
Лзокъ сторите на машкото дете,
Осирочете машкото дете.

318.

Станала немска потера,
Отишла штипска нахїа,
Разбили штипски безистенъ,
Во безистенъ Ханка кадѫна,
Назорова мила сестра.
Дѫри л въ Немца однели,
Лепо л име тѫрили,
Хѫбава Стано Штипанко,
Назорова мила сестра.
Заманъ было поминало,

Digitized by Google

Машко є дете стигнала,
Лепо му име тўрили,
Іоване кованъ гайтане.
Отана свекорва прашаше:
Отано ле, снахо хўбаво!
А ће те прашамъ, распрашамъ:
До две си вери имала,
Єдна тўрска, втора каўрска,
Чїа є вера похарна?
Жале ле, стара свекорво!
Право да сў ти кажала,
Тўрска є вера проклета!
Ништо си вера недржатъ:
Єденъ си барамъ нмаатъ,
И него не си го знаатъ,
Оў кои денъ ће имъ падне!
Каўрска вера похарна,
Деветъ си книги имаатъ,
Девета книга Великденъ.
Хўбавъ си законъ имаатъ,
Хўбаво во ц'рква одите,
Хўбава рўба носите.
Праћа допраћа Назоротъ,
До свом сестра роћена:
Хўбава Ханко Штипанко!
Да си продадемъ са стока,
Та да те тебе одкўпамъ.
А сестра ли му одпраћа:
Назоре, братў Назоре!
Не си продавай стоката,

Digitized by Google

Што ти є татко печалилъ,
Кавърска вера похарна.

319.

Девойка си ц'рне очи колне:
Да бы очи и две ослепеле,
Што не ви й прѣђе погледнате,
По рамни дѹмови!
По дѹмъ поминалъ паша зѹлѹмцїа,
Кай поминалъ се на колъ є оудрилъ,
И оуште си носи три синџири робл.
П'рви синџиръ се млади юнаци,
Ос юнаци оуголъ ц'рнооки.
Ктори синџиръ се млади невести,
Ос невести оуголъ ц'рнооки.
Трећи синџиръ се мали девойки,
Ос девойки армосани не венчани.
Оѵ юнаци моїотъ мили братецъ,
Оѵ невести моя мила снаха,
Оѵ девойки моя мила сестра.

320. *)

Доста одиме, доста шетаме,
Доста одиме пѹста Шѹмадїа,
Доста гинеме ц'рни сиромаси,
Зави баракъ ты Милошъ войвода.
Нашите жени црни кѹкавици,
Нашите майки ц'рне к'рпе носатъ.
Наши таткови небричени одатъ,

*) Ова се песна односи на Нѣгову Свѣтлость Господара кнеза Милоша Т. Обреновића I.

Digitized by Google

Нашите сестри неплетене одатъ,
Нашите деца оу тѹрци робе одатъ.
Доста одиме, доста шетаме,
Доста шетаме рамна Шѹмадїа,
Доста ядоме печене ганца,
Доста ядоме се бели погачи,
Да расипеме голема сердїа,
Да одкѹпиме наши дробни деца.

321.

Два се Змеа на планина бїатъ,
Отъ ни тече река Рѹменлїа,
Олапъ оудара оу темна темница,
Оу темница Ђѹро Босналїа.
Ђѹро лежи за деветъ години,
На г'рло мѹ тїа дробенъ синциръ,
На нозе мѹ тїа тежакъ тѹмрѹкъ.
На рака мѹ пиле соколово,
Лице грѹби та га рана рани,
Солзе рони та га вода пои.
Пиле ле мѹ тихо говореше:
Барай Ђѹро мой стопанине!
Што ми мене толко тимаръ чинишъ,
Лице грѹбишъ та ме рана ранишъ,
Солзе ронишъ та ме вода поишъ,
Дали ће ме овде кѹрбанъ колешъ,
Или ће ме негди пекшишъ пратишъ?
Барай пиле, пиле соколово!
Нити тебе овде кѹрбанъ колемъ,
Нити тебе пекшишъ пратимъ.
Ће те пратимъ на мой вилаетъ,

Digitized by Google

Да ми видишъ моѧ стара майка,
Стара майка моѧ пѣрвна лѹба,
Да ми видишъ моѧ мила сестра.
Пиле ле мѹ тихо говореше:
Барай ђѹро мой стопанине!
Та ѧ незнамъ дека ти сѹ двори?
Моите двори ми се бележити,
Среди двори три танки тополи,
На тополи до три кѹкавици.
Пѣрвата е моѧ стара майка,
Втората е моѧ пѣрвна лѹба,
Трећата е моѧ мила сестра.
Таѧ што кѹка на изютрена,
Таѧ ми е моѧ стара майка.
Таѧ што кѹка дена на пладнина,
Таѧ ми е моѧ пѣрвна лѹба.
Таѧ што кѹка вечеръ на вечера,
Таѧ ми е моѧ мила сестра.
Да ѝ кажешъ на моѧта майка,
Ми обрасле коси до землата,
Ми обрасле оу цѣрна зѹндана.

322.

Петкано бела Бардарко!
Рано ранила Петкана,
На бели Дѹнавъ на вода.
Петкана Дѹнавъ прашаше:
Дѹнаве, братко Дѹнаве!
Да ли го виде Отомна?
Ѧ Дѹнавъ ли ѝ говоре:
Петкано бела Бардарко!

Digitized by Google

Три сѵ гемїе минале.
П'рва гемїѧ деліи,
Втора гемїѧ бекрїи,
Трећа гемїѧ младъ Отоманъ.
Оо писанъ кавалъ свирише,
Ѳѵ кавалотъ редеше:
Мажи се море Петкано,
Дѵри си млада зелена,
Дѵри си бела червена,
Зере л сѵ се оженилъ.
Две ме моме маћепсале,
Дѵръ ме мене залѵбиле.

ИЗЪ ДИБРЕ. *)

323.

Бена ми одитъ за вода,
Оца ми одитъ предъ нея,
Оцо мѵ калпакъ падна,
Ок'рши л Бене стомната.
Викна ми Бене да плачетъ:
О леле, леле до Бога!

---

*) Ове љубавне песме преписао самъ у Серезу одъ Дибрелія, коій онде посла ради долазе, и као што су ми казивали певаю се одъ мужева на седеню или путемъ путујући. О Дибри многи мысле да тамо само Арнаути живе, то в збогъ тога што су многа Славенска села у реченомъ предѣлу примила мухамедавску веру, ков по-

Digitized by Google

Какъ ке си одатъ дȣръ дома,
Какъ ће ѧ кажа майка ми.
Не ми е майка какъ майка,
То ми є кȣчка моштеа.
Викна ми оца да ми ѧ тешитъ:
Молчи ми Вено, Венȣшо,
Кротко ми ѧгне калешо.
Оутре ми є собота,
По собота Неделѧ,
Ѧзъ ке си ода на пазаръ.
Ѧкъ ти се ск'рши стомна земѧна,
Ѧзъ ке ти кȣпа стребрена.

324.

Божано бела кадъно!
Божана одитъ за вода,
Перо ми клала на глава.
Ѧй ты Божано бела кадъно!
Не клавай перо на главе,
Сама си тенка висока.
Божана одитъ за вода,
Не клавай бело белило,
Сама си бела ц'рвена.

325.

Моме ле, моме, моме ле!
Нимой отивай Рȣшаво,

следовательи непознаваюћи другогъ имена до верозаконогъ називаю себе по имену државе у коіой се речени предѣлъ Дибарскій налази, т. е. Арнаутима; а већи део народа у реченомъ предѣлу Славенскогъ є племена.

Digitized by Google

За тое момче хѵбаво.
Дай ме ле мале за него,
Сама ке побегнемъ по него.
Ке мѵ однеса бакшише,
Моите лепѵсте образи,
Како ми бели симити.
Чекай ле, чекай ле, керколе!
Дѵръ да ти дойде татко ти,
Кадѣ ошелъ не дошелъ,
Карà хаберъ мѵ дошелъ.

326.

Отомке море Гѵговке!
Зашто недойде синека,
Ты самъ готвила вечера,
Печено агне на роже,
Со ц'рвенъ шекеръ золено.
Дойде иди Тѵрчинъ бѵдала,
Што ми си моштне хѵлаво.
Майка ми найде работа,
Ме пѵстна рано за вода,
Отъ там чешма шарена,
Да полна вода стѵдена.

327.

Де гидѝ пиле шарено ти се моламъ,
Немой пей ми сѵтромъ рано.
Оношти ми е дошелъ мой господаръ,
Оношти ми дошелъ отъ гѵрбетлѵкъ.
Ты се моламъ немой пей ми сѵтромъ рано,
Ке ти дадемъ грѵшка шекеръ,

Digitized by Google

Да не ми разбудишъ мой господаръ.
Ово ноћъ сѹ га заспивала,
Неговъ сонъ не го фати.

328.

Дай ми Боже крила паѹнови,
Да прелетамъ Сава и Дѹнава,
Да си найда юнакъ спроти мене,
Што не пїетъ вино и ракїа.
Отъ вино и ракїа, мома останѹва нелюбена.
И што не пїетъ ц'рна ми дѹвана,
Отъ дѹвана ми постела поплюкана.
И што ми не пїетъ ц'рна ми бѹрмѹта,
Отъ бѹрмѹта постела посекната.

329.

Отомнице море стопанице!
Што ми те лико повенало?
Бре Отомне, бре стопане!
Отъ твоите неправинћ,
Зашто ми одишъ по тѹђина,
Зашто ми любишъ дрѹга люба.
Бре Отомнице, бре стопанице!
Да се колнамъ невервашъ,
ѣко любамъ дрѹга люба,
Ће ти се колнамъ во мое мѹшко дете,
ѣко любамъ дрѹга люба.
Не колни се Отомне стопане,

Digitized by Google

Во твоѥ мꙋшко дете,
Ние твоѥ, ние моѥ,
Мꙋшко ѥ дете Господово.
Отомнице, море стопанице!
Што ми те оуста подгорела?
Бре Отомне, бре стопанине!
Отъ твоите неправинѣ,
Зашто ми ходишъ по тꙋѣина,
Зашто ми любишъ дрꙋга люба.
Отомнице, море стопанице!
Ке ти се колнамъ во б'рза кона,
Яко любамъ дрꙋга люба.
Бре Отомне стопанине!
Не колни се во брза кона,
Ние моѧ, ние твоѧ,
Б'рза кона пцонска рана.

330.

Запрегни Бело, запрегни,
Запрегни поли, ракави.
Замеси Бело, замеси, деветъ погачи.
Исп'ржи Бело, исп'ржи, деветъ кокошки.
Нареди Бело, нареди, деветъ столови,
Зерке ми дойдетъ Бело ле земските сеймени.
На свите Бело, на свите, пꙋшка да фатишъ,
Парталꙋ пꙋшка не фатай,
Той ти опра татка ти.
На сите Бело, на сите, конѣ да фатишъ,

Digitized by Google

Парталѵ кона не фаштай,
Той ти опра брата ти.

331.

Ђѵрђа ми перетъ на река,
Седитъ ми ага на мѣна:
Ђелъ ми Ђѵрђо на колѣно,
На колѣно на големо,
Да ми отпетлашъ петлицитѣ,
Петлицитѣ отъ елекотъ,
Петлицитѣ стребрените.
Да ми видишъ кошѵлата,
Кошѵлата копринена,
Три години не испрана.
Ајде ага, Ајсланъ ага!
Немамъ сапѵнъ да ти а перемъ.
Ајде Ђѵрђо, кадѵнъ Ђѵрђо,
Сапѵнъ ти са бели раци.
Хајде аго, Ајсланъ аго!
Немамъ плоча да ти перемъ кошѵлата.
Хајде Ђѵрђо, кадѵнъ Ђѵрђо,
Плоча ти са бели нози.
Ајде ага, Ајсланъ ага!
Немамъ вода да а перемъ.
Вода ти е, кадѵнъ Ђѵрђо,
Вода ти са ц'рни очи.
Хајде ага, Ајсланъ ага!
Немамъ сѵнце да а сѵшемъ.
Ајде Ђѵрђо, кадѵнъ Ђѵрђо,
Сѵнце ти е твое бело г'рло.

Digitized by Google

Три сꙋ гемїе минале.
П'рва гемїѧ делїи,
Втора гемїѧ бекрїи,
Трећа гемїѧ младъ Отоѧнъ.
Оо писанъ кавалъ свирише,
Оу кавалотъ редеше:
Мажи се море Петкано,
Дꙋри си млада зелена,
Дꙋри си вела червена,
Зере ѧ сꙋ се оженилъ.
Две ме моме мађепсале,
Дꙋръ ме мене залꙋбиле.

ИЗЪ ДИБРЕ. *)

323.

Вена ми одитъ за вода,
Оца ми одитъ предъ неѧ,
Оцо мꙋ калпакъ падна,
Ок'рши ѧ Вене стомната.
Викна ми Вене да плачетъ:
О леле, леле до Бога!

---

*) Ове любавне песме преписао самъ у Серезу одъ Дибрелія, коій онде посла ради долазе, и као што су ми казивали певаю се одъ мужева на седеню или путемъ путуюћи. О Дибри многи мысле да тамо само Арнаути живе, то е збогъ тога што су многа Славенска села у реченомъ предѣлу примила мухамедавску веру, кое по-

Digitized by Google

Какъ ке си одатъ дѹръ дома,
Какъ ѣе а кажа майка ми.
Не ми е майка какъ майка,
То ми е кѹчка моштеа.
Викна ми оца да ми а тешитъ:
Молчи ми Вено, Венѹшо,
Кротко ми агне калешо.
Оѹтре ми е собота,
По собота Недела,
Азъ ке си ода на пазаръ.
Якъ ти се скърши стомна земана,
Азъ ке ти кѹпа стребрена.

324.

Божано бела кадъно!
Божана одитъ за вода,
Перо ми клала на глава.
Ѩй ты Божано бела кадъно!
Не клавай перо на главе,
Сама си тенка висока.
Божана одитъ за вода,
Не клавай бело белило,
Сама си бела цървена.

325.

Моме ле, моме, моме ле!
Нимой отивай Рѹшаво,

следователи непознаваюћи другогъ имена до верозаконогъ називаю себе по имену државе у коіой се речени предѣлъ Дибарскій налази, т. е. Арнаутина; а већи део народа у реченомъ предѣлу Славенскогъ є племена.

Digitized by Google

За тое момче хѫбаво.
Дай ме ле мале за него,
Сама ке побегнемъ по него.
Ке мѫ однеса бакшише,
Моите лепѫсте образи,
Како ми бели симити.
Чекай ле, чекай ле, керколе!
Дѫръ да ти дойде татко ти,
Кадѣ ошелъ не дошелъ,
Карà хаберъ мѫ дошелъ.

326.

Отомке море Гѫговке!
Зашто недойде синека,
Ты самъ готвила вечера,
Печено агне на роже,
Со ц'рвенъ шекеръ золено.
Айде иди Тѫрчинъ бѫдала,
Што ми си моштне хѫлаво.
Майка ми найде работа,
Ме пѫстна рано за вода,
Отъ там чешма шарена,
Да полна вода стѫдена.

327.

Де гидѝ пиле шарено ти се моламъ,
Немой пей ми сѫтромъ рано.
Оношти ми е дошелъ мой господаръ,
Оношти ми дошелъ отъ гѫрбетлѫкъ.
Ты се моламъ немой пей ми сѫтромъ рано,
Ке ти дадемъ грѫшка шекеръ,

Digitized by Google

Да не ми разбѹдишъ мой господаръ.
Ово ноѣъ сѹ га заспивала,
Неговъ сонъ не го фати.

328.

Дай ми Боже крилѣ паѹнови,
Да прелетамъ Сава и Дѹнава,
Да си найда юнакъ спроти мене,
Што не пїетъ вино и ракїѣ.
Отъ вино и ракїѣ, мома останѹва нелюбена.
И што не пїетъ ц'рна ми дѹвана,
Отъ дѹвана ми постелѣ поплюкана.
И што ми не пїетъ ц'рна ми бѹрмѹта,
Отъ бѹрмѹта постела посекната.

329.

Отомнице море стопанице!
Што ми те лико повенало?
Бре Отомне, бре стопане!
Отъ твоите неправинѣ,
Зашто ми одишъ по тѹѣина,
Зашто ми любишъ дрѹга люба.
Бре Отомнице, бре стопанице!
Да се колнамъ невервашъ,
ѣко любамъ дрѹга люба,
Ѣе ти се колнамъ во мое мѹшко дете,
ѣко любамъ дрѹга люба.
Не колни се Отомне стопане,

Digitized by Google

Во твое мѫшко дете,
Ние твое, ние мое,
Мѫшко е дете Господово.
Отомнице, море стопанице!
Што ми те оуста подгорела?
Бре Отомне, бре стопанине!
Отъ твоите неправинѣ,
Зашто ми ходишъ по тѫѣина,
Зашто ми любишъ дрѫга люба.
Отомнице, море стопанице!
Ке ти се колнамъ во б'рза кона,
Яко любамъ дрѫга люба.
Бре Отомне стопанине!
Не колни се во брза кона,
Ние моа, ние твоа,
Б'рза кона пцонска рана.

330.

Запрегни Бело, запрегни,
Запрегни поли, ракави.
Замеси Бело, замеси, деветъ погачи.
Исп'ржи Бело, исп'ржи, деветъ кокошки.
Нареди Бело, нареди, деветъ столови,
Зерке ми дойдетъ Бело ле земскиte сеймени.
На свите Бело, на свите, пѫшка да фатишъ,
Парталѫ пѫшка не фатай,
Той ти опра татка ти.
На сите Бело, на сите, конѣ да фатишъ,

Digitized by Google

Парталѵ кона не фаштай,
Той ти опра брата ти.

331.

Ђѵрђа ми перетъ на река,
Седитъ ми ага на мѣја:
Ђелъ ми Ђѵрђо на колѣно,
На колѣно на големо,
Да ми отпетлашъ петлицитѣ,
Петлиците отъ елекотъ,
Петлиците стребрените.
Да ми видишъ кошѵлата,
Кошѵлата копринена,
Три години не испрана.
Ајде ага, Ајсланъ ага!
Немамъ сапѵнъ да ти а перемъ.
Ајде Ђѵрђо, кадѵнъ Ђѵрђо,
Сапѵнъ ти са бели раци.
Хајде аго, Ајсланъ аго!
Немамъ плоча да ти перемъ кошѵлата.
Хајде Ђѵрђо, кадѵнъ Ђѵрђо,
Плоча ти са бели нози.
Ајде ага, Ајсланъ ага!
Немамъ вода да а перемъ.
Вода ти е, кадѵнъ Ђѵрђо,
Вода ти са ц'рни очи.
Хајде ага, Ајсланъ ага!
Немамъ сѵнце да а сѵшемъ.
Ајде Ђѵрђо, кадѵнъ Ђѵрђо,
Сѵнце ти е твое бело г'рло.

Digitized by Google

332.

Ѧно море, малка моме!
Ты сн изгорела много млади,
И мене младо зелено, де Ѧно де!
Иди речи на майка ти,
Да не роди дрѹга мома,
Дрѹга мома като тебе,
Да не изгори дрѹго младо,
Дрѹго младо како мене.
Дѹръ да иде да ѝ речетъ,
Ѳмъ родила, емъ к'рстила,
И є рекли Ѧнгелина.
Ѧнгелина малка мома,
Ѧалка моме цилвелїѧ.

333.

Не шетай се моме исредъ село,
Ѣеа ми те баца исредъ чело.
Не шетай се моме по браздите,
Ѣеа ми те баца во образите.
Не шетай се моме исъ шѹмата,
Ѣеа ми те крена моме кошѹлата.
Не шетай се моме по штиците,
Ѣеа ми те бакна моме отъ циците.
Пѹсти цици какъ ѧболко,
Как' ѧболко ѣѹлабїѧ.
И да ѧ бакна не се жала,
И да оумра пакъ не се жала.

Digitized by Google

334.

Али се е чꙋло и видело,
Девойка войвода да биде.
Со седамдесетъ сеймени,
Со осамдесетъ сꙋбаше,
Со деведесетъ делїе.
Кладо́ха ми нишанъ да ф'рлетъ.
Оите ми ф'рле́ха, што ф'рлеха,
Никой ми нишанъ не оудри.
Зеде ми девойка пꙋшката,
Оудри ми нишанъ по среде.

ИЗЪ КРУШОВА КОДЪ ПРИЛИПА.

335.

Море Мицко кротко пиле!
Оношти ꙋ васъ кой све быле,
Твойто татко го опиле,
Го излагале, те св'ршиле,
Дипъ на лошо те́ запꙋстиле,
За тоа гринчаско копиле!
Каквѝ лꙋђе они быле,
Отъ грехота не мислиле.
Азе сега коа разбра,
Што ме паднà тешка жалба.

Digitized by Google

Ништо не ме дойде тешко,
Салъ за момчето малеѣко,
Петъ стотини све дȣкати,
Сосъ Накета самъ ти пратилъ,
Да їи носишъ на белите гради.
Зеръ си тенка и высока,
Сакашъ юнакъ да те стега,
Да те види што си мека,
Да те мисли дȣръ до века.

Digitized by Google

ОБЯСНЕНѢ

НЕОБИЧНИ БУГАРСКИ, И СТРАНИ РЕЧИ, КОЕ СЕ У ОВИМЪ ПЕСМАМА НАЛАЗЕ.

(Скраћеня значе: т. - турска а г. - грчка речъ.)

А.

Алайка, т. - слушкиня.
Алтинъ, т. - дукатъ.
Алъ, т. - црвенъ, алово-црвено.
Амайлїа, т. - една кесица, у коіой носе различне ствари, кое за свете држе, съ уверенѣмъ да имъ помоћи могу.
Ангарїа, г. - кулукъ.
Антерїа, т. - жен. альина.
Аргатъ, - раденикъ, польодѣлацъ.
Армасъ, г. - прстенованѣ.
Армосанъ, г. - прстенованъ.
Армиганъ, г. - іоргованъ.
Артисати, - претећи, остати.
Атеръ, т. - призренѣ.
Ашикъ. т. - любовникъ.
Аџамїа, т. - неискусанъ, невѣжа.

Б.

Балтїа, - т. сикира.
Бардакъ, т. - крчагъ.
Батисатъ, - пропасти.
Башта, - отацъ.
Бачило, - овчарница, или станариште; сравни: *бача*, кодъ карпатскы' Словака', найстаріи међу пастирима оваца.
Баџата, т. - окно на кући.
Бекрїа, т. - піяница.
Белке, т. - може быти.
Бендисати, т. - заволети.
Бенȣмъ, т. - мой.
Берберето, т. - бріячъ.
Бизати, - доити, сисати.
Бизȣмъ, т. - мой.
Бирѝ, т. - овамо.
Бланова, - кротка.
Борина, - лучь одъ бора.
Боаџїе, т. - кои фарбаю, фарбари.

Digitized by Google

Бѣвакъ, - памукъ.
Бѣгла, - брига, теретъ.
Бѣмваширъ, т. - пашинъ или царскій човекъ, комесаръ.
Бѣниште, - сметиште, ђубре.

В.

Вакатъ, т. - време.
Вапсѣвати, - боядисати.
Варай, - чуй, пази, сравни словенско: варуй.
Варварссати, - обелити, окречити.
Вежи, - обрве.
Вейка, - грана.
Вервешките койнари, - Турци изъ Меленичкогъ предѣла.
Верига, т. - ланацъ.
Ветерѣшки, - силни ветрови.
Вилаетъ, т. - земля, држава.
Вилни, - вилински.
Вискай, - пропиньи се, скачи.
Виҳна, - узяшіо самъ.
Виҳоръ, - олуя.
Вїн, - вео.
Влеватъ, - улазити.
Вогень, - ватра.
Вреватъ, - говоре, сравни словенско: вравећъ.
Втасало, - сазрело.
Втесати, - скривити.
Втесала, - крива, на примѣръ, што ти самъ толко втесала значи, што самъ ти толико скривила.

Г.

Гави, - печурке, глыве, сравни чешко-славенско: huby.
Галена, - малена и негована девойчица.
Гелъ, т. - доћи.
Гемїа, т. - галія.
Гемиџїи, т. - лађари.
Гиди, т. - юначе.
Гиздава, - лепа, красна.
Гичкенаїа, т. - кои лагано иде, одъ речи: гечкенъ, доцканъ.
Главѣелъ, - наимао се, погађао се за слугу.
Градина, - башча.
Граматико, г. - писаръ.
Гъмазово, - една фела грожђа.
Гърветлъкъ, т. - странствованћ.
Гѣргевъ, т. - везъ.
Гюзелъ, т. - лепъ.

Д.

Даловите, - цветови везени по кошульи.
Даланъ, - Таліянъ, далянъ гемія таліянска галія.

Digitized by Google

Делїа, т. - юнакъ.
Деликанлїо, т. - ватрени младићъ или юнакъ.
Дердови, - тегоба на срцу.
Дошикѣсане, - злаћене.
Дрехи, - альине.
Дѣльверъ, т. - лепъ, узоритъ.
Дѣри, - докъ.

К.

Евдовица, - удовица.
Ево, - ево.
Еврекъ, - место у овчарници гди се яганци притвараю, да неби сисали матере.
Елекъ, т. - прслукъ.
Ертенъ, т. - неженћнъ младићъ.
Етъ, - и.

З.

Завалъ, - узео.
Засело, - засеяло.
Залакъ, - парче, комадићъ.
Залѣмъ, т. - малено, размажено дете.
Заманъ, т. - време, доба.
Замбаче, - кринъ, лиліянъ.
Зандана, т. - тавница.
Зберадто, - собрано.
Здравецъ, - врста цвећа.
Зеленъ, - врста цвећа.
Зере, - врѣ.
Змей, - змай, хала.
Зѣлѣпсѣва, г. - хули, кори.

И.

Излекнало, - излетело.
Измачити, - намучати.
Иленъ, - еленъ.
Иманъ, т. - вѣра.
Испѣди, - истерай.

І.

Іода, - вода.
Іолдашъ, т. - другаръ.

К.

Кадѣна, т. - жена.
Кае, - каяти се зашто.
Казандисати, т. - стећи.
Каилъ, т. - склонъ.
Калесалъ, г. - позвао.
Калешъ, г. - добаръ, добра.
Калимана, г. - кума.
Калитата, г. - кумъ венчаный.
Канкалъ, - куколь.
Копанъ, - орудіе за праћъ кошуля.
Кара-мѣла, т. - име турско.
Карати, - терати.
Кардашъ, т. - братъ.
Касава, т. - варошъ.
Касавета, т. - брига.

Digitized by Google

Каскандисала, т. - завидила.

Кашта, - кућа, домъ.

Качиме се, - попесмо се.

Кафало, - гайде, пишанъ кафалъ, шарене гайде.

Кафалцїа, - гайдашъ.

Кахаръ, т. - брига, жалость.

Каѹлъ, т. - обклада.

Кепето, - опаклія или гуняцъ. сравни словенско кепенъ.

Кердосати, г. - узети.

Керпичъ, - црепъ непеченъ.

Кинисати, - поћи.

Кирамиде, г. - црепъ.

Кирїа, т. - плата.

Кисметъ, т. - срећа, суђено е да тако буде.

Клабоданъ, - чипке златне и сребрне.

Койнаръ, - Турчинъ македонски порекломъ изъ Коніех у Азіи.

Колакъ, - колачъ.

Колаклїа, - крива; колаклія сабля - крива сабля.

Коланъ, - поясъ, чампра.

Колбаи, - гривне или наруквице.

Комка, - причешће, сравни: комуніо.

Комкати, - причешћивати.

Кондѹре, г. - ципеле.

Коприна, - свила.

Коремъ, - трбу, утроба.

Косиленъ, - велика трава.

Крави, - крепи.

Крепеха, - носиле су, на примѣръ: поле крепеха, значи: носиле су краеве одъ альине.

К'рмнина, - глоба за проливену крвь.

Крондиръ, - пехаръ или кантица.

Кътъ, - огньиште. И га ми е харо на къту, т. е. почемъ ми е на огньишту у кући харо, т. е. несрећа, човекъ когъ не воле.

К'рцна, - шкрипну.

Крчма, - даръ, бакшишъ.

Кѹзѹмъ, т. - ягнѣ.

Кѹндисати, - доћи, паднути.

Кѹрбанъ, т. - жертва.

Кючѹцѹкъ, т. - маленъ, малена.

Л.

Лакердїа, т. - разговоръ.

Лале, - цветъ.

Ластаръ, - листъ.

Левенъ, - весели младићъ.

Леле, - богъ Лелъ, кои се призива одъ страдаюћи.

Лели, - питанѣ: ние ли?

Ленъ, - ланъ.

Digitized by Google

[illegible] - очки графа.

[illegible] - [illegible].

[illegible] - [illegible] во. вейть.

[illegible]

[illegible] г. - [illegible]

[illegible] - [illegible] Г[illegible]

[illegible]

[illegible] - [illegible]

[illegible] - [illegible]

[illegible] г. - [illegible]

[illegible]

[illegible] г. - [illegible]

[illegible]

[illegible] - [illegible]

[illegible] - [illegible]

[illegible]

чешко-словенско: trapíti, trapení.

П.

Пайванъ, т. - уже, конацъ
Паласки, - кутица за зейтинъ узъ оружіе.
Паликаръ, г. - юнакъ.
Панагиръ, г. - саборъ.
Пашка, - репъ.
Пепелано, - неній родъ жита.
Пеперѹга, - лептиръ.
Пернала, - накривила.
Песнопольке, - невачице, кое песме умеду.
Петопрсъ, - некои цветъ.
Пехера, г. - свекрва.
Пилца, - птице.
Пишанъ, - шаренъ.
Пиштимале, г. - фела мараме.
Пладнина, - подне.
Поканилъ, - позвао.
Поминъ, - живленѣ, уживанѣ.
Попракъ, - коланъ, сравни: словенско: попрухъ, подбрухъ.
Попретка, - прело, предиво.
Попцете, - потурчіо се, попсети се.
Потресъ, - грозница.
Пригрaштати, - обуватити, загрлити.
Прикїа, - миразъ.
Принечъ, - танка велика марама, коіомъ се покріе девойка када иде на венчанѣ.
Проврелъ, - провуко.
Проимъ, - ютро.
Проскефалъ, г. - узглавлѣ, подушка.
П'рсъ, - земля.
Пѹдарето, - пударъ кои чува виноградъ.
Пѹлати, - дворъ, палата.
Пѹштенъ, - испуштенъ: пуштенъ иленъ, испуштенъ изъ затвора еленъ.
Пцонска, - псећія.

Р.

Раколке, - прегршће.
Рамна, - еднако, право: рамна снага - право и витко тело.
Ратейче, - слуга.
Ресати, - заволети.
Ресачки, - са ресама.
Ризикъ, г. - срећа.
Рида, - мараме кое дѣвойке ткаю и везу.
Рѹменати, - певати, сравни ромонити.
Рѹти, - рони се, обронява се, сравни: словенско рућићи се, рушити се.

Digitized by Google

С.

Сагїа, т. - фела пояса.
Салъ, - само.
Самовила, - Вила.
Сая, - бела женска алъина долня, или сукня.
Сеймень, т. - полицайни пандуръ.
Сенъ, т. - забава.
Сетни, - после.
Сефа, т. - добро расположенъ.
Сиво, - пепелаво.
Синциръ, т. - ланацъ.
Сиракъ, - сирома.
Сирмїа, т. - имань, капиталъ.
Скапао, - струнуо, пропао; сравни словенско скапати.
Скараха се, - свадише се.
Скорнати, - пробудити.
Слаҳаха се, - потрефиле се.
Сливѣватъ, - силазе.
Смилъ, - смилъ цветъ.
Соҳа, - чардакъ узвишенъ на четири стуба.
Сой, - своя.
Спанчове, - шеталиште.
Срана, - страна товара.
Сервета, - марама.
Срици, - заове.
Сърмали, т. - сребрнъ.
Стигнала, - добила.
Стомна, - крчагъ.
Степанъ, - домаћинъ.
Стройници, - просіоци кои ишту дивойку, проводаџіе.
Сълакчето, - леворукъ, левакъ.
Сѣче, - препреда, одъ сукати.

Т.

Таврѣвати, - поносити се или дичити.
Тайфата, т. - породица.
Тегна, - сноси, ни се тегна, ни се трпи - нити се сноси, нити трпи.
Тейко, - отацъ.
Текнѣти, - сетити се.
Теленги, - биволска или воловска кола.
Телингаръ, - кои тера биволска или воловска кола.
Телка, - сикира, сравни: тесати.
Телосана. - съ телъ накићена, позлаћена.
Тестемелъ, - марама кое девойке везу.
Тимаръ, т. - нега.
Тріандафилъ, г. - ружа.
Топаха, - умакати унито съ лебомъ.
Трамвика, - цветъ.

Digitized by Google

Тргнаха, - пођоше.
Тремови, - ходникъ предъ кућомъ.
Трланци, - назувакъ.
Трло, - оборъ за овце.
Трши, - ломи, сече.
Тѣмбакъ, - тучъ.
Тѣмбе, - чета.
Тѣмрѣкъ, т. - клада у кою се ноге затвараю.

У.

Уйнико, - они кои коло затвара крайньи у колу.
Улица, - сокакъ.
Умдисамъ, - мыслимъ, настоимъ.
Умотъ, - паметъ.
Уракчїе, т. - жетеоци.
Усилно, - врло.
услѣшалъ, - послушао.

Ф.

Фереце, т. - горня альина кодъ турски жена.
Фиданъ, - дрво ков е високо и право израстло.
Филемент, - свита.
Ф'рльи, - баци.
Фѣрка, - преслица.
Фѣстанъ, - альина.

Х.

Хаберъ, т. вѣстъ.
Хазнадаръ, - благайникъ.
Харамїа, - айдукъ.
Харо, ова речь што значи, ни ми нитко знао казати; подъ овомъ речи разуме се нешто презрително, старо и ружно; — сравни - Харонъ.
Хизметъ, т. - послуга.
Хоро, - коло.
Хортоме, г. - конопци.
Хѣкава, - лепа.
Хѣлаво, - будаласто, лудо.

Ц.

Цавти, - цвета.
Ценилъ, - погодіо, најміо.

Ч.

Чаири, т. - ливаде.
Чапа, - мотика.
Челебй, т. - господинъ.
Череша, - трешня, сравни словенско черешня.
Чивтъ, - паръ.
Чипо, - безъ ушію.
Читаа, - мислила самъ.
Чифликъ, т. - спаилукъ.
Чичеклїа, т. - цветови.
Чкѣлаво, - безъ ушію.
Чорвацїа, т. - газда.
Чѣкати, - лупати.
Чѣлъ, - покровацъ.
Чѣма, - куга.
Чѣмва, - перчинъ.

Digitized by Google

Чȣмберъ, - некои цветъ.
Чȣнке, т. - дакле, почемъ.

Ш.

Шака, - шала.
Шалваре, т. - широке гаће.
Шали̂ - кошакъ, т. - фела пояса.
Шами̂, т. - марама.
Шамъ, т. - Дамаскъ, Сирія.
Шахинъ, - фела птица.
Шестисали, - чудили се.
Шикȣсано, - позлаћено.
Шилегаре, - чобани кои паседу мале ягниће, шилѣжета.
Шиникъ, - меровъ.

Є.

Ємишъ, т. - суво воће.

Я.

Ѧбанцїѧ, т. - странацъ.
Ѧдови, - лютенѣ.
Ѧзацїѧ, т. - писаръ.
Ѧла, - него ако.
Ѧла, - дойди, оди овамо.
Ѧлȣка, т. - марама.
Ѧлȣци, т. - реса.
Ѧснина, - ведро небо.

Ю.

Юда, Дафина на моє питанѣ ніє ми знала казати што значи ово име, само рекне: „нешто лошото.“ После тога отишавши єдномъ Дибреліи одъ когъ самъ песме преписивао и казавши му, како самъ чуо єдно чудновато име, коє незнамъ што значи, но ипакъ изъ смисла да ми се чини, да ће то быти србска Вила; на то онъ рекне: да Юда не значи Вила, него Змей, а Вила кодъ ньи да се зове Самовила.

Ћ.

Ћехаѧ, т. - настойникъ, намѣстникъ.

Ђ.

Ђерданъ, т. - низъ.

Ц.

Цамїѧ, т. - турска богомоля.
Цанъ, т. - душа.
Цȣбе, т. - зубунъ.
Цȣма, - село у полю серезкомъ, близу реке Струме.

Digitized by Google

ПОГРЕШКЕ.

Страна	редъ	печатано	читай
50	6	млале	мале
65	20	въ	въ.
66	20	сьнъ	сонъ
66	25	сьнъ	сонъ
67	6	сьнъ	сонъ
82	13	сьнъ сьнила	сонъ сонила
86	11	не мой	немой
92	20	не мога	немога
92	21	не мога	немога
108	4	не мога	немога
118	12	не мой	немой
123	20	ни мога	нимога
127	11	виволъ	виволъ
145	27	и на	и на
149	5	ни мой	нимой
154	26	не можа	неможа
154	29	не може	неможе
166	23	не вой	невой
169	3	не мога	немога
169	5	не мога	немога
169	6	не мога	немога
169	26	везми ме	везми ме,
176	29	идакъ	идатъ
183	16	розгледа	разгледа
230	29	кай	кой
288	21	мнна	мнна
296	26	дрьжана	дрьжина
303	26	одговири	одговори
316	21	исл҃зе	изл҃зе
327	17	вилетъ	вилаетъ

Digitized by Google

Digitized by Google

ПОГРЕШКЕ.

Страна	редъ	печатано	читаі
50	6	млале	мал
65	20	въ	въ.
66	20	сьнъ	сонъ
66	25	сьнъ	сонъ
67	6	сьнъ	сонъ
82	13	сьнъ сьнида	сонъ
86	11	не мой	немо
92	20	не мога	немо:
92	21	не мога	немо
108	4	не мога	немоі
118	12	не мой	немоі
123	20	ни мога	нимо:
127	11	виволъ	вивол
145	27	и на	и на
149	5	ни мой	нимой
154	26	не можа	немож
154	29	не може	немож
166	23	не вой	невой
169	3	не мога	немога
169	5	не мога	немога
169	6	не мога	немога
169	26	везми ме	везми
176	29	идакъ	идатъ
183	16	розгледа	разгледа
230	29	кай	кой
288	21	мнна	мина
296	26	дрѣжана	дрѣжина
303	26	одговири	одговори
316	21	ислѣзе	излѣзе
327	17	вилетъ	вилаетъ

Digitized by Google

Digitized by Google

ПОГРЕШКЕ.

Страна	редъ	печатано	читай
50	6	мллле	мле
65	20	въ	въ.
66	20	сьнъ	сонъ
66	25	сьнъ	сонъ
67	6	сьнъ	сонъ
82	13	сьнъ сънида	сонъ сонила
86	11	не мой	немой
92	20	не мога	немога
92	21	не мога	немога
108	4	не мога	немога
118	12	не мой	немой
123	20	ни мога	нимога
127	11	виволъ	виволъ
145	27	и иа	и на
149	5	ни мой	нимой
154	26	не можа	неможа
154	29	не може	неможе
166	23	не вой	невой
169	3	не мога	немога
169	5	не мога	немога
169	6	не мога	немога
169	26	везми ме	везми ме,
176	29	идакъ	идатъ
183	16	розгледа	разгледа
230	29	кай	кой
288	21	мнна	мина
296	26	дрьжана	дрьжина
303	26	одговири	одговори
316	21	ислѣзе	излѣзе
327	17	вилетъ	вилаетъ

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

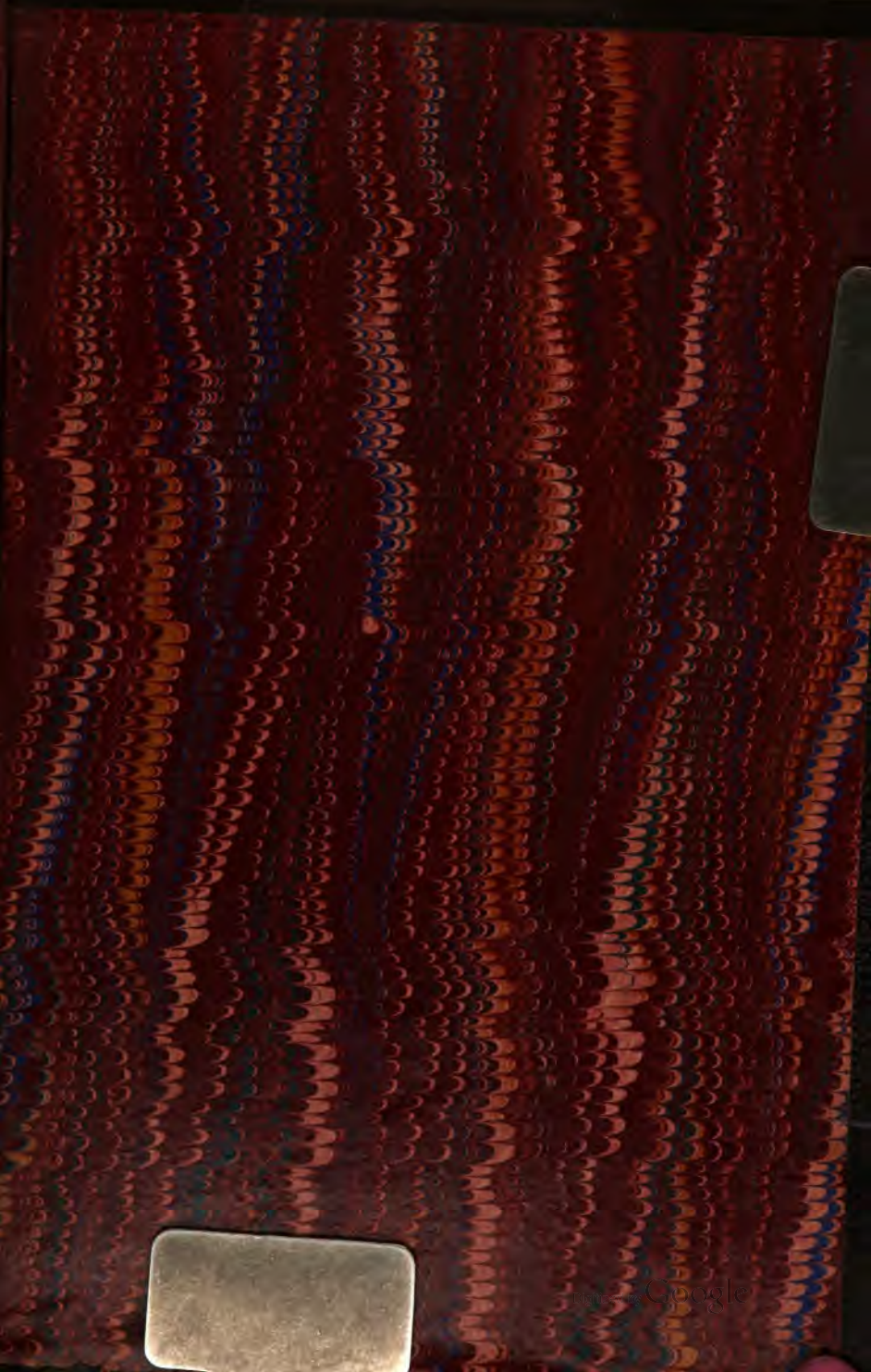

Digitized by Google